ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)

ปริญญา

ภาษาไทย	ภาษาไทย
สาขา	**ภาควิชา**

เรื่อง การใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ: ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

Language Usage in Political Opinion Articles in Thairath Newspapers: A Case Study of Political Assembly Events

นามผู้วิจัย ว่าที่ร้อยตรีหญิง นุชนาถ สนามไชย

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

(อาจารย์สุพัตรา อินทนะ, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

(รองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทูล, ปร.ด.)

หัวหน้าภาควิชา .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกวิทย์ พิมพวง, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์กัญจนา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... **เดือน** ..... **พ.ศ.** .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ: ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

Language Usage in Political Opinion Articles in Thairath Newspapers: A Case Study of Political Assembly Events

โดย

ว่าที่ร้อยตรีหญิง นุชนาถ สนามไชย

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นุชนาถ สนามไชย, ว่าที่ร้อยตรีหญิง 2555: การใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ: ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์สุพัตรา อินทนะ, Ph.D. 214 หน้า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษา ด้านการใช้คำ ประโยค ภาพพจน์ องค์ประกอบ และกลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง โดยศึกษาข้อมูลจากเหตุการณ์วันมหาวิปโยค 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516, เหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519, เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 17–20 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 เหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และ เหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เดือนกันยายน พ.ศ. 2548–พฤษภาคม พ.ศ. 2553 รวมทั้งสิ้น 5 เหตุการณ์

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ลักษณะการใช้ภาษาด้านการใช้คำ มี 8 แบบ คือ การใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ การใช้คำเรียกบุคคล การใช้สมญานาม การใช้คำย่อ การใช้คำตัด การใช้คำเลียนเสียงพูด การใช้คำภาษาพูด และการใช้คำซ้ำ ด้านการใช้ประโยคตามเจตนาของผู้ส่งสาร พบว่ามีการใช้ประโยค 4 ประเภท คือ ประโยคคำสั่ง ประโยคขอร้องหรือชักชวน ประโยคคำถาม และประโยคบอกเล่า ด้านการใช้ภาพพจน์ พบว่ามีการใช้ภาพพจน์ 9 ประเภท คือ การใช้อุปมา การใช้อุปลักษณ์ การใช้สัญลักษณ์ การใช้นามนัย การใช้อติพจน์ การใช้บุคลาธิษฐานหรือบุคคลวัต การใช้ปฏิพจน์ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ และการใช้การกล่าวอ้างถึง โดยผู้เขียนได้ใช้ภาพพจน์ในเชิงเปรียบเทียบนำมาสนับสนุนความคิดเห็นต่อเรื่องราวที่เขียนในบทความนั้นๆ เพื่อสร้างภาพและความรู้สึกให้เกิดขึ้นกับผู้อ่านให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

จากการศึกษาองค์ประกอบของบทความแสดงความคิดเห็นพบว่าบทความแสดงความคิดเห็นประกอบ ด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ ชื่อเรื่อง ความนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป ด้านกลวิธีแสดงความคิดเห็น พบว่ามีการใช้กลวิธีแสดงความคิดเห็น 4 ประเภท คือ การอ้างอิง การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบ และข้อเสนอแนะ ซึ่งพบทั้งในบทบรรณาธิการและบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อทำให้ผู้อ่านเชื่อหรือคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน

_____ _____ ___ / ___ / ___

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Nutchanad Sanamchai, Lieutenant 2012: Language Usage in Political Opinion Articles in Thairath Newspapers: A Case Study of Political Assembly Events. Master of Arts (Thai Language), Major Field: Thai Language, Department of Thai Language. Thesis Advisor: Mrs. Supatra Indana, Ph.D. 214 pages.

This thesis was aimed at studying language usage of words, sentences, figures of speech, components, and studying of strategies of an opinion in political opinion articles of Thairath newspaper: a case study of political assembly events. As assessed by the currents data on political assembly events on Sorrowful Day of October 14, 1973; October 6, 1976; Black May Day of May 17-20, 1992; People's Alliance for Democracy (PAD) and National United Front of Democracy Against Dictatorship (UDD) of September, 2005 – May 2010, five events had been undertaken.

The results of language usage of words found that there were 8 types, i.e. transliterated words, compellation words, alias, abbreviation words, cut-words, the words copied in sound, colloquialism words, and repeated words. The results of language usage of communicative sentences found that there were 4 types, i.e. imperative sentence, request or deduct sentence, interrogative sentence, and affirmative sentence. The results of language usage of figures of speech found that there were 9 types, i.e. simile, metaphor, symbol, metonymy, hyperbole, personification, paradox, rhetorical question and allusion. It was also found that the author used comparable figures of speech to support the opinion in their articles for creating imagination and feeling for reader.

In studying on the components of an opinion in political opinion articles consisted of on 4 types, i.e. title, introduction, content, and Conclusion. The results regarding strategies of an opinion also showed that there were 4 types, i.e. reference, example, comparable, and propound. The strategies of an opinion were found both in editorial and articles for conveying the reader to their opinion.

_____ _____ ___ / ___ / ___

Student's signature Thesis Advisor's signature

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากอาจารย์ ดร.สุพัตรา อินทนะ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ซึ่งให้ความกรุณาให้คำปรึกษา ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในการแปลบทคัดย่อ และให้คำแนะนำด้วยความเอาใจใส่ ให้ความเมตตาผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ นันทจันทูล ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเป็นอย่างสูง ที่ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำเป็นประโยชน์ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และรองศาสตราจารย์ชลอ รอดลอย อาจารย์ผู้เป็นประธานการสอบวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง ที่เมตตาให้คำแนะนำและตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณนายกำจัด สนามไชย ผู้เป็นบิดา ญาติมิตรทุกคนที่ได้ให้กำลังใจมาโดยตลอดจนงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี และขอกราบระลึกถึงมารดา ผู้ล่วงลับผู้ปลูกฝังให้ลูกรักการเรียนใฝ่ศึกษา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ กิตติมา พุ่มซ้อน สุชยา วาทะพุกกณะ และเพื่อนร่วมรุ่น ในภาควิชาภาษาไทย (ภาคปกติ) รุ่นที่ 9 ทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนเสร็จสมบูรณ์

นุชนาถ สนามไชย

กุมภาพันธ์ 2555

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ

หน้า

สารบัญภาพ (2)

บทที่ 1 บทนำ 1
- ความสำคัญของปัญหา 1
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย 4
- ขอบเขตของการวิจัย 5
- ประโยชน์ที่ได้รับ 5
- นิยามศัพท์ 6

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร 8
- เอกสารที่เกี่ยวกับการใช้ภาษา 10
- เอกสารที่เกี่ยวกับการเขียนบทความ 31
- เอกสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง 61
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 65

บทที่ 3 วิธีการวิจัย 74
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 74
- วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 75
- วิธีวิเคราะห์ข้อมูล 75

บทที่ 4 ผลการวิจัย 78
- ผลการวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษา 78
- ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและกลวิธีแสดงความคิดเห็น 166

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 203
- สรุปผลการวิจัย 203
- อภิปรายผล 205
- ข้อเสนอแนะ 206

เอกสารและสิ่งอ้างอิง 208

ประวัติการศึกษาและการทำงาน 214

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนภาพความแตกต่างระหว่างการเขียนบทวิเคราะห์และบทวิจารณ์	55

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การเมือง เป็นเรื่องที่ประชาชนสนใจ เพราะแสดงถึงความมั่นคงของประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ความมั่นคงทางด้านสังคม ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ยังส่งผลต่อประชาชนโดยตรง สังเกตได้จากหากมีเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมือง การชุมนุมทางการเมือง หรือการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดขึ้น ผลที่ตามมา เช่น สินค้าขึ้นราคา ราคาหุ้นตก การลงทุนต่างๆ หยุดชะงัก บริษัท ห้างร้านต่างๆปิดตัวเองเพื่อรอดูสถานการณ์ทางการเมือง ดังนั้นประชาชนจึงสนใจติดตามสถานการณ์บ้านเมืองจากสื่อมวลชนต่างๆ เพื่อรับทราบข่าวสารและสถานการณ์การเมืองตลอดเวลา

สื่อมวลชน มีบทบาทสำคัญในสังคมในฐานะเป็นผู้นำเสนอข่าวสาร รายงานเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้คนในสังคมรับทราบ ปัจจุบันสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่ดังกล่าวได้นำเสนอเหตุการณ์สำคัญต่างๆที่เกิดขึ้นผ่านสื่อหลากหลายรูปแบบ เช่น สื่อโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ในบรรดาสื่อประเภทต่างๆ เหล่านี้ หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่เข้ามามีบทบาทและได้รับความนิยมจากผู้อ่านในสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

นอกจากหนังสือพิมพ์จะทำหน้าที่นำเสนอข่าวสาร ความเคลื่อนไหว และเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมแล้ว หน้าที่ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ การแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ฯลฯ ผ่านทางคอลัมน์ต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อแสดงทัศนะความคิดเห็น แสดงเหตุผล และเสนอแนะแนวทางแก้ไข (อวยพร พานิช, 2539: 142)

ในทางการเมือง หนังสือพิมพ์ คือ สื่อมวลชนสำคัญที่ทำหน้าการติดตามผลงานของรัฐบาล ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของสื่อมวลชน เพื่อนำข้อเท็จจริงเหล่านั้นออกมาตีแผ่ให้ประชาชนได้รับทราบ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการติดตามและสังเกตพฤติกรรมการทำงานของรัฐบาลและนักการเมือง โดยนักหนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่ดังกล่าวในรูปแบบของการเขียนบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในการเขียนบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง นักเขียนคอลัมน์หรือคอลัมนิสต์จะนำข้อเท็จจริงมาวิเคราะห์ ประเมินคุณค่า และแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ด้วยเหตุผลที่คอลัมนิสต์เชื่อว่าเป็นเหตุผลที่ถูกต้อง (สิริทิพย์ ขันสุวรรณ, 2539: 242) เนื้อหาของบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มีบทวิเคราะห์ วิจารณ์ต่างๆ พร้อมแสดงเหตุผลและทัศนะประกอบการวิจารณ์ ซึ่งอาจนำเสนอแนวทางแก้ไขไว้ด้วย ทำให้ผู้อ่านได้ทราบข้อมูลและข้อคิดเห็นทางการเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนั้น

เรื่องที่สำคัญในการเขียนบทความแสดงความคิดเห็นทางเมืองก็คือ ภาษา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารและถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกต่างๆ ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ผู้เขียนคอลัมน์ต้องใช้ภาษาแบบทางการเพื่อเสนอข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นนั้น เพื่อให้บทความนั้นน่าเชื่อถือ หรือ ใช้ภาษาแบบทีเล่นทีจริง เพื่อเสนอข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นนั้นให้น่าสนใจ และทำให้ผู้อ่านต้องฉุกคิดหรือตีความถึงการนำเสนอนั้นๆ นอกจากนี้ผู้เขียนต้องใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ที่ไม่รุนแรงเกินไป เพราะอาจก่อให้ความขัดแย้งระหว่างผู้เขียนผู้ถูกวิจารณ์ หรือผู้อ่านที่มีแนวคิดทางการเมืองที่แตกต่างกัน

เหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคม เป็นประเด็นหนึ่งที่ผู้เขียนคอลัมน์ให้ความสนใจในการเขียนบทความเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ดังกล่าว เนื่องจากเป็นเรื่องราวที่ประชาชนสนใจเป็นอย่างมากและต้องการทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้เขียนคอลัมน์จึงเลือกแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง เพื่อถ่ายทอดความคิดและสะท้อนความต้องการรับข่าวสารของประชาชน

เหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่สำคัญๆในประเทศไทย ได้แก่ เหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 หรือที่เรียกกันว่า วันมหาวิปโยค เหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 และช่วงเหตุการณ์ 17–20 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 หรือที่เรียกกันว่า พฤษภาทมิฬ จนมาถึงเหตุการณ์ในปัจจุบัน คือ การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หนังสือพิมพ์ได้มีบทความเพื่อแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนได้ทันกับเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น

หนังสือพิมพ์รายวันที่ได้นำเสนอเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 จนถึงปัจจุบันมาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ หนังสือพิมพ์แนวหน้า บ้านเมือง สยามรัฐ ไทยรัฐ ซึ่งในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองช่วงเหตุการณ์วันมหาวิปโยคและเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ยอดพิมพ์และยอดจำหน่ายของหนังสือพิมพ์รายวันได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ โดยเฉพาะในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ที่มียอดจำหน่ายมากที่สุดของประเทศ ก่อตั้งโดย นายกำพล วัชรพล ปัจจุบันมีบริษัท วัชรพล จำกัด เป็นเจ้าของ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนึ่งในหนังสือพิมพ์ไทยที่ได้นำเสนอเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่สำคัญๆในประเทศไทย ตั้งแต่ช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 มาจนถึงเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในปัจจุบัน โดยไม่ถูกรัฐบาลสั่งปิดกิจการ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีผู้เขียนบทความหรือคอลัมนิสต์ ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของผู้อ่าน ได้แก่ สุจิตต์ วงษ์เทศ (ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ปี พ.ศ. 2545) ขรรค์ชัย บุนปาน (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการบริษัทมติชน) สมชาย กรุสวนสมบัติ (เจ้าของนามปากกา “ซูม”) เป็นต้น

ภาษาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มีลักษณะเฉพาะตัว มีวิธีการสรรคำมาใช้หลายประเภท เพื่อให้บทความนั้นน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น

“...การชุมนุมประท้วง**สลายตัว**ยังไม่ทันครบ 24 ชั่วโมง ข้อหารือระหว่างพรรคร่วมรัฐบาลกับพรรคฝ่ายค้าน ที่ตกลงจะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ก็ส่อเค้าว่าจะมีรายการ **“เบี้ยว”** ปรากฏขึ้นมาอย่างทันตาเห็น...” (หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ ฉบับวันที่ 13 พ.ค. 2535)

จากตัวอย่างข้างต้น คำว่า “สลายตัว” มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง อาการที่ฝูงชนซึ่งรวมตัวกันเพื่อประท้วงเป็นต้นแล้วต่อมาได้แยกย้ายกันไป ซึ่งผู้เขียนคอลัมน์ได้เลือกคำที่เข้าใจได้ง่ายทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ทันทีว่ากลุ่มผู้ชุมนุมได้แยกย้ายกันกลับไปแล้ว ส่วนคำว่า “หารือ” มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง ขอความเห็น, ปรึกษา นอกจากนี้คำว่า หารือ ยังเป็นภาษาที่ใช้ในการเมืองโดยมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า เจรจา

วิโรจน์ อรุณมานะกุล (2547: 20) ได้อธิบายคำว่า “หารือ”ที่ใช้ในภาษาการเมือง สรุปได้ว่า “หารือ” มีความหมายที่ใกล้เคียงกับ “เจรจา” และในบางโอกาสใช้แทน “เจรจา” ได้ โดยหมายถึงการพูดจากันของสองฝ่าย แต่ในบางโอกาสก็ใช้แทนกันไม่ได้ เช่น เรามีการเจรจาสันติภาพ แต่ไม่มีการหารือสันติภาพ มีการเจรจาขายหุ้น แต่ไม่มีการหารือขายหุ้น มีการเจรจาต่อรอง แต่ไม่มีการหารือต่อรอง ตรงนี้เราอาจมองได้ว่า เราใช้ “เจรจา” ในการต่อรองของแต่ละฝ่ายเพื่อให้ได้ข้อตกลงเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย แต่ใช้ “หารือ” ในการหาทางออกบางอย่างร่วมกันของทั้งสองฝ่าย นอกจากนี้ “หารือ” ยังใช้กับกลุ่มคนที่มีความเป็นพวกพ้องเดียวกัน ในขณะที่ “เจรจา” ไม่สามารถใช้ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในกรณีจากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนคอลัมน์ได้เลือกใช้คำว่า “หารือ” ในความหมายว่าทั้งพรรคร่วมรัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ต้องการปรึกษาเรื่องข้อตกลงแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อหาทางออกร่วมกัน ซึ่งเป็นการเจรจาที่ไม่เป็นทางการ และคำว่า “เบี้ยว” มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง รูปบิดเบี้ไปจากเดิมซึ่งมักจะมีลักษณะค่อนข้างกลม แต่ผู้เขียนคอลัมน์ ได้ใช้คำว่า “เบี้ยว” เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ดังกล่าวในความหมายว่า เปลี่ยนแปลงไปจากข้อตกลงหรือข้อกำหนดเดิม ซึ่งการใช้คำดังกล่าวทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาที่นำเสนอในบทความได้ง่ายขึ้น และจากตัวอย่างผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องราวโดยการใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อบอกสถานการณ์ภายหลังจากการสลายการชุมนุม ข้อเจรจาเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน อาจมีการยกเลิก และมีการใช้ภาพพจน์ คือ อติพจน์ ในข้อความที่ว่า ปรากฏขึ้นมาอย่างทันตาเห็น ซึ่งเป็นกล่าวเกินความจริง เพื่อเน้นความรู้สึกให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่าสถานการณ์ดังกล่าวนั้นรวดเร็วมาก

นอกจากนี้ในบทความแสดงความคิดเห็น มีโครงสร้างของการเขียนบทความ คือ องค์ประกอบของบทความในส่วนต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนใช้วิธีการสร้างองค์ประกอบของบทความให้น่าสนใจ ได้แก่ การตั้งชื่อเรื่องเพื่อดึงดูดความสนใจ การเขียนความนำและเนื้อเรื่องที่แทรกความคิดเห็นต่างๆ ของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องราวนั้นๆ และการเขียนบทสรุปของผู้เขียนโดยใช้กลวิธีแสดงความคิดเห็นต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจศึกษาการใช้ภาษา ด้านการใช้คำ ประโยค และภาพพจน์ในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง เนื่องจากเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง เป็นข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจและส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสนใจศึกษาองค์ประกอบ และกลวิธีแสดงความคิดเห็น ในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เพื่อให้เข้าใจลักษณะต่าง ๆ ของบทความแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการด้านภาษาไทย และการเมืองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษา ด้านการใช้คำ ประโยค และภาพพจน์ ในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ และกลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ บทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยศึกษาข้อมูลจากบทบรรณาธิการและบทความประจำในช่วงเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง รวมทั้งสิ้น 269 ฉบับ ดังนี้

1. เหตุการณ์วันมหาวิปโยค ศึกษาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2516 รวม 5 ฉบับ

2. เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ศึกษาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2519 รวม 5 ฉบับ

3. เหตุการณ์พฤษภาทมิพ ศึกษาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2535 รวม 19 ฉบับ

4. เหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ศึกษาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 – พฤษภาคม พ.ศ. 2553 รวม 240 ฉบับ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบลักษณะการใช้ภาษา ด้านการใช้คำ ประโยค และภาพพจน์ ในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

2. ให้ทราบองค์ประกอบ และกลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านภาษาไทย ที่มีเนื้อหาในวงการทางการเมืองไทย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิยามศัพท์

การใช้ภาษา หมายถึง การใช้คำ ประโยค ภาพพจน์ที่สื่อความหมายโดยตรงหรือโดยนัยในบทความ เพื่อสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวหรือความคิดตามที่ผู้เขียนคอลัมน์ต้องการ

บทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง หมายถึง ข้อเขียนเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ซึ่งผู้เขียนนำเสนอเพื่อแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ และอาจเสนอข้อคิดเห็นต่อประเด็นการเมืองหรือเหตุการณ์ชุมนุมนั้นๆ

เหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนมาชุมนุมรวมกันเพื่อแสดงความคิดเห็นทางการเมือง หรือเรียกร้องรัฐบาล ให้ทำตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มผู้ชุมนุม โดยมาชุมนุมกันในที่สาธารณะ

องค์ประกอบบทความ หมายถึง โครงสร้างการเขียนบทความประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ คือ ชื่อเรื่อง ความนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป

กลวิธีแสดงความคิดเห็น หมายถึง วิธีการที่ผู้เขียนใช้ในการเขียนบทความเพื่อนำไปสู่การแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน

บทความประจำ หมายถึง ข้อเขียนที่เป็นที่มุ่งเสนอข้อคิดเห็นซึ่งเขียนเป็นคอลัมน์ประจำในหนังสือพิมพ์ โดยเกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคม

บทบรรณาธิการ หมายถึง บทความที่ปรากฏอยู่ในหน้าบรรณาธิการ โดยเป็นข้อเขียนที่แสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ซึ่งผู้เขียนจะนำเสนอข้อคิดและความเห็นต่อเรื่องดังกล่าวในฐานะเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ม็อบเสื้อเหลืองหมายถึง กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงที่มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งใส่เสื้อเหลืองเป็นสัญลักษณ์ในการชุมนุม โดยมีวัตถุประสงค์ในการชุมนุมเพื่อขับไล่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ให้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ม็อบเสื้อแดง หมายถึง กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงที่มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) และมีชื่อเดิมว่า แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) ซึ่งใส่เสื้อแดงเป็นสัญลักษณ์ในการชุมนุม โดยมีวัตถุประสงค์ในการชุมนุมเพื่อสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยเรื่อง “การใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ : ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง” ผู้วิจัยได้ตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำแนกการตรวจเอกสารออกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับการใช้ภาษา

    1.1 เอกสารที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์

    1.2 เอกสารที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาในบทความ

    1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำ

        1.3.1 การใช้คำทับศัพท์

        1.3.2 การใช้คำเรียกบุคคล

        1.3.3 การใช้สมญานาม

        1.3.4 การใช้คำย่อ

        1.3.5 การใช้คำตัด

        1.3.6 การใช้คำเลียนเสียงพูด

        1.3.7 การใช้คำภาษาพูด

        1.3.8 การใช้คำซ้ำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยค

1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาพพจน์

2. เอกสารที่เกี่ยวกับการเขียนบทความ

2.1 ความหมายของบทความ

2.2 ประเภทของบทความ

2.3 องค์ประกอบของบทความ

2.4 บทความแสดงความคิดเห็น

2.5 บทบรรณาธิการ

2.6. บทความวิเคราะห์

2.7. บทความวิจารณ์

2.8 กลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความ

3. เอกสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

3.1 เหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516

3.2 เหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519

3.3 เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ

3.4 เหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

3.5 เหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็น

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาในหนังสือพิมพ์

เอกสารที่เกี่ยวกับการใช้ภาษา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการใช้ภาษา สามารถจำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์

สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร์ (2517: 48-54) ได้กล่าวถึงภาษาหนังสือไว้ในบทความเรื่อง “หนังสือพิมพ์กับการใช้ภาษา” โดยสรุปว่า ภาษาหนังสือพิมพ์นั้นมีลักษณะพิเศษต่างจากภาษามาตรฐานหรือภาษาเขียนธรรมดา เพราะหนังสือพิมพ์ต้องการใช้ภาษาที่มีความกระชับรัดกุมและสะดุดตาสะดุดความสนใจของผู้อ่านมากกว่าภาษาเขียนธรรมดา ซึ่งการสร้างลักษณะเฉพาะของภาษาหนังสือพิมพ์ขึ้นมาเช่นนี้ ได้แก่ ก่อให้เกิดปัญหาและเป็นตัวอย่างของภาษาที่ผิดๆ ข้อผิดพลาดที่พบบ่อย ๆ ในการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ และเป็นข้อผิดพลาดที่แก้ไขได้ มี 4 ประการด้วยกัน ได้แก่

1. การสะกดผิด

2. การเลือกคำมาใช้ผิดปริบท

3. การใช้คำฟุ่มเฟือย

4. การใช้คำโดยไม่คำนึงถึงระบบของภาษาและหน้าที่ของคำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522: 7) ได้กล่าวถึงการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า

1. ใช้ภาษาที่กระชับ กะทัดรัด เพื่อให้สะดุดตาสะดุดความสนใจของผู้อ่านมากกว่าการเขียนธรรมดา

2. วางรูปแบบของเนื้อความแตกต่างจากความเรียงทั่ว ๆ ไป โดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องก่อนแล้วจึงค่อยขยายความนำไปสู่รายละเอียดในภายหลัง

3. ใช้คำสำนวนแปลกๆ เพื่อเร้าความสนใจให้ติดตามอ่าน

4. ใช้ภาษาที่มีลักษณะง่าย ระดับภาษาปากและภาษากึ่งแบบแผนมากกว่าภาษาระดับทางการเพื่อให้สามารถสื่อถึงคนได้ทุกระดับความรู้

นภาภรณ์ อัจฉริยะกุล (2526: 197-202) ได้อธิบายลักษณะภาษาของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า

1. ใช้คำที่ทันสมัยบางคำ เช่น คำคะนอง เพื่อดึงดูดความสนใจและนำไปใช้ถ่ายทอดกันต่อไปอย่างรวดเร็ว ขึ้นอยู่กับยุคสมัยและความนิยม ทั้งนี้เพราะคำคะนองจะเกิดขึ้นใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด จึงถือว่าหนังสือพิมพ์เป็นแหล่งที่กระจายภาษาที่นำสมัยได้ดีที่สุดด้วย

2. ใช้ถ้อยคำที่แปลก ๆ มีทั้งที่คิดขึ้นเองและบัญญัติขึ้นมาใหม่ให้ภาษาแปลกไปและด้วยความแปลกของภาษานี้เอง จึงทำให้ผู้อ่านสนใจนำมาถ่ายทอดและสื่อความหมายต่อกันไปจนกลายเป็นคำที่ใช้สื่อความหมายกันไม่รู้เรื่อง เพราะไม่เคยมีใช้กันมาก่อน

3. ใช้คำง่าย ๆ กระชับ รัดกุม สะดุดตา ในเหตุผลที่ว่าต้องใช้ภาษาที่สื่อความหมายให้คนทุกระดับเข้าใจ และความที่มีเนื้อที่ในการพิมพ์ที่จำกัด จึงต้องเลือกสรรคำที่จะใช้ให้เหมาะสมที่สุด

4. ภาษาหนังสือพิมพ์นิยมใช้อักษรย่อ หรือย่อคำ หรือบางคำใช้ในภาษาใหม่ที่แปลกไปจากความหมายเดิม แต่สามารถสื่อความหมายได้อย่างรวดเร็ว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประณม จั่นทิม (2538: 8) ได้กล่าวว่า หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลมากอย่างหนึ่งต่อผู้ใช้ภาษาไทยทั้งประเทศ เนื่องจากในแต่ละวันจะมีผู้อ่านหนังสือพิมพ์เป็นจำนวนมาก ยิ่งในปัจจุบันมีการตีพิมพ์อย่างแพร่หลาย เป็นจำนวนมากทั้งจำนวนฉบับ และปริมาณการพิมพ์ อีกทั้งภาษาที่นำมาใช้ในการเสนอข่าวก็ปรากฏให้เห็นเป็นลายลักษณ์ที่ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเกิดความคุ้นเคยและเข้าใจภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์ได้อย่างรวดเร็ว ฉะนั้นหากภาษาที่นำมาใช้นั้นไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ก็จะเกิดผลเสียหายแก่ผู้อ่าน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน

พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ (2542: 232) ได้กล่าวถึง การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทางสื่อสิ่งพิมพ์ว่า มีลักษณะที่แตกต่างไปจากภาษาในงานพิมพ์ชนิดอื่นๆ หรือแตกต่างไปจากภาษามาตรฐานมิใช่น้อย กล่าวได้ว่า หนังสือพิมพ์มีลักษณะมีลักษณะและภาษาจำเพาะเป็นของตนเอง ซึ่งสรุปลักษณะสำคัญของภาษาหนังสือพิมพ์ ได้ดังนี้

1. ใช้ภาษาที่มีความกระชับ กะทัดรัด เพื่อให้สะดุดตา สะดุดความสนใจของผู้อ่านมากกว่าการเขียนธรรมดา

2. วางรูปแบบของเนื้อความแตกต่างจากความเรียงทั่วๆไป โดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องก่อนแล้วจึงค่อยขยายความนำไปสู่รายละเอียดในภายหลัง

3. ใช้คำสำนวนแปลกๆ เพื่อเร้าความสนใจให้ติดตามอ่าน

4. ใช้ภาษาที่มีลักษณะง่าย ระดับภาษาปากและภาษากึ่งแบบแผนมากกว่าภาษาระดับมาตรฐาน เพื่อให้สามารถเป็นสื่อถึงคนได้ทุกระดับความรู้

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ มีลักษณะใช้คำแปลกใหม่ทันสมัย คึกคะนอง ใช้ภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน ทำให้ผู้อ่านสะดุดตา และหากนำภาษาของหนังสือพิมพ์ไปใช้ต่อ ผู้ใช้ภาษาต้องพิจารณาและคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักภาษาไทยและเหมาะสมด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาในบทความ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548: 231) ได้กล่าวถึงการใช้ภาษาในบทความ สรุปได้ว่า บทความมีหลายประเภท ได้แก่ การใช้ภาษาในบทความวิชาการ การใช้ภาษาในบทความกึ่งวิชาการ การใช้ภาษาในบทความวิจารณ์ การใช้ถ้อยคำภาษาในบทบรรณาธิการ ทำให้มีการใช้ภาษาแตกต่างกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การใช้ภาษาในบทความวิชาการ จะมีลักษณะสอดคล้องกับเรื่องราวเนื้อหาความรู้เชิงศาสตร์ คือ มีลักษณะราบเรียบ เคร่งขรึม น่าเชื่อถือ น่าศรัทธา มีความกระจ่างชัด ไม่กำกวม ไม่เสแสร้ง แต่ต้องจริงจังเชื่อถือได้

การใช้ภาษาในบทความกึ่งวิชาการ มีอิสระมากกว่าบทความวิชาการเชิงศาสตร์ สามารถใช้ภาษาหนังสือพิมพ์ได้ “เต็มมือ” แต่ก็ยังยืนอยู่บนความถูกต้องของศาสตร์ เช่น บทความเกี่ยวกับภาพยนตร์โฆษณา ซึ่งผู้เขียนอิงศาสตร์แห่งการโฆษณา แยกย่อยหลักการของศาสตร์มาประยุกต์เขียนในย่อหน้าสั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม ภาษาในบทความกึ่งวิชาการ จะใช้ลีลาผสมผสานระหว่างลีลาราบเรียบกับตื่นเต้นได้บ้างตามจังหวะเหมาะสม ใช้ภาษาหนังสือพิมพ์ได้ แต่ไม่ควรพร่ำเพรื่อ เพราะจะทำให้ความรู้วิชาการในเนื้อหาขาดความน่าเชื่อถือ การอ้างอิงแหล่งความรู้จะใช้เชิงอรรถหรือเขียนบอกในเนื้อหาได้ สามารถยกคำพูดของบุคคลผู้ให้ความรู้มาเขียนได้

การใช้ภาษาในบทความวิจารณ์ การวิจารณ์ คือ การแสดงความคิดเห็นติชม หลังจากได้มีการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจ สามารถบอกข้อดีข้อเสีย และเหตุผลของความดี ความเสียของจุดบกพร่องซึ่งแฝงอยู่ได้ การเขียนวิจารณ์จัดเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง เพราะการแสดงทัศนวิจารณ์ที่โจ่งแจ้ง โผงผาง ด่าว่า ติเตียนนั้น ไม่ใช่ศิลปะ บทความที่ดีมีศิลปะเป็นบทวิจารณ์ที่มีคุณประโยชน์และเป็นงานสร้างสรรค์ สามารถให้แสงสว่างทางปัญญาแก่ผู้อ่านและผู้วิจารณ์ บทวิจารณ์ที่ดีขึ้นอยู่กับการใช้ถ้อยคำภาษาที่ดี

ถ้อยคำที่ใช้ในการวิจารณ์ มีลักษณะดังนี้

1. ไม่เป็นถ้อยคำในทำนองโจษขาน ติฉิน นินทา ว่าร้าย โดยมุ่งผลทำลาย

2. ไม่เป็นถ้อยคำต่ำหยาบคาย ต้องห้าม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ไม่เป็นคำแสดงการดูหมิ่นเหยียดหยามให้เสื่อมเสีย

4. ไม่เป็นคำกระทบกระเทียบเปรียบเปรยในทางเลวร้าย

5. ไม่เป็นคำที่ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่ดี แม้ว่าจะเป็นข้อไม่ดี ข้อบกพร่องของเป้าหมายของการวิจารณ์ ผู้เขียนสามารถหลีกเลี่ยงคำพูดที่โผงผางแบบ “ขวานผ่าซาก”ได้

6. ใช้ถ้อยคำที่กลั่นกรองขัดเกลาที่แสดงการวิเคราะห์เจาะลึกอย่างสมเหตุสมผล

7. ใช้ถ้อยคำที่มีชีวิต ชีวา สีสันกระตุ้นความสนใจ ถ้ามีสิ่งสมควรรณรงค์ต่อต้าน ก็ควรต่อต้านเชิงบำบัดเยียวยาแก้ไขปรับปรุง

8. ใช้ถ้อยชี้แนะด้วยการจูงใจโน้มน้าว และเป็นไปได้

9. ใช้ถ้อยคำลึกซึ้งคมคาย ทิ้งแง่มุมขบคิด และการใคร่ครวญคุณค่าพิเศษต่างๆ ที่มีอยู่ในเป้าหมายของการวิจารณ์

10. ให้คำอธิบายสัญลักษณ์ที่เข้าใจยากในเป้าหมายของการวิจารณ์

11. ให้ข้อสังเกต และ “กุญแจ” ไขไปสู่ความคิดต่างๆที่สำคัญ และมีผลกระทบต่อผู้คนทั่วไป

12. ให้ทัศนวิจารณ์ที่ดี ไม่ผิดศีลธรรม ไม่ชวนละเมิดกฎหมายกติกาและระเบียบสังคมอันดีงาม ไม่ควรส่อพฤติกรรมนอกแบบ นอกลู่นอกทาง เพราะการกระทำนอกลู่นอกทางนั้นมักแสดงว่าขาดหลักการ

13. ให้เหตุผลที่ถูกต้องตามหลักตรรกศาสตร์ ประกอบด้วยข้อมูลที่แม่นตรงไม่บิดเบือน ไม่ใช้เหตุผลผิดๆ ไขว้เขวให้สับสนและเข้าใจผิด

14. ยกประเด็นจากสถานการณ์ปัจจุบันที่น่าสนใจและอยู่ในกระแสความนิยมทันยุคสมัยกำลังเกิดอยู่ในห้วงเวลาปัจจุบัน

15. ใช้ถ้อยคำภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย จดจำได้ง่ายเพื่อแสดงทัศนวิจารณ์ที่ดีซึ่งมีคุณค่าต่อการศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้ถ้อยคำภาษาในบทบรรณาธิการ โดยเหตุที่บทบรรณาธิการเสมือนเข็มทิศของหนังสือพิมพ์ ผู้เขียนบทบรรณาธิการจึงมีความสำคัญมาก การใช้ถ้อยคำภาษาต้องกลั่นกรองอย่างรอบคอบ แสดงภูมิปัญญาความรู้ ความชำนาญในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ความคิดเห็นอย่างแม่นยำ ชัดเจน หนักแน่น น่าเชื่อถือ ลักษณะของถ้อยคำที่สมควรใช้ในบทความเชิงบรรณาธิการ ส่วนใหญ่เป็นลักษณะเดียวกันกับบทความอื่นๆ จะมีส่วนพิเศษเฉพาะคือระดับภาษา การเขียนบทบรรณาธิการจะใช้ระดับภาษาทางการกับกึ่งทางการ ส่วนลักษณะอื่นๆ คือ

1. ใช้ถ้อยคำตามภาษาหนังสือพิมพ์ คือ สั้น สด สีสัน และสนุกสนานหรือ 4ส เช่นเดียวกับบทความหรือสารคดีทั่วไปในสื่อสิ่งพิมพ์ ข้อแตกต่างคือ ระดับ 4ส ซึ่งมีขอบเขตจำกัด มีข้อระวังมาก ไม่เล่นสีสันฉูดฉาดหวือหวาขาดความน่าเชื่อถือ ไม่แทรกสีสันในข้อเขียนถี่เกินไปจนฟังดูไร้สาระ ความพอดีของถ้อยคำ 4ส ที่จะใช้ในบทบรรณาธิการนั้น ขึ้นอยู่กับความชำนาญในการใช้กลวิธีของผู้เขียนแต่ละคนและความสามารถเข้าถึงจิตใจของผู้อ่านด้วย

2. ไม่ใช้คำเดียวซ้ำๆ ในที่ติดๆกัน ควรใช้คำอื่นที่มีความหมายเหมือนกัน ดังนั้นผู้เขียนจึงต้องสะสมคำซ้ำความหมายไว้มากๆ เพื่อจะนำมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว เช่น

สิ่งบอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วหรือจะเกิดขึ้น มีหลายคำ เช่น ร่องรอย วี่แวว ลาง ลางสังหรณ์ นิมิต เค้า เบาะแส เค้าเงื่อน

เรื่องที่ปิดปัง มีหลายคำ คือ ความลับ เงื่อนงำ ลับลมคมใน เบื้องหลัง เบื้องหน้าเบื้องหลัง หลังฉาก ไพ่ตาย

3. ระมัดระวังการใช้คำที่เขียนคล้ายกันแต่ความหมายต่างกัน เช่น

เสนอหน้า = ปรากฏให้เห็นโดยไม่สมควร
รับหน้า = คอยรับสถานการณ์
ประจันหน้า = หันหน้าตรงกัน
เผชิญหน้า = มาเจอกันจังหน้า
ปั้นจิ้มปั้นเจ๋อ = เสนอหน้าเข้าไปรับใช้เป็นเชิงประจบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ใช้คำที่มีพลังโน้มน้าว ในบทบรรณาธิการเขียนเพื่อโน้มน้าวความคิดจิตใจของผู้อ่านเป็นสิ่งสำคัญ ถ้อยที่มีน้ำหนักจะสามารถโน้มน้าวจิตใจได้เช่นกับถ้อยคำทางการ กึ่งทางการ และคำเฉพาะด้านหรือศัพท์เทคนิค ถ้อยคำ 4 ลักษณะดังกล่าวจะสอดแทรกอย่างเหมาะสมตามระยะ ไม่ควรใช้ศัพท์ยากเกินไป ศัพท์โบราณที่เลิกใช้แล้ว หรือ ศัพท์วิชาการที่ใหม่เกินไป ถ้าผู้เขียนมีความจำเป็นต้องใช้โดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็จะหาวิธีอธิบายขยายความ ผู้เขียนบรรณาธิการที่มุ่งเสนอสิ่งใหม่ น่ารู้แก่ผู้อ่านจะพบคำใหม่ ชื่อองค์กรที่ไม่ค่อยคุ้นหู ปรากฏการณ์ที่ยากจะเข้าใจ ฯลฯ อย่างไรก็ตามถ้อยคำแปลกใหม่ก็มีลักษณะพิเศษที่กระตุ้นให้คนอ่านเกิดความฉงนฉงายใคร่รู้ได้ สามารถโน้มน้าวความคิดจิตใจของผู้อ่านได้ เช่น โครงการรณรงค์เรื่องโลกร้อน แพทย์ทางเลือก ข้าวอินทรีย์ ฯลฯ

สิริวรรณ นันทจันทูล (2546: 145) ได้กล่าวถึงการใช้ภาษาในบทความ สรุปได้ว่า การใช้ภาษาในการเขียนบทความควรพิจารณาใน 3 ประเด็น ได้แก่ ระดับภาษา โวหาร และภาพพจน์ สรุปได้ดังนี้

1. ระดับภาษา การเขียนบทความที่ตีพิมพ์ในหนังสือรายวันควรพิจารณาในระดับภาษาทั้ง 4 ระดับ ได้แก่ ภาษาปาก ภาษาไม่เป็นทางการ ภาษากึ่งทางการ และภาษาทางการ ทั้งนี้ผู้เขียนจะต้องเลือกใช้ระดับภาษาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ประเภทของบทความ เนื้อหา และกลุ่มผู้อ่าน เช่น

กรณีที่เขียนบทความแสดงความคิดเห็นทั่วๆไป บทความวิเคราะห์ข่าว บทความวิเคราะห์ปัญหา ควรใช้ภาษาพูดในระดับไม่เป็นทางการ จนถึงภาษาพูดและภาษาเขียนระดับกึ่งทางการ หากมีบางตอนของข้อความที่ต้องการแสดงอารมณ์ ความรู้สึกเหน็บแนม ประชดประชัน ยั่วล้อ อย่างชัดเจนอาจจะใช้ภาษาพูดระดับภาษาปาก ที่ไม่หยาบคายก็ได้

กรณีเขียนบทความให้ความรู้ทั่วไป บทความสารคดีท่องเที่ยว ควรใช้ภาษาพูดในระดับภาษาปาก เพื่อให้เกิดความเป็นกันเองกับผู้อื่น จูงใจให้ผู้อ่านอยากอ่านและปฏิบัติตามคำแนะนำ คำชักชวนหรืออาจจะใช้ภาษาพูดในระดับไม่เป็นทางการ หรือกึ่งทางการ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาบทความและกลุ่มผู้อ่านอีกด้วย

กรณีเขียนบทความสัมภาษณ์ ควรใช้ระดับภาษาให้เหมาะสมกับผู้ให้สัมภาษณ์ และเรื่องราวที่สัมภาษณ์ รวมทั้งกลุ่มผู้อ่าน ผู้เขียนจึงสามารถเลือกใช้ระดับภาษาได้ตั้งแต่ ภาษาพูดระดับปากจนถึงภาษาเขียนระดับทางการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรณีเขียนบทความกึ่งชีวประวัติ บทความวิจารณ์วรรณกรรม บทความวิจารณ์ศิลปะแขนงอื่นๆ บทความลักษณะนี้ต้องการเนื้อหาที่มีความน่าเชื่อถือ ให้เกียรติแก่เจ้าของประวัติ ให้เกียรติงานวรรณกรรม หรืองานศิลปะ ดังนั้นผู้เขียนควรเลือกใช้ระดับภาษาระดับกึ่งทางการ จนถึงระดับภาษาในระดับทางการ

กรณีเขียนบทความเชิงธรรมะ บทความวิชาการ ผู้เขียนควรเลือกใช้ภาษาระดับภาษาเขียนกึ่งทางการจนถึงภาษาระดับทางการ เพื่อให้เกิดความชัดเจน น่าเชื่อถือ

2. โวหาร การเขียนบทความที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวันควรเลือกใช้โวหารให้เหมาะกับจุดมุ่งหมายประเภทของบทความ และเนื้อหา

กรณีที่เขียนบทความแสดงความคิดเห็นทั่วๆไป บทความวิเคราะห์ข่าว บทความวิเคราะห์ปัญหา ควรใช้บรรยายโวหารเป็นโวหารหลัก มีโวหารประกอบ เช่น อุปมาโวหาร สาธกโวหาร เทศนาโวหาร เป็นต้น เพื่อแสดงเหตุผลโน้มน้าวใจผู้อ่าน

กรณีเขียนบทความให้ความรู้ทั่วไป ควรเลือกใช้บรรยายโวหารเป็นโวหารหลัก มีโวหารประกอบ ได้แก่ สาธกโวหาร เพื่อให้เกิดความชัดเจนแจ่มแจ้ง

กรณีเขียนบทความสารคดีท่องเที่ยว บางตอนควรเลือกใช้พรรณนาโวหาร เพื่อให้เห็นความงดงามของทัศนียภาพ นอกเหนือจากใช้บรรยายโวหาร ส่วนโวหารประกอบ ได้แก่ อุปมาโวหาร สาธกโวหาร กรณีที่ต้องการเล่าเกร็ดความรู้ ตำนาน นิทานต่างๆ ประกอบสถานที่

กรณีเขียนบทความสัมภาษณ์ บทความกึ่งชีวประวัติ บทความวิจารณ์วรรณกรรม บทความวิจารณ์ศิลปะแขนงอื่นๆ บทความวิชาการ ควรเลือกใช้บรรยายโวหาร เป็นโวหารหลัก ส่วนโวหารประกอบ ได้แก่ สาธกโวหาร

กรณีเขียนบทความเชิงธรรมะ ควรเลือกใช้บรรยายโวหาร เป็นโวหารหลัก ส่วนโวหารประกอบ ได้แก่ เทศนาโวหาร อุปมาโวหาร และสาธกโวหาร

3. ภาพพจน์ การเขียนบทความในหนังสือพิมพ์รายวัน ควรเลือกใช้ภาพพจน์เพื่อสร้างภาพให้เกิดในความคิดตลอดจนเพื่อก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ หรือ ความรู้สึกของผู้อ่าน รวมทั้งแสดงความอารมณ์ ความรู้สึกแท้จริงของผู้เขียน ภาพพจน์ จะทำให้งานเขียนมีอรรถรสมากขึ้น และแสดงลีลาการเขียนของผู้เขียนแต่ละคน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทความทุกชนิดสามารถใช้ภาพพจน์ได้มากบ้างน้อยตามความเหมาะสม เช่น

บทความแสดงความคิดเห็นทั่วไป บทความวิเคราะห์ข่าว บทความวิเคราะห์ปัญหา มักจะใช้ภาพพจน์ เช่น อุปมา อุปลักษณ์ ปฏิภาคพจน์ อติพจน์ ปฏิปุจฉา นามนัย เป็นต้น

บทความสารคดีท่องเที่ยว มักจะเลือกใช้ภาพพจน์ เช่น อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อติพจน์ สัญลักษณ์ เป็นต้น

ส่วนบทความชนิดอื่นๆ มักจะเลือกใช้ภาพพจน์ เช่น อุปมา อุปลักษณ์ ปฏิปุจฉา เป็นต้น

บทความวิชาการ มักไม่ใช้ภาพพจน์ในการเขียนบทความประเภทนี้ เพราะต้องการแสดงข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ชัดเจน มากกว่าจะให้เกิดภาพ หรืออรรถรส

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การใช้ภาษาในบทความในแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน เช่นการใช้ภาษาในบทความวิชาการ ใช้ภาษาระดับทางการ การใช้ภาษาในบทความวิจารณ์ ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ไม่ใช้คำหยาบคาย การใช้ภาษาในบทบรรณาธิการ ใช้ถ้อยคำตามภาษาหนังสือพิมพ์ คือ สั้น สด สีสัน และสนุกสนาน แต่ไม่ควรมากเกินไปจนขาดความน่าเชื่อถือ การใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็น สามารถเลือกใช้ระดับภาษาได้ตั้งแต่ภาษาพูดในระดับไม่เป็นทางการ จนถึงภาษาเขียนระดับกึ่งทางการเป็นต้น การใช้โวหารและภาพพจน์ ควรเลือกใช้ให้เหมาะกับจุดมุ่งหมายของบทความ และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้นำความรู้ด้านการใช้ภาษาในบทบรรณาธิการ บทความแสดงความคิดเห็น บทความวิจารณ์และบทความวิเคราะห์ มาวิเคราะห์ข้อมูลด้านการใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำ

การใช้คำ หมายถึง การเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมแก่เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ต้องการจะสื่อสาร เพื่อให้สื่อความหมายได้ชัดเจน และตรงตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548: 203 -207) ได้กล่าวถึงลักษณะการใช้ภาษาหนังสือพิมพ์ด้านการใช้คำว่ามีลักษณะแตกต่างจากการเขียนประเภทอื่นๆ โดยจะเลือกใช้คำประเภทต่างๆ ที่สามารถสื่อความเข้าใจแก่ผู้รับสารได้ นอกจากนี้ยังสื่อความหมายได้ชัดเจนและเป็นที่ประทับใจ โดยใช้ลักษณะเด่นๆ 4 ประการ หรือ 4ส ได้แก่ ความสั้น ความสด สีสันและสนุกสนาน เช่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ความสั้น จะสื่อสารได้รวดเร็วและประหยัดเวลา มี 3 วิธีคือ การย่อคำ การตัดคำ และการตั้งฉายา

2. ความสด หมายถึง การใช้ภาษาหนังสือพิมพ์ที่มีความสดใหม่ คือ คำที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ในสังคม รวมทั้งคำใหม่ของวัยรุ่น และคำที่ผู้เขียนประดิษฐ์ขึ้นเอง เช่น คำสแลง คำภาษาพูด คำทับศัพท์

3. สีสัน หมายถึง คำที่สามารถเร้าความรู้สึก เร้าอารมณ์ สะดุดใจทั้งรูปคำ ความหมาย และเสียง ได้แก่ คำเลียนเสียงพูด

4. สนุกสนาน หมายถึง คำที่สื่ออารมณ์ขัน การยั่วล้อ และเสียดสี ได้แก่ การใช้สมญานาม

จากการศึกษางานวิจัยที่ศึกษาด้านการใช้คำในบทความหนังสือพิมพ์ ได้แก่ จนัญญา งามเนตร (2549) ศึกษา “วิเคราะห์การใช้คำและโวหารภาพพจน์ในการเขียนบทความของเมอร์ลิน ในคอลัมน์ร้อยแปดพันเก้า ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ” และ พรรณษา พลอยงาม (2551) ศึกษา “วิเคราะห์การใช้ภาษา กลวิธีการเขียน และโลกทัศน์ในบทความของนิติภูมิ นวรัตน์ ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ” พบการใช้คำหลายประเภท เช่น คำอุทาน คำหยาบ คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ คำย่อ คำตัด คำสแลง คำเลียนเสียงพูด คำซ้อน คำซ้ำ คำประสม คำขยาย คำที่มีความหมายแฝง เป็นต้น

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ผู้วิจัยพบว่ามี 8 ลักษณะต่างๆ เช่น

การใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ มีผู้ให้ความหมายและวิธีการทับศัพท์ไว้ดังนี้

ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522: 105-106) กล่าวถึง “การใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ” ว่าการใช้ทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในภาษาไทยสมัยก่อนนั้น เราใช้เพราะมีความจำเป็นเนื่องจากยังไม่มีคำไทยที่ใช้เรียกสิ่งของนั้นๆ มาก่อน จึงต้องใช้ทับศัพท์ไปพลางๆแต่การทับศัพท์ควรถือหลักว่าจะใช้เมื่อยังไม่มีคำไทยใช้ได้อย่างเหมาะสมเท่านั้น เมื่อมีการบัญญัติคำขึ้นแล้ว ควรเลิกใช้คำทับศัพท์ทันที

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดิเรกชัย มหัทธนะสิน (2528: 71-74) กล่าวถึง การยืมคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่าเป็นการนำคำจากภาษาอังกฤษมาใช้ซึ่งการนำมาใช้นั้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงหรือความหมายบ้าง เช่น แฟลต เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาอังกฤษ ฟรี เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาอังกฤษ

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2542: 10-11) กล่าวถึง การทับศัพท์ว่า “การทับศัพท์เป็นวิธีการยืมคำจากภาษาหนึ่งเข้าไปในอีกภาษาหนึ่งโดยตรงไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูป คือ พยายามรักษาลักษณะเด่นของภาษาเดิมเอาไว้” ในการวิเคราะห์วัจนลีลาด้านการใช้คำทับศัพท์ แบ่งการวิเคราะห์ดังนี้

1. การใช้คำ รูปภาษาเดิม หมายถึง คำ ภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นคำจากภาษาเดิม ไม่นำมาเขียนด้วยคำภาษาไทย นำมาใช้ปะปนกับคำภาษาไทยทั่วไป

2. คำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะ หมายถึง คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษ ที่เป็นชื่อเฉพาะต่างๆ เช่น ชื่อคน ชื่อสถานที่ ชื่อตัวละคร โดยใช้คำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะนี้ปะปนกับคำภาษาไทยทั่วไป แล้วนำมาเขียนทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย

3. คำทับศัพท์ทั่วไป หมายถึง คำ ทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษที่ใช้พูดปะปนกับภาษาไทยทั่วไปไม่ได้ใช้เป็นคำทับศัพท์เฉพาะ และเขียนโดยเลียนเสียง การออกเสียงของคนไทย รวมทั้งเขียนคำทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย

จากคำนิยามข้างต้นสรุปได้ว่า คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ หมายถึง คำที่นำมาจากภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่นๆ โดยนำมาเปลี่ยนแปลงเสียงและความหมาย เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะภาษาไทย

การใช้คำเรียกบุคคล

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกบุคคล ผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 367) กล่าวถึงคำว่า “ชื่อ หมายถึง คำที่ตั้งขึ้นสำหรับเรียกคน สัตว์ สถานที่ และสิ่งของโดยทั่วๆ ไปหรือโดยเฉพาะเจาะจง” โดยสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การใช้ชื่อจริง ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 367) กล่าวว่า “ชื่อจริง หมายถึง ชื่อประจำบุคคล”

2. การใช้ชื่อเล่น ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 367)ได้ให้ความหมายชื่อเล่นว่า “ชื่อเล่น หมายถึง ชื่อที่ตั้งตั้งแต่เด็ก เป็นที่รู้กันในหมู่ญาติหรือผู้ใกล้ชิด”

คำเรียกบุคคล หมายถึง คำที่ใช้เรียกบุคคลที่ผู้เขียนบทความนำมาใช้ในการเขียนบทความแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นชื่อจริง สกุลจริง ชื่อเล่น โดยอาจจะเรียกเต็มคำ ย่อคำ หรือ ระบุยศ ตำแหน่ง หน้าชื่อ

การใช้สมญานาม

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้สมญานาม มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

มานิต มานิตเจริญ (2524: 928) กล่าวถึง “สมญานาม” หมายถึง ฉายา ชื่อ คือ ชื่อที่ถูกตั้งขึ้นตามรูปลักษณะหรือพฤติกรรมซึ่งไม่ใช่ชื่อจริง เช่น นายกฯลิ้นทอง คำว่า ลิ้นทอง เป็นสมญานาม

ศิริพร ภักดีผาสุก (2547: 79) กล่าวถึง “สมญานาม” หมายถึง นามที่เป็นคำ กลุ่มคำ หรือข้อความที่ใช้เป็นชื่อเรียกหรืออ้างถึงบุคคล สิ่งของ ซึ่งไม่ใช่ชื่อจริง ที่มาของสมญานามนั้นเกิดจากคุณสมบัติบางประการของนักการเมืองนั้นๆ ได้แก่ ชื่อจริง ชื่อเล่น รูปร่างหน้าตา พฤติกรรม สถานสภาพทางสังคม ชีวประวัติ พื้นฐานอาชีพเดิม ภูมิลำเนาเดิม และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น “โฆษกสามสี” ซึ่งเป็นสมญานามของนายไตรรงค์ สุวรรณคีรี มีที่มาจากตำแหน่งหน้าที่ในฐานะโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีและจากความหมายของชื่อจริง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548: 205) กล่าวถึง “สมญานาม” คือ การตั้งฉายา เป็นชื่อที่เรียกบุคคลในข่าวโดยใช้ลักษณะเด่นหรือลักษณะด้อยเป็นคำเรียก เพื่อลดความเคร่งเครียดและแทรกอารมณ์ขัน การตั้งฉายาต้องมีความเหมาะสม ไม่สร้างความรู้สึกที่ไม่ดี ไม่ใช้คำหมิ่นเหม่ ไม่เสียดสีรุนแรง คนอ่านจะรู้สึกผ่อนคลาย ถูกใจ

จากคำนิยามข้างต้นสรุปได้ว่า สมญานาม คือ การตั้งชื่อหรือฉายาขึ้นมาใช้เพื่อใช้เป็นชื่อเรียกแทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง โดยตั้งตามลักษณะหรือพฤติกรรมเด่นๆ ของบุคคลนั้น การใช้สมญานามช่วยทำให้ภาษามีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้นรวมทั้งสร้างความเป็นกันเองให้แก่ผู้อ่านได้อีกด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้คำย่อ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำย่อ มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522: 77-78) กล่าวถึง “คำย่อ” หมายถึง คำที่เขียนอย่างย่นย่อเพื่อประหยัดถ้อยคำหรือทำให้ไม่เปลืองเนื้อที่ในการเขียนหรือพิมพ์ คำย่อมี 2 ลักษณะ อย่างหนึ่งเป็นการพูดสั้นๆ ละไว้ในฐานที่เข้าใจ เช่น นายกฯ จุฬาฯ อีกอย่างหนึ่งเป็นการย่อ โดยใช้ตัวพยัญชนะต้นเท่านั้นแล้วเติมจุดลงไป เช่น ผอ. ร.ร. สนง. เป็นต้น

ปรีชา ช้างขวัญยืน (2525: 187-188) กล่าวถึง คำย่อว่า “คำย่อ หมายถึง การลดรูปของคำหรือการใช้คำนั้นให้สั้นลง โดยคำย่อส่วนใหญ่จะรู้กันเฉพาะคนบางกลุ่มที่ใช้คำนั้นอยู่เป็นประจำ คนส่วนใหญ่ไม่รู้ ทั่วไปการย่อคำจะปรากฏในรูปของพยัญชนะหนึ่งตัวตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) เช่น ตร. ย่อมาจาก ตำรวจ เป็นต้น

กำชัย ทองหล่อ (2545: 122-130) กล่าวถึง การย่อคำว่า หมายถึง การลดรูปของคำเหลือไว้แต่ส่วนหน้า ส่วนหน้าที่เหลือนั้นอาจจะเป็นคำหรืออักษรก็ได้ ถ้าเป็นคำ เรียกว่า คำย่อ ถ้าเป็นอักษร เรียกว่า อักษรย่อ”

จากคำนิยามข้างต้นสรุปได้ว่า คำย่อ คือ การลดรูปของคำเต็มและใช้วิธีเติมเครื่องหมายมหัพภาค (.) ไว้ข้างท้ายคำเพื่อลดรูปของคำนั้นให้สั้นลงเพื่อให้สะดวกในการเขียน

การใช้คำตัด

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำตัด มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ปรีชา ช้างขวัญยืน (2525: 187-189) กล่าวถึง คำตัด หมายถึง การตัดคำให้สั้นลง โดยมักเติมเครื่องหมายไปยาลน้อยไว้ข้างท้ายคำใช้เพื่อสะดวกแก่การพูดจากัน เช่น กรุงเทพฯ กรมฯ” นอกจากนี้ยังมีคำตัดที่ผู้พูดตัดเอาเองตามอำเภอใจ คนส่วนมากไม่ได้ใช้หรือมีลักษณะเป็นคำสแลง เช่น ไม่สน ตัดมาจาก ไม่สนใจ มหาวิทยาลัย ตัดเป็น มหาลัย เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กำชัย ทองหล่อ (2545: 122-130) กล่าวถึง การตัดคำว่า “การตัดคำ หมายถึง การตัดหรือลดรูปของคำให้เหลือน้อยกว่าคำเดิมเพื่อให้พยางค์สั้นเข้า แต่ยังมีความหมายเท่าเดิม วิธีตัดคำนี้ใช้เมื่อคำใดมีพยางค์มากเกินไป จึงต้องลดพยางค์ของคำให้เหลือน้อย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548: 204) กล่าวถึง คำตัด หมายถึง การตัดคำโดยการเว้นไม่ใช้บางพยางค์ บางชื่อที่ยาวๆ การตัดคำจะใช้กับคำนาม หรือคำกริยาก็ได้ เช่น ชื่อ นามสกุลของบุคคลในข่าว สถานที่ ประเทศ ตำแหน่งหน้าที่การงาน

จากคำนิยามข้างต้นสรุปได้ว่า คำตัด คือ การตัดหรือลดรูปของคำนั้นๆให้สั้นลง และเพื่อให้พยางค์นั้นสั้นเข้าเป็นประโยชน์ในการที่ต้องใช้คำนั้นบ่อยๆ

การใช้คำเลียนเสียงพูด

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำเลียนเสียงพูด มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522: 79) กล่าวถึง คำเลียนเสียงพูด หมายถึง คำที่เขียนถ่ายออกมาให้เหมือนกับเสียงพูดให้มากที่สุดซึ่งบางครั้งเสียงพูดนั้นก็มีลักษณะที่เล่นลิ้นทำให้การเขียนพลอยมีลักษณะที่ผิดแปลกตามไปด้วย เช่น เสียม้ดโม้ด ใช่มั้ย อย่างนึง สำมะคัญ มาด้วยเหรอ ฯลฯ คำประเภทนี้อาจใช้พูดกันเล่นๆ ได้บ้าง แต่ไม่ควรนำมาใช้ในการพูดที่เป็นทางการหรือในการเขียนทั่วๆ ไป ยกเว้นในกรณีที่ต้องการถ่ายเสียงพูดของตัวละครในงานเขียนประเภทบันเทิงคดี

รสริน ดิษฐบรรจง (2552: 53) กล่าวถึง คำเลียนเสียงพูด คือ การใช้คำที่มีเสียงต่างจากภาษาแบบแผน เป็นการใช้คำในภาษาพูด หากนำมาใช้ในภาษาเขียนจะต้องเปลี่ยนเป็นภาษาแบบแผน เช่น อย่างงี้ เขียนเป็นภาษาแบบแผนว่า อย่างนี้ เป็นต้น

จากคำนิยามข้างต้นสรุปได้ว่า คำ เลียนเสียงพูด คือ คำ ที่มีลักษณะเหมือนกับเสียงพูดมากที่สุด โดยเป็นการนำคำที่ใช้ในภาษาพูดมาถ่ายเสียงให้เหมือนภาษาพูดของคนเรามากที่สุด ซึ่งทำให้ภาษามีลักษณะผิดแปลกไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้คำภาษาพูด

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำภาษาพูด มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สิริวรรณ นันทจันทูล (2540: 110) กล่าวถึง ภาษาพูด หมายถึง ภาษาปาก เป็นระดับภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเฉพาะหน้ากับผู้ที่สนิทสนมคุ้นเคยกันมาก จนถึงมากเป็นพิเศษ ในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ หรือการสื่อสารผ่านสื่อ ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีสถานภาพต่างๆ ใกล้เคียงกัน เนื้อหาสาระที่สื่อสารกันมักเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันการทำงานในวงการอาชีพเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน หรือสารบันเทิง ดังนั้นจึงมีคำศัพท์ที่เข้าใจกันเฉพาะกลุ่ม บางคำไม่ค่อยสุภาพ การผูกประโยคง่ายๆ บางครั้งไม่ใช่ประโยคที่ถูกต้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อความหมายเข้าใจ เน้นอารมณ์ ความรู้สึก

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544: 179) กล่าวถึง ภาษาพูด หมายถึง ภาษาที่สื่อโดยการพูด บางทีเรียกว่า ภาษาปาก หรือ ภาษาเฉพาะกลุ่ม โดยอาจแบ่งเป็นวัจนลีลา คือ ภาษาพูด และ ภาษาเขียน โดยภาษาพูดกับภาษาเขียน มีลักษณะคล้ายกับภาษาเป็นทางการกับไม่เป็นทางการ ภาษาพูดจะไม่เคร่งครัดในหลักภาษา บางครั้งฟังแล้วไม่สุภาพ มักใช้พูดระหว่างผู้สนิทสนม หรือผู้ได้รับการศึกษาต่ำ ในภาษาเขียนบันเทิงคดีหรือเรื่องสั้น ผู้แต่งนำภาษาปากไปใช้เป็นภาษาพูดของตัวละครเพื่อความเหมาะสมกับฐานะตัวละคร

รสริน ดิษฐบรรจง (2552: 53) กล่าวถึง ภาษาพูด หมายถึง ภาษาปาก เป็นภาษาพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่เคร่งครัดในเรื่องความถูกต้องมากนัก มีจุดประสงค์เพื่อสื่อสารระหว่างกัน อาจแทรกอารมณ์ความรู้สึกหรือมีคำหยาบคายปนอยู่บ้าง ไม่ใช้ในภาษาเขียน เพราะถือว่าไม่ใช่ภาษาแบบแผน

จากคำนิยามข้างต้นสรุปได้ว่า คำภาษาพูด หมายถึง ภาษาปาก ที่มักใช้สื่อสารทางวาจาในชีวิตประจำวัน หรืออาจใช้งานเขียนที่ไม่เป็นทางการ เช่น บทความวิจารณ์ข่าว ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา หรือในวรรณกรรมประเภทต่างๆ ภาษาพูดสามารถเลือกใช้ถ้อยคำได้หลายระดับขึ้นกับโอกาสที่พูดและฐานะของบุคคลที่สื่อสารด้วยแต่จะไม่เคร่งครัดมากนักระดับภาษาที่จัดเป็นภาษาพูด ได้แก่ ระดับสนทนา ภาษาระดับกันเอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้คำซ้ำ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำซ้ำ มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2541: 29) กล่าวว่า คำซ้ำ คือ คำที่เหมือนกันทั้งเสียงและความหมาย เป็นการกล่าวซ้ำคำเดิมโดยใช้ไม้ยมกเกิดเป็นคำใหม่ที่มีความหมายคล้ายคำเดิมแต่อาจเน้นความหมายต่างกันหรือแยกความหมายเป็นสัดส่วนหรือมีความหมายเป็นพหูพจน์หรือความหมายเปลี่ยนไปเป็นสำนวน

ธวัช ปุณโณทก (2545: 38) ได้กล่าวถึง คำซ้ำ คือ การออกเสียงคำมูลซ้ำกัน 2 ครั้งขึ้นไป คำซ้ำนี้สร้างขึ้น เพื่อเน้นความหมายของคำ และบางครั้งยังมีความหมายต่างไปจากคำมูลด้วย

บรรจบ พันธุเมธา (2545: 76-80) กล่าวว่า คำซ้ำ คือ คำคำเดียวกันนำมากล่าว 2 ครั้ง มีความหมายเน้นหนัก หรือบางทีต่างกันไปเพียงคำเดียว จึงถือว่าเป็นคำสร้างใหม่มีความหมายใหม่ ทำนองเดียวกับคำซ้อนต่างกันก็แต่เพียงคำซ้ำใช้คำคำเดียวกันซ้อนกันเท่านั้น และเพื่อให้รู้ว่าคำกล่าว 2 ครั้งนั้น เป็นคำซ้ำ ไม่ใช่คำเดี่ยวๆ เรียงกัน จึงต้องคิดเครื่องหมายกำกับไว้ในภาษาไทย โดยใช้ไม้ยมกแทนคำท้ายที่ซ้ำกับคำต้น

จากคำนิยามข้างต้นสรุปได้ว่า คำซ้ำ หมายถึง คำคำเดียวออกเสียงซ้ำกัน 2 ครั้ง เพื่อเน้นความหมาย และอารมณ์ความรู้สึก

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยค

มีผู้ศึกษาลักษณะประโยคในภาษาไทย ตามเจตนาของผู้ส่งสาร ได้แก่

นววรรณ พันธุเมธา (2549: 193-203) ได้กล่าวถึงลักษณะประโยคในภาษาไทย ในด้านการใช้ประโยคแสดงเจตนาไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคแจ้งให้ทราบมีหลายชนิด เช่น ประโยคบอกเล่า ประโยคอธิบาย ประโยคเตือน และประโยคชี้แนะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประโยคบอกเล่าแบ่งตามความหมายได้เป็นประโยคบอกเล่ามีเนื้อความรับรองและประโยคบอกเล่ามีเนื้อความปฏิเสธ ประโยคบอกเล่าทั่วๆ ไปมีเนื้อความรับรอง คือ รับรองข้อความที่กำลังกล่าวอยู่นั้น แต่ประโยคบอกเล่าบางประโยคมีเนื้อความปฏิเสธ คือ ปฏิเสธข้อความที่กำลังกล่าวอยู่ เช่น คุณแม่ชอบทำกับข้าว คุณแม่ไม่ชอบทำกับข้าว

ประโยคอธิบายใช้อธิบายความจริงให้ผู้ฟังเข้าใจ อาจลงท้ายด้วยคำว่า **น่ะ** เช่น ฉันคิดถึงแก**น่ะ**จึงได้ไปหา

ประโยคชี้แนะ ใช้เมื่อต้องการให้ผู้ฟังสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจมีคำว่า **แน่ะ** อยู่ท้ายประโยคหรือท้ายคำที่ต้องการเน้น เช่น คุณพ่ออยากจะพบเธอ**แน่ะ**

2. ประโยคถามให้ตอบ ประโยคถามให้ตอบมีหลายชนิดเช่น ประโยคถามเนื้อความ ประโยคถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ ประโยคถามให้เลือกเอา ฯลฯ

ประโยคถามเนื้อความใช้ถามเรื่องราวบางประการจากผู้ฟัง จะมีคำไม่ชี้เฉพาะ อันได้แก่ คำว่า **ใคร อะไร ไหน เท่าไร ทำไม เหตุใด เมื่อไร กี่** อยู่ในตำแหน่งคำหรือกลุ่มคำที่ถามถึง เช่น **ใคร**มานิดไป**ไหน**

ประโยคถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ จะมีคำบอกการถาม **หรือ** กับ **ไหม** อยู่ท้ายประโยค เช่น คุณรู้จักวนิดา**ไหม** คำว่า **ไหม** ใช้ซ้อนกับ **ใช่** เป็น **ใช่ไหม** ส่วน **หรือ** ก็ใช้ซ้อนกัน **ไม่ใช่** เป็น **ไม่ใช่หรือ ใช่ไหม** และ **ไม่ใช่หรือ** ใช้ท้ายประโยคที่ถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธเช่นเดียวกับ**ไหม** และ **หรือ** เช่น คุณรู้จักวนิดา**ไม่ใช่หรือ** คุณรู้จักวนิดา**ใช่ไหม**

ประโยคถามให้เลือกเอา ใช้ถามผู้ฟังเพื่อให้เลือกตอบรับอย่างใดอย่างหนึ่งจะมีคำเชื่อม หรือ อยู่ระหว่างหน่วยกริยา 2 หน่วย เช่น เขา**จะไป**หรือ**ไม่ไป**

3. ประโยคบอกให้ทำ ประโยคบอกให้ทำ มีหลายชนิด เช่น ประโยคสั่ง ประโยคชักชวน และประโยคอนุญาต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประโยคสั่ง ใช้บังคับให้ผู้ฟังทำตาม มีความหมายปฏิเสธ หรือเป็นประโยคที่ใช้ห้าม จะมีคำว่าอย่า ไม่ เช่น คุณ**อย่า**หลอกฉัน คุณ**ต้องไม่**หลอกฉัน และมีคำว่า จง อยู่หน้าคำกริยา เช่น ท่าน**จง**พิจารณาให้ดี

ประโยคสั่งมีความหมายปฏิเสธ หรือเป็นประโยคที่ใช้ห้าม จะมีคำว่าอย่า อยู่ในประโยค ถ้าไม่ใช้คำ ว่า **อย่า** ผู้พูดอาจใช้คำ ว่า **ไม่** ก็ได้ แต่ต้องมีคำ ว่า**ต้อง** ซึ่งแสดงความหมายบังคับอยู่หน้าคำว่า **ไม่** ด้วย ถ้าใช้คำช่วยอื่นๆ ประโยคจะทำหน้าที่เป็นประโยคแจ้งให้ทราบที่มีความหมายปฏิเสธ เช่น คุณ**อย่า**หลอกฉัน คุณ**ต้องไม่**หลอกฉัน

ประโยคอนุญาต ใช้อนุญาตให้ผู้ฟังทำได้ มี 2 ลักษณะ เช่น

ประโยคอนุญาตเนื้อความรับรอง คุณนั่งลง**เถอะ**

ประโยคอนุญาตเนื้อความปฏิเสธ คุณ**ไม่ต้องไปหรอก**

บรรจบ พันธุเมธา (2545: 102-104) ได้กล่าวถึงลักษณะประโยคในภาษาไทยโดยจำแนกตามเจตนาไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. ประโยคคำสั่ง ไม่จำเป็นต้องมีผู้ทำกริยา ถ้าหากจะมีก็เพื่อเน้นความหมายหรือเพื่อบอกให้รู้ตัว เช่น แก มา (มีจังหวะเว้นระหว่าง แก กับ มา)

2. ประโยคขอร้องหรือชักชวน ไม่ต้องมีผู้ทำกริยาเช่นเดียวกัน แต่มักจะมีคำลงท้ายประโยค เช่น ซิ ซี เถอะ เถอะน่า นะ น่า คำที่ลงท้ายต่างกันไป ตามแต่ผู้พูดต้องการจะโน้มน้าวใจผู้ฟังให้ใจอ่อนยอมตามไปด้วย ส่วนผู้ทำจะกล่าวถึงหรือไม่ก็แล้วแต่ว่าต้องการเน้นหรือไม่

3. ประโยคคำถาม ตามธรรมดามักจะมีคำวิเศษณ์แสดงคำถามประกอบอยู่ในประโยค เช่น ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เป็นต้น

4. ประโยคบอกเล่า ใช้ในเรื่องราวเล่าบอกตามธรรมดา บางทีก็เป็นไปในทางบอกรับ บางทีก็เป็นไปในทางปฏิเสธ ประโยครับถ้าใช้ในภาษาเขียน ไม่มีการใช้คำลงท้ายประโยคเพื่อแสดงความสุภาพ แต่ในภาษาพูดจะมีคำว่า จ๊ะ ค่ะ หรือครับ ลงท้ายประโยคตามสมควรแก่โอกาส ประโยคปฏิเสธ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นอกจากจะใช้คำว่า ไม่ แล้วยังใช้คำอื่นได้อีก คือ ใช่ เช่น ใช่ว่าเขาไม่รักไม่ใคร่ (= ไม่ใช่ว่า) มิ เช่น มิได้มีใครเห็นใจ (= ไม่ได้มี)

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงเห็นว่า ลักษณะการใช้ประโยคในภาษาไทยจำแนกตามเจตนาของผู้ส่งสารได้ดังนี้ ประโยคแจ้งให้ทราบ (บอกเล่า) ประโยคถามให้ตอบ (คำถาม) และประโยคบอกให้ทำ (คำสั่ง)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาพพจน์

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาพพจน์ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายและแบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ดังนี้

สุจริต เพียรชอบ (2539: 88-91) ได้กล่าวถึงภาพพจน์ (Figure of speech) ไว้ 10 ประเภท ดังนี้

1. อุปมา (Simile) คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่าเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่งคำที่ใช้เชื่อมสิ่งที่เปรียบเทียบกัน ได้แก่ เหมือน เปรียบ ประดุจ ราว ราวกับ ประหนึ่ง ละม้าย เสมอเหมือน ปานเพียง เทียบเพียง คือ เป็นต้น

2. อุปลักษณ์ (Metaphor) เป็นการกล่าวเปรียบเทียบอีกวิธีหนึ่ง ต่างกับอุปมาตรงที่อุปลักษณ์จะไม่กล่าวโดยตรง ใช้วิธีกล่าวเป็นนัยให้เข้าใจเอาเอง

3. บุคลาธิษฐาน (Personification) คือ ภาพพจน์ที่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิต ไม่มีวิญญาณเสมือนเป็นสิ่งที่มีชีวิตมีวิญญาณ ผู้ฟังหรือผู้อ่านจะมองเห็นภาพเหล่านั้นเคลื่อนไหวทำ กิริยาอาการเหมือนคน มีอารมณ์ มีความรู้สึก ตัวอย่างเช่น ฟ้าร้องไห้, คลื่นกระทบฝั่ง, ทะเลครวญ เป็นต้น

4. นามนัย (Metonymy) เป็นภาพพจน์ที่เรียกชื่อสิ่งหนึ่งโดยใช้คำอื่นแทนไม่เรียกตรงๆ ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่รู้จักกันทั่วไป และเมื่อกล่าวแล้วผู้คนก็จะเข้าใจได้โดยง่าย

5. อนุมานนัย (Synecdoche) ภาพพจน์แบบอนุมานนัยหมายถึง การนำส่วนน้อยหรือส่วนย่อยหรือส่วนที่เด่นชัดมากล่าวให้หมายถึงส่วนทั้งหมด เช่น เมืองมะขามหวาน หมายถึง จังหวัดเพชรบูรณ์ เมืองย่าโม่ หมายถึง จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. อธิพจน์ (Hyperbole) คือ การกล่าวเกินจริง การกล่าวเกินจริงในคำประพันธ์ร้อยกรองทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกซาบซึ้ง เกิดความรู้สึก เกิดอารมณ์คล้อยตามไปด้วย ตัวอย่างเช่น คิดถึงใจจะขาด, คอแห้งเป็นผง, น้ำตาท่วมโลก, ร้อนจนตับจะแตก, หนาวกระดูกจะหลุดอยู่แล้ว เป็นต้น

7. ปฏิพจน์ (Paradox) คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกัน นำมากล่าวอย่างกลมกลืน คล้องจอง ทำให้ได้ความหมายกินใจลึกซึ้ง ภาพพจน์ประเภทนี้ผู้อ่านจะต้องคิดวิเคราะห์ความหมายให้ลึกซึ้งลงไปถึงจะได้อรรถรสและเห็นความงามเพราะส่วนใหญ่มักจะออกไปในทำนองแนวคิดหรือปรัชญา ตัวอย่างเช่น น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย, เสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย, รักยาวให้บั่น รักสั้นให้ต่อ ที่ใช้ในลักษณะที่เป็นคำคะนองก็มี เช่น เลวบริสุทธิ์ สวยเป็นบ้า สวรรค์บนดิน เป็นต้น

8. สัทพจน์ (Onomatopoeia) เป็นภาพพจน์ที่เลียนเสียงธรรมชาติ ผู้ฟังหรือผู้อ่านจะรู้สึกเหมือนได้ยินเสียงเหล่านั้นด้วยตนเอง ตัวอย่างเช่น วังเอ๋ยวังเวง หง่างเหง่งย่ำค่ำระฆังขาน, ป๊ะโท่นป๊ะโท่นป๊ะโท่นโท่น บุรุษสิโอนสะเอวไหว

9. การลดความหมายของคำ (Euphonium) คือ การใช้ถ้อยคำอื่นแทนคำที่มีความหมายรุนแรงหรืออาจกระทบกระเทือนใจได้ เป็นการเลี้ยงน้ำใจผู้ฟังให้มีความสุขสดชื่นถือเป็นความสุภาพโดยใช้ภาษาเป็นสื่อก็ได้ เช่น

สตรีสูงอายุ	ใช้แทน หญิงแก่
ฉันไม่ค่อยชอบ	ใช้แทน ฉันเกลียดเขา
เขาไม่ชอบจ่ายเงิน	ใช้แทน เขาขี้เหนียว

10. การใช้ประโยคคำถาม (Interrogation) คือ การใช้ข้อความที่มีลักษณะเป็นคำถาม ตัวอย่างเช่น

อย่างนี้หรือชื่อว่าเจ้าฟ้าหลวง
ฉะนี้หรือได้ชื่อว่านักบุญ

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2548: 53-56) ได้กล่าวถึงภาพพจน์ ตรงกับภาษาว่า Figure of speech คือ ถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพในใจ โดยใช้กลวิธีหรือชั้นเชิงในการเรียบเรียงถ้อยคำให้มีพลังที่จะสัมผัสอารมณ์ของผู้อ่านจนเกิดความประทับใจ เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและเกิดอารมณ์สะเทือนใจมากกว่าถ้อยคำที่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา ภาพพจน์มี 12 ชนิด ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. อุปมา (Simile) คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่โดยธรรมชาติแล้วมีสภาพที่แตกต่างกันแต่มีลักษณะเด่นร่วมกันและใช้คำที่มีความหมายว่าเหมือนหรือคล้ายเป็นคำแสดงการเปรียบเทียบเพื่อเน้นให้เห็นจริงว่าเหมือนอย่างไร ในลักษณะใด เช่นดวงหน้านางนวลกระจ่างดุจดวงจันทร์, เพลงนี้ไพเราะราวกับเพลงจากสวรรค์, เธอว่ายน้ำเก่งเหมือนปลา

2. อุปลักษณ์ (Metaphor) คือ การเปรียบเทียบด้วยการกล่าวสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบว่า “เป็น” หรือ “คือ” ความหมายจึงลึกซึ้งกว่าอุปมา เช่น ลูกคือดวงตาดวงใจของพ่อแม่ ปัญญาคือดาบสู้ ดัสกร

3. สัญลักษณ์ (Symbol) คือ การเปรียบเทียบที่เรียกสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยใช้คำอื่นแทนคำที่ใช้เรียกนั้นเกิดจากการเปรียบเทียบและตีความซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปเช่น สิงโต, สิงห์ หมายถึง ผู้มีอำนาจ, สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์, ดอกกุหลาบสีแดง หมายถึง ความรัก

4. นามนัย (Metonymy) คือ การใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด เช่น “เวที” หมายถึง การแสดงละคร “มงกุฎ” หมายถึง กษัตริย์ หรือ “มือขวา” หมายถึง คนสนิทที่ไว้วางใจ

5. อติพจน์ (Hyperbole) คือ การกล่าวเกินจริงซึ่งเป็นความรู้สึกหรือความคิดของผู้กล่าวที่ต้องการย้ำความหมายให้ผู้ฟังรู้สึกว่าหนักแน่นจริงจัง ทั้งผู้กล่าวและผู้ฟังก็เข้าใจว่ามิใช่เป็นการกล่าวเท็จ เช่น ฉันหิวไส้จะขาดแล้วนะ คอแห้ง คอแห้งเป็นผง แม่โฉมยงขอน้ำกินที

6. บุคลาธิษฐานหรือบุคคลวัต (Personification) คือ การสมมุติให้สิ่งที่ไม่มีชีวิต ไม่มีความคิด สิ่งที่เป็นนามธรรมหรือสัตว์ให้มีสติปัญญา อารมณ์ หรือกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ เช่น ดาวกระพริบตาเยาะเราหรือดาวเอ๋ย, ทะเลไม่เคยหลับใหล เธอตอบได้ไหม ไฉนจึงตื่น

7. ปฏิทรรศน์ (Paradox) คือ การใช้ถ้อยคำหรือข้อความที่มีความหมายตรงข้ามหรือขัดแย้งกันมากล่าวเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดความหมายที่ชัดเจน เช่น ยิ่งรีบก็ยิ่งช้า, เสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย

8. ปฏิพจน์ (Oxymoron) คือ การใช้คำที่ไม่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันมารวมไว้ด้วยกันเพื่อให้มีความหมายที่ให้ความรู้สึกขัดแย้ง หรือเพิ่มน้ำหนักให้แก่ความหมายของคำแรก เช่น ไฟเย็น สันติภาพร้อน หรือชัยชนะของผู้แพ้ เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

9. คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical question) คือ การตั้งคำถามแต่มิได้หวังคำตอบหรือถ้ามีคำตอบก็เป็นคำตอบที่ทั้งผู้ถามและผู้ตอบรู้ดีอยู่แล้ว นักเขียนจะใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อเร้าอารมณ์ผู้อ่านหรือสื่อความหมายและข้อคิดที่ต้องการ เช่น เราจะยอมให้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงต่อไปอีกหรือ

10. การเลียนเสียงธรรมชาติ (Onomatopoeia) คือ การใช้คำที่เลียนเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงดนตรี เสียงร้องของสัตว์ หรือเลียนเสียงกิริยาอาการต่างๆ ของคน เช่นเสียงระฆังดังหง่างเหง่งวังเวงแว่ว

11. สัมพจนัย (Synecdoche) คือ การกล่าวถึงส่วนย่อยของสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ต้องการให้มีความหมายถึงส่วนเต็มหรือทั้งหมด เช่น เขากินหมาก หมายถึง เขากินหมากซึ่งมีพลู ปูนและส่วนผสมอื่นๆ รวมอยู่ด้วยมิใช่กินเพียงหมาก

12. การกล่าวอ้างถึง (Allusion) การกล่าวอ้างถึงหรือการกล่าวเท้าความ คือ การกล่าวอ้างอิงถึงบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ในวรรณคดีเรื่องอื่นๆ หรือการกล่าวอ้างข้อความตอนหนึ่งตอนใดจากวรรณคดีเรื่องนั้นๆ ทั้งโดยตรงและดัดแปลงมา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาพพจน์ คือ การใช้คำหรือข้อความที่ทำให้ผู้อ่านเกิดมโนภาพ เกิดความคิด ความรู้สึก เกิดจินตนาการต่างๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ภาพพจน์มี 12 ชนิด คือ อุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ นามนัย อติพจน์ บุคลาธิษฐานหรือบุคคลวัต ปฏิทรรศน์ ปฏิพจน์ คำถามเชิงวาทศิลป์ การเลียนเสียงธรรมชาติ สัมพจนัย และการกล่าวอ้างถึง

เอกสารที่เกี่ยวกับการเขียนบทความ

ความหมายของบทความ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนบทความ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการเขียนบทความไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 602) ได้ให้ความหมายของบทความว่า ข้อเขียนซึ่งอาจจะเป็นรายงานหรือการแสดงความคิดเห็น มักตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ วารสาร สารานุกรม เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548: 19) ได้กล่าวถึงความหมายของบทความ สรุปได้ว่า บทความ เป็นการรายงานข่าวแบบให้การอธิบาย ซึ่งผู้เขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัวเข้าไปได้ โดยใช้ข้อมูลจากข่าวซึ่งเป็นข้อเท็จจริงเป็นพื้นฐาน

บทความ คือ ความเรียงประเภทหนึ่งที่เขียนขึ้นโดยมีข้อมูล หลักฐานข้อเท็จจริงเป็นพื้นฐาน และผู้เขียนแทรกข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในเชิงวิจารณ์หรือเชิงสร้างสรรค์ไว้ด้วย

งานเขียนประเภทบทความ มุ่งให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งกำลังเป็นข่าวสำคัญในขณะนั้นอยู่ เนื่องจากผู้อ่านเมื่อได้รับรู้ข้อเท็จจริงจากเนื้อข่าวแล้ว บางคนก็ยังต้องการความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวที่เกิดขึ้น

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2551: 2) ได้กล่าวถึงความหมายของบทความ สรุปได้ว่า บทความ (article) เป็นรูปแบบการเขียนประเภทหนึ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแก่ผู้อ่าน เนื้อหานำเสนอจากข้อมูลจริงไม่ใช่เรื่องแต่งหรือคิดขึ้นจากจินตนาการ

ปราณี สุรสิทธิ์ (2549: 108) ได้กล่าวถึงความหมายของบทความ สรุปได้ว่า บทความ (article) คือ ข้อเขียนแบบความเรียงประเภทหนึ่ง ที่ผู้เขียนเขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะเสนอความคิดเห็นหรือทัศนะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแก่ผู้อ่าน โดยมีหลักฐานข้อเท็จจริงสามารถอ้างอิงเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ ได้ ที่สำคัญ ผู้เขียนต้องแทรกข้อคิดความเห็นในเชิงวิจารณ์หรือเชิงสร้างสรรค์ไว้ด้วย ดังนั้นการเขียนบทความให้มีคุณภาพ จึงต้องศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนอย่างถ่องแท้เพื่อกันความผิดพลาดอันเกิดขึ้นได้จากการไม่รู้จริง

สิทธา พินิจภูวดล, นิตยา กาญจนวรรณ และ สาลี่ ศรีเพ็ญ (2514: 133) ได้กล่าวว่าความหมายของบทความ สรุปได้ว่า บทความ คือ ความเรียงที่เขียนขึ้นโดยมีหลักฐานข้อเท็จจริง และ ผู้เขียนได้แทรกข้อเสนอแนะเชิงวิจารณ์ หรือ เชิงสร้างสรรค์เอาไว้ด้วย บทความกับหนังสือพิมพ์มีความเกี่ยวข้องกันอย่างมาก เพราะบทความนั้น ผู้เขียนเขียนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่สู่สาธารณชนโดยทางหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ทุกประเภทก็มักจะต้องมีบทความเป็นคอลัมน์ประจำเสมอไป

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2516: 195) ได้กล่าวถึงการเขียนบทความ คือ การเขียนสารคดีประเภทบทความมีโครงเรื่องสารคดีประเภทบทความมีโครงเรื่องอยู่ 3 ตอน คือ ความนำ เนื้อเรื่อง และความลงท้าย ความนำ หรือ คำนำ เป็นการกล่าวเปิดเรื่อง อาจกล่าวนำได้หลายลักษณะ เช่น ขึ้นต้นด้วยข้อความที่เป็นข่าวเพื่อดึงดูดความสนใจ ขึ้นต้นด้วยข้อความที่เป็นคำถาม ขึ้นต้นด้วยการบอก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จุดมุ่งหมายของเรื่อง ขึ้นต้นด้วยการบอกสรุปใจความของเรื่อง ในการเขียนเนื้อเรื่อง หรือการดำเนินเรื่องนั้น ต้องขยายความให้รับกับคำนำ อธิบายความให้กระจ่างชัด ส่วนข้อความลงท้ายนั้นมักจะกล่าวถึงคำแนะนำ หรือ วิธีแก้ไขปัญหา หรือ อาจย้ำความคิดเห็นของผู้เขียนให้ชัดเจนในด้านการใช้ภาษา ควรใช้ประโยคให้มีความกะทัดรัดไม่ซับซ้อน ถูกต้องตามหลักภาษาไทย

บทความเขียนขึ้นเพื่อจะนำเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นไป และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น ดังนั้นเรื่องที่จะเขียนเป็นบทความจึงต้องเป็นเรื่องที่ผู้คนกำลังให้ความสนใจ ทันต่อเหตุการณ์ มีสาระและแทรกทัศนะที่ชวนอ่าน ชวนคิด

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า บทความ เป็นการเขียนประเภทร้อยแก้วที่ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ โดยให้รายละเอียดของข้อมูล และข้อเท็จจริง ผู้เขียนมักจะแสดงความคิดเห็นในแง่มุมที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นๆ บทความส่วนมากจะมีความยาวไม่มากนัก ดังนั้นเนื้อหาจึงต้องกระชับและใช้ภาษาที่สื่อความสนใจของผู้อ่านเป็นอย่างดีและมีแบบแผน

ประเภทของบทความ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนบทความ มีนักวิชาการได้แบ่งประเภทของบทความไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548: 21) ได้แบ่งประเภทของบทความ สรุปได้ว่า บทความแบ่งเป็น7 ประเภท สรุปดังนี้

1. บทบรรณาธิการหรือบทนำ คือ บทความประเภทหนึ่งที่แสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเป็นนโยบายหรือจุดยืนที่เป็นความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับต่อเหตุการณ์นั้น นโยบายอาจแสดงออกมาเปิดเผยชัดเจน หรือถือเป็นความลับและเป็นที่รู้กันในบรรดาเจ้าของ บรรณาธิการ หรือบุคคลภายในวงการเท่านั้น ปกติจะเขียนโดยบรรณาธิการหรือกองบรรณาธิการ จึงไม่มีการลงชื่อผู้เขียน บทนำนั้นมักมีอิทธิพลและเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสาธารณมติและกระตุ้นเตือนรัฐบาลในการบริหารประเทศ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทบรรณาธิการแตกต่างจากบทความทั่วไป คือ บทบรรณาธิการเป็นความเห็นของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ ขณะที่บทความทั่วไปเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนบทความเท่านั้น บทบรรณาธิการประกอบด้วยโครงสร้างสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

บทบรรณาธิการแบ่งเป็นหลายประเภท เช่น

ประเภทเสนอข่าว เป็นบทบรรณาธิการที่มีลักษณะย้ำข่าวหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจในเวลานั้น โดยไม่ได้อธิบายความมากนั้น เนื่องจากอาจเป็นเพราะปัญหาหรือเรื่องราวนั้นยังไม่ชัดเจนหรือได้รายละเอียดยังไม่เพียงพอที่จะแสดงความคิดเห็น

ประเภทอธิบายให้ข้อมูลข่าวสาร บทบรรณาธิการนี้ผู้เขียนต้องการอธิบายเหตุการณ์เรื่องราวที่เกิดขึ้น โดยหยิบยกแง่มุมของข่าวที่ยากแก่การเข้าใจมาอธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจความเป็นไปของเรื่อง ตลอดจนความสำคัญของเหตุการณ์ บทบรรณาธิการนี้ไม่ได้เรียกร้องให้เกิดปฏิกิริยาอย่างใด เป็นเพียงต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจปัญหาและวิเคราะห์ให้ถูกทาง

ประเภทวิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็น เป็นบทบรรณาธิการที่ผู้เขียนได้ศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่สำคัญในเวลานั้น มีจุดเริ่มต้นและวิวัฒนาการมาเป็นลำดับอย่างไร มีการดำเนินการแก้ไขอย่างไรและหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น กรณีน้ำมันเถื่อน ซึ่งเกิดขึ้นมานานแล้วแต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้

ประเภทโน้มน้าวใจและเรียกร้องให้เกิดการกระทำ บทบรรณาธิการนี้มุ่งให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกหรือมีความเห็นคล้อยตามในบางเรื่องบางประเด็น ฉะนั้นจึงเน้นที่การกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกด้วยถ้อยคำทางภาษาควบคู่กับการให้เหตุผลที่น่าเชื่อถือในลักษณะกล่าวประณาม การชมเชยยกย่องสรรเสริญ การปลุกใจให้เข้มแข็ง เกิดความรู้สึกรักชาติ รักสถาบัน หรือโน้มน้าวใจให้เกิดพฤติกรรมบางอย่างร่วมกัน เช่น กรณีเกิดการปั่นหุ้นหรือเกิดภาวะเงินนอกระบบ ทำให้เศรษฐกิจปั่นป่วน จึงเรียกร้องให้ใช้ความเด็ดขาดในการแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วนหรือปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เรียกร้องให้ยุติความรุนแรงหันมาใช้แนวทางสันติในการแก้ไขปัญหาเป็นต้น

2. บทความเชิงวิเคราะห์ เป็นบทความประเภทหนึ่งที่เขียนขึ้นมาเพื่อพิจารณาวินิจฉัย หรือค้นหาสาเหตุหรือผลกระทบของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้ข้อมูลประกอบการวินิจฉัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. บทความเชิงวิจารณ์ เป็นงานเขียนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์และนิตยสารแทบทุกฉบับ เป็นบทความประเภทหนึ่งที่แสดงความคิดเห็นต่อผลงานทางวรรณกรรม ผลงานทางศิลปะแขนงต่างๆ ซึ่งได้แก่ หนังสือ ภาพยนตร์ การแสดง ดนตรี งานศิลปกรรมต่างๆ เช่น ภาพวาด ภาพเขียน ภาพถ่าย ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ได้ข้อคิด เกิดความเข้าใจในผลงานด้านต่างๆ ที่นำเสนอผ่านสาธารณชน นอกจากนี้เหตุการณ์ในสังคมที่กำลังอยู่ ในความสนใจของประชาชนก็มีการเสนอในรูปบทความเชิงวิจารณ์ด้วย

4. บทความเชิงสัมภาษณ์ เป็นบทความประเภทหนึ่งที่ได้รับความนิยมในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร เนื่องจากเป็นการเสนอแนวความคิดของบุคคลต่างๆ ในสังคม จึงเป็นบทความที่เขียนขึ้นจากการสัมภาษณ์บุคคลคนเดียวหรือหลายคนเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ฉะนั้นการเลือกบุคคลที่จะมาให้ความความคิดเห็นเป็นเรื่องสำคัญ บุคคลที่จะสัมภาษณ์ควรเป็นบุคคลเด่นที่มีชื่อเสียง เชี่ยวชาญในเรื่องที่จะสัมภาษณ์เป็นอย่างดี เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ

5. บทความแสดงความคิดเห็นทั่วไป เป็นบทความประเภทหนึ่งที่นำเสนอความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ส่วนมากเป็นเรื่องราวที่มาจากข่าว หรือมีผลกระทบมาจากข่าวหรือเรื่องที่ผู้อ่านสนใจ หรือเรื่องที่อยู่ในกระแสความสนใจของบุคคลทั่วไป เรื่องที่นำมาเขียนบทความมีทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ผู้เขียนบทความประเภทนี้ต้องติดตามข่าวสารที่เกิดขึ้นในสังคม ตลอดจนหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม เพื่อสามารถเสนอข้อมูลทั้งข้อดี ข้อเสีย แนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

6. บทความทางวิชาการ เป็นบทความประเภทหนึ่งที่มุ่งเสนอความรู้ด้านใดด้านหนึ่งโดยตรงแก่ผู้อ่าน เป็นบทความเฉพาะในวิชาการและวิชาชีพแขนงนั้นๆ ซึ่งบางครั้งอาจมีการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างแก่ผู้อ่านผู้เขียนบทความประเภทนี้อาจเป็นนักเขียนอิสระ หรือนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก การนำเสนอความรู้ด้านใดด้านหนึ่งมักมีคำศัพท์ทางวิชาการ ฉะนั้นจึงควรหลีกเลี่ยงหรือใช้เท่าที่จำเป็นและพยายามเขียนให้เข้าใจง่ายที่สุด บทความทางวิชาการแบ่งออกเป็นบทความวิชาการและบทความกึ่งวิชาการ

7. บทความเสียดสี เป็นบทความประเภทหนึ่งที่ใช้ภาษากระทบกระเทียบเปรียบเปรย หรือในลักษณะเสียดสี ประชดประชัน โดยไม่วิจารณ์หรือตำหนิโดยตรงซึ่งเป็นวิธีการนุ่มนวล บทความประเภทนี้มักจะแทรกอารมณ์ขันในถ้อยคำและสำนวนการเขียน ในลักษณะทีเล่นทีจริง ซึ่งเป็นผลดีให้ผู้ถูกเสียดสีคลายความโกรธลง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2551: 4) ได้แบ่งประเภทของบทความ สรุปได้ว่า บทความอาจแบ่งอย่างกว้างๆ เป็น 2 ประเภท ได้แก่ บทความทั่วไป (General article) และบทความวิชาการ (Academic article)

1. บทความทั่วไป นำเสนอเพื่อแสดงทัศนะต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง หรือเพื่อให้ความรู้

แต่บทความวิชาการเน้นการให้ความรู้เป็นสำคัญ และจะต้องมีองค์ประกอบของความถูกต้อง แม่นยำ ความกระจ่าง และความกะทัดรัด

2. บทความวิชาการ เป็นบทความประเภทหนึ่งเรียกได้ว่าเป็นข้อเขียนเชิงสาระที่ผู้เขียนตั้งใจหยิบยกประเด็นในแวดวงวิชาการขึ้นมากล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอและเผยแพร่แนวความคิดใหม่ๆ อันได้แก่ ทฤษฎีใหม่ ผลการวิจัยใหม่ หรือ การประยุกต์เชิงปฏิบัติต่างๆ ฯลฯ อันเป็นการต่อยอดหรือทำให้แขนงวิชาการนั้นชัดเจนยิ่งขึ้น

เกศินี จุฑาวิจิตร (2552: 114) ได้แบ่งประเภทของบทความ สรุปได้ว่า จำแนกบทความออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะของเนื้อหา จุดมุ่งหมาย และวิธีการรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภทหลักๆ ดังนี้

1. บทความวิชาการ คือ บทความที่มุ่งเสนอสาระความรู้เฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และ/หรือความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในทางวิชาการแขนงต่างๆ ซึ่งอาจได้มาจากศึกษาวิจัยหรือการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ

บทความวิชาการ มักจะมีความยาวมากกว่าบทความประเภทอื่นๆ จุดมุ่งหมายสำคัญ อยู่ที่การเน้นการนำเสนอความคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบ ข้อโต้แย้ง ฯลฯ อย่างลึกซึ้งและตรงไปตรงมาด้วยคำศัพท์เฉพาะ โดยมีการเรียบเรียงและอ้างอิงอย่างระบบ เน้นการใช้ “ภาษา” ที่กระชับ ชัดเจนและเป็นที่เข้าใจกันหมู่นักวิชาการที่สนใจในเรื่องเดียวกัน มากกว่าที่จะให้ความสนใจกับลีลาสำนวนโวหาร หรือเอาใจใส่กับการลดทอนเรื่องด้วยการทำให้ความซับซ้อนซ่อนเงื่อนกลายเป็นเรื่องที่เข้าใจง่ายๆ ทั้งยังไม่ได้คำนึงถึงการมุ่งให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน เนื่องจากบทความประเภทนี้เป็นกิจกรรมทางปัญญาที่มุ่งประโยชน์ในการต่อยอดและการแตกแขนงทางวิชาการเป็นสำคัญ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทความประเภทนี้พบมากที่สุดในวารสารวิชาการ รองลงมา ได้แก่ วารสารของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ

2. บทความรายงาน คือ บทความที่มุ่งเสนอข้อเท็จจริงที่รวบรวมจากข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จากการจัดประชุมสัมมนา จากการศึกษาวิจัยของบุคคลหรือคณะบุคคลต่างๆ การเขียนบทความรายงาน ต้องอาศัยกลวิธีและทักษะการเขียนที่ชวนให้ผู้อ่านสนใจและติดตาม มีการเล่าเรื่องอย่างเป็นลำดับ มีความเป็นเหตุผลเป็นผลในการเรียงร้อยเรื่องราว สำนวนภาษาราบรื่นและให้ภาพพจน์ที่ชัดเจน

บทความประเภทนี้ พบทั่วไปในหนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสาร

3. บทความแสดงความคิดเห็น คือ บทความที่มุ่งเสนอทัศนะและความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งในทางที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย รวมทั้งการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป โดยมีข้อมูลและข้อเท็จจริงเป็นเครื่องสนับสนุน

บทความแสดงความคิดเห็นนี้ ได้แก่ บทความทั่วไป บทวิเคราะห์ บทวิจารณ์และบทบรรณาธิการ ถ้าเป็นบทความทั่วไป มักเป็นการแสดงความคิดเห็นที่ไม่ลึกซึ้งมากนัก แต่ถ้าเป็นบทวิเคราะห์และบทวิจารณ์ จะเป็นการแสดงความคิดเห็นที่มีความลึกซึ้งและความเข้มข้นมากกว่า และมีหลักการหรือทฤษฎีรองรับ

การใช้สำนวนโวหาร และภาษาในการเขียนบทความตั้งการตั้งชื่อเรื่อง ความนำ การดำเนินเรื่องและการสรุป เป็นไปอย่างพิถีพิถัน มุ่งให้คนทั่วไปอ่านได้อย่างเข้าใจ ทั้งนี้ผู้เขียนอาจจะมีลีลาและท่วงทำนองเฉพาะตัว

บทความทั่วไป บทวิเคราะห์ บทวิจารณ์และบทบรรณาธิการ พบทั่วไปในหนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสาร

4. บทความปกิณกะ คือ บทความที่มุ่งเสนอสาระโดยเน้นให้เกิดความเพลิดเพลิน คลายความเครียด ด้วยการสรรหาเรื่องเล่าที่สนุกและเป็นประโยชน์ โดยการใช้ภาษาที่ราบรื่น สำนวนโวหารและกลวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ เนื้อหาของบทปกิณกะมีความหลายหลายมาก จนกล่าวได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ว่ามีทั้งเรื่องราวสาระหนักๆ และเบาๆ ประเภท “รู้ไว้ใช่ว่า” และ “เก็บตก” จากข่าว หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่มีแง่มุมน่าสนใจและน่าขัน เป็นต้น

บทความปกิณกะ พบได้ทั่วไปทั้งในหนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสาร

5. บทความสัมภาษณ์ คือ บทความที่นำเสนอข้อเท็จจริงและ/หรือความคิดเห็นอันประมวลได้จากการสัมภาษณ์บุคคลหรือบุคคล โดยประเด็นของการสัมภาษณ์จะต้องมีการน่าสนใจ หรือมิเช่นนั้น บุคคลที่ให้สัมภาษณ์ ก็จะต้องมี่เรื่องราวและประสบการณ์ที่น่าสนใจ

ส่วนอีกกรณีหนึ่ง ได้แก่ การสัมภาษณ์เกี่ยวกับชีวิต ความเป็นอยู่ เหตุการณ์สำคัญในชีวิตของบุคคลที่ประชาชนทั่วไปสนใจ เช่น ดารา นักร้อง พิธีกร นักการเมือง เป็นต้น ซึ่งถ้าเป็นในกรณีหลังนี้ ก็จะมีลักษณะคล้ายกับสารคดีชีวิตบุคคล

บทความสัมภาษณ์พบได้ทั่วไปในหนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสาร

ประภาศรี สีหอำไพ (2527: 104) ได้แบ่งประเภทของบทความ สรุปได้ว่า ลักษณะของบทความจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 5 ประเภท ดังนี้

1. บทความแสดงความคิดเห็น ประมวลแนวความคิดที่ผู้เขียนรวบรวมจากเอกสารอ้างอิงประกอบกับความคิดเห็นของผู้เขียนเอง หรือเป็นแนวความคิดของผู้เขียนทั้งหมดในเรื่องต่างๆ เช่น ความคิดของเด็กในวันเด็ก สาเหตุเพลิงไหม้ในเทศกาลตรุษจีน ฯลฯ

2. บทความสัมภาษณ์ เป็นบทความที่แสดงความคิดของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเข้าใจในเรื่องนั้นเป็นอย่างดี ผู้เขียนจะต้องเลือกสัมภาษณ์บุคคลให้เหมาะสมกับเรื่อง

3. บทความกึ่งชีวประวัติ ใช้วิธีสัมภาษณ์เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลผู้เป็นเจ้าของชีวประวัตินั้นหรือผู้ใกล้ ชิด ควรเลือกบุคคลที่มีชื่อเสียงมีคุณลักษณะที่เป็นตัวอย่างหรือเยี่ยงอย่าง มีเอกสารหรือผลงานประกอบมากพอที่จะเป็นหลักฐานข้อมูลได้

4. บทความวิชาการ ให้เนื้อหาสาระเป็นความรู้เฉพาะด้าน รวมอยู่ในวารสารวิชาการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. บทความรายงานเหตุการณ์หรือการท่องเที่ยว เล่าถ่ายทอดให้ผู้ฟังทราบเหตุการณ์ ความสนุกสนานประทับใจในเหตุการณ์หรือการเดินทาง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า ประเภทของบทความ แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ บทความวิชาการ บทความรายงาน บทความแสดงความคิดเห็น บทความสัมภาษณ์ บทความวิจารณ์ และบทความปกิณกะ โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาบทความประเภทแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ที่เป็นบทบรรณาธิการและบทความประจำในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

องค์ประกอบของบทความ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2551: 6) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของบทความ สรุปได้ว่า บทความทั่วไปจะมีส่วนประกอบ 4 ส่วนสำคัญ อันได้แก่ ส่วนชื่อเรื่อง ส่วนเกริ่นนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป

1. ชื่อเรื่อง (Title) ต้องสื่อความหมายอย่างชัดเจนว่า ผู้เขียนต้องการนำเสนอเรื่องอะไร ชื่อเรื่องจะต้องมีความน่าสนใจ ต้องใช้ภาษาดึงดูดให้ผู้อ่านต้องการติดตามในเนื้อหา

2. เกริ่นนำ (Introduction) ส่วนเกริ่นนำ หรือ คำนำ เป็นการนำผู้อ่านเข้าสู่เรื่อง โดยอาจกล่าวถึงที่มาที่ไปของสิ่งที่กำลังจะกล่าวถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คำพูดของบุคคล เพื่อจะนำไปสู่การชี้ประเด็นของเรื่องที่เราต้องการวิเคราะห์วิพากษ์ หรือ อธิบายเพิ่มเติมต่อไป

3. เนื้อเรื่อง (Body) เป็นส่วนของการดำเนินเรื่องทั้งหมด สามารถแบ่งออกเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง เช่น กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อนำสู่ประเด็นที่ผู้เขียนจะวิเคราะห์ วิพากษ์แสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะ แล้วแต่วัตถุประสงค์ของผู้เขียน

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล การโต้แย้งข้อเท็จจริง การถกเถียง ส่วนนี้จะมีการใช้เหตุผล ใช้หลักฐานข้ออ้างเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

ส่วนย่อยที่ 3 เสนอความคิดเห็น/จุดยืน/ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. สรุป (Summary) อาจเป็นการย้ำจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องนั้น หรือ เป็นการสรุปความในสาระสำคัญโดยย่ออีกครั้งเพื่อย้ำให้เห็นความสำคัญหรืออาจเป็นการสรุปแบบให้ข้อคิดทิ้งท้ายเพื่อให้ผู้อ่านได้เก็บไปคิดทบทวนในสาระที่ได้นำเสนอ

เกศินี จุฑาวิจิตร (2552: 121) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของบทความ สรุปได้ว่า การเขียนบทความอย่างสร้างสรรค์ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ รวม 6 ประกอบด้วยกัน ซึ่งได้แก่ ชื่อเรื่อง ,ท่วงทำนองการเขียน, สำนวน ,โวหารในการเขียน ,ส่วนนำและส่วนสรุป และปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ

1. ชื่อเรื่อง หลักสำคัญของการตั้งชื่อเรื่องในการเขียนทุกประเภท คือ การตั้งชื่อเรื่องให้ดึงดูดใจ ชื่อเรื่องที่ดีของบทความ ควรมีลักษณะดังนี้

1.1 ชื่อเรื่องที่ดี จะต้องมี “คำสำคัญ” (Keyword) ที่สื่อความหมายได้โดยทันทีว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอะไร ในขณะเดียวกันก็ควรมีเข็มทิศที่ระบุแง่มุมของเรื่องราวนั้นๆ หรือบอกทิศทางว่าจะวิพากษ์ วิจารณ์ในทางบวกหรือทางลบ หรือเป็นกลาง และที่สำคัญชื่อเรื่องจะต้องครอบคลุมเนื้อหาโดยรวมทั้งหมด

1.2 ให้สารัตถภาพที่เด่นชัดและบ่งบอกบรรยากาศของเรื่องอย่างชัดเจน ให้ภาพที่ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาสำคัญของเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านตัดสินได้ทันทีว่า เรื่องนั้นมีคุณค่าพอที่จะเสียเวลาอ่านต่อไปเรื่องไม่ ชื่อเรื่องที่ดีจะช่วยกำหนดทิศทางและขอบข่ายประเด็นสำคัญได้ ลักษณะเด่นชัดของชื่อเรื่องที่นิยมกันมากคือ ต้องเหมาะสมกับสาระ กาลเทศะ แปลกใหม่ เฉียบคม จำง่าย ไม่เยิ่นเย้อ

1.3 ควรเร้าความสนใจ โดยใช้วรรณศิลป์ ได้แก่ การใช้ถ้อยคำที่คล้องจองกันหรือเล่นคำ เล่นความ หรือใช้การใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้าม การใช้คำคม สุภาษิตหรือคำพังเพยมาประกอบ ฯลฯ

2. ท่วงทำนองการเขียน เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่นักอ่านที่มีประสบการณ์และมีความสามารถทางการอ่านสูงให้ความสนใจเพราะสามารถสังเกตท่าทีของผู้เขียนได้ถูกต้อง ก็อาจทำให้เข้าใจเป้าหมายของงานเขียนชิ้นนั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ถ้าไม่ใช่นักอ่านที่มีประสบการณ์สูง การสังเกตท่วงทำนองการเขียนของนักเขียน ก็จะช่วยให้เห็นเค้าร่างของ “ตัวตน” และ “บุคลิกภาพ” ของนักเขียนได้อยู่บ้าง ในงานเขียนประเภทบทความ สารคดีและบันเทิงคดีต่างๆ ท่าทีผู้เขียนแสดงออกมาจะมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด สามารถจัดกลุ่มได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1 ท่าทีเป็นกันเอง เป็นท่วงทำนองที่ผู้เขียน เขียนเสมือนหนึ่งกำลังเล่าให้ผู้อ่านฟังในบรรยากาศสบายๆ น่ารื่นรมย์ แม้ว่าเรื่องที่เล่าจะเป็นเรื่องที่เครียด หากก็มีแง่มุมที่ชวนให้ขัน น่าฟัง หรือน่าขบคิด

2.2 ท่าทีเรียบง่าย ตรงไปตรงมา เป็นท่วงทำนองที่ผู้เขียน เขียนอย่างซื่อๆ ตรงๆ มิได้ซ่อนนัยของการประชดประชัน เสียดสีหรือเล่นลิ้น

2.3 ท่าทีเคร่งขรึมและจริงจัง เป็นท่วงทำนองที่ผู้เขียน เขียนอย่างเป็นงานเป็นการ และเอาจริงเอาจัง แม้ว่าเรื่องที่เล่าอยู่นั้น จะเป็นเรื่องที่มีสาระเบาๆ เช่น เพลงหรือภาพยนตร์

2.4 ท่าทีแบบกวี เป็นท่วงทำนองที่ผู้เขียน เขียนอย่างพิถีพิถันและละเมียดละไมกับการใช้ถ้อยคำและสำนวน โดยอาจจะมีลักษณะเจ้าสำบัดเจ้าสำนวนและการใช้สัญลักษณ์ร่วมด้วย

2.5 ท่าทีแข็งกร้าว เป็นท่วงทำนองที่ผู้เขียน เขียนอย่าง “ฟันธง” และเปิดเผย ไม่ถนอมน้ำใจใครและไม่สนใจว่าจะกระทบใครบ้าง

2.6 ท่าทีเสียดสี เป็นท่วงทำนองที่ผู้เขียน เขียนอย่างเยาะเย้ย ประชดประชัน เมื่ออ่านอย่างตีความ จึงจะเข้าใจเจตนาที่แท้จริงของผู้เขียน

3. สำนวนการเขียน เมื่อกล่าวถึงวรรณศิลป์แล้ว ความงดงามที่มีความเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด ยากที่ใครจะเลียนแบบได้ ก็คือ ความงดงามในสำนวนหรือสไตล์ (style) ในการเขียนก็เช่นกัน ถ้าสังเกตให้ดีจะพบว่านักเขียนแต่ละคนใช้สำนวนการเขียนแตกต่างกันตามความเคยชินตามที่ได้รับการฝึกฝนมา หรือตามลักษณะนิสัยส่วนตัว เรื่องสำนวนการเขียน มีข้อสังเกตอยู่ 2 ประการ ประการแรกคือ เป็นเรื่องที่ยากจะเลียนแบบได้ สำนวนของใครก็เป็นของคนนั้น ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ การใช้สำนวนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามวัยที่เพิ่มขึ้น ตามความรู้ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมและสังคมที่เปลี่ยนไป

การพัฒนาทักษะในด้านการใช้สำนวนที่เป็นตัวของตัวเองนั้น ควรเริ่มจากการทำความเข้าใจร่วมกันก่อนว่า สำนวนที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร ซึ่งลักษณะของสำนวนที่ดี มีดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.1 ความกระชับของถ้อยคำ คือ การเลือกใช้คำที่มีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับสิ่งที่ต้องการมากที่สุด เพราะคำในภาษาไทยบางคำมีความหมายใกล้เคียงกัน แต่แสดงนัยที่ต่างกัน ดังคำว่า “ตัด” หรือ “cut” ในภาษาอังกฤษ ในภาษาไทย มีคำให้เลือกใช้มากมาย แต่ความหมายและการนำไปใช้แตกต่างกัน เช่น หั่น ฝาน ซอย ปาด ผ่า ฯลฯ ฉะนั้นจะเลือกใช้คำใด ในบริบทใดก็ต้องเลือกและกลั่นกรองให้ดี

3.2 ความชัดเจนของประโยค คือ การเรียบเรียงถ้อยคำภาษาเป็นประโยคที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน ตรงตามความประสงค์ของผู้เขียน ไม่เกิดความคลุมเครือหรือตีความหมายไปหลายทาง การที่เขียนให้ชัดเจนนั้น ต้องวิเคราะห์คำทุกคำที่ใช้ และเมื่อเอาคำเหล่านั้นมารวมเข้าเป็นประโยคแล้วก็ต้องอ่านทบทวน พิจารณาความหมายอย่างรอบคอบ

3.3 ความไพเราะ คือ ความราบรื่น ไม่ขัดหูในขณะที่อ่าน ทั้งนี้เราสามารถสังเกตได้จากการทดลองอ่านออกเสียงดังๆ แล้วฟังดูว่ามีความลื่นไหลและไพเราะหรือไม่

4. โวหารในการเขียน ได้แก่ บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร อุปมาโวหาร สาธกโวหารและเทศนาโวหาร

4.1 บรรยายโวหาร หมายถึง การเขียนบรรยาย หรืออธิบายไปตามความเป็นจริงหรือสมจริงให้มากที่สุด เช่น การเขียนเล่าเรื่อง เล่าเหตุการณ์ความเป็นมา รวมถึงตำนานที่จดจำกันมา และการเขียนบรรยายภาพ บรรยายธรรมชาติ บรรยายฉาก สถานที่เกิดเหตุการณ์ ฯลฯ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์ตามคำบรรยาย

4.2 พรรณนาโวหาร หมายถึง การเขียนพรรณนาโวหารโดยแทรกอารมณ์หรือความรู้สึกของผู้เขียนลงไปด้วย การใช้โวหารนี้อาจก่อให้เกิดลักษณะที่เกินจริงอยู่บ้าง แต่จะทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์และความรู้สึกคล้อยตาม

4.3 สาธกโวหาร หมายถึง โวหารที่ยกเรื่องราวหรือตัวอย่างประกอบเพื่อให้ข้อความในเรื่องเด่นชัดขึ้น ส่วนใหญ่มักนำมากล่าวในตอนท้ายที่เป็นเทศนาโวหาร เพราะเป็นเรื่องแสดงอุทาหรณ์ กล่าวคือ โวหารนี้ต้องอาศัยเทศนาโวหารก่อน แล้วจึงสาธกโวหาร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.4 อุปมาโวหาร หมายถึง โวหารที่กล่าวเปรียบเทียบ ใช้คู่กันกับอุปไมย อุปไมย คือ บทที่กล่าวก่อน อุปมา คือ บทที่กล่าวเปรียบเทียบ

4.5 เทศนาโวหาร หมายถึง โวหารที่กล่าวชี้แจงสั่งสอน อันประกอบด้วยเหตุและผล เพื่อชักจูงให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตาม โวหารประเภทนี้เหมาะสมกับการแสดงหัวข้อหลักธรรม ซึ่งเป็นการยากที่คนจะเข้าใจ ฉะนั้นผู้แต่งต้องมีกลวิธีอุบายเขียนข้อความต่างๆ ด้วยภาษาง่ายๆ ชัดเจน มีตัวอย่างแสดงให้คนเชื่อและเห็นจริงตามจึงจะเกิดประโยชน์

5. ส่วนนำและส่วนสรุป เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกองค์ประกอบหนึ่งของบทความ ถ้าเปรียบชื่อเรื่อง เป็นรูปลักษณ์ของบ้านหรือที่อยู่อาศัย ส่วนนำก็อาจเปรียบได้กับประตูที่เปิดไว้อย่างเร้าใจให้ผู้อ่านเดินเข้ามาสำรวจในตัวบ้าน หลักการสำคัญของการเขียนส่วนนำและส่วนสรุป คือ การสร้างความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงกับเนื้อเรื่อง

6. ปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ เช่น บางบท บางตอนของเรื่องต้องการการขยายความ บางตอนต้องการรายระเอียดปลีกย่อย ในขณะที่บางบทความอาจจำเป็นที่จะต้องเริ่มด้วยการให้คำนิยาม ดังนั้น ถ้านักเขียนสามารถเข้าไปนั่งในใจผู้อ่านได้ว่า ตอนนี้ควรจะเสริมด้วยปัจจัยใด จึงก่อให้เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้งก็จะทำให้ได้ผลงานเขียนที่มีคุณภาพ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548: 327) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของบทความ สรุปได้ว่า โครงสร้างการเขียนบทความประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง (Title) เป็นข้อความที่เขียนขึ้นเพื่อสื่อสารให้ผู้อ่านทราบว่าเรื่องที่กำลังจะเสนอต่อไปเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร การตั้งชื่อเรื่องที่ดีควนบอกใจความสำคัญ ประเด็นหลักของเรื่อง สามารถจูงใจให้ผู้อ่านได้ทันที ชื่อเรื่องมีรูปแบบหลากหลายในลักษณะต่างๆ ทั้งชื่อเรื่องประเภทบอกเนื้อหาของเรื่องและชื่อเรื่องตั้งตามรูปแบบ อาทิ ชื่อเรื่องแบบสรุปเนื้อหา ชื่อเรื่องแบบคำถาม ชื่อเรื่องแบบคำพูด ชื่อเรื่องแบบอุปมาอุปมัย ฯลฯ

2. ความนำ (Introduction) คือ ส่วนเริ่มเรื่อง ความนำที่ดีควรสามารถจูงใจให้ผู้อ่านอยากอ่านบทความตั้งแต่ต้นจนจบ จึงเขียนด้วยลีลาภาษาที่น่าสนใจ ไม่ยืดยาดเยิ่นเย้อจนเกินไป แต่กระชับให้ผู้อ่านสื่อประเด็นหลักของบทความว่าสมควรอ่านต่อไปหรือไม่ การเขียนความนำเขียนได้หลายแบบ อาทิ แบบพรรณนา แบบบรรยาย แบบคำถาม แบบยกคำพูด แบบเปรียบเทียบ หรือสร้างความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฉงนสงสัย จะเขียนรูปแบบใดก็ตาม ความนำที่ดีควรทำให้ผู้อ่านใคร่รู้ อยากติดตามความคิดของผู้เขียนในเนื้อเรื่อง ผู้เขียนสามารถเลือกประเภทความนำได้ตามความถนัดและความเหมาะสมของประเด็นเรื่อง ข้อสำคัญต้องไม่ละทิ้งหน้าที่ของความนำคือ การสร้างความสนใจ ชักจูงให้ผู้อ่านเพลินกับการอ่านบรรทัดต่อไปจนจบ

3. เนื้อเรื่อง (Content) คือ ส่วนหลักที่ผู้เขียนต้องนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเขียนอย่างละเอียดครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการเขียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการค้นคว้า รวบรวม แสวงหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยผ่านการเรียบเรียงข้อมูลความคิดอย่างมีระบบ เนื้อเรื่องเป็นส่วนที่ผู้อ่านคาดหวังจะได้ข้อมูลในรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการวินิจฉัยว่าความคิดหรือประเด็นที่ผู้เขียนนั้นมีเหตุผลและข้อมูลหนักแน่นเพียงพอที่มีความคืบหน้าในการให้ข้อมูลอย่างลื่นไหล เพราะฉะนั้น เนื้อเรื่องที่มีข้อมูลน่าเชื่อถือมากเท่าใดก็จะยิ่งทำให้เนื้อเรื่องน่าสนใจอ่านมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งแสดงถึงความพร้อมของผู้เขียนและความสมบูรณ์ของเนื้อหาที่ได้จากการทำงานของผู้เขียนอย่างแท้จริง

4. บทสรุป (Conclusion) คือ ส่วนท้ายสุดของเรื่อง แต่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นส่วนที่ผู้เขียนสามารถใช้ภาษาและเทคนิคการเขียนให้ผู้อ่านประทับใจได้มากน้อยแค่ไหน ตามปกติ บทสรุปจะมีประสิทธิภาพอย่างไร ขึ้นอยู่กับลีลาการนำเสนอเนื้อหาความคิดของผู้เขียนตั้งแต่ต้นด้วยว่าสามารถโน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตามจนจบและเกิดความคิดเห็นด้วยหรือเห็นแย้ง บางครั้งการเขียนความสรุปอาจเป็นไปตามธรรมชาติที่ลื่นไหลมาจากการนำเสนอเนื้อหาอย่างตรรกะ หรือผู้เขียนเจตนาจะหักมุมให้ข้อคิด แต่บางครั้งการเขียนบทสรุปก็มิง่ายนักหากผู้เขียนขาดเป้าหมายการเดินเรื่องที่ชัดเจน ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะจบไม่ลงก็ได้ ดังนั้น ผู้เขียนจึงต้องมั่นใจในวัตถุประสงค์ สร้างทักษะการเรียบเรียงความคิดที่ดีตามกระบวนการเขียนที่กล่าวมาแต่ต้น รวมทั้งมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของโครงสร้างบทความดังกล่าว

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า องค์ประกอบของบทความ ประกอบไปด้วยส่วนสำคัญหลักๆ ได้แก่ ชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

บทความแสดงความคิดเห็น

สิริวรรณ นันทจันทูล (2546: 125) ได้ให้ความหมายของบทความแสดงความคิดเห็นทั่วๆไป พร้อมยกตัวอย่างและการวิเคราะห์บทความแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า บทความแสดงความคิดเห็นทั่วๆไป มีเนื้อหาหลายลักษณะ อาทิ ผู้เขียนหยิบยกปัญหา เหตุการณ์หรือเรื่องที่ประชาชนสนใจมาแสดงความคิดเห็น หรือ ผู้เขียนเสนอความคิดเห็นสนับสนุน หรือคัดค้าน หรือทั้งสนับสนุน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และคัดค้านความคิดเห็นในเรื่องเดียวกันของคนอื่นๆ เป็นต้น เรื่องที่ผู้เขียนมักหยิบยกมาแสดงความคิดเห็น เช่น ข่าวสารบ้านเมืองที่กำลังได้รับความสนใจ เรื่องรักๆใคร่ๆ ของบุคคลที่มีชื่อเสียง เรื่องแปลกประหลาด เรื่องโชคลาภ เรื่องของเศรษฐี เป็นต้น

บทความชนิดนี้จะตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับ ประจำทุกวัน

ตัวอย่างบทความแสดงความคิดเห็น

ต้องหน้าด้าน – ใจดำ

สำเริง คำพะอู

เสียงส่วนใหญ่ของตุลาการศาลธรรมนูญพิจารณาเรียบร้อยแล้วครับ ในเรื่องคุณสมบัติการเป็นรัฐมนตรี ของนายเนวิน ชิดชอบ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 7 เสียงบอกว่ายังไม่ขาดคุณสมบัติ อีก 6 เสียงบอกว่าขาดคุณสมบัติแล้ว

เป็นอันว่านายเนวิน ชิดชอบ ก็ยังเป็นรัฐมนตรีและช่วยค้ำเก้าอี้นายกรัฐมนตรีให้นายชวน หลีกภัย อีกต่อไป

และเป็นอันว่า องค์กรที่สำคัญองค์กรหนึ่งของไทย ที่คณะ ส.ส.ร. ออกแบบมาเพื่อที่จะมาปฏิรูปการเมืองไทย เพราะการเมืองแบบเดิมไปไม่ไหวไปไม่รอด ก็ได้สร้างความเสื่อมศรัทธาให้กับประเทศชาติ ประชาชนอีกครั้งหนึ่ง (และเชื่อเถอะว่าจะมีครั้งต่อๆไปอีกอย่างไม่ต้องสงสัย)

คณะ ส.ส.ร. ซึ่งได้รับมอบหมายจากประชาชนให้ร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่เพื่อให้เกิดการสร้างประเทศใหม่ มีองค์กรที่สำคัญๆ เกิดขึ้นมาใหม่ที่เห็นๆ ก็ 1. ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีอำนาจครอบจักรวาล พิจารณาตีความข้อสงสัยในรัฐธรรมนูญ จะถอดถอนรัฐบาลถอดถอนนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีก็ต้องให้องค์กรนี้แหละพิจารณา 2. คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ผ่านๆมามีการซื้อเสียง นักการเมืองทุ่มเทเงินทอง คนละ 20 – 30 ล้านบาทมาเป็น ส.ส. เป็นรัฐมนตรีแล้วก็ถอนทุนคืน จากงบประมาณแผ่นดิน จนกระทั่งประเทศเราโทรมอย่างที่เห็นกันอยู่นี้แหละ 3.วุฒิสภาใช้วิธีเลือกตั้ง กำหนดคุณสมบัติให้ดีขึ้นกว่าเดิม ไม่ให้สังกัดพรรคการเมือง 4.คณะกรรมการการปราบปรามทุจริตแห่งชาติ 5. การเลือกตั้งแบบปาร์ตี้ลิสต์

ยังมีคณะกรรมการอื่นๆ ที่รัฐบาลยังไม่ได้จัดตั้งอีก

องค์กรหรือสถาบันที่สำคัญๆนี่แหละครับที่ ส.ส.ร. เขาหวังว่า จะมาทำให้บ้านเมืองของเรามีความหวังมาหลังจากที่เรามองเห็นว่า รูปแบบเดิมน่าจะไปไม่รอด ได้แต่นักการเมืองที่ไม่มีคุณภาพ มาบริหารบ้านเมือง ได้แต่นักธุรกิจการเมืองมากอบโกยผลประโยชน์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แต่พอเริ่มกติกาใหม่ รัฐธรรมนูญใหม่ก็เห็นกันแล้วแหละครับว่า ท่าจะไปไม่รอดเสียแล้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งประกอบด้วยผู้เฒ่าที่เจนจบวิชากฎหมายมาบ้าง รัฐศาสตร์บ้าง ยังแยกไม่ออกเลยว่า ต้องคำพิพากษาจำคุก ต่างกันอย่างไรกับต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ทั้งที่เรื่องอย่างนี้เอาคนที่เดินเฉียดคณะนิติศาสตร์ ไม่ว่าจะรามคำแหง ธรรมศาสตร์ จุฬาฯ เขาก็แยกได้

ซ้ำรายงานการประชุมของคณะกรรมาธิการที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ก็มีให้เห็นอยู่โทนโท่ว่าคนร่างเขามีเจตนารมณ์อย่างไร ส.ส.ร. เขามีเจตนารมณ์อย่างไร

และที่สำคัญยิ่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้แหละครับที่เป็นผู้ร่างรัฐธรรมนูญออกมาเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญ

แต่มาวันนี้ทำเป็นโง่ ทำเป็นบื้อไม่เข้าใจว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายเนวิน ชิดชอบสิ้นสุดลงหรือไม่ต้องให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตีความ

และก็ตีความออกมาอย่างที่เห็นกันนั่นแหละครับ

อยู่เป็นรัฐมนตรีไปเถอะครับ คุณเนวิน ชิดชอบ เพราะไหนๆคุณก็ไม่รู้ ไม่เข้าใจคำว่าต้องพิพากษาให้จำคุก ต่างกันอย่างไรกับ ต้องพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

นายเนวิน ไม่เข้าใจก็ยังพอทำเนา

กระทั่งอดีตทนายความ นักกฎหมายจากรั้วมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อย่างนายชวน หลีกภัย ยังไม่เข้าใจ

หมดกันแล้วครับ การเมืองระบบคุณธรรม หมดกันแล้วละครับสำหรับจริยธรรม หมดกันแล้วละครับความละอายของนักการเมือง

คนที่หน้าด้าน ใจดำ คำก็คุณธรรม สองคำก็หลักการ เท่านั้นจึงจะอยู่ในสังคมนี้ได้

(คอลัมน์วันต่อวัน สยามรัฐ 19 มิถุนายน 2542 หน้า 3)

งานเขียนเรื่อง “ ต้องหน้าด้านใจดำ” เป็นบทความแสดงความคิดเห็นต่อกรณีที่เสียงส่วนใหญ่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคุณสมบัติการเป็นรัฐมนตรีของนายเนวิน ชิดชอบเป็นว่าไม่ขาดคุณสมบัติการเป็นรัฐมนตรี การตั้งชื่อเรื่องใช้กลวิธีตั้งชื่อแบบเร้าใจ ใช้ถ้อยคำสั้นๆ แต่เด็ดขาดรุนแรงแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกชัดเจน การเขียนคำนำใช้กลวิธีหยิบยกเหตุการณ์ที่เป็นข่าวมากล่าวโดยสรุป แล้วแสดงความคิดเห็นต่อกรณีดังกล่าว ส่วนการเรียบเรียงเนื้อหา ผู้เขียนแสดงความคิดเห็น ต่อกรณีที่หยิบยกขึ้นมากล่าวคือ การกระทำของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในกรณีที่ทำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาอย่างยิ่ง จากนั้นยกเหตุการณ์เรื่องราว พร้อมแสดงเหตุผลประกอบว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น พร้อมทั้งกล่าวตำหนิองค์กรดังกล่าวด้วย ส่วนสรุปของบทความใช้วิธีแสดงความรู้สึกของผู้เขียนที่มีพฤติกรรมนั้นๆ แล้วยังเชื่อมโยงไปถึงระบบอื่นๆที่เกี่ยวเนื่องกันด้วย การใช้ภาษาในบทความนี้เป็นภาษาระดับกึ่งทางการ มีการเล่นคารมโวหารโดยการซ้ำคำเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น “หมดกันแล้วครับ การเมืองระบบคุณธรรม หมดกันแล้วละครับสำหรับจริยธรรม หมดกันแล้วละครับความละอายของนักการเมือง” และมีประโยคปิดท้ายที่กินใจผู้อ่าน ได้แก่ “ คนที่หน้าด้าน ใจดำ คำก็คุณธรรม สองคำก็หลักการ เท่านั้นจึงจะอยู่ในสังคมนี้ได้” โวหารหลัก ใช้บรรยายโวหาร มีสาธกโวหารประกอบ (สิริวรรณ นันทจันทูล, 2546: 160)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า บทความแสดงความคิดเห็น โดยผู้เขียนมักจะหยิบยก เอาปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมขึ้นมาเขียน ในการเสนอความคิดเห็น อาจให้ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกต ผู้เขียนอาจเขียนสรุปทิ้งท้ายให้ผู้อ่านตัดสินใจด้วยตนเอง การแสดงความคิดเห็นนี้จะต้องมีข้อมูล เหตุผล หรือหลักฐานต่างๆมาอ้างอิงให้เห็นเด่นชัด น่าเชื่อถือ

บทบรรณาธิการ

สิริวรรณ นันทจันทูล (2546: 124) ได้กล่าวถึงความหมายของบทบรรณาธิการ สรุปได้ว่า บทบรรณาธิการ เป็นบทความแสดงความคิดเห็นลักษณะหนึ่งที่เขียนขึ้นเพื่อเสนอ แนวคิดหลักของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นที่มีต่อเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ จะมอบหมายให้บุคคลในกองบรรณาธิการเป็นผู้เขียนในนามของหนังสือพิมพ์

ปาริชาต รัตนบรรณสกุล (2548: 133) ได้กล่าวถึง การเขียนบรรณาธิการ สรุปได้ว่า บทบรรณาธิการเปรียบเสมือนธงชัยเฉลิมพลของหนังสือพิมพ์และนิตยสารในการแสดงเจตนารมณ์หรือจุดยืนต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีความสำคัญและอยู่ในความสนใจของประชาชนโดยรวม ซึ่งถือว่าการนำเสนอบทบรรณาธิการจะก่อให้เกิดการกระตุ้นให้ประชาชนมีความสำนึกต่อสังคมและชาติบ้านเมืองด้วยการนำเสนอความคิดเห็นในทรรศนะที่หลากหลาย มีการแสดง สาธารณมติจากผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านเกิดความรอบรู้ในการศึกษาปัญหาอย่างเจาะลึก อีกทั้งยังเป็นการโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเกิดการกระทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ถูกต้อง ที่จะส่งผลให้ก่อประโยชน์แก่ส่วนรวมร่วมกัน อย่างไรก็ตาม บทบรรณาธิการยังถือเป็นสื่อกลางที่คอยเป็นเสียงสะท้อนแทนประชาชนและช่วยประสานรอยร้าวและความเข้าใจอันดีของหน่วยต่างๆ ในสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ดีและเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกศินี จุฑาวิจิตร (2552: 227) ได้อธิบายโครงสร้างบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์ สรุปได้ว่า มีโครงสร้างคล้ายกับบทความทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย ส่วนนำ เนื้อเรื่อง และส่วนสรุป พร้อมยกตัวอย่างการวิเคราะห์โครงสร้างบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์ ไว้ดังนี้

อย่าหยุดแค่หาเสียง — ชื่อเรื่อง

6 มาตรการ 6 เดือน ฝ่าวิกฤติเพื่อคนไทยทุกคนที่รัฐบาลประกาศใช้อัน ได้แก่ การลดภาษีน้ำมัน การชะลอการปรับราคาก๊าซหุงต้ม การใช้น้ำประปาฟรี ใช้ไฟฟ้าฟรี ขึ้นรถเมล์ฟรี โดยสารรถไปชั้น 3 ฟรี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2551 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2552 ได้รับยกย่องว่าเป็นการช่วยแบ่งเบาความเดือดร้อนของประชาชนทุกกลุ่ม เป็นการช่วยเหลือแบบฝนตกทั่วฟ้า — ส่วนนำ

ผู้มีรายได้น้อยหรือคนจน คงจะได้รับอานิสงส์กันโดยทั่วหน้า อย่างน้อยที่สุดก็ช่วยบรรเทาความทุกข์เป็นการชั่วคราว 6 เดือน แม้จะมีเสียงวิจารณ์ว่าเป็นเพียงมาตรการชั่วคราว เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระยะสั้น เป็นการมอมเมาประชาชน ให้นั่งงอมืองอเท้าคอยรับแจกจนเคยตัว ทั้งยังทำลายกลไกราคาน้ำมัน และที่สำคัญที่สุดเป็นการใช้จ่ายแบบมือเติบ โดยไม่คำนึงถึงวินัยการคลัง — ส่วนเนื้อเรื่องหรือส่วนแสดงความคิดเห็น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มีเสียงวิจารณ์ด้วยว่าเป็นการดิ้นเฮือกสุดท้าย เพื่อต่ออายุรัฐบาลที่กำลังเผชิญหน้ากับปัญหารอบด้าน รัฐบาลอาจมีวาระซ่อนเร้น เตรียมยุบสภาเลือกตั้งใหม่ ถ้าเห็นท่าจะไปไม่ไหว มาตรการทั้ง 6 จึงเป็นการหาเสียงล่วงหน้า แต่ถ้าพูดอย่างตรงไปตรงมา เป็นการ “ซื้อเสียงล่วงหน้า” ที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยใช้เงินภาษีจากประชาชนกว่า 50,000 ล้านบาท ซื้อเสียงล่วงหน้าประชาชน

แต่เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะกฎหมายการเลือกตั้งห้ามซื้อเสียงแต่เฉพาะในช่วงเวลานับตั้งแต่วันที่มีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งส.ส. หรือ ส.ว. จนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามผู้สมัครหรือผู้ใด “จัดทำให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด” มีโทษจำคุก 1-10 ปี เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 10 ปี

6 มาตรการของรัฐบาล ต้องถือว่าเป็นนโยบายลดแลกแจกแถม เป็นเอกอัครมหาประชานิยมแบบสุดๆ เพราะแจกเกือบจะครบวงจร มีทั้งน้ำฟรี ไฟฟรี รถเมล์ฟรี รถไฟฟรี แต่บรรเทาความเดือดร้อนของชาวบ้านได้เพียงชั่วคราว ยังไม่สามารถดับทุกข์ของประชาชน และประเทศชาติได้ จนถึงต้นเหตุของความทุกข์ จึงหวังว่ารัฐบาลคงจะไม่หยุดแค่นั้น แต่ต้องดับทุกข์ให้ถึงต้นตอของทุกข์

อย่าให้มีเสียงวิจารณ์ว่าคิดได้เพียงแค่นี้ คือ แค่แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อหาเสียง แต่รัฐบาลจะต้องเข็นมาตรการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ทั้งระยะกลางและระยะยาวออกมา รัฐบาลคงจะไม่โทษว่าต้นเหตุของวิกฤติเศรษฐกิจคือรัฐธรรมนูญ จึงต้องแก้รัฐธรรมนูญ ปัญหาใหญ่คือน้ำมันแพง เงินเฟ้อ ทุกอย่างแพง จะพิสูจน์ฝีมือของรัฐบาลให้เห็นกันจะจะ ไม่ว่าจะยุบหรือไม่ยุบสภาก็ตาม

บทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์ (ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 22 ก.ค. 2551 หน้า 3)

ส่วนเนื้อเรื่องหรือส่วนแสดงความคิดเห็น

ส่วนข้อเสนอแนะหรือทางออก

ส่วนสรุป

ปราณี สุรสิทธิ์ (2549: 227) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการเขียนบทบรรณาธิการ สรุปได้ว่า บทบรรณาธิการเป็นข้อเขียนที่แสดงออกถึงนโยบายของหนังสือพิมพ์ ในการเขียนจึงมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ ได้แก่

1. การแจ้งข่าวสาร เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่ออธิบายภูมิหลังของข่าว ทำให้ผู้อ่านมองเห็นประเด็นปัญหาและสามารถตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สนับสนุน หรือ คัดค้านตามที่ผู้เขียนเสนอไว้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การให้ความคิดเห็น นอกเหนือจากการอธิบายภูมิหลังของข่าวแล้ว ผู้เขียนยังมีวัตถุประสงค์ในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ พร้อมทั้งชี้ทางหรือกระตุ้นให้เกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. การโน้มน้าวให้เกิดการกระทำ เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารและข้อคิดเห็นเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดการกระทำหรือมีปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ถ้าหนังสือพิมพ์เห็นว่าการกระทำของรัฐมีความไม่ชอบมาพากล และหนังสือพิมพ์มีข้อมูลพร้อมที่จะให้ความกระจ่าง และกระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบกลับไปพิจารณาใหม่ และ/หรือให้ประชาชนคัดค้านการกระทำของรัฐเพื่อประโยชน์ของประชาชน ทั้งนี้ผู้เขียนต้องมีความเป็นกลาง และให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเชื่อถือได้ จึงจะสามารถกระตุ้นให้เกิดการกระทำได้

4. การให้ความเพลิดเพลิน โอกาสที่บทบรรณาธิการจะให้ความเพลิดเพลินมีน้อย เพราะบทบรรณาธิการจะเสนอเรื่องที่มีสาระหนักแน่น แต่ในบางโอกาสที่ต้องการให้บรรยากาศผ่อนคลายก็สามารถเสนอบทบรรณาธิการเพื่อความเพลิดเพลินได้ เช่น โอกาสวันสงกรานต์ วันปีใหม่ หรือการจัดงานเฉลิมฉลองการครองราชย์ ครบ 50 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า บทบรรณาธิการ เป็นบทความที่แสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดยผ่านการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ ยุติธรรม ชี้แนะหรือหาทางออกที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาอย่างเป็นกลาง ความสำคัญของบทบรรณาธิการอยู่ที่การแสดงออก สะท้อนถึงนโยบายและจุดยืนของหนังสือพิมพ์ต่อเหตุการณ์นั้น โครงสร้างของบทบรรณาธิการมีองค์ประกอบเช่นเดียวกับการเขียนบทความ วัตถุประสงค์ในการเขียนบทบรรณาธิการได้แก่ การแจ้งข่าวสาร การให้ความคิดเห็น การโน้มน้าวให้เกิดการกระทำ และ การให้ความเพลิดเพลิน

บทความวิเคราะห์

ปาริชาต รัตนบรรณสกุล (2548: 89) ได้กล่าวถึง การเขียนบทวิเคราะห์ สรุปได้ว่า บทวิเคราะห์จัดเป็นบทความประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการนำเสนอข่าวในลักษณะของการคาดการณ์แนวโน้มและความเป็นไปของสังคมอันได้รับผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่เคยแพร่มาแล้ว โดยจะให้รายละเอียดและขยายความของสถานการณ์นั้นในมุมมองของผู้เขียนบทวิเคราะห์อย่างเจาะลึก แต่การเขียนบทวิเคราะห์ให้สัมฤทธิ์ผล ก็ต้องขึ้นอยู่กับว่าผู้เขียนบทวิเคราะห์มีความรอบรู้อย่างกว้างขวางในเรื่องที่จะทำการวิเคราะห์หรือไม่ มีความรอบคอบในการมองประเด็นและ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คาดการณ์อย่างไร มีการแสดงความคิดเห็นทั้งที่เป็นในเชิงสนับสนุนและขัดแย้งเช่นใด และประการสำคัญสุด ไม่ว่าจะวิเคราะห์เรื่องใด อาทิ บทวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง บทวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจหรือบทวิเคราะห์สถานการณ์ใดๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและการแสดงเหตุผลประกอบการวิเคราะห์อย่างเที่ยงธรรม

ปราณี สุรสิทธิ์ (2549: 150) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของบทความวิเคราะห์ สรุปได้ว่า บทวิเคราะห์เป็นบทความชนิดหนึ่งมีหลักการเขียนเช่นเดียวกับบทความ บทวิเคราะห์เป็นข้อเขียนที่ผู้เขียนต้องการเสนอข้อมูลแบบเจาะลึก และนำเอาหลักการหรือทฤษฎีมาพิจารณาข้อมูลนั้นเพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุปัญหา พร้อมทั้งคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาให้ผู้อ่านหรือผู้มีหน้าที่จักได้ดำเนินการตามกระบวนการต่อไป โครงสร้างในการเขียนบทวิเคราะห์มีโครงสร้างเช่นเดียวกับการเขียนบทความ

วัตถุประสงค์ของบทวิเคราะห์

บทวิเคราะห์ที่นำเสนอต่อผู้อ่านโดยผ่านหนังสือพิมพ์มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่ออธิบายความ ผู้เขียนบทวิเคราะห์จะต้องเขียนเพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบความเป็นมา และความเป็นไปด้วยการวิเคราะห์ให้เห็นส่วนประกอบความสัมพันธ์ หรือหลักการจัดดำเนินการในเรื่องที่ตนเขียนขึ้น โดยอาศัยกรอบความคิดที่เป็นหลักการ หรือทฤษฎีและข้อมูลมาอธิบายอย่างมีเหตุผล

2. เพื่อยกระดับความรู้ของผู้อ่าน การเขียนบทวิเคราะห์นั้น ผู้เขียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ที่จะเขียนเป็นอย่างดี เพื่ออธิบายความเป็นมาควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อมูล และการแสดงความคิดเห็นที่ลุ่มลึก เฉียบคม สามารถคาดหมายเหตุการณ์เรื่องนั้นๆ จึงเป็นการยกระดับความรู้ของผู้อ่านระดับหนึ่ง จากที่ผู้อ่านเคยรู้มาบ้างเป็นรู้อย่างแจ่มแจ้ง เพราะเมื่อผู้อ่านได้อ่านบทวิเคราะห์แล้วสามารถเข้าใจถึงภูมิหลังและการคลี่คลายของปัญหา หรือมองเห็นแนวทางแก้ไขด้วยข้อเสนอแนะของผู้เขียน

3. เพื่อเป็นแหล่งกลางในการให้ความเห็น ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ผู้เขียนบทวิเคราะห์มีทั้งบุคคลภายในกองบรรณาธิการและจากผู้รู้ภายนอก ที่มีความรู้ดีพอที่จะทำความกระจ่างให้แก่ผู้อ่าน ดังนั้นการเปิดคอลัมน์บทวิเคราะห์จึงเท่ากับหนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่เป็น “ตลาดเสรีแห่งความคิด” ให้เกิดขึ้นในสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิดสร้างสรรค์และเกิดความตื่นตัว ในสังคมยุคข่าวสาร บทวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องราวต่างๆ ได้อย่างเป็นระบบ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้รู้เท่าทันความเป็นไปของสังคมโลก และมีความคิดอ่านที่ก้าวหน้าเพื่อช่วยกันพัฒนาสังคมอีกต่อหนึ่ง

ลักษณะของบทวิเคราะห์

บทวิเคราะห์มีความแตกต่างจากบทความทั่วไปในแง่ของข้อมูลที่นำเสนอ บทวิเคราะห์จะมี 2 ลักษณะคือ

1. บทวิเคราะห์ขนาดสั้น ผู้เขียนจะนำเสนอแนวทางการวิเคราะห์ปัญหาอย่างย่นย่อ โดยผู้เขียนได้ทำการย่อยข้อมูลจำนวนมาก แล้ววิเคราะห์ออกมาเป็นข้อๆ ให้กระจ่างพร้อมกันนั้น แนวทางการวิเคราะห์ก็เป็นเครื่องแสดงให้เห็นทัศนะของผู้เขียนไปในตัว

2. บทวิเคราะห์ขนาดยาว เป็นการนำเสนอข้อมูลในส่วนที่เป็นภูมิหลัง และข้อมูลที่เกี่ยวกับสังคมรอบด้าน โดยใช้ข้อมูลเหล่านั้นเป็นเครื่องชี้ว่าประเด็นใดบ้างที่ยังเป็นปัญหาอยู่ บทวิเคราะห์แนวนี้จัดว่าเป็นข้อเขียนปลายเปิดเพราะมักจะตีแผ่ปัญหา แต่เปิดให้ผู้รับมีโอกาสสรุปความคิดเห็นด้วยตัวเอง

บทวิเคราะห์ทั้ง 2 แบบอาจอยู่ในคอลัมน์รายงานพิเศษบ้าง บทความพิเศษบ้าง และบทวิเคราะห์บ้าง

องค์ประกอบของบทวิเคราะห์

จากลักษณะของบทวิเคราะห์ดังกล่าว ทำให้สามารถสรุปองค์ประกอบของบทวิเคราะห์ว่ามีอยู่ 3 ประการ คือ

1. กรอบหรือระบบความคิด ที่ผู้เขียนให้เป็นแนวทางในการพิจารณา

2. ข้อมูลของเรื่องที่จะใช้ประกอบการพิจารณา โดยได้รวบรวมจัดระบบเพื่อนำมาเป็นข้ออ้างอิงสนับสนุนอย่างมีเหตุผล

3. การคาดการณ์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น สรุปและแนะแนวทางที่ควรจะเป็น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเภทของบทวิเคราะห์

การจำแนกประเภทของบทวิเคราะห์สามารถจำแนกได้หลายลักษณะ ดังนี้

1. จำแนกตามเนื้อหาทางวิชาการเป็นเกณฑ์ เช่น บทวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปศาสตร์ โดยนำเอาหลักการหรือทฤษฎีของสาขาวิชาเป็นกรอบความคิดเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

2. จำแนกตามเวลาของเหตุการณ์หรือสถานการณ์ ซึ่งแบ่งเป็น

2.1 บทวิเคราะห์ที่เกิดขึ้นในอดีต เช่น บทวิเคราะห์ในเรื่องภาษาวัฒนธรรม ความเป็นมาของชุมชน

2.2 บทวิเคราะห์ที่เป็นเรื่องในปัจจุบัน เช่น บทวิเคราะห์ข้อขัดแย้งของพรรคการเมือง บทวิเคราะห์ผลงานของรัฐบาลในรอบ 1 ปี

2.3 บทวิเคราะห์ที่เป็นเรื่องอนาคต ได้แก่ บทวิเคราะห์แนวโน้มของเศรษฐกิจ บทวิเคราะห์แนวโน้มการต่างประเทศหลังจากสหรัฐอเมริกามีประธานาธิบดีคนใหม่ บทวิเคราะห์สถานการณ์ตลาดโลก ค.ศ. 2000 เป็นต้น

3. จำแนกโดยการจัดลำดับความคิดและความสัมพันธ์อย่างมีระบบ 3 ลักษณะ ได้แก่

3.1 บทวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นบทวิเคราะห์ที่มุ่งแยกให้เห็นเป็นหน่วยย่อย ๆ ที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของเรื่องที่ทำการวิเคราะห์นั้นได้อย่างมีความหมาย

3.2 บทวิเคราะห์สัมพันธ์ เป็นบทวิเคราะห์ที่แยกความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่องที่ทำการวิเคราะห์

3.3 บทวิเคราะห์หลักการเชิงจัดดำเนินการ เป็นการวิเคราะห์เพื่อชี้ให้เห็นระบบการจัดการและวิธีการรวบรวมองค์ประกอบต่างๆเข้าด้วยกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกศินี จุฑาวิจิตร (2552: 155) ได้กล่าวถึง ความแตกต่างระหว่างการเขียนบทวิเคราะห์และบทวิจารณ์ สรุปได้ว่า “การวิเคราะห์” (Analysis) และ “การวิจารณ์” (Criticism) เป็นกิจกรรมทางความคิดที่มีความคาบเกี่ยวกัน โดยที่ การวิเคราะห์ เป็นความพยายามที่จะทำความเข้าใจให้ถ่องแท้เกี่ยวกับ “วัตถุของการวิเคราะห์” ด้วยการเพ่งพิจารณาอย่างแยกแยะและแจกแจงออกเป็นส่วนๆ หรือเป็นองค์ประกอบย่อยๆ เพื่อที่จะศึกษาและหาความสัมพันธ์ระหว่างกัน ส่วน “การวิจารณ์” เป็นความพยายามที่จะให้ความคิดเห็นในเชิงการประเมินคุณค่า ตัดสิน หรือตีความในบริบททางวิชาการ การวิจารณ์มักใช้กับผลงานด้านศิลปะและวรรณกรรม ทั้งมักใช้ในความหมายที่แสดงถึงความพยายามของนักวิชาการในอันที่จะทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งกับความงดงามของ “วัตถุของการวิจารณ์” ส่วนในบริบทอื่น ๆ นั้น การวิจารณ์ มักจะหมายถึง การแสดงความคิดเห็นหรือการประเมินคุณค่าในเชิงลบหรือไม่เห็นด้วยต่อวัตถุของการวิจารณ์หรือสิ่งที่วิจารณ์

ความหมายข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่า กระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์และกระบวนการคิดเชิงวิจารณ์ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการวิเคราะห์และการวิจารณ์ ใน “บทวิเคราะห์” ย่อมมีการวิจารณ์ และในการเขียน “บทวิจารณ์” ก็เลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องใช้การวิเคราะห์ เพื่อที่จะให้เห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างงานเขียนทั้งสองประเภทที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเด็น/หัวข้อ	การเขียนบทวิเคราะห์	การเขียนบทวิจารณ์
1. ขอบข่ายเนื้อหา	ส่วนใหญ่เป็นประเด็นด้านสังคมศาสตร์ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ การพัฒนาประเทศ ฯลฯ	ส่วนใหญ่เป็นประเด็นด้านมนุษยศาสตร์ เช่น ศิลปะ วรรณกรรม ดนตรี ภาพยนตร์ ภาพเขียน ฯลฯ
2. จุดเน้น	เน้นการวิเคราะห์ แยกแยะ แจกแจง ชี้ประเด็นให้เห็นปัญหา คาดการณ์ ผลกระทบและทางเลือกทางออกที่เป็นไปได้	เน้นการคลี่ให้เห็นทั้งข้อดีและข้อด้อย จุดเด่นและจุดอ่อน รวมทั้งการประเมินโดยภาพรวมและการประเมินเฉพาะส่วน
3. ประเภทการคิด	การเขียนบทวิเคราะห์และบทวิจารณ์ ต้องอาศัยทั้งการคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงวิจารณ์และการคิดอย่างสร้างสรรค์ผสมผสานกัน	
4. ฐานคิดและทฤษฎี	การเขียนบทวิเคราะห์และบทวิจารณ์ ต่างก็มีฐานคิดและทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งหรือหลายทฤษฎีรองรับหรือเป็นแนวทางในการพิจารณา ยกเว้นการวิจารณ์แบบที่เรียกว่า การพินิจหรือปริทัศน์ ไม่จำเป็นต้องมีทฤษฎีรองรับ	
5. ขอบเขตความลึกซึ้ง	บทวิเคราะห์และบทวิจารณ์ที่ดี ควรมีทั้ง “ความลุ่มลึก” และ “ความเข้มข้น” แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์เฉพาะของการเขียน รวมทั้งเนื้อหาของเรื่องราวที่เขียนภูมิปัญญาของตัวผู้เขียนเองและประเภทของสื่อที่จะลงตีพิมพ์	
6. ข้อมูลประกอบ	ข้อมูลของการวิเคราะห์ส่วนใหญ่อยู่ภายนอก คือ ได้มาจากการเก็บรวบรวมสะสม และคัดเลือกเฉพาะข้อมูลจากแหล่งสารที่น่าเชื่อถือ มาใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์	ข้อมูลจากการวิจารณ์ส่วนใหญ่อยู่ภายใน คือ ได้มาจาก “ตัวบท” หรือ จากผลงานศิลปะนั้นๆ
7. การใช้ภาษา	เรียบง่าย สั้นและกระชับ อาจมีการยกตัวอย่างหรือการเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดภาพพจน์ แต่ควรหลีกเลี่ยงการใช้ท่วงทำนองการเขียนแบบเยาะเย้ย ถากถางและดูถูกภูมิปัญญาผู้อื่น	

ภาพที่ 1 แผนภาพความแตกต่างระหว่างการเขียนบทวิเคราะห์และบทวิจารณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การเขียนบทวิเคราะห์และบทวิจารณ์นั้น ถ้าเขียนอย่างสร้างสรรค์ คือ เขียนด้วยใจที่เป็นธรรม และไม่มีผลประโยชน์อื่นใดแอบแฝงแล้วก็เท่ากับเป็นการยกระดับความรู้และเปิดโลกสติปัญญาให้แก่ผู้อ่าน เพราะทำให้สิ่งที่เคยรู้อยู่บ้างมาเป็นการรู้อย่างแจ่มแจ้ง เข้าใจถึงภูมิหลังและการคลี่คลายของปัญหาหรือมองเห็นแนวทางแก้ไขด้วยข้อเสนอแนะของผู้เขียน การเขียนบทวิเคราะห์หรือวิจารณ์ทางหนังสือพิมพ์นั้น โดยส่วนใหญ่มักวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างกว้างๆและรวบรัด ไม่นิยมวิเคราะห์วิจารณ์เต็มรูปแบบโดยใช้หลักทฤษฎีมากนัก เพราะบางครั้งการนำวิชาการเต็มรูปแบบมาวิเคราะห์หรือวิจารณ์ก็อาจทำให้ผู้อ่านที่ไม่มีพื้นความรู้เฉพาะสาขาไม่เข้าใจ ดังนั้นการนำเสนอโดยภาพรวมด้วยการแจกแจง อธิบาย ขยายความให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆหรือให้ข้อคิดเห็นหรือชี้แนะให้เห็นคุณค่าแต่เพียงเล็กน้อยหรือแนะนำให้ผู้อ่านสนใจ กระหายใคร่รู้เรื่องราวต่างๆที่กำลังวิเคราะห์ วิจารณ์และอยากติดตามต่อไปนั้นจึงเหมาะกับการเขียนเพื่อผู้อ่านทั่วไปและเหมาะสมกับพื้นที่อันจำกัดของหนังสือพิมพ์ ถึงกระนั้นก็ตามผู้เขียนก็ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ในทางหลักวิชาและเป็น “ผู้รู้จริง” ส่วนบทวิเคราะห์และบทวิจารณ์ขนาดยาวที่อาศัยหลักวิชาการเต็มรูปแบบนั้นเหมาะกับวารสารทางวิชาการมากกว่า

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า บทความวิเคราะห์ เป็นบทความแสดงความคิดเห็นที่มุ่งเขียนเพื่อพิจารณา หรือค้นหาสาเหตุ หรือ ผลกระทบของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยนำหลักการ ทฤษฎีและข้อมูลมาใช้ประกอบการวินิจฉัยและสนับสนุนความคิดเห็นในเรื่องที่ผู้เขียนได้วิเคราะห์ นอกจากนี้ บทวิเคราะห์ และบทวิจารณ์มีความเหมือนและความแตกต่างในการเขียน เช่น การใช้ภาษาในการเขียนในทั้งสองบทความ มีการใช้ภาษาที่คล้ายคลึงกัน คือ เรียบง่าย สั้น กระชับ แต่ขอบข่ายด้านเนื้อหามีความแตกต่างกัน คือ บทวิเคราะห์ เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นด้านสังคมศาสตร์ ส่วนบทวิจารณ์เป็นด้านมนุษยศาสตร์ เป็นต้น

บทความวิจารณ์

ปาริชาต รัตนบรรณสกุล (2548: 115) ได้กล่าวถึง การเขียนบทวิจารณ์ สรุปได้ว่า บทความวิจารณ์จัดเป็นงานเขียนที่ต้องอาศัยความละเอียดอ่อน อาจเป็นเพราะเหตุที่ว่า ความซับซ้อนของสิ่งที่วิจารณ์จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลและต้องมีการศึกษาอย่างละเอียดและเจาะลึกของสิ่งดังกล่าวที่จะทำการวิจารณ์ด้วยเหตุและผลอย่างเป็นธรรม บทวิจารณ์ เป็นงานเขียนที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานด้านศิลปกรรมต่างๆ งานวรรณกรรม ตลอดจนข่าวสารบ้านเมือง เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เป็นต้น โดยเสนอในเชิงติชม ชี้ให้เห็นทั้งด้านบวกและลบโดยยึดหลักความเที่ยงธรรมในการวิจารณ์ว่าเนื้อหาของสิ่งที่จะวิจารณ์ มีสาระสำคัญอะไรบ้าง ผู้วิจารณ์มีความคิดเห็นอย่างไร ทั้งนี้บทวิจารณ์จะช่วยให้ผู้อ่านได้ทราบถึงคุณภาพของงานและข้อดีข้อด้อยของสิ่งนั้นในทรรศนะของผู้วิจารณ์ ความสำคัญของการวิจารณ์ และชนิดของการวิจารณ์สรุปได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความสำคัญของการวิจารณ์ สามารถระบุได้ดังนี้

1. ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ข้อคิด ตลอดจนเกิดความเข้าใจ และรู้เท่าทันเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงความเข้าใจผลงานศิลปะด้านต่างๆ จากแง่มุมต่างๆ ของบทวิจารณ์

2. บทวิจารณ์ช่วยก่อให้เกิดปัญญา เกิดการเรียนรู้ และรู้จักแก้ไขสิ่งที่บกพร่องเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนา สร้างความเจริญและสิ่งที่ดีต่อสังคม

3. เพื่อเป็นการชี้นำในการตัดสินใจ

ชนิดของการวิจารณ์สามารถจำแนกออกเป็น 3 แบบ ดังต่อไปนี้

1. จิตวิจารณ์ เป็นการวิจารณ์ในแง่ความรู้สึกนึกคิดของผู้วิจารณ์

2. อรรถวิจารณ์ เป็นลักษณะของการวิจารณ์ในแง่แปลหรือตีความ

3. วิพากษ์วิจารณ์ เป็นการวิจารณ์ในแง่ของการพิพากษา

ทั้งนี้ในความแตกต่างของ 3 แบบดังกล่าว อาจขยายความได้ว่า จิตวิจารณ์และอรรถวิจารณ์เป็นเรื่องของความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้วิจารณ์โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ในการวิจารณ์ใดๆ แต่ถ้าเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ผู้วิจารณ์จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณางานเฉพาะสาขานั้นๆ

ปราณี สุรสิทธิ์ (2549: 198) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบทความวิจารณ์ สรุปได้ว่า บทวิจารณ์เป็นข้อเขียนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์และนิตยสารแทบจะทุบฉบับ เพราะเป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อเหตุการณ์และงานแขนงต่างๆ ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ได้ข้อคิดเกิดความเข้าใจและรู้เท่าทันเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงเข้าใจผลงานศิลปะด้านต่างๆ ที่นำเสนอผ่านสายตาสาธารณชน ทั้งนี้โครงสร้างของบทความวิจารณ์จะมีลักษณะเช่นเดียวกับบทความ เพราะบทวิจารณ์กเป็นบทความชนิดหนึ่ง ระดับการวิจารณ์ มี 2 ระดับ คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การพินิจ (Review) เป็นการวิจารณ์ที่ผู้เขียนเพียงแต่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานที่ตนเขียนถึง เช่น ผลงานด้านดนตรี ด้านละคร หรือหนังสือที่ออกใหม่ รวมถึงการสรุปสาระสำคัญของผลงานนั้นๆ ให้ผู้อ่านได้ทราบ การพินิจนี้จะไม่ก้าวเข้าไปถึงการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ หรือประเมินคุณค่าผลงานชิ้นนั้น บางท่านเรียกการวิจารณ์ระดับนี้ว่า การปฏิทัศน์หรือการแนะนำ

2. การวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism) เป็นการให้ความเชิงประเมินคุณค่า (Judgement) และเปรียบเทียบผลงานที่วิพากษ์วิจารณ์กับงานอื่นในประเภทเดียวกัน โดยปกติหนังสือพิมพ์และนิตยสารทั่วไปจะไม่พยายามวิจารณ์งานทั่วๆไป นอกจากจะมีคอลัมน์วิจารณ์ผลงานศิลปะประจำในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร เช่น วิจารณ์หนังสือ ละคร ดนตรี เป็นต้น ในกรณีเช่นนี้บรรณาธิการจะมอบให้ผู้มีประสบการณ์และผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ เป็นผู้เขียนวิพากษ์วิจารณ์ เพราะต้องอาศัยความรู้ประสบการณ์ และความชำนาญในศาสตร์นั้นๆ มาอธิบายชี้ให้เห็นคุณค่าของงานชิ้นนั้นๆ

ประเภทของบทวิจารณ์ สามารถจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ได้ 3 ประเภท คือ

1. การวิจารณ์ทางวิชาการ เป็นการวิจารณ์ผลงานในสาขาวิชาต่างๆ เช่น วรรณคดี สถาปัตยกรรม เศรษฐศาสตร์ การเมือง โดยนำเอาหลักการวิจารณ์ในศาสตร์นั้นๆ เข้ามาเป็นเกณฑ์ในการวิจารณ์

2. การวิจารณ์ทั่วไป เช่น การวิจารณ์การแสดงละคร ดนตรี ภาพยนตร์ วิจารณ์รายการต่าง ๆ ทางสื่อมวลชน วิจารณ์งานศิลป์ เช่น ภาพเขียน ภาพวาด ภาพถ่ายและวิจารณ์เหตุการณ์ทั่วๆไป เป็นต้น

3. การวิจารณ์วรรณกรรม เป็นการวิจารณ์ทั้งในระดับง่าย เพื่อแนะนำให้คนทั่วไปได้รู้จักหนังสือหรือข้อเขียนนั้น ๆ ว่าดี เหมาะสมน่าสนใจเพียงใด และการวิเคราะห์ วิจารณ์ในระดับลึกตามแนวการวิจารณ์แนวต่างๆ เพื่อพินิจพิเคราะห์วรรณกรรมนั้นๆ ว่ามีคุณค่าในแง่ใดบ้าง การวิจารณ์ในแนวนี้มักตีพิมพ์ในวารสารเชิงวิชาการมากกว่าจะเสนอในหนังสือพิมพ์และนิตยสารทั่วไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า บทความวิจารณ์ เป็นงานเขียนที่แสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์และงานศิลปะต่างๆ มีโครงสร้างในการเขียนเช่นเดียวกับบทความ บทวิจารณ์จะช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ข้อคิด ตลอดจนเกิดความเข้าใจ และรู้เท่าทันเหตุการณ์ หรือทราบถึงข้อดีข้อเสียของงานนั้น ๆ ตามความคิดเห็นของผู้เขียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำความรู้เรื่องบทความแสดงความคิดเห็น บทบรรณาธิการ บทความวิเคราะห์และบทความวิจารณ์ มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ในงานวิจัย เนื่องจากผู้วิจัยได้พิจารณาจากความหมายของบทความดังกล่าว มีความหมายที่สื่อไปทางเดียวกัน คือ เป็นบทความแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

กลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความ

สุทิติ ขัตติยะ (2551: 20) ได้กล่าวถึง กลวิธีแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า งานเขียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นการเขียนเพื่อการวิเคราะห์และการวิจารณ์พร้อมกับมีการแนะนำซึ่งเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน มักพบเห็นในการเขียนบทความเชิงโต้แย้ง ซึ่งต้องมีทั้งการวิเคราะห์วิจารณ์และการเสนอแนะ ความสำคัญของการเขียนลักษณะนี้ต้องคำนึงถึงความถูกต้องของข้อเท็จจริงและข้อมูล การแสดงเหตุผลและนำหลักการมาอ้างอิงอย่างชัดเจน ระบุข้อดี ข้อเสีย ข้อเสนอแนะ และการยกตัวอย่างประกอบ

ปาริชาต รัตนบรรณสกุล (2548: 72) ได้กล่าวถึง กลวิธีแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า ในการแสดงความคิดเห็นนั้น จะต้องมีเหตุผลสนับสนุนที่เป็นรูปธรรมและเป็นวิทยาศาสตร์ คือ สามารถพิสูจน์ได้ ทั้งนี้เหตุผลที่นำมาสนับสนุนมีทั้งเหตุการณ์ในอดีต ประวัติศาสตร์ คติธรรม คำพูดของบุคคล และสุภาษิต การแสดงความคิดเห็นในงานเขียนประเภทบทความ จะช่วยทำให้เกิดสันของอรรถรสในเนื้อหา อีกทั้งผู้อ่านสามารถรับรู้ถึงความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

โดยการแสดงความคิดเห็น สามารถจัดแบ่งระดับของการแสดงความคิดเห็น ได้ 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับอธิบายความ หมายถึง การที่ผู้เขียนแปลความหมายว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะมีผลกระทบต่อผู้อ่าน และสังคมอย่างไรบ้าง โดยการนำเอาข้อเท็จจริงมาแสดงประกอบกับภูมิหลังที่ผ่านมา และนำไปคาดการณ์ในอนาคตว่าจะเกิดสิ่งใดตามมา

2. ระดับวิพากษ์วิจารณ์ หมายถึง การที่ผู้เขียนนำเหตุการณ์มาแจกแจงผลได้ผลเสียพร้อมชี้ให้เห็นว่าควรสนับสนุนหรือไม่

3. ระดับเสนอทางแก้ไขปัญหา หมายถึง การที่ผู้เขียนได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาให้แก่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือผู้รับผิดชอบนำไปพิจารณาหรือใคร่ครวญที่จะนำไปปฏิบัติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548: 150) ได้กล่าวถึง กลวิธีการแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า ในการแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนควรจะเลือกกลวิธีการนำเสนอให้เหมาะสม สอดคล้องกับประเด็นและข้อมูลที่มีอยู่ ซึ่งอาจใช้วิธีการนำเสนอได้ 5 แบบ คือ แบบให้ข้อมูล เป็นกลวิธีที่ผู้เขียนนำเสนอข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา แบบขัดแย้ง เป็นการนำเสนอข้อมูลที่มีเรื่องราวความคิดเห็นแบ่งออกเป็นสองฝ่าย แบบภาพพจน์ เป็นกลวิธีที่ผู้เขียนได้นำภาพพจน์มาเปรียบเทียบกับความคิดเห็น เพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่านให้คล้อยตาม แบบอารมณ์ความรู้สึก เป็นกลวิธีที่ผู้เขียนต้องการโน้มน้าวใจผู้อ่าน ซึ่งบางครั้งอาจจะมากกว่าการใช้เหตุและผล วิธีนี้อาจจะใช้เรื่องราวจริง ชีวิตจริง หรือสร้างตัวละครขึ้นมา หรือการบรรยายถึงบรรยากาศ สภาพแวดล้อม เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตาม และแบบบันเทิง เป็นกลวิธีการนำเสนอความคิดเห็นเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ติดตาม

รสริน ดิษฐบรรจง (2552: 171) ได้กล่าวถึง กลวิธีการแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า ในการแสดงความคิดเห็น เพื่อชักจูงให้ผู้อ่านคล้อยตาม มีกลวิธีในการเขียน ดังนี้

1. การให้เหตุผล เป็นการเขียนเพื่อเสนอข้อเท็จจริงเป็นหลัก โดยจะเขียนไว้ในตอนต้น จากนั้น จึงชี้แจงเหตุผลที่สนับสนุนข้อเท็จจริง

2. การเร้าอารมณ์รู้สึก เป็นวิธีที่ผู้เขียนได้เลือกใช้คำหรือข้อความ เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดเห็น

3. การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงเป็นเครื่องจูงใจ เป็นวิธีการที่ผู้เขียนนำบุคลิกลักษณะของบุคคลที่มีชื่อเสียง มาเป็นตัวอย่าง เพื่อเป็นเครื่องจูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดเห็น

4. การเสนอแนะ เป็นกลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจผู้อ่านทางอ้อม เพื่อให้ผู้อ่านทำตามความคิดเห็นของผู้เขียน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า กลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความ คือ วิธีการที่ผู้เขียนบทความใช้ในการเขียนบทความเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีเหตุผลต่างๆ มาสนับสนุน เช่น การอ้างอิงหลักฐานที่น่าเชื่อถือ การยกตัวอย่าง การให้เหตุผล การระบุข้อดีข้อเสีย เป็นต้น เพื่อให้ผู้อ่านมีความรู้สึกคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

เหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516

เหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เป็น เหตุการณ์ที่รู้จักกันในนามสั้นๆ ว่า “14 ตุลา” หรือที่เรียกว่า วันมหาวิปโยค เป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ไทย เมื่อเดือนตุลาคม พุทธศักราช 2516 นักเรียนนิสิตนักศึกษาได้ร่วมกับประชาชนจำนวนแสนเรียกร้องให้รัฐบาลคณาธิปไตยถนอม – ประภาส – ณรงค์ ปลดปล่อยนิสิตนักศึกษา อาจารย์ และนักการเมือง 13 คนที่ถูกจับกุม ฐานเรียกร้องรัฐธรรมนูญ แต่กลับถูกรัฐบาลตั้งข้อหาว่ากระทำการผิดกฎหมาย มั่วสุมชักชวนให้มีการชุมนุมทางการเมืองในที่สาธารณะเกินกว่า 5 คน บ่อนทำลายความมั่นคงของรัฐ เป็นกบฏภายในพระราชอาณาจักรและมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ระหว่างวันที่ 9-12 ตุลาคม นักเรียนนิสิตนักศึกษาและประชาชน ชุมนุมประท้วงโดยสันติวิธี ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในวันเสาร์ที่ 13 ประชามหาชนเดินขบวนสำแดงพลังครั้งยิ่งใหญ่ที่ราชดำเนินในวันที่ 14 – 15 ถัดมาก็เกิดความรุนแรงเยาวชนคนหนุ่มสาวถูกปราบปรามด้วยอาวุธร้าย เป็นผลให้เกิดการลุกฮือขึ้นในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดและแล้วเผด็จการก็ล้มลงผู้นำคณาธิปไตย ถนอม–ประภาส– ณรงค์ ต้องลี้ภัยไปต่างประเทศ ภายหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อจากจอมพลถนอม กิตติขจร ตลอดช่วงระยะเวลาที่นายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรีประเทศไทยเต็มไปด้วยบรรยากาศของเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นช่วงเวลาที่มีการชุมนุมประท้วงของนิสิต นักศึกษาและ/หรือประชาชนเกิดขึ้นบ่อยที่สุด นอกจากนี้ยังมีการเกิดขึ้นขององค์กรอิสระและกลุ่มผลประโยชน์ รวมทั้งพรรคการเมืองจำนวนมากด้วยเช่นกัน และเมื่อถึงวันรำลึก 30 ปี 14 ตุลา เมื่อปี 2546 เหตุการณ์ 14 ตุลา ก็ยังได้รับการประกาศโดยมติคณะรัฐมนตรียกย่องให้เป็น วันประชาธิปไตย” (ลิขิต ธีรเวคิน, 2549; เกรียงศักดิ์ เชษฐพัฒนวนิช, 2551; จักษ์ พันธ์ชูเพชร, 2551; ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2551)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เป็นเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ของนักเรียนนักศึกษาและประชาชน เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญจากรัฐบาลเผด็จการ จอมพลถนอม กิตติขจร โดยในเหตุการณ์ครั้งนี้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ภายหลังจากเหตุการณ์ครั้งนี้มีพระบรมราชโองการโปรดแต่งตั้ง นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และในปี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้วันที่ 14 ตุลาคมของทุกปีเป็น “วันประชาธิปไตย”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519

เมื่อการจลาจลของประชาชนนำโดยนักศึกษาได้โค่นเผด็จการทหารลงในวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 และได้จัดตั้งรัฐบาลพลเรือนขึ้นนั้น เหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ประชาธิปไตยได้มีเสรีภาพทางการเมืองที่ไม่เคยมีมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2490 ประชาธิปไตยได้เบ่งบานพร้อมกับเสรีภาพในการพูดและคิดทุกๆด้าน เหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เกิดจากกระแสต่อต้านการกลับมาของ จอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งได้แพร่ขยายไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาค ในขณะที่กลุ่มพลังฝ่ายขวา เช่น กลุ่มกระทิงแดง กลุ่มนวพล ศูนย์กลางนักเรียนอาชีวะ ชมรมแม่บ้าน และลูกเสือชาวบ้าน ก็เริ่มมีปฏิกิริยาต่อต้านการเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษาเช่นกัน ทั้งวิธีการก่อกวนและทำลายการเคลื่อนไหวของขบวนนิสิตนักศึกษา ด้วยการกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ หรือแม้แต่การใช้กำลังในการลอบสังหารและข่มขู่นิสิตนักศึกษาที่ร่วมขบวนการ การประท้วงของนิสิตนักศึกษาได้ใช้ละครล้อเลียนการกลับมาของสามเณรถนอม กิตติขจร และกรณีฆาตกรรมพนักงานการไฟฟ้าที่จังหวัดนครปฐม การปะทะเกิดขึ้นในเช้าวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เมื่อกลุ่มพลังที่ต่อต้านนิสิตนักศึกษาได้พยายามบุกเข้าไปในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งในเวลาเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารก็ได้เริ่มระดมยิงนิสิตนักศึกษาที่ก่อการชุมนุมประท้วง เป็นเหตุให้ผู้ชุมนุมบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก เหตุการณ์สงบลงเมื่อ “คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน” ทำการรัฐประหารในค่ำวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 และประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ใช้อยู่ และใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร มีการกวาดล้างแกนนำนิสิตนักศึกษาอย่างหนัก ส่งผลให้นักวิชาการ อาจารย์ นักการเมือง นิสิตและนักศึกษาถูกกดดันจนต้องหลบหนีเข้าป่าไปร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยหรือไม่ก็ต้องเดินทางออกนอกประเทศ (ป๋วย อึ๊งภากรณ์, 2524; จักษ์ พันธ์ชูเพชร, 2551)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เป็นเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองเพื่อประท้วงขับไล่ให้จอมพลถนอม กิตติขจร ออกนอกประเทศของนิสิตนักศึกษาและประชาชน ในเหตุการณ์นี้เจ้าหน้าที่รัฐได้ล้อมจับกุมและสังหารนิสิตนักศึกษาและประชาชนภายในบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นอกจากนี้กลุ่มพลังที่ต่อต้านนิสิตนักศึกษา เช่น กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน และกลุ่มพลังฝ่ายขวา คือ กลุ่มนวพล กลุ่มกระทิงแดง ได้ใช้กำลังอย่างรุนแรงกับนิสิตนักศึกษาที่ร่วมขบวนการ ทำให้มีผู้ที่บาดเจ็บ เสียชีวิต และสูญหายเป็นจำนวนมาก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ

เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ เกิดขึ้นในช่วงวันที่ 17–20 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 หรือที่เรียกว่า พฤษภาทมิฬ เป็นเหตุการณ์สืบเนื่องมาจากการเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอกสุจินดา คราประยูร แกนนำคนสำคัญของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) การชุมนุมคัดค้านเริ่มจากสององค์กรหลักเป็นแกนนำ นั่นคือ คณะกรรมการการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) และสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนนท.) ที่จัดให้มีการชุมนุมในวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ที่ท้องสนามหลวง และวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ที่หน้ารัฐสภา ต่อมาพลตรีจำลอง ศรีเมือง ก็ได้เข้าร่วมประท้วงด้วยการอดอาหารในวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 การชุมนุมประท้วงครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อเรียกร้องให้พลเอกสุจินดา คราประยูร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี มีผู้กล่าวถึงผู้มาชุมนุมประท้วงว่าเป็นม็อบมือถือบ้าง ม็อบรถเก๋งบ้าง คือ พวกชนชั้นกลางที่มีฐานะ มีข้อมูลข่าวสาร มีศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ เช่น เป็นแพทย์ เป็นข้าราชการ เป็นนักธุรกิจ ฯลฯ ถ้าคนประเภทนี้เข้าร่วมประท้วงด้วย การประท้วงจะมีพลังมาก การอดข้าวประท้วงของ ร.ต.ฉลาด กับ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ก็เป็นตัวเร่งการประท้วง การชุมนุมประท้วงได้ยุติลงในวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 การชุมนุมในช่วงที่สองเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ตามที่ได้นัดหมายไว้ ผู้ที่เข้าร่วมชุมนุมส่วนใหญ่ยังคงเป็นคนชนชั้นกลางเหมือนในช่วงแรกของการชุมนุม จนเมื่อเวลาประมาณ 21.00 น. กลุ่มผู้ชุมนุมได้มีการเคลื่อนย้ายจากสนามหลวงไปยังทำเนียบรัฐบาล เมื่อขบวนผู้ชุมนุมเดินทางมาถึงบริเวณสะพานผ่านฟ้า ก็ไม่สามารถเดินทางต่อไปได้เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจได้นำรั้วลวดหนามมากั้นและใช้รถดับเพลิงฉีดน้ำใส่กลุ่มผู้ชุมนุม จนกลายเป็นสาเหตุการประปะทะกัน ประกอบกับทางรัฐบาลมีคำสั่งให้ใช้กำลังปราบปราม จนเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 40 คน และหายสาบสูญอีกเป็นจำนวนมาก เหตุการณ์ทั้งหมดสงบลงในคืนวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 พลเอกสุจินดา คราประยูร ได้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต่อมานายอานันท์ ปันยารชุน ได้ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี และได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 (ประเวศ วะสี, 2535; จักย์ พันธ์ชูเพชร, 2551)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ เป็นเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่ประชาชนประท้วงรัฐบาลที่ พล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี และต่อต้านการสืบทอดอำนาจของ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ระหว่างวันที่ 17-20 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 และนำไปสู่เหตุการณ์ปราบปรามและปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารกับประชาชนผู้ชุมนุม มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

กลุ่มผู้ชุมนุมกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้แสดงจุดยืนของการชุมนุมเพื่อให้พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี การรณรงค์ต่อต้านทักษิณเริ่มขึ้นเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 ภายใต้การนำของสนธิ ลิ้มทองกุล มหาเศรษฐีผู้ก่อตั้งและผู้นำตลอดกาลของเครือหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ การชุมนุมใหญ่ต่อต้านทักษิณครั้งแรกจัดขึ้น ฯ ลานพระบรมรูปทรงม้า ในกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 มีผู้เข้าร่วมเรือนแสนเนื่องจากกระแสความโกรธเคืองที่ครอบครัวทักษิณและญาติสนิท ขายหุ้น 49.6% ของตนในบริษัทชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ให้แก่บริษัทลงทุนเทมาเส็ก โฮลดิ้งส์ ของทางการสิงคโปร์ในราคา 1.9 พันล้านเหรียญดอลล่าห์สหรัฐฯ โดยไม่เสียภาษี และต่อมาได้จัดตั้งเป็นองค์กรเครือข่ายพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้เลือกพลตรีจำลอง ศรีเมือง จากกองธรรม นายสนธิ ลิ้มทองกุล จากรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ นายสมศักดิ์ โกศัยสุข จากสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ ที่ปรึกษาสมัชชาตนจน และนายพิภพ ธงไชย คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) เป็นแกนนำที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดในการชุมนุม การชุมนุมประท้วงยังคงเกิดขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งในขณะเดียวกันด้านประชาชนที่ให้การสนับสนุนพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ก็ได้แสดงพลังออกมาด้วยการเคลื่อนขบวนด้วยรถยนต์และรถการเกษตรมาชุมนุมกันที่บริเวณสวนจตุจักรและเปิดปราศรัยจนเมื่อเข้าสู่ช่วงการเลือกตั้ง ทั้งสองฝ่ายจึงได้สลายการชุมนุม (เกษียร เตชะพีระ, 2550; จักษ์ พันธ์ชูเพชร, 2551)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าเหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเป็นเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขับไล่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และล้มล้างระบอบทักษิณ

เหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (ตัวย่อ: นปช.; อังกฤษ: National United Front of Democracy Against Dictatorship; UDD) หรือ กลุ่มคนเสื้อแดง มีชื่อเดิมว่า แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (ตัวย่อ: นปก.; อังกฤษ: Democratic Alliance Against Dictatorship: DAAD) เป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สนับสนุน พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นกลุ่มผู้ต่อต้านการรัฐประหาร พ.ศ. 2549 ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2550 มีจุดประสงค์เดิมเพื่อขับไล่ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติภายหลังจากการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รัฐประหาร แต่ได้ยุติการชุมนุมเมื่อ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2550 หลังจากที่พรรคพลังประชาชนได้รับเลือกเป็นเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร

โดยในภายหลังได้กลับมารวมตัวกันอีก เพื่อต่อต้านพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 จนเกิดเหตุการณ์ปะทะกัน และมีผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บ และหลังการเปลี่ยนขั้วรัฐบาล โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติกลับมาชุมนุมเคลื่อนไหวครั้งใหญ่เพื่อขับไล่รัฐบาล ในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 จนเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2552 รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินขั้นร้ายแรง และยกกำลังทหารปิดล้อมผู้ชุมนุม จนต้องยุติการชุมนุมเมื่อ 14 เมษายน พ.ศ. 2552 และแกนนำ 3 คน ได้แก่ นายวีระ มุสิกพงศ์ นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ และ นพ.เหวง โตจิราการ ถูกควบคุมตัว จนกระทั่งรัฐบาลยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในอีกหลายวันต่อมา สัญลักษณ์หลักของกลุ่มคือ เสื้อแดง และสีแดง (ซึ่งเดิมได้ใช้สีเหลือง เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในช่วงเริ่มการต่อสู้ ต่อมามีการใช้สีแดงในช่วงการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนไม่รับร่าง) และมีการใช้เท้าตบและหัวใจตบ เพื่อล้อเลียนพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (วิกิพีเดีย, 2553)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เป็นเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร และต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็น

ธีรนุช โชคสุวนิช (2543) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ภาษาของบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ไทย (พ.ศ. 2536 – 2540)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ องค์ประกอบ ลีลาภาษาและกลวิธีการแสดงความคิดเห็นของบทความแสดงความคิดเห็นโดยใช้ข้อมูลหนังสือพิมพ์ไทย 6 รายชื่อฉบับ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ สยามรัฐ มติชน สยามโพสต์ และกรุงเทพธุรกิจ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2540 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า บทความแสดงความคิดเห็นมุ่งจะแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ปัญหาและวิกฤตการณ์อย่างน่าเชื่อถือเพื่อชักจูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม บทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ไทย 2 รูปแบบ คือ บทบรรณาธิการ และบทความประจำ มีองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำและเนื้อเรื่อง และองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ เนื้อเรื่อง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และส่วนสรุป มีลีลาการแสดงความคิดเห็นตามวัตถุประสงค์ร่วมกันเป็นการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ คัดค้านหรือโต้แย้ง ตักเตือน และสนับสนุนหรือยกย่อง สรรเสริญบทความแสดงความคิดเห็นแต่ละรูปแบบมีลีลาร่วมกันและลีลาเฉพาะกล่าวคือลีลาร่วม ได้แก่ รูปแบบการนำเสนอ องค์ประกอบของบทความ ประเภทการแสดงความคิดเห็น และกลวิธีการแสดงความคิดเห็น อย่างไรก็ตาม บทบรรณาธิการและบทความประจำมีการใช้ลีลาภาษาที่แตกต่างกันทั้งในด้านการใช้คำ ประโยคและย่อหน้า ทำให้ลีลาภาษาของบทบรรณาธิการมีลีลาที่เป็นทางการและภาษาเขียนทำให้เกิดความจริงจัง น่าเชื่อถือ และทำให้ผู้อ่านคล้อยตามเพราะบทบรรณาธิการเป็นบทความแสดงความคิดเห็นที่เขียนในนามหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับแต่ลีลาภาษาของบทความประจำเป็นลีลาที่ไม่เป็นทางการและมีลักษณะภาษาพูดเพื่อให้เกิดความใกล้ชิด เป็นกันเอง เสมือนผู้เขียนกำลังพูดคุยกับผู้อ่านเพื่อชักจูงใจให้คล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียนในที่สุด

โศรยา วิมลสถิตพงษ์ (2549) ศึกษาเรื่อง “กลวิธีทางภาษาในการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการสื่อสารของบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทย พร้อมทั้งวิเคราะห์องค์ประกอบของปริจเฉท อันได้แก่ ลักษณะโครงสร้างและเนื้อหา และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาในการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง โดยเก็บข้อมูลจากบทความหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ 2 ฉบับ คือ บทความชื่อ X คลูซีฟ ในมติชนสุดสัปดาห์ และ บทความของโสภณ องค์การณ์ ในเนชั่นสุดสัปดาห์ และหนังสือรายวัน 2 ฉบับ คือ บทความชื่อ คนปลายซอย ในไทยโพสต์ และ บทความชื่อ หมายเหตุประเทศไทยในไทยรัฐ เป็นระยะเวลา 1 ปี คือ ตั้งแต่เดือน มกราคม – ธันวาคม พ.ศ. 2548 รวมจำนวนข้อมูลที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ทั้งสิ้น 199 บทความ

จากการศึกษาองค์ประกอบในการสื่อสาร โดยใช้กรอบทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารพบว่า องค์ประกอบในการสื่อสารที่บทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทยมีร่วมกันคือ ฉาก ผู้ร่วมเหตุการณ์ จุดมุ่งหมาย เครื่องมือ การลำดับวัจนกรรม บรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความ และประเภทการสื่อสาร องค์ประกอบในการสื่อสารที่แตกต่างกันคือ ฉาก ผู้ร่วมเหตุการณ์ และบรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความ

เมื่อศึกษาองค์ประกอบของปริจเฉทประเภทนี้ซึ่งได้แก่ ลักษณะโครงสร้างและเนื้อหาก็พบว่าด้านโครงสร้างนั้นมี 2 แบบ คือ โครงสร้างแบบ 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนสรุป และโครงสร้างแบบ 2 ส่วน คือ ส่วนนำ และส่วนเนื้อหา ด้านเนื้อหาก็มีประเด็นทางการเมืองที่หลากหลาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการบริหารประเทศของรัฐบาล พฤติกรรมทางการเมือง การทำงานของนักการเมือง เหตุการณ์ทางการเมือง รวมไปถึงผู้ที่มีความสัมพันธ์หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักการเมือง นอกจากเนื้อหาด้านการเมือง ผู้วิจัยพบว่าบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ยังมีประเด็นด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และเรื่องเบ็ดเตล็ดทั่วไปอีกด้วย

ส่วนผลการศึกษากลวิธีทางภาษาในการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมในบทความแสดงคิดเห็นทางการเมือง พบว่ามีทั้งหมด 9 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้อุปลักษณ์ การใช้คำที่มีความหมายแฝง การใช้สำนวน การใช้คำเรียกบุคคล การใช้การเล่นทางภาษา การยกย่องคำกล่าวของบุคคล และการแนะความหมาย โดยกลวิธีทางภาษาในการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมเหล่านี้มีหน้าที่ในการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป อาทิ เพื่อหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบต่อการวิจารณ์ เพื่อแสดงทัศนคติในเชิงลบของผู้เขียน และเพื่อชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของรัฐบาลหรือนักการเมือง นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้กลวิธีการเสริมวิจารณ์การเมืองทางอ้อมเพื่อเพิ่มน้ำหนักหรือความน่าเชื่อถือ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

สำรวย ธรรมโม (2539) ศึกษาเรื่อง “บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสยามรัฐในช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516, 6 ตุลาคม 2519 และ 17 – 20 พฤษภาคม 2535” มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงบทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสยามรัฐที่แสดงออกผ่านเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516, 6 ตุลาคม 2519 และ 17 – 20 พฤษภาคม 2535 ทั้งในด้านการเสนอข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นและการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยศึกษาจากข่าวหน้า 1 บทบรรณาธิการ และคอลัมน์ทางการเมือง

ผลการวิจัยพบว่าในด้านการเสนอข่าวสาร สยามรัฐและไทยรัฐมีบทบาทในการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น โดยทั้งสองฉบับได้ให้น้ำหนักและความสำคัญกับการเสนอข่าวที่เกี่ยวกับวิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้งสามครั้งในสัดส่วนที่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงใกล้เกิดวิกฤตการณ์ที่มีการนำมาพาดหัวข่าวใหญ่อย่างต่อเนื่อง และมีการรายงานข่าวโน้มเอียงไปทางกระแสการเรียกร้องของประชาชนมากกว่าที่จะโน้มเอียงไปทางรัฐบาล

ในด้านบทบาทการแสดงความคิดเห็นพบว่าทั้งสยามรัฐและไทยรัฐได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมสอดรับกับกระแสการเรียกร้องของประชาชน โดยในวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2516 ได้แสดงความเห็นด้วยการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของนิสิตนักศึกษาและประชาชน วิกฤตการณ์ทางการเมือง 6 ตุลาคม 2519 ได้คัดค้านการเดินทางกลับเข้ามาของประเทศไทยของจอมพลถนอม กิตติขจร และวิกฤตการณ์ทางการเมือง 17 – 20 พฤษภาคม 2535 ได้แสดงความคิดเห็นคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง

ในด้านบทบาทการผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง กล่าวได้ว่าการเสนอข่าวและการแสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ประกอบกับกระแสการเรียกร้องของประชาชนที่มีส่วนในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในนโยบายสำคัญทางการเมือง เช่น การแก้ไขรัฐธรรมนูญ

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับพบว่าสยามรัฐในฐานะที่เป็นหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพได้แสดงบทบาทเชิงการให้ข้อมูลข่าวสาร เชิงการแสดงความคิดเห็นและเชิงการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่องและมีจุดยืนที่ชัดเจนมากกว่าไทยรัฐซึ่งมีลักษณะเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

นันทวัลย์ สุนทรภาระสถิตย์ (2547) ศึกษาเรื่อง “เรื่องสั้นบันทึกเหตุการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519” มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาด้านองค์ประกอบ กลวิธีการประพันธ์ และบทบาทหน้าที่ที่มีต่อวงวรรณกรรมประวัติศาสตร์และการเมือง

ในด้านองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เรื่องสั้น 61 เรื่อง ซึ่งแต่งระหว่างปี 2516 และ 2545 พบเรื่องสั้นบันทึกเหตุการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 มีแก่นเรื่องสำคัญแบ่งได้ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มเปลี่ยนแปลงของคน และอุดมการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป กลุ่มเผยแพร่ความรุนแรงโหดร้ายของเหตุการณ์ 6 ตุลาคม กลุ่มปลุกจิตสำนึกให้ต่อสู้ และกลุ่มยกย่องเชิดชูการกระทำของผู้เสียสละในเหตุการณ์ 14 ตุลาและ 6 ตุลา ตัวละครที่พบมากที่สุด คือ ตัวละครสมมติที่ผู้แต่งสร้างขึ้นโดยนำรายละเอียดข้อเท็จจริงบางประการในเหตุการณ์มาผสมผสานไว้ นอกจากนี้ยังตัวละครที่นำมาจากบุคคลจริงในประวัติศาสตร์อันช่วยสร้างความสมจริงให้กับเนื้อเรื่อง โครงเรื่องที่ปรากฏมี 2 แบบ คือ โครงเรื่องแบบลำดับปรกติ และโครงเรื่องแบบสลับลำดับเหตุการณ์โดยใช้กลวิธีเล่าย้อนหลัง ซึ่งจะพบในงานเขียนประเภทบันทึกเช่นกัน ความขัดแย้งหลักของเรื่อง คือ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครฝ่ายรัฐกับตัวละครฝ่ายนิสิตนักศึกษาซึ่งสอดคล้องกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้น ในส่วนของฉาก ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเรื่องสั้นบันทึกเหตุการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 มีฉากเฉพาะที่ตรงกับสถานที่และเวลาของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ แต่ส่วนมากจะถูกนำเสนอในลักษณะฉากที่ไม่ระบุเวลาและสถานที่ การให้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายละเอียดของเหตุการณ์ทางการเมืองในเนื้อเรื่องช่วยทำให้ผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงฉากที่ไม่ระบุเวลาและสถานที่เข้ากับเวลาและสถานที่จริงในประวัติศาสตร์ได้ องค์ประกอบต่างๆของเรื่องสั้นบันทึกเหตุการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 แสดงให้เห็นการผสมผสานลักษณะสำคัญของงานเขียนประเภทเรื่องสั้นและบันทึกเข้าด้วยกัน

ในด้านกลวิธี ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีศาสตร์แห่งเรื่องเล่าเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เล่าเรื่องชั้นในแบบสัมพันธ์เป็นกลวิธีที่ใช้มากที่สุด มุมมองที่ใช้ในการนำเสนอเรื่องราวจะเป็นมุมมองภายในตัวละครที่อยู่ฝ่ายนิสิตนักศึกษา การรับรู้ของผู้อ่านจึงถูกจำกัด ซึ่งผลต่อความเข้าใจประวัติศาสตร์ผ่านเรื่องสั้น การเลือกใช้ผู้เล่าเรื่องชั้นในและมุมมองภายในเป็นกลวิธีที่สอดคล้องกับกลวิธีของบันทึกประเภทอัตชีวประวัติ บันทึกความทรงจำและอนุทิน

เรื่องสั้นบันทึกเหตุการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 มีบทบาทหน้าที่ต่อวงวรรณกรรม คือ ก่อให้เกิดงานเขียนประเภทเรื่องสั้นบันทึกเหตุการณ์ทางการเมืองซึ่งเป็นประเภทย่อยของวรรณกรรมเพื่อชีวิต อีกทั้งยังแสดงคุณค่าในเชิงมนุษยนิยมของวรรณกรรมเพื่อชีวิตในแง่ที่แสดงให้เห็นการต่อสู้ของประชาชนเพื่อความถูกต้อง เป็นธรรม และต่อต้านการใช้ความรุนแรง นอกจากนี้เรื่องสั้นบันทึกเหตุการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 ยังมีบทบาทในด้านประวัติศาสตร์และการเมือง โดยเรื่องสั้นมีหน้าที่ส่วนหนึ่งในการสร้างตัวตนของนิสิตนักศึกษาผู้ผ่านเหตุการณ์เดือนตุลาใน 2 ลักษณะ คือ ผู้บริสุทธิ์ที่ถูกทำร้ายและวีรชนผู้เสียสละของชาติ ตัวตนทั้งสองนี้ส่งผลให้เรื่องสั้นมีบทบาทในการวิพากษ์การกระทำของรัฐและเรียกร้องความเป็นธรรม และบทบาทในการเรียกร้องและตอกย้ำให้เห็นความสำคัญของเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2519 และ 6 ตุลาคม 2519

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาในหนังสือพิมพ์

รัชดา ลาภใหญ่ (2544) ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์คอลัมน์ซุบซิบการเมือง ‘ขอเป็นข่าวหน่อย’ ในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหา องค์ประกอบและลักษณะการใช้ภาษาที่ปรากฏในคอลัมน์ซุบซิบการเมือง “ขอเป็นข่าวหน่อย” ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2542 จนถึง 31 ตุลาคม พ.ศ. 2543 จำนวน 403 ฉบับ ผลการศึกษาพบว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. เนื้อหาที่ปรากฏในคอลัมน์ซุบซิบการเมือง “ขอเป็นข่าวหน่อย” มีหลายประเภท เช่น เนื้อหาการรายงานข่าว เนื้อหาการประชาสัมพันธ์ เนื้อหาการแสดงความคิดเห็น เนื้อกาการเตือนภัยและเนื้อหาอื่นๆ

2. องค์ประกอบของคอลัมน์ซุบซิบการเมือง “ขอเป็นข่าวหน่อย” มีลักษณะสะดุดตาและเร้าความสนใจของผู้อ่าน คือ โครงสร้างข่าวจะขึ้นต้นด้วยหัวเรื่องตามด้วยรายละเอียดของข่าวและจบข่าวด้วยข้อความหยอกล้อ จำนวนข่าวพบว่านำเสนอข่าวจำนวน 3 ข่าวมากที่สุด รองลงมาคือ 5 ข่าว และ 4 ข่าวตามลำดับ ความยาวของข่าวสั้น กระชับเหมาะสมกับเนื้อที่ของคอลัมน์ ชื่อคอลัมน์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคอลัมน์ ตัวอักษรที่ปรากฏในคอลัมน์ซุบซิบมีหลายลักษณะ เช่น ตัวอักษรสีดำเข้ม ตัวอักษรธรรมดา และตัวอักษรเอน ในส่วนเครื่องหมายประกอบการเขียนปรากฏหลายลักษณะเช่นเดียวกัน เช่น เครื่องหมายขึ้นต้นข่าว เครื่องหมายปรัศนี เครื่องหมายอัศเจรีย์ เครื่องหมายอัญประกาศ เครื่องหมายมหัพภาค เครื่องยัติภังค์ เครื่องหมายนขลิขิตและเครื่องหมายร้อยละ ภาพประกอบเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ปรากฏในคอลัมน์เสมอ

3. ลักษณะการใช้ภาษาพบว่าผู้นำเสนอข่าวเลือกสรรภาษามาใช้เรียกร้องความสนใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดีและมีลักษณะเฉพาะตัว ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำ เช่น การใช้คำสมญานาม การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ การใช้คำทับศัพท์ภาษาจีน การใช้คำภาษาพูด การใช้คำย่อ การใช้อักษรย่อ การใช้คำสัญลักษณ์ การใช้คำเรียกญาตินำหน้าชื่อ การใช้คำแสดงสถานภาพนำหน้าชื่อ การใช้คำซ้อน การใช้คำซ้ำ การใช้คำขยายและการใช้คำฟุ่มเฟือย นอกจากนี้ยังปรากฏการใช้สำนวนเก่าสำนวนใหม่และสำนวนเปรียบเทียบ ประโยคมีลักษณะที่แตกต่างกับโครงสร้างประโยคปรกติ เช่น การเปลี่ยนตำแหน่งประธานของประโยค การใช้ประโยคกรรมวาจกและการย้ายคำนามมาอยู่ในตำแหน่งลักษณนาม การใช้วจนะสัมพันธ์ปรากฏหลายประเภท เช่น การซ้ำนามรูปเดิม การใช้สรรพนาม การละความ การใช้คำบ่งชี้ การใช้คำอื่น และการใช้คำเชื่อม

ศิตานันท์ มีดี (2548) ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนคอลัมน์ซุบซิบการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ปีพุทธศักราช 2542 – 2546” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาของคอลัมน์ซุบซิบการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยในด้าน การใช้คำ การใช้ประโยค ตามเจตนาการสื่อสาร การใช้สำนวน การใช้โวหาร และการใช้ภาพพจน์ อีกทั้งยังเป็นการศึกษากลวิธีการเขียนคอลัมน์ซุบซิบการเมือง โดยศึกษาจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2542 – 2546 จำนวน 6 รายชื่อได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด สยามรัฐ มติชน และผู้จัดการรายวัน จำนวน 1,080 ฉบับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาพบว่า การใช้ภาษาคอลัมน์ซุบซิบการเมืองมี 5 ลักษณะ ดังต่อไปนี้ (1) การใช้คำ ได้แก่ การใช้คำที่แสดงสถานการณ์เฉพาะ การใช้คำผิดปริบท การใช้คำคะนอง การใช้คำง่าย การใช้คำต่ำ คำหยาบ การใช้คำตัดสั้น การใช้คำลงท้าย และการใช้คำภาษาถิ่น (2) การใช้ประโยคตามเจตนาการสื่อสาร พบว่ามีการใช้ประโยค 3 ประเภท คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบ และประโยคบอกให้ทำ (3) การใช้สำนวน พบว่ามีการใช้สำนวน 2 ลักษณะ (3.1) การใช้สำนวนไทย ในลักษณะดังนี้ สำนวนเดิมที่คงรูปและความหมายเดิม สำนวนเดิมแต่มีความหมายใหม่ และสำนวนที่เปลี่ยนแปลงจากสำนวนเดิมเพียงบางส่วน (3.2) การใช้สำนวนต่างประเทศ (4) การใช้โวหาร ได้แก่ (4.1)การใช้บรรยายโวหารเป็นหลัก (4.2) การแทรกโวหารรองในบรรยายโวหาร เช่น เทศนาโวหาร สาธกโวหาร และอุปมาโวหาร (5) การใช้ภาพพจน์ พบว่ามีการใช้ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน นามนัย ปฏิทรรศน์ ปฏิปุจฉา สัทพจน์ ปฏิพจน์ ซึ่งการใช้ภาษาในลักษณะนี้ทำให้เนื้อหามีความน่าสนใจและดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ควบคู่ความบันเทิงได้อีกด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านกลวิธีการเขียนคอลัมน์ซุบซิบการเมือง พบว่าผู้เขียนคอลัมน์ซุบซิบทางการเมือง ใช้กลวิธีการเขียน 5 ลักษณะ คือ (1) กลวิธีการวางโครงสร้างเรื่อง ได้แก่ การตั้งชื่อเรื่อง การเปิดเรื่อง การนำเสนอเนื้อเรื่อง และการปิดเรื่อง (2) กลวิธีการเล่าเรื่อง ได้แก่ กลวิธีการเล่าเรื่องจากบุรุษที่ 3 และกลวิธีการเล่าเรื่องจากบุรุษที่ 1 (3) กลวิธีการดำเนินเรื่อง ได้แก่ การเล่าเรื่องตามลำดับปฏิทิน การเล่าเรื่องย้อนต้น การสร้างความสนใจใคร่รู้ (4) กลวิธีการเขียนเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง ได้แก่ การรู้จักลักษณะนิสัยของตัวนักการเมืองทางตรง และการรู้จักลักษณะนิสัยของตัวนักการเมืองทางอ้อม (5) กลวิธีการแทรกน้ำเสียงของผู้เขียนในลักษณะ (5.1) น้ำเสียงของผู้เขียนที่มีต่อนักการเมือง ได้แก่ น้ำเสียงของผู้เขียนที่มีต่อนักการเมืองผ่านการใช้คำเรียกชื่อและสมญานาม น้ำเสียงของผู้เขียนผ่านการบรรยายพฤติกรรมของนักการเมือง (5.2) น้ำเสียงของผู้เขียนที่มีต่อพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล ได้แก่ เรื่องการทำงานของฝ่ายรัฐบาล เรื่องการใช้กลยุทธ์ต่อสถานการณ์ทางการเมืองของฝ่ายรัฐบาล และเรื่องการใช้นโยบายทางการเมืองของฝ่ายรัฐบาล (5.3) น้ำเสียงของผู้เขียนที่มีต่อพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ได้แก่ เรื่องการทำงานของฝ่ายค้าน เรื่องการใช้กลยุทธ์ต่อสถานการณ์ทางการเมืองของฝ่ายค้าน และเรื่องการใช้นโยบายทางการเมืองของฝ่ายค้าน

จนัญญา งามเนตร (2549) ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์การใช้คำและโวหารภาพพจน์ในการเขียนบทความของเมอร์ลิน ในคอลัมน์ร้อยแปดพันเก้า ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การใช้ภาษาในการเขียนบทความของเมอร์ลิน ในคอลัมน์ร้อยแปดพันเก้า ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ระหว่างปี พ.ศ. 2546 – 2548 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ บทความของเมอร์ลินในคอลัมน์ร้อยแปด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พันเก้า ในระหว่างปี พ.ศ. 2546 – 2548 ซึ่งรวบรวมจากหนังสือพิมพ์ รวมทั้งหมด 156 ฉบับ จำนวนบทความ 156 บทความ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นเกณฑ์การใช้คำ และการใช้โวหารภาพพจน์มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ และเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า การเขียนบทความของเมอร์ลินในคอลัมน์ร้อยแปดพันเก้า ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีลักษณะการใช้คำดังนี้ คือ มีการใช้คำเลียนเสียงพูด การใช้คำย่อ การใช้คำตัด การใช้คำไม่สุภาพ การใช้คำสแลง การใช้คำอุทาน การใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ การใช้คำซ้อน การใช้คำซ้ำ การใช้คำประสม การใช้คำขยาย และการใช้คำที่มีความหมายแฝง ส่วนลักษณะการใช้โวหารภาพพจน์ พบว่ามีการใช้โวหารภาพพจน์ ดังนี้ คือ อุปมา อุปลักษณ์ อติพจน์ คำถามเชิงวาทศิลป์ หรือปฏิปุจฉา ปฏิทรรศน์ หรือ ปฏิภาคพจน์ และการเลียนเสียงธรรมชาติ

พรรณยา พลอยงาม (2551) ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์การใช้ภาษา กลวิธีการเขียน และโลกทัศน์ในบทความของนิติภูมิ นวรัตน์ ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การใช้ภาษา กลวิธีการเขียน และโลกทัศน์ในบทความของนิติภูมิ นวรัตน์ ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ บทความของนิติภูมิ นวรัตน์ ในคอลัมน์เปิดฟ้าส่องโลกในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในปี พ.ศ.2549 โดยรวบรวมบทความตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2549 – วันที่ 29 ธันวาคม 2549 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 144 บทความ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษา ได้แก่ การใช้คำ การใช้สำนวน และการใช้โวหาร ในการวิเคราะห์กลวิธีการเขียน ได้แก่ การตั้งชื่อเรื่อง การเขียนความนำ การเนื้อเรื่อง และการเขียนความจบ และในการวิเคราะห์โลกทัศน์ ได้แก่ ด้านสังคม ด้านศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านศาสนา ด้านธรรมชาติ และ ด้านวัฒนธรรม โดยนำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า ในบทความของนิติภูมิ นวรัตน์ ในคอลัมน์เปิดฟ้าส่องโลกในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในการศึกษาถึงการใช้ภาษา ด้านการใช้คำ พบว่าการใช้คำอุทาน คำหยาบ คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ คำย่อ คำตัด คำสแลง ด้านการใช้สำนวน พบการใช้สำนวนเก่าที่ใช้กันมานานแล้ว และด้านการใช้โวหาร พบการใช้บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร เทศนาโวหาร อุปมาโวหาร และสาธกโวหาร ในการศึกษาถึงกลวิธีการเขียน ในด้านการตั้งชื่อเรื่อง พบการตั้งชื่อเรื่องแบบเนื้อหา แบบคุยกับผู้อ่าน แบบคำถาม และแบบฉงนสนเท่ห์ ในด้านการเขียนความนำพบการเขียนเนื้อเรื่อง พบการเขียนเนื้อเรื่องแบบลำดับความสำคัญหรือความน่าสนใจของเรื่อง และแบบลำดับตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และในด้านการเขียนความจบ พบการเขียนความจบแบบสรุปความ และแบบให้คิดต่อ ใน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การศึกษาถึงโลกทัศน์ พบว่าผู้เขียนมีโลกทัศน์ด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านศาสนา ด้านธรรมชาติ และด้านวัฒนธรรม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำความรู้ที่ได้จากการตรวจเอกสารไปสร้างเกณฑ์และวิเคราะห์ข้อมูลด้านการใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองซึ่งเป็นการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ เกณฑ์ด้านการใช้คำ การใช้ประโยค การใช้ภาพพจน์ องค์ประกอบของบทความ และกลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ : ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง” มีขั้นตอนการศึกษาเอการและแหล่งข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองซึ่งเป็นบทบรรณาธิการและบทความประจำของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการเลือกแบบสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ บทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยศึกษาข้อมูลจากบทบรรณาธิการและบทความประจำในช่วงเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง รวมทั้งสิ้น 269 ฉบับ ดังนี้

1. เหตุการณ์วันมหาวิปโยค ศึกษาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2516 รวม 5 ฉบับ

2. เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ศึกษาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2519 รวม 5 ฉบับ

3. เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ศึกษาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2535 รวม 19 ฉบับ

4. เหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ศึกษาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 – พฤษภาคม พ.ศ. 2553 รวม 240 ฉบับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา ด้านการใช้คำ ประโยค ภาพพจน์ รวมทั้งศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ และกลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความ

2. เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในช่วงเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ได้แก่ ช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 หรือ วันมหาวิปโยค, 6 ตุลาคม 2519, 17 – 20 พฤษภาคม 2535 หรือพฤษภาทมิฬ จนมาถึงในปัจจุบัน คือ การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) มาเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องการใช้ภาษาทางการเมือง ด้านการใช้คำ ประโยค ภาพพจน์ องค์ประกอบ และกลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษา ด้านการใช้คำ ประโยค ภาพพจน์ ในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

1.1 ด้านการใช้คำ

จากการศึกษางานวิจัยที่ศึกษาด้านการใช้คำในบทความหนังสือพิมพ์ ได้แก่ จนัญญา งามเนตร (2549) ศึกษา “วิเคราะห์การใช้คำและโวหารภาพพจน์ในการเขียนบทความของเมอร์ลิน ในคอลัมน์ร้อยแปดพันเก้า ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ” และ พรรณยา พลอยงาม (2551) ศึกษา “วิเคราะห์การใช้ภาษา กลวิธีการเขียน และโลกทัศน์ในบทความของนิติภูมิ นวรัตน์ ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ” พบการใช้คำหลายประเภท เช่น คำอุทาน คำหยาบ คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ คำย่อ คำตัด คำสแลง คำเลียนเสียงพูด คำซ้อน คำซ้ำ คำประสม คำขยาย คำที่มีความหมายแฝง เป็นต้น

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์จากการศึกษาลักษณะการใช้ภาษาหนังสือพิมพ์ และงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการการใช้คำในบทความหนังสือพิมพ์ เพื่อเป็นแนวทางในการจำแนกคำต่างๆ โดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1.1 การใช้คำทับศัพท์ ใช้เกณฑ์ของ วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2542: 10-11)

1.1.2 การใช้คำเรียกบุคคล ใช้เกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถาน (2546: 367)

1.1.3 การใช้สมญานาม ใช้เกณฑ์ของศิริพร ภักดีผาสุก (2547: 79)

1.1.4 การใช้คำย่อ ใช้เกณฑ์ของปรีชา ช้างขวัญยืน (2525: 187-188)

1.1.5 การใช้คำตัด ใช้เกณฑ์ของปรีชา ช้างขวัญยืน (2525: 187-189)

1.1.6 การใช้คำเลียนเสียงพูด ใช้เกณฑ์ของชำนาญ รอดเหตุภัย (2522: 79)

1.1.7 การใช้คำภาษาพูด ใช้เกณฑ์ของสิริวรรณ นันทจันทูล (2540: 110)

1.1.8 การใช้คำซ้ำ ใช้เกณฑ์ของบรรจบ พันธุเมธา (2545: 76)

1.2 ด้านการใช้ประโยค ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาประโยค โดยอาศัยเกณฑ์การจำแนกประโยคตามทฤษฎีของบรรจบ พันธุเมธา (2545: 102-104)

1.3 ด้านการใช้ภาพพจน์ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาภาพพจน์ โดยอาศัยเกณฑ์ของจุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2548: 53-56)

2. วิเคราะห์องค์ประกอบ และกลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

2.1 ด้านองค์ประกอบ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาองค์ประกอบของบทความ โดยอาศัยเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548: 327) ได้แก่

2.1.1 ชื่อเรื่อง

2.1.2 ความนำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1.3 เนื้อเรื่อง

2.1.4 บทสรุป

2.2 ด้านกลวิธีแสดงความคิดเห็น ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษากลวิธีแสดงความคิดเห็น โดยอาศัยเกณฑ์ของ สุทิติ ขัตติยะ (2551: 20) ได้แก่

2.2.1 การอ้างอิง

2.2.2 การยกตัวอย่าง

2.2.3 การเปรียบเทียบ

2.2.4 ข้อเสนอแนะ

3. เสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในแต่ละข้อ โดยนำมาเรียบเรียงแบบพรรณนาวิเคราะห์

4. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ: ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษา ด้านการใช้คำ ประโยค ภาพพจน์ และเพื่อศึกษาองค์ประกอบ กลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง โดยนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษา

จากการศึกษาลักษณะการใช้ภาษา ด้านการใช้คำ ประโยค และภาพพจน์ ในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกได้ดังนี้

การใช้คำ

ในด้านการใช้คำ ผู้วิจัยได้ศึกษาในเรื่องการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ การใช้คำเรียกบุคคล การใช้สมญานาม การใช้คำย่อ การใช้คำตัด การใช้คำเลียนเสียงพูด การใช้คำภาษาพูด และการใช้คำซ้ำ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ

การทับศัพท์เป็นวิธีการยืมคำจากภาษาหนึ่งเข้าไปในอีกภาษาหนึ่งโดยตรงไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูป คือ พยายามรักษาลักษณะเด่นของภาษาเดิมเอาไว้ ในการวิเคราะห์วัจนลีลาด้านการใช้คำทับศัพท์แบ่งการวิเคราะห์ดังนี้ (วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, 2542: 10-11)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้คำรูปภาษาเดิม หมายถึง คำภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นคำจากภาษาเดิม ไม่นำมาเขียนด้วยคำภาษาไทย นำมาใช้ปะปนกับคำภาษาไทยทั่วไป

คำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะ หมายถึง คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษ ที่เป็นชื่อเฉพาะต่างๆ เช่น ชื่อคน ชื่อสถานที่ ชื่อตัวละคร โดยใช้คำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะนี้ปะปนกับคำภาษาไทยทั่วไป แล้วนำมาเขียนทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย

คำทับศัพท์ทั่วไป หมายถึง คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษที่ใช้พูดปะปนกับภาษาไทยทั่วไปไม่ได้ใช้เป็นคำทับศัพท์เฉพาะ และเขียนโดยเลียนเสียง การออกเสียงของคนไทย รวมทั้งเขียนคำทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย

จากการศึกษา ลักษณะการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง พบว่ามีการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ 3 ประเภท คือ การใช้คำรูปภาษาเดิม คำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะ และคำทับศัพท์ทั่วไป โดยการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ทำให้ลักษณะข้อความของบทความมีลักษณะทันสมัย และสื่อความหมายได้โดยตรง

1. การใช้คำรูปภาษาเดิม หมายถึง คำภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นคำจากภาษาเดิม ไม่นำมาเขียนด้วยคำภาษาไทย นำมาใช้ปะปนกับคำภาษาไทยทั่วไป มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

> . . . ดังนั้น การเคลื่อนไหวเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไปสู่การใช้อำนาจอย่างมีจริยธรรม ก็จะต้องผสานเข้ากับพลังจินตนาการของยุคสมัยในปัจจุบันให้ได้ เพื่อให้กิจกรรมต่างๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบไปตามสภาวการณ์ที่เปลี่ยนไป ลำพังแค่จัดชุมนุมและตะโกนด่าทอให้ออกไปตามกรอบความคิดเดิมๆ ชาติหน้าตอนสายๆ นายกฯคนนี้ก็ไม่มีทาง **Get Out** จริงๆ ด้วย. . . (คอลัมน์ กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่าง คำว่า “Get Out” เป็นคำภาษาอังกฤษ เป็นการนำคำมาใช้ โดยใช้รูปภาษาเดิม หมายถึง ออก, ออกไป, รู้กัน, หลบหนี (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 381)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำว่า “Get Out” ในตัวอย่างนี้เป็นคำกริยา มีความหมายว่า ลาออก คือ ทักษิณ ชินวัตร ไม่มีทางลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แม้ว่าจะมีการชุมนุมประท้วงทางการเมืองเพื่อขับไล่ให้พ้นจากตำแหน่ง

ตัวอย่างที่ 2

> . . . หนึ่งในรูปแบบการต่อสู้ที่นายธีรยุทธเสนอก็คือ ให้ประชาชนต่อต้านรัฐบาล ด้วยวิธี “เลิกเชื่อฟังรัฐบาล” **Civil Disobedience** ซึ่งนายธีรยุทธเรียกว่า “การแข็งขืนแบบอารยะ” แบบเดียวกับคนกลุ่มน้อยที่ถูกละเมิดสิทธิ เพื่อ “ทำให้อำนาจของทักษิณไม่สามารถทำงานได้” จนในที่สุดจะไม่ยอมทักษิณ . . . (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 7 มีนาคม 2549 หน้า 5)

จากตัวอย่าง คำว่า “Civil Disobedience” เป็นคำภาษาอังกฤษ เป็นการนำคำมาใช้ โดยใช้รูปภาษาเดิม หมายถึง การไม่เชื่อฟัง

คำว่า “Civil Disobedience” ในตัวอย่างนี้เป็นคำกริยา มีความหมายว่า การไม่เชื่อฟังรัฐบาล ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งในที่ใช้ในการประท้วง คำศัพท์คำนี้ เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทย จะใช้ว่า “อารยะขัดขืน” หมายถึง ขัดขืนหรือต่อต้านแบบคนมีอารยธรรม เมื่อนำมาใช้ทางการเมืองจะหมายถึงวิธีการต่อต้านทางการเมืองอย่างสันติวิธี

ที่มาของคำว่า อารยะขัดขืน เป็นคำที่ ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ คิดขึ้นให้ตรงกับคำว่า Civil Disobedience เมื่อ พ.ศ.2548 เดิมคำนี้ใช้ว่า ดื้อแพ่งทางการเมือง หมายถึงรูปแบบการต่อต้านทางการเมืองอย่างสงบ เป็นวิธีกดดันให้รัฐบาลเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางการเมืองที่เป็นอยู่ วิธีการที่ใช้มีหลายแบบ เช่น ปฏิเสธที่จะทำตามกฎหมาย ปฏิเสธที่จะทำตามคำสั่งหรือระเบียบของรัฐ วิธีการต่าง ๆ นี้ อาจเรียกตามศัพท์ที่มหาตมะคานธี ใช้ว่า อหิงสา แปลว่า ไม่เบียดเบียน ไม่ทำร้าย

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (2549: 1) ได้อธิบายคำว่า อารยะขัดขืน เป็นคำที่ถูกนำมาใช้อย่างเป็นทางการครั้งแรก โดยเป็นการถอดศัพท์จากคำภาษาอังกฤษว่า Civil Disobedience คำดังกล่าวใช้เพื่อต้องการแทนที่การแปลคำว่า “Civil Disobedience” เป็น “สิทธิการดื้อแพ่งต่อกฎหมาย” ที่นำเสนอโดยสมชาย ปรีชาศิลปะกุล ในการต่อสู้ทางการเมืองไทย มีการนำคำคำนี้มาใช้โดยกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเพื่อต่อสู้กับรัฐบาลพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตรในปีพุทธศักราช 2549 และรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวชและนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ในปี 2550-2551

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 3

ตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุด คือ การจัดกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ถูกเยาะเย้ยถากถางจากระดับผู้นำรัฐบาล ซ้ำยังมีกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยชุมนุมต่อต้าน ถึงกับขว้างปาขวดน้ำเข้าใส่ แสดงว่าประชาธิปไตยไทยยังขาดวุฒิภาวะ ไม่ยอมรับเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ และขาดขันติธรรมที่จะรับฟังความเห็นที่แตกต่าง

> . . . ถึงเวลาแล้วหรือยัง? ที่ทุกฝ่ายจะต้องปรับแนวความคิดให้สอดคล้องกับหลักการและวัฒนธรรมประชาธิปไตย เริ่มต้นที่ผู้นำทางการเมือง จะต้องไม่ใช่ผู้นำแบบ **Demagogue** คือติดนิสัยใช้วาทะปลุกระดมด้วยอารมณ์ ซึ่งสวนทางกับหลักการใช้เหตุผลตามแนวทางพระพุทธศาสนาและประชาธิปไตย ส่วนประชาชนทั่วไปก็ต้องปลูกฝังหลักขันติธรรม คือ อดทนรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง . . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 31 มีนาคม 2551 หน้า 3)

จากตัวอย่าง คำว่า “Demagogue” เป็นคำภาษาอังกฤษ เป็นการนำคำมาใช้ โดยใช้รูปภาษาเดิม หมายถึง ผู้ที่มีอำนาจหรือมีชื่อเสียงจากการปลุกปั่นประชาชน, ผู้นำฝูงชน (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 230)

คำว่า “Demagogue” ในตัวอย่างนี้เป็นคำนาม มีความหมายว่า แกนนำผู้ชุมนุมที่ใช้คำพูดปลุกระดมกลุ่มผู้ชุมนุมได้ โดยใช้คำพูดที่เร้าอารมณ์และความรู้สึก แต่ขาดหลักการและเหตุผล ตามแนวทางของพระพุทธศาสนาและประชาธิปไตย

ชำนาญ จันทร์เรือง (2551: 2) ได้อธิบายคำว่า “Demagogue” หมายถึง นักโฆษณาชวนเชื่อหรือนักปลุกปั่นฝูงชน ที่พยายามเอาชนะใจมวลชนด้วยการเล่นกับอารมณ์และความรู้สึกของประชาชน มากกว่าจะใช้เหตุผล

ตัวอย่างที่ 4

“...ยังไม่จบจากภาวะ **Chaos** ถึงหลังเหตุสงกรานต์ทมิฬ จะเข้ารูปเข้ารอย ก็แค่ชั่วครู่ชั่วคราว เห็นได้ชัดว่าความไร้ระเบียบ สับสนอลม่านยังอยู่...” (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดยทีมข่าวการเมือง วันที่ 14 พฤษภาคม 2552 หน้า 3)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่าง คำว่า “Chaos” เป็นคำภาษาอังกฤษ เป็นการนำคำมาใช้ โดยใช้รูปภาษาเดิม หมายถึง ความอลหม่าน, ความสับสนวุ่นวาย, ความไม่มีระเบียบ, ความคลุมเครือ (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 136)

คำว่า “Chaos” ในตัวอย่างนี้เป็นคำนาม มีความหมายว่า เหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและสถานการณ์ยังไม่สงบเรียบร้อย

ตัวอย่างที่ 5

> . . . ถ้าว่า “แม้ว” ใช้ “คนเสื้อแดง” เป็นตัวประกัน “มาร์ค” ก็เอา “คนหลากสี” มาเสี่ยงเป็นเสี่ยงตายแทน เลือดก็เปื้อนมาแล้ว ยังอาศัยศรัทธามวลชนสิ้นเปลือง ปล่อยให้ผู้คนต้องเสียเลือดเสียเนื้อกันอีก ถ้าไม่คิดแก้ปัญหา ไม่มีปัญญานำมาประเทศพ้นไปจากวิกฤติได้ ยังนิ่งรักษาภาพ ประดิษฐ์คำพูดดูดี แต่ไม่ทำอะไร ทำผู้คนอึดอัดซักวันคงติดอาวุธเข้าฆ่าฟันกัน แล้วจะมีรัฐบาล มี “มาร์ค” อยู่ในอำนาจไปทำไม?? เช่นเดียวกัน ฉากนี้ต้องขอถาม **Fail State** รัฐล้มเหลว คือสิ่งที่ “ทักษิณ” ต้องการใช่หรือไม่? วิกฤติเสื้อแดงภายใต้บงการอดีตนายกฯ เจ๊งกันทั้งบ้านทั้งเมือง อยากรู้ สะใจ-สมใจ หรือเปล่า???. . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดยทีมข่าวการเมือง วันที่ 24 เมษายน 2553 หน้า 3)

จากตัวอย่าง คำว่า “Fail State” เป็นคำภาษาอังกฤษ เป็นการนำคำมาใช้ โดยใช้รูปภาษาเดิม หมายถึง รัฐล้มเหลว

คำว่า “Fail State” ในตัวอย่างนี้เป็นคำนาม มีความหมายว่า รัฐที่ไม่สามารถบริหารการปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่สามารถดำรงรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยภายใน มีความขัดแย้งทางการเมืองและสังคมอย่างรุนแรง มีการเปลี่ยนรัฐบาลบ่อย รัฐบาลและกลไกรัฐขาดความมั่นคงและประสิทธิภาพ จนไม่สามารถบริหารประเทศและแก้ปัญหาต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จได้

2. คำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะ หมายถึง คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษ ที่เป็นชื่อเฉพาะต่างๆ เช่น ชื่อคน ชื่อสถานที่ ชื่อตัวละคร โดยใช้คำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะนี้ปะปนกับคำภาษาไทยทั่วไป แล้วนำมาเขียนทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะ ประเภทชื่อสถานที่ ได้แก่

ตัวอย่างที่ 1

. . . การกระทำของ พล.ต.จำลอง อาจจะได้รับการสรรเสริญเยินยอว่าเป็นมหาบุรุษ เป็นผู้สู้เพื่อหลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง แต่ในขณะเดียวกัน หากมีความวุ่นวายเกิดขึ้นในบ้านเมือง มีความแตกหักเสียหาย มวลชนที่ถูกยั่วยุออกมา ไม่สามารถควบคุมกันได้ พากันก่อกลียุค เผาบ้านเผาเมืองอย่าง**ลอสแองเจลิส** ก็ขอถามด้วยเถอะว่า พล.ต.จำลอง ศรีเมือง จะรับผิดชอบต่อหายนะของบ้านเมืองที่อาจเกิดขึ้นอย่างไร. . . (คอลัมน์ชายคาหน้า 3 โดย ฉลามเขียว วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 หน้า 3)

จากตัวอย่าง คำว่า “ลอสแองเจลิส” เป็นคำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะภาษาอังกฤษ โดยเป็นชื่อเฉพาะของสถานที่ คือ ชื่อเมืองแห่งหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา คำว่า “ลอสแองเจลิส” มาจากคำรูปภาษาเดิมว่า Los Angeles โดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การถอดเป็นพยัญชนะภาษาไทยตามเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน คำว่า “ลอสแองเจลิส” เป็นชื่อเมืองที่ผู้เขียนคอลัมน์นำมาเปรียบเทียบในสถานการณ์การชุมนุมในเมืองไทย เนื่องจากเคยเกิดเหตุการณ์ชุมนุมโดยการเผาอาคารในเมืองลอสแองเจลิส โดยผู้เขียนคอลัมน์ได้แสดงความคิดเห็นว่าหากประเทศไทยมีการประท้วงและเผาอาคารบ้านเรือนแบบที่เคยเกิดขึ้นในเมืองลอสแองเจลิส ซึ่งมีความเสียหายมาก พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ซึ่งเป็นแกนนำกลุ่มผู้ชุมนุมจะรับผิดชอบสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไร

ตัวอย่างที่ 2

. . . หลายฝ่ายออกมาแสดงความห่วงใย หลังจากเกิดการปะทะกันถึงเลือด ระหว่างกลุ่มผู้สนับสนุนกับกลุ่มผู้ต่อต้านนายกรัฐมนตรี**ที่เซ็นทรัลเวิลด์** ในกรุงเทพมหานคร มีผู้ได้รับบาดเจ็บและมีผู้ถูกจับกุมไปหลายคน บางคนอาการสาหัส แม้แต่ น.พ.พรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ก็ออกมาวิงวอนในฐานะ “คนเดือนตุลา” ขออย่าได้สร้างความเกลียดชัง และใช้ความรุนแรง

เหตุการณ์**ที่เซ็นทรัลเวิลด์**ไม่ใช่เหตุร้ายครั้งแรก จากการปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้สนับสนุนกับกลุ่มผู้ต่อต้านนายกรัฐมนตรี เคยเกิดเหตุร้ายทำนองนี้มาแล้วหลายครั้ง ไม่ว่าจะเป็นที่อุดรธานี เชียงใหม่ ขอนแก่น กรุงเทพฯ และจังหวัดอื่นๆ แต่ครั้งนี้เป็นเหตุการณ์ที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกิดขึ้น ติดต่อกันถึงสามวันซ้อน ใน กทม. คือที่**สยามพารากอน** มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และ**เซ็นทรัลเวิลด์** . . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 24 สิงหาคม 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่าง คำว่า “เซ็นทรัลเวิลด์” และ “สยามพารากอน” เป็นคำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะภาษาอังกฤษ โดยเป็นชื่อเฉพาะของสถานที่ คือ ชื่อห้างสรรพสินค้า คำว่า “เซ็นทรัลเวิล์ด” มาจากคำรูปภาษาเดิมว่า CentralWorld ตั้งอยู่บริเวณสี่แยกราชประสงค์ ถนนราชดำริ ตัดกับถนนพระราม 1 และคำว่า สยามพารากอน โดยเฉพาะคำว่า พารากอน มาจากรูปภาษาเดิมว่า Paragon โดยห้างสรรสินค้านี้ตั้งอยู่ที่ถนนพระรามที่ 1 ติดกับวังสระปทุม ทั้งสองคำมีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การถอดเป็นพยัญชนะภาษาไทยและบางคำมีรูปวรรณยุกต์กำกับสืบเนื่องจากการออกเสียงตามเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน คำว่า “เซ็นทรัลเวิลด์” และ “สยามพารากอน” เป็นชื่อสถานที่ที่กลุ่มผู้ชุมนุมได้ยึดเป็นสถานที่ในการชุมนุมทางการเมือง และได้เกิดเหตุปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมที่สนับสนุนนายกรัฐมนตรีกับกลุ่มผู้ชุมนุมที่ต่อต้านนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีผู้บาดเจ็บหลายราย

3. คำทับศัพท์ทั่วไป หมายถึง คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษที่ใช้พูดปะปนกับภาษาไทยทั่วไปไม่ได้ใช้เป็นคำทับศัพท์เฉพาะ และเขียนโดยเลียนเสียง การออกเสียงของคนไทย รวมทั้งเขียนคำทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 1

. . . ที่ “หลวงตา” ถนอม เลือกกลับเข้ามาในตอนนี้ ก็เพราะบรรยากาศทางการเมืองเป็นใจ ไม่ว่าใครจะค้านรัฐบาล รัฐมนตรีบางคน ก็หาว่าเป็น**คอมมิวนิสต์** หนังสือพิมพ์ค้านก็ว่าเป็น**คอมมิวนิสต์** ช่วยทำให้สถานการณ์เหมือนกะตอนที่สามทรราชมีอำนาจวาสนาอยู่ คือ สร้างป่าขึ้นในบ้าน เสือก็เดินเข้ามาน่ะซิ . . . (คอลัมน์ ขลุกขลิก โดย ลอง ลิขิต วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2519 หน้า 3)

จากตัวอย่าง คำว่า “คอมมิวนิสต์” เป็นการใช้คำทับศัพท์ทั่วไปภาษาอังกฤษ มาจากคำว่า Communist โดยใช้วิธีเขียนเลียนเสียง และทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย โดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การถอดเป็นพยัญชนะภาษาไทยตามเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน คำในตัวอย่างนี้เป็นคำนาม หมายถึง ผู้นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์, สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์, สมาชิกของระบบคอมมูน, สมาชิกผู้นิยมฝ่ายซ้าย ลบล้างการปกครอง (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 170)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำว่า “คอมมิวนิสต์” จากตัวอย่างนี้หมายความว่า ผู้นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็น ประชาชนและหนังสือพิมพ์ที่ต่อต้านการกลับมาประเทศไทยของพระถนอม สุกิตติขจโร หรือ จอมพลถนอม กิตติขจร ได้รับการกล่าวหาว่าเป็นผู้นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ ทำให้สถานการณ์ประเทศเหมือนช่วงที่สามทรราชมีอำนาจ ซึ่งหมายถึง สามผู้มีอำนาจในประเทศไทยช่วงก่อนเหตุการณ์วันมหาวิปโยค 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 คือ จอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียร และ พ.อ. ณรงค์ กิตติขจร

คำว่า “คอมมิวนิสต์” เป็นชื่อลัทธิการปกครองหนึ่งที่ คาร์ล มาร์กซ์ คิดขึ้น เป็นแบบสังคมนิยม คือรัฐเป็นผู้จัดการทั้งหมด ส่วนที่ประชาชนหาได้ต้องมารวมกัน โดยรัฐจะเป็นผู้แบ่งปันให้เป็นระบบเศรษฐกิจที่รัฐบาลจะถือกรรมสิทธิ์ในทรัพยากรทางเศรษฐกิจทั้งหมด เพื่อให้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้าและบริการเป็นของประชาชนทั้งมวล ลัทธิคอมมิวนิสต์ จะใช้นโยบายทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดทิศทางของการเมือง

ตัวอย่างที่ 2

“...ซึ่งหลวงพี่ได้กระทำตรงข้ามทุกประการ คือ ได้ทำการ**คอรัปชั่น**ฉ้อราษฎร์บังหลวง เข้าผู้ลักมักผู้ซ่อน จนมีการประกาศยึดทรัพย์เป็นของแผ่นดิน เมื่อประชาชนต้องการสิทธิเสรีภาพและรัฐธรรมนูญอันเป็นหลักการของชาติ ก็ฆ่าเขาจนเลือดโชกแผ่นดิน...” (คอลัมน์ขวานผ่าซาก โดยยอดธง ทับทิวไม้ วันที่ 5 ตุลาคม 2519 หน้า 5)

จากตัวอย่าง คำว่า “คอรัปชั่น” เป็นการใช้คำทับศัพท์ทั่วไปภาษาอังกฤษ มาจากคำว่า Corruption โดยใช้วิธีเขียนเลียนเสียง และทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย โดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การถอดเป็นพยัญชนะภาษาไทยตามเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน คำในตัวอย่างนี้เป็นคำนาม หมายถึง ความเน่าเปื่อย, ความชั่ว, ฉ้อราษฎรบังหลวง, การติดสินบน, ความทุจริต (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 195)

กล่าวคือ คอรัปชั่น เป็นการทุจริตโดยใช้หรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ อำนาจและอิทธิพลที่ตนมีอยู่ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและหรือผู้อื่น รวมถึงการเลือกที่รักมักที่ชัง การเห็นแก่ญาติพี่น้อง กินสินบน ฉ้อราษฎร์บังหลวง การใช้ระบบอุปถัมภ์และความไม่เป็นธรรมอื่น ๆ ที่ข้าราชการหรือบุคคลใดใช้เป็นเครื่องมือในการลิดรอนความเป็นธรรมและความถูกต้องตามกฎหมายของสังคม จากตัวอย่างนี้เป็นการกล่าวถึงหลวงพี่ ซึ่งคือ จอมพลถนอม กิตติขจร ได้บวชเป็นพระ และเคย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทุจริตสมัยดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อมีเหตุการณ์ชุมนุมเพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญจากรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ส่งผลให้เหตุการณ์ดังกล่าวมีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้เขียนคอลัมน์นี้ได้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนี้ว่าสาเหตุเกิดจากจอมพลถนอม กิตติขจร

ตัวอย่างที่ 3

. . . เมื่อวันอาทิตย์ที่ผ่าน ผู้คนทั่วประเทศก็ได้ "**เซอร์ไพรส์**" อีกครั้ง เมื่อได้อ่านคำสัมภาษณ์ของ พล.อ.สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี ที่พูดถึงการเรียกร้องประชาธิปไตยที่ดำเนินไปในเวลานี้ว่า

"มีคนพูดว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่ความวุ่นวายแบบวันที่ 14 ตุลาคม อีกนั้น ผมว่าเป็นเรื่องที่ไม่มีเหตุผล เป็นเรื่องที่ทำให้เกิดเสียหายกับชาติ หากจะพูดอย่างตรงไปตรงมา เป็นเรื่องของคนที่อยากจะมีอำนาจและไม่ยอมรับกติกา โดยจะใช้วิธีทุกๆอย่างที่จะทำให้ตัวเองได้อำนาจ"

ที่ว่า "**เซอร์ไพรส์**" เพราะผู้คนเขางงกันว่า พล.อ.สุจินดาท่านหมายถึงใครที่อยากมีอำนาจและไม่ยอมรับกติกา โดยจะใช้วิธีทุกๆอย่างที่จะทำให้ตัวเองมีอำนาจ . . . (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 หน้า 5)

จากตัวอย่าง คำว่า "เซอร์ไพรส์" เป็นคำการใช้คำทับศัพท์ทั่วไปภาษาอังกฤษ มาจากคำว่า Surprise โดยใช้วิธีเขียนเลียนเสียง และทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย โดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การถอดเป็นพยัญชนะภาษาไทยตามเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน คำในตัวอย่างนี้เป็นสกรรมกริยา หมายถึง ทำให้ประหลาดใจ, จู่โจม, ค้นพบบางอย่างกะทันหัน และโดยไม่คาดคิดมาก่อน, ทำให้เปิดเผยโดยไม่ให้รู้ตัว (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 861)

กล่าวคือ เซอร์ไพรส์ เป็นคำที่ใช้ในสถานการณ์ที่มีการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อให้คนอื่นประหลาดใจหรือตกใจ เพราะไม่คาดคิดมาก่อนว่าจะมีเรื่องดังกล่าวเกิดขึ้น จากตัวอย่างนี้ได้ใช้ในสถานการณ์ที่ประชาชนประหลาดใจกับคำสัมภาษณ์ของ พล.อ.สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี ที่พูดถึงการเรียกร้องประชาธิปไตยอย่างไม่มีเหตุผลของประชาชนเพื่อขับไล่นายกรัฐมนตรีให้พ้นจากตำแหน่งซึ่งกำลังเกิดขึ้นจะมีความสูญเสียเหมือนเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และประชาชน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ต้องการทราบว่าบุคคลที่ พล.อ.สุจินดา คราประยูร ให้สัมภาษณ์ว่าเป็นบุคคลที่ต้องการมีอำนาจหมายถึงผู้ใด

ตัวอย่างที่ 4

"...ถ้าสังเกตจะเห็นว่า การต่อสู้คัดค้านครั้งนี้ มีคนชั้นกลางเข้าร่วมมากขึ้น ที่เรียกว่า "**ม็อบ**มือถือ" สาเหตุเพราะเขารู้สึกกระทบกระเทือนจากการปฏิวัติรัฐประหาร ที่ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ..." (คอลัมน์คนหลังข่าว โดย ไม้ เมืองกรุง วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 หน้า 3)

จากตัวอย่าง คำว่า "ม็อบ" เป็นการใช้คำทับศัพท์ทั่วไปภาษาอังกฤษ มาจากคำว่า Mob โดยใช้วิธีเขียนเลียนเสียง และทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย โดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การถอดเป็นพยัญชนะภาษาไทยและมีรูปวรรณยุกต์กำกับสืบเนื่องจากการออกเสียงตามเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน ในตัวอย่างนี้เป็นคำนาม หมายถึง ฝูงชนที่กำลังอลหม่านหรือก่อการจลาจล, กลุ่มคนที่ยุยงคนอื่นให้กระทำอลหม่าน, สัตว์, ฝูงชน (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 564)

ผู้วิจัยพบว่า คำว่า "ม็อบ" เป็นคำที่คนไทยนำมาใช้เรียกกลุ่มผู้ชุมนุมที่ประท้วงหรือเคลื่อนไหวทางการเมืองต่างๆ จากตัวอย่างดังกล่าวมีคำว่า มือถือ ปรากฏอยู่ร่วมด้วย คำว่า ม็อบมือถือ เป็นคำที่ใช้เรียกกลุ่มผู้ชุมนุมที่มีฐานะร่ำรวย ซึ่งมีโทรศัพท์มือถือใช้ และนำเอาเทคโนโลยีมือถือมาใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างการชุมนุมด้วย

ตัวอย่างที่ 5

> . . . คราวก่อน พล.ต.จำลอง ศรีเมือง อดอาหารด้วยเงื่อนไขเดียว พล.อ.สุจินดา ต้องออก แต่เมื่อถูกย้อนว่าไม่ออก เพราะขึ้นมาเป็นนายกฯ ไม่ขัดรัฐธรรมนูญ พล.ต.จำลอง ก็กลับมากินกล้วยจน**เครดิต**ทางการเมืองของตัวเองพังพาบ คนมากมายประกาศว่า จากนี้ต่อไปจะไม่เลือกพรรคพลังธรรมอีกแล้ว . . . (คอลัมน์ชายคาหน้า 3 โดย ฉลามเขียว วันที่ 15 พฤษภาคม 2535 หน้า 3)

จากตัวอย่าง คำว่า "เครดิต" เป็นการใช้คำทับศัพท์ทั่วไปภาษาอังกฤษ มาจากคำว่า Credit โดยใช้วิธีเขียนเลียนเสียง และทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย โดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การถอดเป็นพยัญชนะภาษาไทยตามเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน ในตัวอย่างนี้เป็นคำนาม หมายถึง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความน่าไว้วางใจ, ความเชื่อถือ, ความเลื่อมใส, ชื่อเสียง, เกียรติยศ, เกียรติภูมิ, ฐานะ, หลักฐาน (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 203)

คำว่า “เครดิต”ในตัวอย่างนี้ มีความหมายว่า เกียรติยศ ซึ่งเป็นเกียรติยศทางการเมืองที่ลดลงของพล.ต.จำลอง ศรีเมือง ประชาชนจำนวนมากมายต่างไม่เชื่อถือและไม่สนับสนุน พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคพลังธรรมหากมีการเลือกตั้ง

ตัวอย่างที่ 6

> . . . ถ้าอ่านกันตาม**เกม** พรรคร่วมรัฐบาลกำลัง “แทงกั๊ก” คือรอดูว่าการชุมนุมรวมพลังของพรรคฝ่ายค้าน และประชาชนจะเป็นอย่างไร? หากผู้มาชุมนุมมากกว่าแสนขึ้นไปในวันอาทิตย์ 17 พฤษภาคม พรรคร่วมรัฐบาลก็จะเปลี่ยนท่าที เพราะในวันจันทร์ที่ 18 พฤษภาคม จะมีการประชุม “**วิป**รัฐบาล” ข้ออ้างง่ายๆก็คือ ถ้าคนชุมนุมมาก ก็จะใช้ “**วิป**” เป็นมติ แต่ถ้าชุมนุมกันน้อย ก็จะไม่สนใจเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ . . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 หน้า 6)

จากตัวอย่าง คำว่า “เกม” เป็นการใช้คำทับศัพท์ทั่วไปภาษาอังกฤษ มาจากคำว่า Game โดยใช้วิธีเขียนเลียนเสียง และทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย โดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การถอดเป็นพยัญชนะภาษาไทยตามเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน ในตัวอย่างนี้เป็นคำนาม หมายถึง กีฬา, การกีฬา, การเล่น, การละเล่น, การสนุกสนาน, การแข่งขัน, กลเม็ด, กลวิธี (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 374)

คำว่า “เกม” ในตัวอย่างนี้ มีความหมายว่า กลวิธีการทำงานทางการเมืองของพรรคร่วมรัฐบาล ที่ยังไม่มีการตัดสินใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เนื่องจากต้องดูสถานการณ์ต่างๆเพื่อประกอบการตัดสินใจ

ส่วนคำว่า “วิป” เป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ มาจากคำว่า Whip ในตัวอย่างนี้เป็นคำนาม หมายถึง แส้,ผู้ใช้แส้, ผู้ควบคุมเสียงสมาชิกพรรคการเมืองในสภา, คำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรในการรวบรวมเสียงสมาชิกพรรคการเมืองของตนในสภา (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 979) คำว่า “วิป” ในตัวอย่างนี้ มีความหมายว่า ผู้ที่ดูแลควบคุมเสียงสมาชิกในพรรคให้ทำตามระเบียบข้อบังคับในสภา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2548: 2) ได้อธิบายความหมายของคำว่า “วิป” ไม่ใช่คำในภาษาไทย มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Whip หมายถึง ผู้ถือแส้ โดยคำนี้ได้นำมาทับศัพท์และยืมมาใช้ หมายถึง นักการเมืองทั้งฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายค้าน มีหน้าที่คอยควบคุมการลงมติให้เป็นไปตามมติของพรรค ซึ่งเจิมศักดิ์ ปิ่นทองได้อธิบายคำว่า “วิป” ไว้ดังนี้

ส.ส.หรือคณะของ ส.ส.ที่ได้รับแต่งตั้งและมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการออกเสียง ลงคะแนนในที่ประชุมสภา คำว่า “วิป” ไม่ใช่ภาษาไทย แต่ เป็นคำเดียวกับภาษาอังกฤษที่แปลว่า "ผู้ถือแส้" ซึ่งเรายืมมาใช้และใช้ทับศัพท์ตลอดจนทุกวันนี้ แต่ละพรรคการเมืองจะมีหัวหน้าวิป คอยควบคุมการเข้าประชุม และการลงมติของ ส.ส. ให้เป็นไปตามมติของพรรค ทั้งๆ ที่ในทางทฤษฎี และโดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนั้น ส.ส.ไม่ว่าจะสังกัดพรรคการเมืองใด ย่อมมีอิสระเต็มที่ที่จะลงมติหรือวินิจฉัยไปด้วยความเห็นชอบด้วยความบริสุทธิ์ใจ แม้คำว่า “วิป” จะใช้กันมานาน แต่ก็ไม่เคยมีบัญญัติในรัฐธรรมนูญ หรือในข้อบังคับ มีก็แต่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้ง "คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร" ซึ่งก็คือ “วิปรัฐบาล” น่าคิดต่อไปว่าเหตุใดการเมืองไทย ยังมีระบบ “ผู้ถือแส้” คอยโบยตีผู้แทนประชาชน ให้ทำตามอาณัติของผู้มีอำนาจในพรรคการเมืองหรือรัฐบาล โดยบุคคลที่ดำรงตำแหน่ง “วิป” ส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีอิทธิพล เป็นนายทุนหรือเป็นผู้ใกล้ชิดกับนายทุนพรรคหรือนายกรัฐมนตรี

ตัวอย่างที่ 7

คราบเลือดและรอยน้ำตาบนถนนราชดำเนิน จากการสละชีพ เพื่อประชาธิปไตยของประชาชนคนไทย ยังไม่ทันจะหายคาว วันนี้ 5 พรรคการเมือง อันประกอบด้วย สามัคคีธรรม ชาติธรรม กิจสังคม ประชากรไทย ราษฎร ก็ส่อแวว**หื่นกระหายเตรียมฟอร์มรัฐบาลชุดใหม่** โดยไม่มีใครอาลัยอาวรณ์ถึงวีรชนผู้จากไปแม้แต่น้อย... (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 หน้า 5)

จากตัวอย่าง คำว่า “ฟอร์ม” เป็นการใช้คำทับศัพท์ทั่วไปภาษาอังกฤษ มาจากคำว่า Form โดยใช้วิธีเขียนเลียนเสียง และทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย ในตัวอย่างนี้เป็นสกรรมกริยา หมายถึง สร้างเป็นรูปร่าง, ก่อรูปแบบ, ทำ, ประกอบ, จัดตั้ง, คิด, เกิด, ความคิด (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 358)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำว่า “ฟอร์ม” ในตัวอย่างนี้ มีความหมายว่า การจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ เพื่อทำงานทางการเมืองต่อไป นำโดยพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล 5 พรรค คือ พรรคสามัคคีธรรม พรรคชาติธรรม พรรคกิจสังคม พรรคประชากรไทย และพรรคราษฎร

ตัวอย่างที่ 8

> . . . แต่เรื่องที่น่าวิตกก็คือ มีการปล่อยข่าวจากคนรัฐบาล ทั้งจากระดับรัฐมนตรี และ ส.ส. อ้างว่าจะมีกลุ่มคนต่าง ๆ เข้ามาก่อกวน หรือแม้แต่การก่อเหตุร้าย ในขณะที่ประชาชนชุมนุมกันโดยสงบ มีทั้งกลุ่มผู้ก่อการร้ายจากภาคใต้ และกลุ่ม**มาเฟีย**ที่โดนปรามปราบ จึงได้แต่ภาวนาว่า ขออย่าให้มีเหตุร้ายเกิดขึ้นเลย . . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่าง คำว่า “มาเฟีย” เป็นการใช้คำทับศัพท์ทั่วไปภาษาอังกฤษ มาจากคำว่า Mafia โดยใช้วิธีเขียนเลียนเสียง และทับศัพท์ด้วยคำภาษาไทย ในตัวอย่างนี้เป็นคำนาม หมายถึง มาเฟีย, องค์การลับ, สมาคมลับ, อั้งยี่ (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 531)

คำว่า “มาเฟีย” ในตัวอย่างนี้ มีความหมายว่า กลุ่มผู้มีอิทธิพลที่โดนปรามปราบจากทางราชการ

ตัวอย่างที่ 9

> “...ขณะที่รัฐบาลแม้จะรู้ดีว่าจะต้องเผชิญกับอะไรบ้าง จึงพยายามจะถอดสลักอย่างเช่นความพยายามที่จะเจรจากับเสื้อแดง และอดีตนายกฯทักษิณ การออกข่าวเรื่องจะถูกลอบสังหาร ลอบทำร้าย หรือการออกมาแฉการจ้าง “**ล็อบบี้ยิสต์**” เพื่อเล่นงานประเทศไทย...” (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 7 มกราคม 2552 หน้า 6)

จากตัวอย่าง คำว่า “ล็อบบี้ยิสต์” เป็นการใช้คำศัพท์ทั่วไป มาจากคำว่า Lobbyist โดยใช้วิธีเขียนเลียนเสียง และทับศัพท์ด้วยภาษาไทย ในตัวอย่างนี้เป็นคำนาม หมายถึง กลุ่มคนผู้รณรงค์หาเสียงสนับสนุนเกี่ยวกับนิติบัญญัติ, ผู้พยายามวิ่งเต้นให้สมาชิกนิติบัญญัติสนับสนุนการออกกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่ง (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 521) คำว่า ล็อบบี้ยิสต์ ในตัวอย่างนี้มีความหมายทางการเมืองว่า กลุ่มคนที่เชี่ยวชาญในการวิ่งเต้นให้กับนักการเมืองซึ่งอยู่ฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล เพื่อทำลายระบอบการเมืองในประเทศไทย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เดโช สวนานนท์ (2545) ได้อธิบายที่มาของคำว่า ล็อบบี้ยิสต์ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Lobby และนำมาใช้เป็นคำทับศัพท์ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่วิ่งเต้นให้กับนักการเมือง โดยเดโช สวนานนท์ได้อธิบายคำว่า ล็อบบี้ยิสต์ ไว้ดังนี้

ล็อบบี้ยิสต์ เป็นคำในภาษาอังกฤษมีที่มาจากคำว่า lobby ซึ่งหมายถึงห้องพักผ่อนหรือห้องนั่งเล่น (ของสมาชิกรัฐสภา) การวิ่งเต้นใช้กันครั้งแรกในสหรัฐอเมริกาเมื่อราวทศวรรษ 1830 เมื่อตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์พยายามรวมตัวกันเพื่อให้ได้มาซึ่งเสียงสนับสนุนจากสภาคองเกรสในการลงมติเรื่องสำคัญๆ ปัจจุบันการวิ่งเต้นมีความหมายกว้างมากขึ้นโดยรวมถึงความพยายามมีอิทธิพลต่อการกระทำของรัฐในทุก ๆ เรื่อง ด้านการเมืองระหว่างประเทศ มีการจ้างนักวิ่งเต้นเพื่อหาเสียงสนับสนุนให้แก่ประเทศของตนหรือตัดสิทธิพิเศษบางประการที่เคยให้กับประเทศของตนเป็นต้น ผู้ทำหน้าที่วิ่งเต้นเรียกว่า นักวิ่งเต้น หรือเรียกทับศัพท์ว่า ล็อบบี้ยิสต์

ตัวอย่างที่ 10

“...เหนืออื่นใดในสภาพความเป็นจริงแล้วหลังจากที่มีการเคลียร์พื้นที่ในหลายจุดยังพบอาวุธสงคราม ระเบิดจำนวนมากยังซุกซ่อนอยู่หลายๆจุด แม้จะไม่มีเสียงปืนหรือเสียงระเบิดขึ้นแล้ว แต่ก็ยังไม่มั่นใจว่ากองกำลังก่อร้ายหรือพวก**ฮาร์ดคอร์**จะออกมาอาละวาดอีกหรือเปล่า...” (คอลัมน์ กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 24 พฤษภาคม 2553 หน้า 6)

จากตัวอย่าง คำว่า “ฮาร์ดคอร์” เป็นการใช้คำศัพท์ทั่วไป มาจากคำว่า Hard core โดยใช้วิธีเขียนเลียนเสียง และทับศัพท์ด้วยภาษาไทย ในตัวอย่างนี้เป็นคำนาม หมายถึง บุคคลที่เป็นแกนกลาง, หัวกะทิ, ผู้ไม่ยอมให้ใครง่ายๆ (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, 2541: 406)

คำว่า ฮาร์ดคอร์ ในตัวอย่างนี้ หมายถึง กลุ่มผู้ชุมนุมที่นิยมความรุนแรงในการชุมนุมประท้วง โดยเป็นกลุ่มที่ไม่ยอมใครง่ายๆ หากเกิดสถานการณ์ต่างๆ และเมื่อมีเหตุการณ์ชุมนุมในหลายจุดที่พบอาวุธสงครามและระเบิด กลุ่มฮาร์ดคอร์ จึงเป็นกลุ่มที่น่าสงสัยว่าเป็นผู้อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์และเป็นเจ้าของอาวุธสงคราม

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำทับศัพท์ ด้านการใช้คำรูปภาษาเดิม พบว่ามีการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเมืองการปกครอง โดยบางคำศัพท์ที่เป็นภาษาต่างประเทศในภาษาไทยก็มีคำไทยใช้ ด้านคำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะ พบคำศัพท์ที่เป็นชื่อเมืองของต่างประเทศ และชื่อห้างสรรพสินค้า และคำทับศัพท์ทั่วไป มีการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง และคำศัพท์ที่ใช้กันทั่วไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้คำเรียกบุคคล

การใช้คำเรียกบุคคล คือ คำที่ใช้เรียกบุคคลที่ผู้เขียนบทความนำมาใช้ในการเขียนบทความแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นชื่อจริง สกุลจริง ชื่อเล่น โดยอาจจะเรียกเต็มคำ ย่อคำ หรือ ระบุยศ ตำแหน่งหน้าชื่อ

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำเรียกบุคคลที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง พบว่ามีการใช้คำเรียกบุคคล 8 ประเภท คือ

1. การใช้ชื่อจริง คือ การใช้ชื่อจริงของบุคคลที่กล่าวถึง เป็นคำเรียกบุคคล โดยอาจปรากฏเป็นชื่อจริงเพียงอย่างเดียว หรือ ปรากฏทั้งชื่อจริงและชื่อสกุล

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 367) ได้ให้ความหมายของชื่อจริงว่า “ชื่อจริง หมายถึง ชื่อประจำบุคคล”

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำเรียกบุคคลที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีการใช้คำเรียกชื่อจริง มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

> . . . ต้องให้เครดิต “**สนธิ**” เป็นคู่ท้าชนที่ทำให้ “**ทักษิณ**” เหนื่อยหนักที่สุดตั้งแต่เป็นนายกฯ มา 5 ปี ทุกมูฟของ “**สนธิ** ทำให้คอการเมืองต้องติดตามไม่กะพริบตา ยุทธศาสตร์การต่อสู้และการสร้างแนวร่วมของ “**สนธิ**” ก็เหนือกว่านักการเมืองมืออาชีพบานตะเกียง โดยเฉพาะการเลือกจังหวะบดขยี้ในช่วงที่กระแสไม่เอา “**ทักษิณ**” กำลังสุกงอม แค่เขย่าแรงๆ ก็น่าจะร่วงได้ไม่ยากเย็น . . . (คอลัมน์ สำนักข่าวหัวเขียว โดย แม่ลูกจันทร์ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 2)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกบุคคลบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้ชื่อจริง คือคำว่า “สนธิ” หมายถึง นายสนธิ ลิ้มทองกุล และ คำว่า “ทักษิณ” หมายถึง พ.ต.ท.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทักษิณ ชินวัตร โดยนายสนธิ ลิ้มทองกุล เป็นแกนนำของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งชุมนุมประท้วงเพื่อให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ตัวอย่างที่ 2

. . . ไม่มีใครรู้ ฉากสุดท้ายจะจบลงอย่างไร ระหว่าง กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย กับรัฐบาล**สมัคร** สุนทรเวช แต่ที่แน่ๆ ภาพพจน์ ชื่อเสียง เศรษฐกิจ และความน่าเชื่อถือของประเทศไทย พังยับเยินไปเรียบร้อยแล้ว

เมื่อ ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งเป็นศูนย์กลาง ในการบริหารประเทศ ถูกม็อบพันธมิตรยึด นายกรัฐมนตรีต้องหนีหัวซุกหัวซุนไปพึ่งทหาร ข้าราชการในทำเนียบรัฐบาลต้องทิ้งทำเนียบหนีกลับบ้าน . . . (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 29 สิงหาคม 2551 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกบุคคลในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้ชื่อจริง คือ คำว่า “สมัคร” หมายถึง นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี ซึ่งกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ประท้วงขับไล่ให้ลาออกจากตำแหน่ง เนื่องจากเห็นว่าเป็นนายกรัฐมนตรีที่ทำงานภายใต้อำนาจของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

ตัวอย่างที่ 3

“...ในขณะที่ม็อบเสื้อแดงทุ่มหินใส่รถ ส.ส. อาละวาดหน้ารัฐสภาในวันโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี ปรากฏว่าตำรวจตามรวบตัวตำเนินคดีกันแบบทันทีทันควัน โดยมาตรฐานเดียวกัน “**อภิสิทธิ์**” ต้องไม่ลูบหน้าปะจมูก...” (คอลัมน์จับประเด็น วันที่ 20 ธันวาคม 2551 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกบุคคลในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้ชื่อจริง คือ “อภิสิทธิ์” หมายถึง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี โดยกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ซึ่งต่อต้านรัฐบาลมาประท้วงที่หน้ารัฐสภา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 4

. . . เชี่ยวชาญเรื่องติดอาวุธ...ทางปัญญา! ครูบาอาจารย์เก่า “**นิสิต** สินธุไพร” อดีต ส.ส.ร้อยเอ็ด ที่กลายเป็น “อาจารย์ใหญ่” ในฐานะ ผอ.โรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช. จัดโปรเจกต์เดินสายจัดอบรมทางวิชาการ จัดหลักสูตรติวเสริมความรู้ ดีกว่าระห่ำโหดกันอย่างเดียว ปิดคอร์สคั้นหัวกะทิไปแล้วหลายรุ่น ได้แนวร่วมที่ไปเคลื่อนไหวอย่างทรงปัญญา ร่วมกับกลุ่มคนเสื้อแดงที่เห็นผลและได้รับเสียงตอบรับ กับการเคลื่อนไหวต้านเรื่อง “สองมาตรฐาน” ในสังคมไทย ถล่มโจมตีอภิสิทธิ์ชนในสังคมไทยยึดป่ายึดเขา เข้าเป้า! ดีกว่าชูขาย “นายใหญ่” กันท่าเดียว!! ไม่เท่านั้น อดีตแกนนำครูภาคอีสานไม่ใช่แค่เก่งเรื่องอัดความรู้วิชาการ แม้แต่หน้าที่ประสานงานก็ทำได้ ก๊กกลุ่มใน “ม็อบเสื้อแดง” รายนี้ก็เป็นมือเคลียร์ แสวงจุดร่วมสงวนจุดต่าง! เผลอๆบางครั้ง อดีตแกนนำครูที่ช่ำชองเคลื่อนไหว “**นิสิต**” ก็โดดขึ้นเวทีไฮด์ปาร์กเดือดซะเองด้วย กำลังขึ้นหม้อ ยกเป็นหนึ่งในขุนพลสำคัญ “ทัพเสื้อแดง” สายสู้ด้วยปัญญา จะถ่วงดุลบีกบู๊ระห่ำได้แค่ไหน. . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2553 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกบุคคลในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้ชื่อจริง คือ “นิสิต” หมายถึง นายนิสิต สินธุไพร อดีต ส.ส.ร้อยเอ็ด เป็นหนึ่งในแกนนำกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่ขึ้นเวทีปลุกระดมกลุ่มผู้ชุมนุม

2. การใช้ชื่อเล่น คือ การใช้ชื่อเล่นของบุคคลที่กล่าวถึง เป็นคำเรียกบุคคล

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 367) ได้ให้ความหมายชื่อเล่นว่า “ชื่อเล่น หมายถึง ชื่อที่ตั้งตั้งแต่เด็ก เป็นที่รู้กันในหมู่ญาติหรือผู้ใกล้ชิด”

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำเรียกบุคคลที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีการใช้ชื่อเล่น มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

“…ม็อบไล่ที่ทุ่งพระเมรุกระชั้นเข้ามา ยามนี้ไปวงไหนก็ถกกันแต่เรื่อง “**แม้ว**” รอด – ไม่รอด บ้านเมืองจากนี้ไปเป็นยังไง ยังไม่รู้ กระตุ้มต่อม “เครียด” ดีแท้...” (คอลัมน์ เทียบท่า หน้า 3 โดยทีมข่าวการเมือง วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 3)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้ชื่อเล่น คือ คำว่า “แม้ว” หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเป็นชื่อเล่นที่เพื่อนร่วมรุ่นโรงเรียนเตรียมทหารรุ่นที่ 10 ตั้งให้ โดยชื่อนี้เป็นที่ทราบกันดีในหมู่นักการเมือง และประชาชน จากตัวอย่างนี้หมายถึงกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้ชุมนุมประท้วงเพื่อให้ขับไล่ให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่ง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นบุคคลที่อยู่ในหัวข้อสนทนาด้านการเมืองที่ประชาชนให้ความสนใจมาก

ตัวอย่างที่ 2

. . . แอ็ก “**จิ๋ว** – ฮุน เซน – **มาร์ค** – **แม้ว**” หลากมุมมอง!

เหตุต่อเนื่องจาก “บิ๊ก**จิ๋ว**” เข้าค่ายเพื่อไทย ไปพบเพื่อน เยือนเขมร หาที่ทางให้ “**แม้ว**” อยู่ ผู้นำเพื่อนบ้านรับลูก ขย่ม “**มาร์ค**” ป่วนกลางวงประชุมอาเซียน กองเชียร์ “**แม้ว**” แช่ง “**มาร์ค**” สะใจสุดๆ ผู้นำละอ่อนเน่าเละ เจอชั้นเชียนยอดฝีมือสอนเชิงเข้าให้... (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 28 ตุลาคม 2552 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้ชื่อเล่น คือ คำว่า “จิ๋ว” “มาร์ค” และ “แม้ว” คำว่า “จิ๋ว” หมายถึง พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ โดยมีคำ “บิ๊ก”นำหน้าชื่อเล่น สื่อความหมายว่ามีอาชีพเป็นทหาร คำว่า “มาร์ค” หมายถึง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และ คำว่า “แม้ว” หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี โดยจากข้อความเป็นการกล่าวถึง พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคเพื่อไทย ได้เดินทางไปพบสมเด็จฮุน เซน ที่ประเทศกัมพูชา เพื่อหาทางช่วยเหลือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในขณะที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เดินทางไปประชุมอาเซียน

ตัวอย่างที่ 3

. . . ถ้าว่า “**แม้ว**” ใช้ “คนเสื้อแดง” เป็นตัวประกัน “**มาร์ค**” ก็เอา “คนหลากสี” มาเสี่ยงเป็นเสี่ยงตายแทน เลือดก็เปื้อนมาแล้ว ยังอาศัยศรัทธามวลชนสิ้นเปลือง ปล่อยให้ผู้คนต้องเสียเลือดเสียเนื้อกันอีก ถ้าไม่คิดแก้ปัญหา ไม่มีปัญญานำมาประเทศพ้นไปจากวิกฤติได้ ยังนิ่งรักษาภาพ ประดิษฐ์คำพูดดูดี แต่ไม่ทำอะไร ทำผู้คนอึดอัดซักวันคงติดอาวุธเข้าฆ่าฟันกัน แล้วจะมีรัฐบาล มี “**มาร์ค**” อยู่ในอำนาจไปทำไม??. . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 24 เมษายน 2553 หน้า 3)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้ชื่อเล่น แทนบุรุษสรรพนาม คือ คำว่า “แม้ว” และ “มาร์ค” คำว่า “แม้ว” หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี และ คำว่า “มาร์ค” หมายถึง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยจากข้อความเป็นการกล่าวถึงว่า ทั้งสองฝ่ายต่างใช้กลุ่มผู้ชุมนุม คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ใช้กลุ่มผู้ชุมนุมแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ใช้กลุ่มผู้ชุมนุมที่สนับสนุนฝ่ายรัฐบาล เพื่อเป้าหมายของตนเอง

3. การใช้คำสรรพนามแล้วตามด้วยชื่อจริง คือ การใช้คำเรียกบุคคลโดยใช้คำสรรพนาม เช่น คุณ ท่าน แล้วตามด้วยชื่อจริงของบุคคลที่กล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 1

“...ณ นาทีนี้ **คุณสุจินดา**คงจะต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อ “ผ่าทางตัน” ด้วยวิถีทางการเมือง หรืออย่างน้อย ต้องเปิดรูหายใจกับตัวเองและฝ่ายที่ต่อต้าน จะรอโชว์ผลงานเห็นจะไม่ทันเสียแล้ว เพราะการเมืองมันเขม็งเกลียวเข้ามาทุกที...” (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 5 พฤษภาคม 2535 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้การใช้คำสรรพนาม คือ คำว่า “คุณ” แล้วตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า “สุจินดา” หมายถึง พล.อ.สุจินดา คราประยูร ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เนื่องจากมีการชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องให้พล.อ.สุจินดา คราประยูร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ตัวอย่างที่ 2

> . . . ขอแสดงความเห็นด้วยอย่างเต็มที่ และชื่นชมบทบาทการเคลื่อนไหวของ 3 พลเมืองไทย อาวุโส **คุณระพี** สาคริก **คุณเสน่ห์** จามริก หมอประเวศ วะสี ที่ได้ออกแถลงการณ์เพื่อระงับยับยั้งความรุนแรงทั้งปวงและเสนอทางออกด้วยสันติวิธี 2 แนวทาง ยุบสภาให้มีการเลือกตั้งใหม่ กับให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำในการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ . . . (คอลัมน์ ชายคา หน้า 3 โดย ฉลามเขียว วันที่ 9 พฤษภาคม 2535 หน้า 3)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้การใช้คำสรรพนาม คือ คำว่า “คุณ” แล้วตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า “ระพี” และ “เสน่ห์” หมายถึง ระพี สาคริก และ เสน่ห์ จามริก

ระพี สาคริก คือ นักวิจัย นักวิชาการเกษตร อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอาศรมศิลป์ และ เสน่ห์ จามริก คือ นักวิชาการด้านสิทธิมนุษยชน ได้รับรางวัลนักสิทธิมนุษยชนดีเด่น และทำงานร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนอีกหลายแห่ง ตำแหน่งสำคัญในปัจจุบันคือ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จากตัวอย่างท่านได้เสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาการชุมนุมประท้วงด้วยสันติวิธี คือ ยุบสภา หรือ แก้ไขรัฐธรรมนูญ

ตัวอย่างที่ 3

> . . . การปกครองก็จะไม่ราบรื่น เพราะ**คุณทักษิณ**ก็มีทั้งคนรักคนเกลียดและมุ่งที่จะเอาชีวิต ในขณะที่สมมติฝ่ายประชาธิปัตย์หรือพันธมิตรฯขึ้นมาบริหารประเทศ คนที่รักทักษิณก็จะไม่ยอมง่ายๆ เพราะมีทั้งคนเกลียดคนรักเช่นกัน แล้วจะอยู่กันอย่างไร หนีไม่พ้นการเมืองทมิฬ การเมืองจะ นองไปด้วยเลือด และจะกลายเป็นความชินชาของคนไทยเช่นเดียวที่กำลังชินชากับการชุมนุมประท้วงของพันธมิตรฯในตอนนี้... (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 20 พฤศจิกายน 2551 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้การใช้คำสรรพนาม คือ คำว่า “คุณ” แล้วตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า “ทักษิณ” หมายถึง พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีที่กลุ่มผู้ชุมนุมแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ให้การสนับสนุน และกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยประท้วงขับไล่

ตัวอย่างที่ 4

> ...เหนืออื่นใดปฏิบัติการ “เสื้อแดง” ที่ไล่ล่า**นายชวน** หลีกภัย ที่ลำปาง, ลำพูน, เชียงใหม่ มีการเอาไข่ปา เอาสิ่งของปาใส่ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ป่าเถื่อน อันธพาล ไร้อารยธรรม ไม่ควรจะเกิดขึ้นกับคนเมืองเหนือที่มีน้ำใจงาม แบบนี้มันเลอะกันไปใหญ่แล้ว พูดง่ายๆ ยิ่งเล่นยิ่งเลอะ ยิ่งเล่นยิ่งแพ้ ว่างั้นเถอะ . . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 9 มกราคม 2552 หน้า 6)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้การใช้คำสรรพนาม คือ คำว่า “นาย” แล้วตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า “ชวน” หมายถึง นายชวน หลีกภัย ที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์ ได้เดินทางไปจังหวัดแถบภาคเหนือ คือ จ.ลำปาง จ.ลำพูน จ.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นเขตกลุ่มผู้ชุมนุมกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) จึงได้มีการประท้วงขับไล่ โดยการขว้างปาสิ่งของใส่

4. การใช้คำที่แสดงยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ตามด้วยชื่อจริงของบุคคล คือ การใช้คำเรียกบุคคลที่ระบุยศ ตำแหน่ง หรือหน้าที่การงานแล้วตามด้วยชื่อจริงของบุคคลที่กล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 1

“...ในขณะที่พันธมิตร ออกมาขับไสไล่ส่ง **พล.อ.สุรยุทธ์** อย่างหนัก ทั้งๆที่โดยพฤตินัยน่าจะอยู่ฝั่งเดียวกันด้วยซ้ำ มีนอกมีในอะไรที่น่าจับตาหลายประเด็น เชียร์ คมช. แต่ไล่รัฐบาล...” (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 12 เมษายน 2550 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการแสดงยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า “พล.อ.” ซึ่งเป็นยศทหารชั้นสัญญาบัตร แล้วตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า “สุรยุทธ์” หมายถึง พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีภายหลังจากรัฐประหาร โดยมาจากการแต่งตั้งของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) ซึ่งกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยให้การสนับสนุน คมช. แต่กลับมาประท้วงขับไล่คณะรัฐบาล

ตัวอย่างที่ 2

> . . . ขอแสดงความเห็นด้วยอย่างเต็มที่ และชื่นชมบทบาทการเคลื่อนไหวของ 3 พลเมืองไทยอาวุโส คุณระพี สาคริก คุณเสน่ห์ จามริก **หมอประเวศ วะสี** ที่ได้ออกแถลงการณ์เพื่อระงับยับยั้งความรุนแรงทั้งปวงและเสนอทางออกด้วยสันติวิธี 2 แนวทาง ยุบสภาให้มีการเลือกตั้งใหม่ กับให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำในการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ . . . (คอลัมน์ ชายคา หน้า 3 โดย ฉลามเขียว วันที่ 9 พฤษภาคม 2535 หน้า 3)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการแสดงยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า “หมอ” ซึ่งเป็นหน้าที่การงาน คือ อาชีพแพทย์ แล้วตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า “ประเวศ” หมายถึง นพ.ประเวศ วะสี ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ รามัญรอาวุโส นักวิชาการด้านสาธารณสุขและการศึกษาชาวไทย นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองในเหตุการณ์ต่างๆ และจากตัวอย่างนี้ท่านได้เสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาการชุมนุมประท้วงด้วยสันติวิธี คือ ยุบสภา หรือ แก้ไขรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้เหตุการณ์ชุมนุมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คือ การชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง พ.ศ. 2553 ยุติลง ท่านได้เข้ามาทำหน้าที่ประธานคณะสมัชชาปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 27 คน เพื่อรวบรวมข้อมูล รับฟังความคิดเห็น และนำไปสู่นโยบายในการปฏิรูปประเทศไทย

ตัวอย่างที่ 3

“...ที่แน่ๆมีหนึ่งราย ถ้าให้สู้ก็มาด้วยใจ “**ครูนิสิต สินธุไพร**” ส.ส.ร้อยเอ็ด ค่ายพลังพลังประชาชน ตัวตั้งตีเข้าชื่อแก้ รธน. แกนนำกลุ่ม “คนเลิฟทักษิณ” เข้ากรุงให้กำลังใจกลุ่มต้านพันธมิตรฯ หรือกระทั่งพาพลพรรค นปก.ขาโจ๋ วัยดึก เข้าแถลงข่าวที่สภาฯ...” (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดยทีมข่าวการเมือง วันที่ 28 พฤษภาคม 2551 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการแสดงยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า “ครู” ซึ่งเป็นหน้าที่การงาน คือ อาชีพครู แล้วตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า“นิสิต” หมายถึง นายนิสิต สินธุไพร ซึ่งเคยทำงานเป็นครู แต่ปัจจุบันเป็น ส.ส.ร้อยเอ็ด เป็นหนึ่งในแกนนำ นปก.

ตัวอย่างที่ 4

. . . **นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์** เวชชาชีวะ ได้กล่าวขอบคุณกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการฯ (นปช.) ที่ชุมนุมอยู่ในกรอบกฎหมาย แม้จะมีผู้เข้าร่วมชุมนุมนับหมื่นๆคน แต่ก็เป็นด้วยความสงบเรียบร้อย และแม้ว่าข้อเรียกร้องของกลุ่มคนเสื้อแดงจะแข็งกร้าว คือเป็นการยื่นคำขาดและขีดเส้นใต้ตายให้รัฐบาลทำตามข้อเรียกร้องของตนภายใน 15 วัน มิฉะนั้น จะกลับไปชุมนุมครั้งใหญ่ . . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2552 หน้า 3)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการแสดงยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า “นายกรัฐมนตรี” ซึ่งเป็นตำแหน่งการงาน แล้วตามด้วยชื่อจริง คือ “อภิสิทธิ์” หมายถึง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรี ได้ออกมาขอบคุณกลุ่มผู้ชุมนุมกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่ชุมนุมอยู่ในกรอบกฎหมาย และตอบคำถามตามที่กลุ่มผู้ชุมนุมได้เรียกร้อง

ตัวอย่างที่ 5

“...**รองนายกฯ สุเทพ** เทือกสุบรรณ ประกาศลั่นว่าวันนี้มือบเสื้อแดงจะต้องยุติการชุมนุมที่แยกราชประสงค์ โดยจะอาศัยคำสั่งศาลให้ผู้ชุมนุมออกจากสถานที่ดังกล่าวและเชื่อว่าศาลจะเห็นด้วยกับการร้องขอของรัฐบาล หลังจากนั้นก็จะดำเนินการขั้นตอนของกฎหมายต่อไป...” (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 7 เมษายน 2553 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการแสดงยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า “รองนายกฯ” โดยตัดมาจากคำเต็มว่ารองนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นตำแหน่งการงาน แล้วตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า “สุเทพ” หมายถึง นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) จากตัวอย่างนี้ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ได้ออกมาประกาศเตือนกลุ่มผู้ชุมนุมแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติต้องยุติการชุมนุมที่แยกราชประสงค์ โดยอาศัยขั้นตอนของการกฎหมายในการดำเนินการ

5. การใช้คำที่แสดงยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ตามด้วยชื่อเล่น คือ การใช้คำเรียกบุคคลที่ระบุยศ ตำแหน่ง หรือหน้าที่การงานแล้วตามด้วยชื่อเล่นของบุคคลที่กล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 1

...โอ้...โล่ง ก็ไม่เฉพาะ “**นายกฯแม้ว**” เท่านั้นที่ปลอดโปร่ง หลังเลี้ยวขวับประกาศเว้นวรรคเก้าอี้ผู้นำ ที่หวั่นๆเกม “คนชนคน” ขน “ม็อบเชียร์” มาชน “ม็อบชัง” ไอเดียบรรเจิดจากสมองลีบๆกึ๋นสั้นๆ ของลิ่วล้อขาโหดรอบกายพะนะทั่น จะพานองเลือด!! สบายใจ อย่างน้อยนายกฯก็ไม่เลือกทางบรรลัยแนวนี้!! ส่วนกาลต่อไป ที่เลือกเคาะแป้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เว้นวรรค จะเป็นสปิริตโชว์ความเสียสละจริงๆ จังๆ หรือจะเป็นอย่างที่หลายฝ่ายเข็ดเขี้ยว ระแวงสไตล์ “ลื่นไหล-เหลี่ยมจัด”. . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 7 เมษายน 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการแสดงยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ตามด้วยชื่อเล่น คือ คำว่า “นายกฯ” โดยตัดมาจากคำเต็มว่า นายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นตำแหน่งการงาน แล้วตามด้วยชื่อเล่น คือ คำว่า “แม้ว” หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ที่กลุ่มผู้ชุมนุม นปก.ให้การสนับสนุน และกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยประท้วงขับไล่ให้ลาออกจากตำแหน่ง

6. การใช้ทั้งชื่อจริง-ชื่อเล่น คือ การใช้คำเรียกบุคคลที่ระบุทั้งชื่อจริงและชื่อเล่นของบุคคลที่กล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 1

. . . “**แม้ว**” ยังไม่ตาย และมิได้อยู่ที่ท้ายรถบรรทุก! ถ้ารูปถ่ายไม่ได้ “ตัดแปะ” ถ้าภาพเคลื่อนไหวไม่ใช่ “ของเก่า” อย่างที่หน่วยจับผิดตั้งข้อสังเกต วันนี้ตามที่ “**ทักษิณ**” ประกาศ ชายผู้นี้คือพลเมืองต่างชาติ เป็น “**แม้ว** มอนเตฯ” มิได้เสียชีวิตอย่างข่าวลือ ก็ยังมิต้องอโหสิกรรม ถ้าจริงอย่างที่ให้สัมภาษณ์สื่อหัวทอง ถิ่นพำนักใหม่ “**ทักษิณ**” ปกป้องพลพรรค “คนเคยแดง” ที่ย่านราชประสงค์ ต่อสายให้กำลังใจแกนนำหัวขวดสม่ำเสมอ . . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 28 เมษายน 2553 หน้า 3)

ตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้ทั้งชื่อจริง และ ชื่อเล่น แทนบุรุษสรรพนาม คือ คำว่า “แม้ว” และ “ทักษิณ” โดยคำว่า “แม้ว” เป็นชื่อเล่น และ “ทักษิณ” เป็นชื่อจริง หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ที่ลี้ภัยทางการเมืองไปต่างประเทศ ได้ออกมาชี้แจงว่ายังมีชีวิตอยู่

ตัวอย่างที่ 2

. . . แผนปรองดอง” ดองเค็มมาหลายเพลา ป่านนี้ไม่รู้แกนนำ นปช.เอาไง เห็นต่างกันไปคนละข้าง ส่วนหนึ่ง “ซอฟต์คอร์” ก็อยากพักรบ ขณะที่ “ฮาร์ดคอร์” ก็อยากลุยรบแตกหัก สุดท้ายก็อยู่ที่ “**ทักษิณ**” ชี้ทิศทางความเป็นไปของบ้านเมือง จะล่อกันวายป่วงกันไปเลย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หรือไม่ คิด “ข้าม**แม้ว**” แต่ “**แม้ว**” ไม่ให้ข้าม ทำไง?. . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 11 พฤษภาคม 2553 หน้า 3)

ตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้ทั้งชื่อจริง และ ชื่อเล่น แทนบุรุษสรรพนาม คือ คำว่า “ทักษิณ” และ “แม้ว” โดยคำว่า “ทักษิณ” เป็นชื่อจริง และ “แม้ว” เป็นชื่อเล่น หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งแกนนำกลุ่มผู้ชุมนุมกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ได้สนับสนุนและคอยฟังคำสั่งของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในการปฏิบัติการต่างๆในขณะชุมนุม

ตัวอย่างที่ 3

“...ที่ต้องประณาม ประกาศตั้งแต่คืนก่อนชิ่ง **“ตู่” จตุพร** พรหมพันธุ์ **“เต้น” ณัฐวุฒิ** ใสยเกื้อ แกนนำสามเกลอ ที่สู้มาเหนื่อยและอิ่มเอมแล้วก็อยากอยู่ใช้ชีวิต หวังสุขสบาย ทิ้งขี้ก้อนสุดท้าย ประกาศให้มืดบอดทั่วไทยเคลื่อนไหวอิสระ หรือ “ป่วนตามสบาย...” (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 20 พฤษภาคม 2553 หน้า 3)

ตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกชื่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้ทั้งชื่อจริง และ ชื่อเล่น แทนบุรุษสรรพนาม คือ คำว่า “ตู่” และ “จตุพร” โดยคำว่า “ตู่” เป็นชื่อเล่น และ “จตุพร” เป็นชื่อจริง หมายถึง นายจตุพร พรหมพันธุ์ ส่วนอีกคำ คือ คำว่า “เต้น” และ “ณัฐวุฒิ” โดยคำว่า “เต้น” เป็นชื่อเล่น และ “ณัฐวุฒิ” เป็นชื่อจริง หมายถึง นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ แกนนำกลุ่มผู้ชุมนุมกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่ขึ้นเวทีปลุกระดมกลุ่มผู้ชุมนุมให้ทำสิ่งต่างๆ

7. การตัดคำจากชื่อจริง แล้วสร้างเป็นชื่อใหม่ คือ การใช้คำเรียกบุคคลที่มีการตัดคำจากชื่อจริงแล้วสร้างเป็นชื่อใหม่เพื่อใช้เรียกบุคคลที่กล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 1

. . . เมืองไทยยามนี้ ใครก็ยิ้มไม่ออก! เครียดกันไปทั้งบ้านทั้งเมือง กับเหตุปะทะเดือดระหว่างตำรวจกับผู้ชุมนุมกลุ่มพันธมิตรฯ ที่ต้องจับตา ท่าที ท.ทหาร ที่ยังนิ่ง!

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประชุมสภากลาโหมแมตช์ล่าสุด “นายกฯ**หมัก**” นั่งหัวโต๊ะ ผบ.เหล่าตบเท้าครบเซ็ต ช่วงหลังเกิดเหตุกองสีกากีก็ปฏิบัติการ ฟาดกระบองลงกบาล เลิกวงประชุมปิดปากเงียบ จะคอมเมนต์ก็เล็กน้อย . . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 30 สิงหาคม 2551 หน้า 3)

ตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกบุคคลในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการตัดคำจากชื่อจริง แล้วสร้างเป็นชื่อใหม่ คือ คำว่า “หมัก” โดยตัดมาจากชื่อจริงว่า “สมัคร” หมายถึง นายสมัคร สุนทรเวช ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประชุมสภาที่กระทรวงกลาโหม เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของประเทศ เนื่องจากมีกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้มีเหตุปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตัวอย่างที่ 2

“...ยิ่งวันนี้ “ม็อบแดง” แปลงกาย เป็นม็อบ “ไม่มีสี-ไม่มีเส้น” แต่ “**มียิ่ง**” แน่ๆ และที่น่าสนใจ ช่างเข้ากับเพลงฮิตในอดีตของ พี่เต๋อ-เรวัติ จริงๆ “มันแปลกดีนะ” ... (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 27 เมษายน 2553 หน้า 3)

ตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกบุคคลในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการตัดคำจากชื่อจริง แล้วสร้างเป็นชื่อใหม่ คือ คำว่า “ยิ่ง” โดยตัดมาจากชื่อจริงว่า “ทักษิณ” เป็น มียิ่ง หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จากข้อความได้มีการสร้างเป็นชื่อใหม่ว่า “มียิ่ง” โดยเป็นการเล่นเสียง “ส” คือ “ไม่มี**สี**-ไม่มี**เส้น**” แต่ “มี**ยิ่ง**” เพื่อให้เกิดความสัมผัสทางเสียง และแฝงความหมายว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นผู้อยู่เบื้องหลังกลุ่มผู้ชุมนุมกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

ตัวอย่างที่ 3

ลดอุณหภูมิเดือดลงได้ แต่ยังอุ่นๆ มาจนถึงวันนี้ที่ “ม็อบเสื้อแดง” ยังไม่ยอมสลายตัว บ้านใครบ้านมัน สาวกก็ยังคงเชื่อฟังแกนนำอย่างดี แต่ก็ต้องเข้าใจจู่ ๆ จะจั่งซี้มันต้องถอน สั่งกลับบ้านซะเลยก็ใช่ที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

. . . ข้อหาติดตัวเป็นพะเรอเกวียน คีย์แมนแกนนำแต่ละรายแบกคดีกันหลังแอ่น ต้องเจรจาพอให้เหลือ “เสียว” สมน้ำสมเนื้อ! เว้นแต่ว่าจำพวกที่เอ่ยอ้าง “ก้าวข้ามทักษิณ” เอาเข้าจริง “ว้อยซ์ออฟ**ทักกี้**” อินดูไบ ส่งสัญญาณมาอย่างไร มีซิกสั่งให้ล้มโต๊ะเจรจาอีกครั้ง สั่งลุยเดือดกันอีกหรือไม่ แต่ที่แน่ๆ หนนี้จะเคลียร์คัตคดีความกันไม่ง่าย! . . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 7 พฤษภาคม 2553 หน้า 3)

ตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกบุคคลในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการตัดคำจากชื่อจริง แล้วสร้างเป็นชื่อใหม่ คือ คำว่า “ทัก” โดยตัดมาจากชื่อจริงว่า “ทักษิณ” เป็น ทักกี้ หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จากข้อความได้มีการสร้างเป็นชื่อใหม่ว่า “ทักกี้” เพื่อเป็นการล้อเลียนจากชื่อจริง นอกจากนี้คำว่า “ทักกี้” มีความสอดคล้องกับชื่อของคนญี่ปุ่น ทำให้สร้างความน่ารักให้กับชื่อที่สร้างขึ้นใหม่

ตัวอย่างที่ 4

“...ลวงให้หลงรัก สู้เพื่อ “**ทักกี้**” ขณะที่ตัวเองและครอบครัว อย่างที่มีข่าวใช้ชีวิตหรูหราอยู่เมืองนอก เสียงปืนดังเมื่อไหร่ ผมกับลูกๆจะไปซื้อหลุยส์วิตตอง! ถึงวันนี้สิ่งที่อดีตนายกฯคนนี้สร้างทำไว้ ไม่ว่าสีไหนไม่ควรลืม ประชาชนคนชาติไทย ยากให้อภัย...” (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 20 พฤษภาคม 2553 หน้า 3)

ตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกบุคคลในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการตัดคำจากชื่อจริง แล้วสร้างเป็นชื่อใหม่ คือ คำว่า “ทัก” โดยตัดมาจากชื่อจริงว่า “ทักษิณ” เป็น ทักกี้ หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จากข้อความได้มีการสร้างเป็นชื่อใหม่ว่า “ทักกี้” เพื่อเป็นการล้อเลียนจากชื่อจริง นอกจากนี้คำว่า “ทักกี้” มีความสอดคล้องกับชื่อของคนญี่ปุ่น ทำให้สร้างความน่ารักให้กับชื่อที่สร้างขึ้นใหม่

8. การใช้คำเรียกญาติ แล้วตามด้วยชื่อจริง คือ การใช้คำเรียกบุคคลที่มีคำเรียกญาติเพื่อใช้เรียกบุคคลที่กล่าวถึง

คำเรียกญาติ คือ คำที่ใช้เรียกผู้ที่มีความสัมพันธ์กัน โดยทางสายเลือดและการแต่งงาน หรือใช้เรียกบุคคลเพื่อแสดงวัย หรือ เพศ ของบุคคลที่กล่าวถึง เช่น พี่ น้อง ป้า ลุง อา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 1

"...อย่างไรก็ดี การเคลื่อนไหวเพื่อยั่วยุให้เกิดความรุนแรงครั้งนี้ น่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่จะต้องมีอีกแน่ และคงจะสอดรับกับการลงประชามติรัฐธรรมนูญอย่างแยกไม่ออก เพราะหากเกิดปัญหารุนแรงไปเรื่อยๆ

รัฐธรรมนูญกับ คมช. ก็จะถูกโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน นั่นคือ คว่ำรัฐธรรมนูญก็เท่ากับต่อต้าน คมช.คัดค้านเผด็จการ และเป้าหมายก็คือเล่นงาน **"ป๋าเปรม"** ไปเรื่อยๆ กดดันอันไม่ต่างไปจากเหตุการณ์ที่ทักษิณเคยโดนมาแล้ว

แน่นอนว่า หลังจากที่เคลื่อนไหวของม็อบที่ผ่านมาเริ่มจะเบามือ และคงประเมินว่าเดี๋ยวก็เลิกราไปเอง ซึ่ง คมช.ก็คงประเมินแล้วว่าไม่น่าจะมีปัญหา ทำให้สบายอกสบายใจคิดว่าทุกอย่างต้องอยู่หมัดแน่ . . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 25 กรกฎาคม 2550 หน้า 6)

ตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเรียกบุคคลในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ชนิดการใช้คำเรียกญาติ แล้วตามด้วยชื่อจริง คือ คำว่า "ป๋า" เป็นคำเรียกญาติในภาษาจีน แล้วตามด้วยชื่อจริงคือ "เปรม" หมายถึง พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ รัฐบุรุษและประธานองคมนตรี จากข้อความได้มีการใช้คำเรียกญาติที่มีความหมายว่า "พ่อ" สื่อความหมายว่าผู้เขียนคอลัมน์ได้แสดงความคิดเห็นต่อ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งเป็นบุคคลในข่าวด้วยการใช้คำที่แสดงความเคารพโดยการใช้คำเรียกญาติ

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำเรียกบุคคล ในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง พบว่ามีการใช้ชื่อจริง ซึ่งผู้อ่านเข้าใจได้ทันทีว่าหมายถึงใคร การใช้ชื่อเล่น แม้ว่าจะเป็นชื่อที่ตั้งตั้งแต่เด็ก เป็นที่รู้กันในหมู่ญาติหรือผู้ใกล้ชิด แต่เมื่อนักการเมืองเป็นที่รู้จักของประชาชน ผู้เขียนจึงเลือกใช้ชื่อเล่น เพื่อความเป็นกันเองกับบุคคลในเนื้อหาบทความ การใช้คำสรรพนามนำหน้าชื่อจริง เช่น คำว่า ท่าน คุณ เป็นต้น ซึ่งเป็นคำสุภาพ สามารถเข้าใจได้ว่าผู้เขียนให้เกียรติกับบุคคลในเนื้อหาของบทความ การใช้คำที่แสดงยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ตามด้วยชื่อจริง เป็นการให้ความเคารพต่อวิชาชีพของบุคคลในเนื้อหาของบทความ และทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าบุคคลที่มาเกี่ยวข้องกับการเมืองนั้นประกอบวิชาชีพ หรือมีตำแหน่งใด การใช้คำที่แสดงยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ตามด้วยชื่อเล่น นอกจากทำให้ผู้อ่านทราบว่าบุคคลในบทความมีหน้าที่การงานใด ยังสร้างความเป็นการเองกับผู้อ่านด้วยการใช้คำเรียกชื่อเล่น การใช้ชื่อจริง-ชื่อเล่น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่าหมายถึงใคร โดยระบุทั้งชื่อเล่นและชื่อจริง การตัดคำจากชื่อจริง แล้วสร้างเป็นชื่อใหม่ เป็นวิธีการที่ผู้เขียนสร้างขึ้น เพื่อ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สร้างเป็นสีสันโดยการล้อเลียนและให้ผู้อ่านได้ตีความว่าหมายถึงชื่อบุคคลใด และการใช้คำเรียกญาติ แล้วตามด้วยชื่อจริง เป็นวิธีการที่ผู้เขียนได้ใช้คำที่แสดงความเคารพโดยใช้คำเรียกญาติ นอกจากนี้ยังทำให้ทราบว่าบุคคลในเนื้อหาบทความมีอายุประมาณวัยเท่าใด

การใช้สมญานาม

สมญานาม หมายถึง นามที่เป็นคำ กลุ่มคำ หรือข้อความที่ใช้เป็นชื่อเรียกหรืออ้างถึงบุคคล สิ่งของ ซึ่งไม่ใช่ชื่อจริง ที่มาของสมญานามนั้นเกิดจากคุณสมบัติบางประการของนักการเมืองนั้นๆ ได้แก่ ชื่อจริง ชื่อเล่น รูปร่างหน้าตา พฤติกรรม สถานสภาพทางสังคม ชีวประวัติ พื้นฐานอาชีพเดิม ภูมิลำเนาเดิม และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง (ศิริพร ภักดีผาสุก, 2547: 79)

จากการศึกษาลักษณะการใช้สมญานามที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีตัวอย่างดังนี้

1. การใช้สมญานาม โดยมีที่มาจากรูปร่างหน้าตา คือ คำหรือกลุ่มคำที่นำมาใช้เรียกบุคคลซึ่งไม่ใช่ชื่อจริง โดยนำมาจากคุณสมบัติรูปร่างหน้าตาที่มีลักษณะเด่นของบุคคลที่กล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 1

. . . ฝ่ายที่เชียร์ท่านนายกฯทักษิณ มักจะอยากให้ด่าอีกฝ่ายหนึ่ง พอเราไม่ด่า ท่านก็ส่งจดหมายมาเล่นงานเรา หาว่ารู้เห็นเป็นใจหรือเข้าข้างฝ่ายต่อต้าน และเป็นลูกกะโล่ของผู้ไม่ปรารถนาดีต่อบ้านเมือง ในขณะที่ฝ่ายต่อต้านท่านนายกฯก็อยากได้ชัยชนะเด็ดขาด เรามาเขียนแบบเป็นกลาง ขอให้สงบศึก บางคนเขาก็โกรธ เพราะถ้าสงบศึกตอนนี้ก็แปลว่าท่านนายกฯทักษิณยังคงอยู่ ซึ่งจะขัดกับความต้องการของกลุ่มนี้ที่อยากให้นายกฯทักษิณออกไปทันที เขาก็ด่าเรา หาว่าเข้าข้างนายก รัฐมนตรี เป็นทาสรับใช้**คนหน้าเหลี่ยม**เข้าไปโน่น . . . (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 5)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “คนหน้าเหลี่ยม” หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี การใช้คำสมญานามนี้นำมาจากรูปใบหน้าของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่มีโครงหน้ารูปเหลี่ยม ซึ่งการตั้งสมญานามนี้ ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาที่จะล้อเลียนบุคคลที่กล่าวถึง คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยนำลักษณะเด่นของรูปร่างหน้าตามาตั้งเป็นสมญานาม เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพและฉุกคิดว่าบุคคลที่กล่าวถึงมีโครงหน้ารูปเหลี่ยม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 2

. . . แต่ก็มีหลายท่านเหมือนกันบอกผมว่าสถานการณ์อย่างทุกวันนี้ ทำให้เกิดความแตกแยกในที่ทำงานและในองค์กรขึ้นไม่น้อยเลย เพราะผู้คนแบ่งออกความคิดเป็น 2 ฝ่าย ประสบการณ์ที่ผมเคยเห็นที่ประเทศอื่นๆเวลามีความขัดแย้งในทำนองนี้ เขาจะไม่เก็บมาพูดกันในองค์กรหรือในสำนักงานครับ เพราะรู้ว่าถ้าขืนพูด ทะเลาะกันแน่ เขาก็จะหลบไปพูดเรื่องสนุกๆ เช่น เรื่องบันเทิง หรือเรื่องกีฬา เป็นต้น ของเราก็อาจต้องทำอย่างนี้เหมือนกันครับ ไม่แน่ใจว่าใครชอบ**หน้าเหลี่ยม หน้ากลม** ก็อย่าไปชวนพูดเรื่องกลมๆเหลี่ยมๆซิครับ หันไปพูดเรื่อง “หน้ามน”ของสาวสวยๆ หรือดาราสวยๆแทนซะมั่งก็ได้นี่นา. . . (คอลัมน์เอะอะพาที โดย ซูม วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 5)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “หน้าเหลี่ยม” หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี และ คำว่า “หน้ากลม” หมายถึง สนธิ ลิ้มทองกุล แกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาที่จะประชดประชันต่อบุคคลที่กล่าวถึง การใช้คำสมญานามนี้นำมาจากลักษณะเด่นของรูปใบหน้าของทั้งสองท่าน คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่มีโครงหน้ารูปเหลี่ยม ส่วน สนธิ ลิ้มทองกุล มีโครงหน้ารูปกลม

ตัวอย่างที่ 3

. . . อีกฟากหนึ่ง “ทัพแดง” ยกไพร่พลที่กำลังฮึกเหิม ขนรายชื่อกองเชียร์เข้ายื่น “ฎีกาแดง” ถ้าคำพิพากษาจบก็จบกัน ขณะที่ฎีกาแดง ยื่นแล้ว “ทัพแม้ว” สลายตัวก็ดีไป แต่ถ้าเป็นตรงกันข้าม เกิดเหตุประชันกองเชียร์ “ม็อบดวลม็อบ” เมื่อไหร่ ก็เอวังประเทศไทย ที่สำคัญมันไม่ได้อยู่ที่บรรดาสาวกแฟนคลับของสีใดสีหนึ่ง แต่บ้านเมืองจะเป็นไปเช่นใดเช่นนั้นอยู่ที่สองระดับบิ๊ก ทั้ง “**พี่ใหญ่ห้อย**” ของ คนเสื้อน้ำเงิน และ “ก็อดฟาเธอร์คนเสื้อแดง” อย่าง “ทักษิณ” กดปุ่มป่วนเมื่อไหร่ บรรลัยกัลป์. . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดยทีมข่าวการเมือง วันที่ 17 สิงหาคม 2552 หน้า 3)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “พี่ใหญ่ห้อย” หมายถึง นายเนวิน ชิดชอบ การใช้คำสมญานามนี้ผู้เขียนมีเจตนาที่จะล้อเลียนโดยนำลักษณะด้อยของริมฝีปากของ นายเนวิน ชิดชอบ มากล่าวถึง นอกจากนี้ คำว่า พี่ใหญ่ห้อย ของ คนเสื้อน้ำเงิน หมายถึง นายเนวิน ชิดชอบ มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเป็นผู้อยู่เบื้องหลังของกลุ่มคนเสื้อน้ำเงิน ซึ่งเป็นกลุ่มที่เคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อต่อต้านกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือ กลุ่มคนเสื้อแดง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การใช้สมญานาม โดยมีที่มาจากพฤติกรรม คือ คำหรือกลุ่มคำที่นำมาใช้เรียกบุคคล ซึ่งไม่ใช่ชื่อจริง โดยนำมาจากพฤติกรรมของบุคคลที่กล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 1

"...ส่วน คุณปิยะณัฐ วัชราภรณ์ อดีต ส.ส.ที่เคยมีอุดมการณ์ แต่เพิ่งจะได้รับฉายาเป็น "**จิ้งจกเปลี่ยนสี**" เมื่อมาเป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกฯ คุมกรมประชาสัมพันธ์และทีวีช่อง 11 ก็เตรียมกรรไกรคมกริบที่จะตัดฉับการถ่ายทอดสดการอภิปราย หากมีรายการแหลมด่ารัฐบาลขึ้นมา..." (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 6 พฤษภาคม 2535 หน้า 5)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า "จิ้งจกเปลี่ยนสี" หมายถึง คุณปิยะณัฐ วัชราภรณ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดศรีสะเกษ การใช้คำสมญานามนี้นำมาจากพฤติกรรมของจิ้งจกที่เปลี่ยนสีผิวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเพื่อการพรางตัว ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาที่จะประชดประชันต่อบุคคลที่กล่าวถึง การใช้คำสมญานามนี้จึงเป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมทางการเมืองขณะนั้น เพื่อความปลอดภัยของนายปิยะณัฐ วัชราภรณ์ จะได้ไม่ถูกฝ่ายตรงข้ามทำอันตราย

ตัวอย่างที่ 2

"...ฝ่าย พล.ต.จำลองที่ขอเปลี่ยนฉายาจาก "กระบี่**มื้อเดียว**" มาเป็น "กระบี่**อดข้าว**" อยู่ในชุดเสื้อม่อฮ่อม กางเกงขาก๊วย ยังคงนั่งสงบนิ่ง อาศัยกำแพงเขาดินต่างพนักพิง ใบหน้ายังคงยิ้มแย้มอย่างเยือกเย็น..." (บทความ โดย ธนานันต์ ศรียุกตศุทธ วันที่ 7 พฤษภาคม 2535 หน้า 3)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า "กระบี่มื้อเดียว" และ "กระบี่อดข้าว" หมายถึง พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาที่จะล้อเลียนพฤติกรรมของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง การใช้คำสมญานามนี้นำมาจากพื้นฐานอาชีพและพฤติกรรมของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง โดยคำว่า "กระบี่" หมายความถึง อาชีพทหาร โดยคำว่า "กระบี่" ถือเป็นของสูงและเป็นเครื่องแสดงเกียรติยศนายทหาร ส่วนคำว่า "มื้อเดียว" และ "อดข้าว" มาจากพฤติกรรมการทานอาหารของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ที่เคยทานเพียงมื้อเดียว มาเป็นการอดข้าว เพื่อเป็นการประท้วงรัฐบาล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 3

. . . ท่าน**มหา 5 ขัน** หรือ “มหาจำลอง” พลตรี จำลอง ศรีเมือง ที่ออกมาแถลงข่าวเรียบร้อยแล้วว่าจะไปร่วมชุมนุมด้วยแน่นอน และโดยเหตุที่ในอดีตที่ผ่านมา เวลาท่านมหาไปร่วมชุมนุม ไม่ว่าครั้งใดก็ตาม มักจะมีการปะทะหรือมีการเลือดตกยางออกอยู่เสมอ บรรดาคอการเมืองทั้งหลายจึงอดระทึกขวัญล่วงหน้ากันเสียมิได้ เพราะหวั่นว่าอาจจะมีอะไรบางอย่างเกิดขึ้นเหมือนที่เคยเกิดขึ้น เมื่อครั้ง “พฤษภาทมิฬ”. . . (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 5)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “มหา 5 ขัน” หมายถึง พล.ต.จำลอง ศรีเมือง การใช้คำสมญานามนี้ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาที่จะล้อเลียนพฤติกรรมการอาบน้ำของพล.ต.จำลอง ศรีเมือง ที่จะใช้น้ำเพียง 5 ขัน ในการอาบน้ำ จึงได้รับสมญานามว่า “มหา 5 ขัน”

3. การใช้สมญานาม โดยมีที่มาจากสถานภาพทางสังคม คือ คำหรือกลุ่มคำที่นำมาใช้เรียกบุคคลซึ่งไม่ใช่ชื่อจริง โดยนำมาจากสถานภาพทางสังคมของบุคคลที่กล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 1

. . . เปรียบเสมือน “หลวงตา” แก่ๆ องค์หนึ่งที่วัดบวรฯ แต่ทว่ามีฤทธิ์เดชมาก ทำเอาวุ่นวายไปทั่วบ้านทั่วเมือง ก็ “หลวงตาถนอม” นั่นแหล่ะ นอกจากจะแผลงฤทธิ์เอารัฐบาล “**หม่อมพี่**” พังเค้เก้ ยังทำเอาเอาสองช่างไฟฟ้าถูกฆ่าแขวนคออย่างโหดเหี้ยมทารุณที่นครปฐม ทั้งยังทำให้นักศึกษาต้องออกโรงเยิ้วๆ เพื่อหาทางขับ “หลวงตา” ถนอมออกไปให้พ้นเมืองไทย . . .

. . . ก็หน่านน่ะซี “**หม่อมน้อง**” ก็เคยบอกว่า ตอนนี้จะเอา “หลวงตา” ถนอม ออกไปไม่ได้ เพราะอยู่ในระหว่างพรรษา ต้องรอให้ออกพรรษาเสียก่อน... (คอลัมน์ขลุกขลิกโดย ลอง ลิขิต วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2519 หน้า 3)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “หม่อมพี่” หมายถึง ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช และคำว่า “หม่อมน้อง” หมายถึง ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ซึ่งท่านทั้งสองเป็นพี่น้องร่วมสายเลือดเดียวกัน การใช้คำสมญานามนี้ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาที่จะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บอกสถานสภาพทางสังคมที่ท่านทั้งสองมีเชื้อพระวงศ์เป็นหม่อมราชวงศ์ จึงใช้คำสั้นๆว่า “หม่อม” และวัยที่แตกต่างกัน คือ “พี่” กับ “น้อง”

ตัวอย่างที่ 2

> . . . มารับแรงเลิฟอยู่ฮ่องกง จริง – ไม่จริงไม่รู้ “**เสี่ยแม้ว**” ผู้เป็นที่รักของแฟนๆ เสื้อแดงไม่พิสมัย “ห้องกรง” แต่ชอบฮ่องกง รอยล “แดงเถือก” กดปุ่มโฟนอินส่งสัญญาณใกล้ๆ ผู้ชอบวัดปริมาณ อาจแค่เริ่มบทแรกมหาสงครามโชว์มวลชนข่มอีกฝ่าย ที่คงมองแค่ “หยิบมือ” หรือเหตุร้ายสุด ระวัง มี “มือขยัน” มาช่วยขยี้ . . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดยทีมข่าวการเมือง วันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 หน้า 3)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “เสี่ยแม้ว” หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร การใช้สมญานามนี้ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาที่จะประชดประชันสถานสภาพทางสังคมด้านฐานะที่มีความร่ำรวยของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

4. การใช้สมญานาม โดยมีที่มาจากชีวประวัติ คือ คำหรือกลุ่มคำที่นำมาใช้เรียกบุคคลซึ่งไม่ใช่ชื่อจริง โดยนำมาจากชีวประวัติที่มีลักษณะเด่นของบุคคลที่กล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 1

> “...ผู้สื่อข่าวหัวเขียวแถลงว่า แม้ว่า “**มหามื้อเดียว**” พล.ต.จำลอง ศรีเมือง (ที่ลาออกจากหัวหน้าพรรคพลังธรรมไปแล้ว) จะยินยอมทำตามมติของที่ชุมนุมว่าให้กินอาหารได้...” (คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว วันที่ 11 พฤษภาคม 2535 หน้า 2)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “มหามื้อเดียว” หมายถึง พล.ต.จำลอง ศรีเมือง การใช้คำสมญานามนี้ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาที่จะล้อเลียนชีวประวัติของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง โดยมีที่มาจากชีวประวัติและพฤติกรรมของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ซึ่งคำว่า “มหา” มาจากครั้งตอนบวชเป็นพระภิกษุ ได้เปรียญธรรม 3 ประโยคขึ้นไปจะใช้คำว่า พระมหา นำหน้า คำว่า “มหา” ถือเป็นสมณศักดิ์ชนิดหนึ่ง ที่พระมหากษัตริย์พระราชทานแก่พระสงฆ์ผู้ไล่ได้เปรียญธรรม พระสงฆ์ผู้ได้รับพระราชทาน สามารถใช้นาม “มหา” นำหน้าชื่อตนได้เสมอ เท่าที่ยังคงในสมณเพศตราบจนมรณภาพหรือลาสิกขาบท ส่วนคำว่า “มื้อเดียว” มาจากพฤติกรรมการทานอาหารของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ที่ทานเพียงมื้อเดียว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. การใช้สมญานาม โดยมีที่มาจากพื้นฐานอาชีพเดิม คือ คำหรือกลุ่มคำที่นำมาใช้เรียกบุคคลซึ่งไม่ใช่ชื่อจริง โดยนำมาจากอาชีพเดิมก่อนเป็นนักการเมืองของบุคคลที่กล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 1

"...ฝ่าย พล.ต.จำลองที่ขอเปลี่ยนฉายาจาก "**กระบี่**มือเดียว" มาเป็น "**กระบี่**อดข้าว" อยู่ในชุดเสื้อม่อฮ่อม กางเกงขาก๊วย ยังคงนั่งสงบนิ่ง อาศัยกำแพงเขาดินต่างพนักพิง ใบหน้ายังคงยิ้มแย้มอย่างเยือกเย็น..." (บทความ โดย ธนานันต์ ศรียุกตศุทธ วันที่ 7 พฤษภาคม 2535 หน้า 3)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า "กระบี่มือเดียว" และ "กระบี่อดข้าว" หมายถึง พล.ต.จำลอง ศรีเมือง การใช้คำสมญานามนี้ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาล้อเลียน พ.ล.ต.จำลอง ศรีเมือง โดยการใช้สมญานามที่นำมาจากพื้นฐานอาชีพและพฤติกรรมของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง โดยคำว่า "กระบี่" หมายความถึง อาชีพทหาร ส่วนคำว่า "มือเดียว" และ "อดข้าว" มาจากพฤติกรรมการทานอาหารของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ที่เคยทานเพียงมือเดียว มาเป็นการอดข้าว เพื่อเป็นการประท้วงรัฐบาล

ตัวอย่างที่ 2

. . . ก็ต้องดูฝีมือรัฐบาลว่าจะจัดการอย่างไรกับม็อบเสื้อแดงที่ล้อมทำเนียบเอาไว้หมดทุกด้าน ซึ่งดูจะล่อแหลมพอสมควรอาจจะเกิดการปะทะกันขึ้นได้ เพราะการชุมนุมครั้งนี้ย่อมหวังผลมากกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา

ที่สำคัญก็คือ "**นายใหญ่**" คงจะบัญชาการผ่านโฟนอินหรือวีดิโอลิงค์เพื่อปลุกเร้ามวลชน อยู่ที่ว่าจะสั่งการให้เปิดเกมในระดับไหน. . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 28 มีนาคม 2552 หน้า 6)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า "นายใหญ่" หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาที่จะประชดประชัน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร การใช้สมญานามนี้นำมาจากพื้นฐานอาชีพเดิมที่เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง ซึ่งเปรียบเหมือนเจ้านายที่มีอำนาจมากที่สุด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 3

. . . สองรัฐบาลที่ผ่านมา อยู่ในอำนาจรวมกันประมาณหนึ่งปี แต่ไม่เคยมีเสียงเรียกร้องจากคนของพรรคพลังประชาชน หรือ พรรคเพื่อไทย เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ให้เป็นทางออกของประชาชน มีแต่ยืนกรานจะแก้ไขรัฐธรรมนูญถูกยุบ และมาตราที่จะลบล้างมลทินให้แก่ "**นายใหญ่**" กับพวก จนทำให้กลุ่มพันธมิตรฯออกมาชุมนุมต่อต้าน . . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 2 เมษายน 2552 หน้า 3)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า "นายใหญ่" หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาที่จะประชดประชัน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร การใช้สมญานามนี้นำมาจากพื้นฐานอาชีพเดิมที่เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง ซึ่งเปรียบเหมือนเจ้านายที่มีอำนาจมากที่สุด

ตัวอย่างที่ 4

. . . ใช่แค่ศึก 3 ขั้ว 3 สี แต่ยังมีที่จ้องสอยอีกหลายฝ่าย เกมชิงอำนาจยังอึมครึม เหตุฉุกเฉินเกิดได้ทุกเมื่อ แม้แต่ขั้ว "ระบอบทักษิณ" ยังมีนัวเนีย ทั้งคนในพรรคเพื่อไทย และ "ทัพแดง" บางส่วนก็สนธิกำลัง-ประสานงาน บางส่วนก็รอถึงเวลาประสานงา! ยามนี้คือเวลา "ทัพแดง" คนเพื่อไทยหงอยๆ จะมีก็แต่ **"เด็จพี่" พร้อมพงศ์ นพฤทธิ์** โฆษกพรรค ที่ขยันตีปี๊บและเอาปี๊บคลุมกบาลให้ขบขัน ผู้หลักผู้ใหญ่ในพรรค อึ้งรับประทาน . . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 5 สิงหาคม 2552 หน้า 3)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า "เด็จพี่" หมายถึง พร้อมพงศ์ นพฤทธิ์ ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาที่จะล้อเลียนอาชีพเดิมของนายพร้อมพงศ์ นพฤทธิ์ การใช้สมญานามนี้นำมาจากพื้นฐานอาชีพเดิมที่เป็นดารานักแสดงละครจักรๆวงศ์ๆ โดยส่วนมากจะแสดงบทบาทเป็นกษัตริย์ และจะถูกเรียกขานในละครว่า เสด็จพี่ แต่ในตัวอย่างเป็นการตัดคำให้เหลือเพียงคำว่า เด็จพี่ เพื่อเป็นการหยอกล้อโดยใช้คำภาษาพูดและง่ายต่อการเข้าใจ

6. การใช้สมญานาม โดยมีที่มาจากภูมิลำเนาเดิม คือ คำหรือกลุ่มคำที่นำมาใช้เรียกบุคคลซึ่งไม่ใช่ชื่อจริง โดยนำมาจากภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยของบุคคลที่กล่าวถึง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 1

"...ผมถึงบอกแล้วไงว่า ผู้หลักผู้ใหญ่ของเมืองไทยจะต้องเดินทางสายนี้ มันถึงจะแก้ปัญหาได้ ยิ่ง "**หม่อมสวนพลู**" ซึ่งถือว่าเป็น "เสาหลักประชาธิปไตย" หากเอนอ่อนไปข้างใดข้างหนึ่ง มันมีผลกระทบและเสียรังวัดให้กับตัวเองป่าวๆ..." (คอลัมน์ กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 19 พฤษภาคม 2535 หน้า 6)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า "หม่อมสวนพลู" หมายถึง ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช การใช้คำสมญานามนี้นำมาจากสถานสภาพทางสังคมและภูมิลำเนาที่อยู่อาศัย โดยใช้คำว่า "หม่อม" เป็นคำตัดมาจากคำว่า หม่อมราชวงศ์ และคำว่า "สวนพลู" คือ คำที่ใช้เรียกขานบ้านพักของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ตั้งอยู่ในเลขที่ 19 ซอยพระพินิจ ซึ่งเป็นซอยย่อยของซอยสวนพลู (ซอยสาทร 3) ถนนสาทรใต้ เขตสาทร

7. การใช้สมญานาม โดยมีที่มาจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง คือ คำหรือกลุ่มคำที่นำมาใช้เรียกบุคคลซึ่งไม่ใช่ชื่อจริง โดยนำมาจากเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่กล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 1

. . . อีกฟากหนึ่ง "ทัพแดง" ยกไพร่พลที่กำลังฮึกเหิม ขนรายชื่อกองเชียร์เข้ายื่น "ฎีกาแดง" ถ้าคำพิพากษาจบก็จบกัน ขณะที่ฎีกาแดง ยื่นแล้ว "ทัพแม้ว" สลายตัวก็ดีไป แต่ถ้าเป็นตรงกันข้าม เกิดเหตุประชันกองเชียร์ "ม็อบดวลม็อบ" เมื่อไหร่ ก็เอวังประเทศไทย ที่สำคัญมันไม่ได้อยู่ที่บรรดาสาวกแฟนคลับของสีใดสีหนึ่ง แต่บ้านเมืองจะเป็นไปเช่นใดเช่นนั้นอยู่ที่สองระดับบิ๊ก ทั้ง "พี่ใหญ่ห้อย" ของ คนเสื้อน้ำเงิน และ **"ก็อดฟาเธอร์คนเสื้อแดง"** อย่าง "ทักษิณ" กดปุ่มป่วนเมื่อไหร่ บรรลัยกัลป์ . . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดยทีมข่าวการเมือง วันที่ 17 สิงหาคม 2552 หน้า 3)

จากตัวอย่าง เป็นการใช้สมญานามในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า "ก็อดฟาเธอร์คนเสื้อแดง" หมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ผู้เขียนคอลัมน์มีเจตนาที่จะประชดประชัน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร การใช้คำสมญานามนี้นำมาจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง คือ "ก็อดฟาเธอร์" มาจากชื่อนวนิยายและภาพยนตร์ที่มีชื่อเสียง เดอะก็อดฟาเธอร์ (The Godfather) เป็นเรื่องเกี่ยวกับเจ้าพ่อมาเฟียชาวอิตาลี นอกจากนี้คำว่า Godfather มีความหมายว่า เจ้าพ่อ การนำนี้มาตั้งเป็นสมญานามให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จึงหมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นเจ้าพ่อและเป็นหัวหน้าของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือ กลุ่มคนเสื้อแดง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการศึกษาลักษณะการใช้สมญานาม พบว่ามีการใช้สมญานามโดยมีที่มาต่างๆ กัน ได้แก่ รูปร่างหน้าตา พฤติกรรม สถานภาพทางสังคม ชีวประวัติ พื้นฐานอาชีพเดิม ภูมิลำเนาเดิม และ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องการใช้สมญานามจะมีที่มาจากลักษณะเด่นๆ ของบุคคลนั้น ผู้อ่านก็สามารถตีความและเข้าใจได้ว่าหมายถึงใคร คำสมญานามจะเกิดขึ้นได้เรื่อยๆ และคงอยู่ในช่วงระยะเวลาหนึ่งจนกว่าจะมีเหตุการณ์มาเปลี่ยนแปลง นักการเมืองหนึ่งคนอาจมีการใช้คำสมญานามมากกว่าหนึ่งคำ เช่น สมญานามของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรมีหลายสมญานาม เนื่องจากเป็นบุคคลสำคัญในเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

การใช้คำย่อ

คำย่อ หมายถึง การลดรูปของคำหรือ การใช้คำนั้นให้สั้นลง โดยคำย่อส่วนใหญ่จะรู้กันเฉพาะคนบางกลุ่มที่ใช้คำนั้นอยู่เป็นประจำ คนส่วนใหญ่ไม่รู้ ทั่วไปการย่อคำจะปรากฏในรูปของพยัญชนะหนึ่งตัวตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) เช่น ตร. ย่อมาจาก ตำรวจ เป็นต้น (ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2525: 187-188)

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำย่อที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีตัวอย่างดังนี้

1. การใช้คำย่อแบบปกติทั่วไป คือ การลดรูปของคำหรือการใช้คำนั้นให้สั้นลง โดยเป็นการย่อคำแบบทั่วไปที่คนส่วนใหญ่ได้ใช้และทราบความหมายของของคำเต็ม

ตัวอย่างที่ 1

. . . นับจากวันที่ **พล.ต.**จำลอง ศรีเมือง ประกาศอดอาหาร 4 พ.ค. ไปจนถึงกำหนด 7 วัน 10 พ.ค. หลายคนเชื่อว่าจะเป็น 7 วันในนรกสำหรับประเทศไทย เพราะต้องใจหายใจคว่ำทนรอดูสถานการณ์ว่า อะไรจะเกิดขึ้น บางคนก็ว่า การเรียกหาประชาธิปไตยที่สมบรูณ์ เป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว บางคนก็ว่า **พล.ต.**จำลอง ศรีเมือง ทำเลยเถิดไปแล้ว เพราะในระยะที่ผ่านมา การที่ **พล.ต.**จำลอง ศรีเมือง ตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งผู้ว่าราชการ กทม. ลงเลือกตั้งสนามใหญ่ ลงสมัครเป็น **ส.ส.** และได้เป็น **ส.ส.**นั้น เวทีของ **พล.ต.** จำลอง ในวันนี้ คือ รัฐสภา ต้องเข้าไปทำงานที่นั่น ไม่ใช่ริมถนน . . . (คอลัมน์ ชายคาหน้า 3 โดย ฉลามเขียว วันที่ 7 พฤษภาคม 2535 หน้า 3)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำย่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เป็นคำย่อเกี่ยวกับชื่อยศตำแหน่ง ในคำว่า “พล.ต.” มาจากคำเต็มว่า พลตรี โดยยังคงคำว่า “พล”ไว้ ตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.) และลดรูปของคำให้สั้นลงให้เหลือเพียงพยัญชนะของพยางค์ที่ 2 และตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.) และ คำว่า “ส.ส.” เป็นคำย่อเกี่ยวกับชื่อคณะทำงาน มาจากคำเต็มว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเป็นการลดรูปของคำให้สั้นลงให้เหลือเพียงพยัญชนะตัวแรกของพยางค์ที่ 1 ตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.) และพยัญชนะของพยางค์ที่ 4 ตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.) ในตัวอย่างนี้เป็นการกล่าวถึงบทบาททางการเมืองในการเรียกร้องประชาธิปไตยของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง และผลงานในช่วงที่เป็น ส.ส.ของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง

ตัวอย่างที่ 2

“...การชุมนุมทดสอบกำลังที่สนามหลวงครั้งล่าสุด ก่อนมาปักหลักที่หน้ารัฐสภา แนวทางการต่อสู้คือ การขับไล่ **พล.อ.**สุจินดา คราประยูร ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยมีรุ่นพี่และรุ่นน้อง **จปร.** เป็นหัวหอกสำคัญ...” (คอลัมน์ หมายเหตุ ประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 8 พฤษภาคม 2535 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำย่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เป็นคำย่อเกี่ยวกับชื่อยศตำแหน่ง ในคำว่า “พล.อ.” มาจากคำเต็มว่า พลเอก โดยยังคงคำว่า “พล”ไว้ ตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.) และลดรูปของคำให้สั้นลงให้เหลือเพียงพยัญชนะของพยางค์ที่ 2 และตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.) ส่วนคำว่า “จปร.” เป็นคำย่อมาจากชื่อยศ มาจากคำเต็มว่า มหาจุฬาลงกรณ ปรมราชาธิราช เป็นการลดรูปของคำให้สั้นลงตามพระปรมาภิไธยย่อ ในตัวอย่างนี้เป็นการกล่าวถึง พล.อ.สุจินดา คราประยูร และกลุ่มนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (จปร.) ซึ่งเป็นแกนนำในการขับไล่ พล.อ.สุจินดา คราประยูร ให้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ตัวอย่างที่ 3

“...พ่อแม่พี่น้องคงจำได้ ในการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือ **รสช.** เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 นั้น เหตุผลที่ **รสช.** ซึ่งก็คือ พล.อ.สุจินดา นำมาอ้าง เพื่อยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ฉบับที่ใช้อยู่ในขณะนั้น...” (คอลัมน์ หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 16 พฤษภาคม 2535 หน้า 5)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำย่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เป็นคำย่อมาจากชื่อคณะทำงานในคำว่า “รสช.” มาจากคำเต็มว่า คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ เป็นการลดรูปของคำให้สั้นลงตามให้เหลือเพียงพยัญชนะตัวที่มีความสำคัญและสื่อความหมายจากคำเต็ม

ตัวอย่างที่ 4

“...ปัญหาอยู่ที่ว่า ใครจะจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ ใครจะเป็นนายกรัฐมนตรี? ใครคือผู้สั่งการสังหารโหดประชาชน? **พ.ร.ก.** นิโทษกรรมจะเป็นโมฆะหรือไม่...” (คอลัมน์ กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 28 พฤษภาคม 2535 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำย่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เป็นคำย่อมาจากชื่อกฎหมาย ในคำว่า “พ.ร.ก.” มาจากคำเต็มว่า พระราชกำหนด โดยเป็นการลดรูปของคำให้สั้นลงให้เหลือเพียงพยัญชนะแรกของแต่ละพยางค์ แต่ตัดพยัญชนะพยางค์ตัวที่ 4 ออก โดยแต่ละคำคั่นด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.)ในตัวอย่างนี้เป็นการกล่าวถึงกฎหมายซึ่งเป็นพระราชกำหนดเกี่ยวกับการนิรโทษกรรม

ตัวอย่างที่ 5

> . . . แต่เตือนกันล่วงหน้าหากนายกฯ สามารถผ่านวิกฤติ 11 ก.พ. ไปได้อีกครั้งและมองเห็นว่าสามารถรักษาสถานการณ์ได้ การปรับ **ครม.**อาจจะเกิดขึ้นก่อนก็ได้ อย่างไรก็ตามนายกฯจะได้ปรับ **ครม.**หรือไม่ จะอยู่บนเก้าอี้ได้นานแค่ไหน ยังไม่มีใครชี้ขาดได้ แบบนี้ต้องเรียกว่า “วิกฤติผู้นำ” . . . (คอลัมน์สับรางวันอาทิตย์ โดย ลิขิต จงสกุล วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 2)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำย่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “ครม.” เป็นคำย่อมาจากชื่อคณะทำงาน มาจากคำเต็มว่า คณะรัฐมนตรี เป็นการลดรูปของคำให้สั้นลงให้เหลือเพียงพยัญชนะแรกของแต่ละคำศัพท์ และตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.)ในตัวอย่างนี้เป็นการกล่าวถึง การปรับปรุงรายชื่อตำแหน่งต่างๆของคณะรัฐมนตรีในการบริหารประเทศ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 6

“…ยังมีมวลชนจัดตั้งเก่าที่พร้อมลุยอยู่ด้วย เรียกว่าการเคลื่อนไหวครั้งนี้มีผลกระทบต่อ **คมช.** และรัฐบาลโดยตรง จนกระทั่งมีแนวคิดที่จะนำ **พ.ร.ก.**ฉุกเฉินมาใช้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวจะห้ามชุมนุมอย่างเด็ดขาดในพื้นที่ที่มีผลบังคับใช้...” (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 30 มีนาคม 2550 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำย่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เป็นคำย่อมาจากชื่อคณะทำงาน ในคำว่า “คมช.” มาจากคำเต็มว่า คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ เป็นการลดรูปของคำให้สั้นลงให้เหลือเพียงพยัญชนะแรกของแต่ละกลุ่มคำศัพท์ และตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.) คำว่า “พ.ร.ก.” เป็นคำย่อมาจากชื่อกฎหมาย มาจากคำเต็มว่า พระราชกำหนด โดยเป็นการลดรูปของคำให้สั้นลงให้เหลือเพียงพยัญชนะแรกของแต่ละพยางค์ แต่ตัดพยัญชนะพยางค์ตัวที่ 4 ออก โดยแต่ละคำคั่นด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.)

2. การใช้คำย่อแบบย่อเอง คือ การลดรูปของคำหรือการใช้คำนั้นให้สั้นลง โดยเป็นการย่อคำที่ย่อเองตามความสะดวกของผู้เขียน

ตัวอย่างที่ 1

“...จริงๆ ก็อยากอยู่ต่อ เพราะบรรยากาศ **ตจว.** ยามนี้ แม้จะร้อนและแล้งอยู่บ้าง แต่แล้งอยู่บ้าง แต่ก็สบายอกสบายใจ ไม่มีอะไรสยองขวัญเหมือนในกรุงเทพมหานคร...” (คอลัมน์ เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 7 พฤษภาคม 2535 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำย่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “ตจว.” มาจากคำเต็มว่า ต่างจังหวัด โดยเป็นการลดรูปของคำให้สั้นลงให้เหลือเพียงพยัญชนะของแต่ละพยางค์ และตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.) โดยคำนี้เป็นการใช้คำย่อที่สร้างขึ้นมาใหม่เพื่อความสะดวกในการเขียนบทความ

ตัวอย่างที่ 2

“...**ก.ม.**ฉบับนี้รัฐบาลชุดที่แล้วจัดทำมาขึ้นมาเพื่อจัดการกับผู้ชุมนุมเหมือนกัน เพียงแต่ยังไม่ได้ประกาศใช้เท่านั้น แต่รัฐบาลที่มาจากการยึดอำนาจชุดนี้กำลังจะนำมาใช้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่กำลังจะไม่ค่อยดีนัก...” (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 30 มีนาคม 2550 หน้า 6)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำย่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “ก.ม.” มาจากคำเต็มว่า กฎหมาย เป็นการลดรูปของคำให้สั้นลงให้เหลือเพียงพยัญชนะตัวแรกของพยางค์ที่ 1 ตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.) และพยัญชนะของพยางค์ที่ 2 ตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาพ (.) โดยคำนี้เป็นการใช้คำย่อที่สร้างขึ้นมาใหม่เพื่อความสะดวกในการเขียนบทความ

ตัวอย่างที่ 3

> . . . ยิ่งกว่านั้น ยังมีข่าวที่น่ายินดีที่ว่า อาจจะมีการเจรจาระหว่างพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย กับผู้แทนฝ่ายรัฐบาล พลตรีจำลอง ศรีเมือง หนึ่งในแกนนำของ **พธม.** ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวว่า **พธม.**เห็นด้วยกับแนวคิดเจรจาหาข้อยุติ ตามที่กลุ่มสานเสวนาเสนอแต่จะต้องเป็นการพูดจากันแต่เฉพาะฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ ฝ่ายรัฐบาลกับพันธมิตรฯซึ่งเป็นคู่ความขัดแย้งทางการเมือง. . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 5 พฤศจิกายน 2551 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำย่อในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “พธม.” มาจากคำเต็มว่า พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เป็นการลดรูปของคำให้สั้นลงให้เหลือเพียงพยัญชนะตัวแรกของพยางค์ในคำศัพท์ที่สำคัญ โดยคำนี้เป็นการใช้คำย่อที่สร้างขึ้นมาใหม่เพื่อความสะดวกในการเขียนบทความ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้เขียนได้เขียนคำเต็มในข้อความแรก และในส่วนข้อความต่อมาได้เลือกใช้คำย่อ

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำย่อ พบว่ามีการใช้คำย่อ 2 ประเภท คือ การใช้คำย่อแบบปกติทั่วไป เป็นการย่อคำศัพท์ที่มาจากชื่อคณะทำงาน ยศตำแหน่ง กฎหมาย และเวลา โดยผู้เขียนได้เลือกใช้คำย่อเพื่อสะดวกในการเขียน การอ่าน เป็นวิธีการใช้ภาษาที่ประหยัด กระชับ และสื่อความหมายได้ตรงตามจุดประสงค์ ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายของคำย่อนั้นๆ ได้ เพราะความหมายของคำยังคงเดิมแม้รูปคำจะเปลี่ยนไป และการใช้คำย่อแบบย่อเอง เป็นวิธีการที่ผู้เขียนสร้างคำย่อขึ้นมาใหม่ด้วยใช้วิธีการย่อเองของผู้เขียน เพื่อความสะดวกของผู้เขียน โดยจะตัดมาจากคำเต็มแล้วมาย่อเพื่อให้ง่ายขึ้นต่อการเขียน และประหยัดเนื้อที่ของบทความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้คำตัด

การใช้คำตัด หมายถึง การตัดคำให้สั้นลง โดยมักเติมเครื่องหมายไปยาลน้อยไว้ข้างท้ายคำ ใช้เพื่อสะดวกแก่การพูดจากัน เช่น กรุงเทพฯ กรมฯ" นอกจากนี้ยังมีคำตัดที่ผู้พูดตัดเอาเองตามอำเภอใจ คนส่วนมากไม่ได้ใช้หรือมีลักษณะเป็นคำสแลง เช่น ไม่สน ตัดมาจาก ไม่สนใจ มหาวิทยาลัย ตัดเป็น มหาลัย เป็นต้น (ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2525: 187-189)

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำตัดที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีตัวอย่างดังนี้

1. การใช้คำตัดแบบทั่วไป คือ การตัดคำให้สั้นลง โดยมักเติมเครื่องหมายไปยาลน้อยไว้ข้างท้ายคำ เป็นการตัดคำศัพท์แบบทั่วไป ที่คนส่วนใหญ่ใช้ เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการเข้าใจ

ตัวอย่างที่ 1

. . . วิกฤตการณ์การเมืองซึ่งเกิดขึ้นจากเผชิญหน้ากันระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มผู้ขับไล่นายก รัฐมนตรี อันประกอบด้วยพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และพรรคฝ่ายค้าน อาจทำให้คนไทยลืมเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นการชั่วคราวทั้งๆที่การฆ่ารายวัน ก็ยังดำเนินต่อไปตามปกติ แต่ไม่เป็นข่าวใหญ่ เพราะถูกข่าวความขัดแย้งใน**กรุงเทพฯ**บดบัง . . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 30 มีนาคม 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำตัดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า "กรุงเทพฯ" มาจากชื่อสถานที่คำเต็มว่า กรุงเทพมหานคร โดยเป็นการตัดคำศัพท์ตัวหลังออก แล้วตามด้วยเครื่องหมายไปยาลน้อยไว้ข้างท้ายคำ คำว่า กรุงเทพฯ เป็นการใช้คำตัดแบบทั่วไป คนส่วนใหญ่ใช้เพื่อความสะดวกในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน จากตัวอย่างนี้เป็นการตัดคำที่มาจากชื่อสถานที่ คือ กรุงเทพมหานคร เป็นชื่อจังหวัดและเมืองหลวงของประเทศไทย ผู้เขียนคอลัมน์ได้นำมาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับเหตุการณ์กลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองได้เข้ามาชุมนุมที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นวิกฤตการณ์การเมืองเหมือนกัน

ตัวอย่างที่ 2

. . . ใครต่อใครต่างห่วงสถานการณ์บ้านเมืองว่าจะนำไปสู่ความรุนแรง ประเภทไทยฆ่าไทยอย่างที่**อุดรฯ**-บุรีรัมย์ ที่**อุดรฯ**นั้นค่อนข้างชัดเจนที่สุด ซึ่งรัฐบาลจะต้องรับผิดชอบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ต่อสิ่งที่เกิดขึ้นเพราะเชื่อกันว่า “ม็อบ” ที่บุกเข้าไปทำร้ายนั้น คือ พวกรัฐบาลและพรรคพลังประชาชน อย่างน้อยที่ชัด ๆ ก็คือน้องชายรัฐมนตรีคนหนึ่งแหละที่มีตัวตนยืนยันได้ . . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 29 กรกฎาคม 2551 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำตัดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “อุดรฯ” มาจากชื่อสถานที่คำเต็มว่า อุดรธานี โดยเป็นการตัดคำศัพท์ตัวหลังออก แล้วตามด้วยเครื่องหมายไปยาลน้อยไว้ข้างท้ายคำ คำว่า อุดรฯ เป็นการใช้คำตัดแบบทั่วไป เป็นการตัดคำเพื่อความสะดวกและง่ายต่อการเข้าใจ จากตัวอย่างนี้เป็นการตัดคำที่มาจากชื่อสถานที่ เป็นชื่อจังหวัด และมีกลุ่มผู้ชุมนุมที่อยู่ในจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดบุรีรัมย์ขัดแย้งกัน จนมีผู้เสียชีวิต

2. การใช้คำตัดแบบตัดเอง คือ การตัดคำให้สั้นลง โดยมักเติมเครื่องหมายไปยาลน้อยไว้ข้างท้ายคำ เป็นการตัดคำแบบตามอำเภอใจ เพื่อความสะดวกและเหมาะสมแก่ภาษาสื่อมวลชน

ตัวอย่างที่ 1

“...ถ้าทำอย่าง**หม่อม**พี่ว่า มันก็เท่ากับต้องการให้เผด็จการกลับฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีกน่ะซีครับ โธ่เอ๋ย ประชาธิปไตยของไทย...” (คอลัมน์สีสด วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2519 หน้า 2)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำตัดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “หม่อม” มาจากชื่อฐานันดรศักดิ์ ในคำเต็มว่า หม่อมราชวงศ์ โดยเป็นการตัดคำในพยัญชนะตัวหลัง

ตัวอย่างที่ 2

“...ในช่วงสัปดาห์นี้ จะเป็นการเผชิญหน้ากันตรงๆ และหนักหน่วงรุนแรงที่สัด ระหว่างกลุ่มต่อต้าน**นายกฯ** มาจากคนกลาง กับ**นายกฯ**สุจินดา ซึ่งเหนือกว่าความขัดแย้งระหว่างพรรคฝ่ายค้านกับฝ่ายรัฐบาล...” (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 5 พฤษภาคม 2535 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำตัดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “นายกฯ” มาจากชื่อตำแหน่งคำเต็มว่า นายกรัฐมนตรี โดยเป็นการตัดคำศัพท์ตัวหลังออก แล้วตามด้วยเครื่องหมายไปยาลน้อยไว้ข้างท้ายคำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 3

> . . . แต่อีกมุมหนึ่ง “ทักษิณ” คงประเมินกระแสแล้ว คิวนี้ม็อบ**สวนลุมฯ**พลาดเต็มๆ ตรงที่แกนนำจุดไฟติดแล้วคุมสถานการณ์ไม่อยู่ กลุ่มผู้ชุมนุมเปิดฉากลุยปะทะตำรวจ ในขณะที่ตัวการปลุกระดมหายตัว เกิดเหตุรุนแรงทั้งๆที่มีการเตรียมสถานที่ไว้ต้อนรับวันเด็กแห่งชาติ ภาพเลยกลายเป็นว่า ม็อบไม่คำนึงถึงกติกาบ้านเมือง ผู้ใหญ่ทำอะไรไม่อายเด็ก ผิดกาลเทศะเต็มๆ. . . (บทความ โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 16 มกราคม 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำตัดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “สวนลุมฯ” มาจากชื่อสถานที่คำเต็มว่า สวนลุมพินี โดยเป็นการตัดคำศัพท์ตัวหลังออก แล้วตามด้วยเครื่องหมายไปยาลน้อยไว้ข้างท้ายคำ จากตัวอย่างนี้เป็นการตัดคำที่มาจากชื่อสถานที่คือ สวนลุมพินี เป็นสถานที่ที่กลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ใช้ในระหว่างมีการชุมนุมทางการเมือง คำว่า “สวนลุมพินี” หรือที่นิยมเรียกสั้น ๆ ว่า “สวนลุม” เป็นสวนสาธารณะแห่งแรกของประเทศไทย ตั้งอยู่บนถนนพระรามที่ 4 ล้อมรอบด้วยถนนวิทยุ ถนนราชดำริ และซอยสารสิน แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ก่อสร้างในสมัยรัชกาลที่ 7 ในที่ดินเดิมเนื้อที่ 360 ไร่ ณ ทุ่งศาลาแดง ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานสำหรับสร้าง “สยามรัฐพิพิธภัณฑ์” เพื่อจัดแสดงสินค้าไทยเป็นครั้งแรก และจัดให้เป็น “สวนสาธารณะ” สำหรับประชาชน พร้อมทั้งพระราชทานนามว่า “สวนลุมพินี” ซึ่งเป็นชื่อสถานที่ประสูติของพระพุทธเจ้าในประเทศเนปาล

ตัวอย่างที่ 4

> . . . ทางฝ่ายรัฐบาลชี้เปรี้ยง แกนนำม็อบยั่วยุให้ผู้ชุมนุมบุก**ทำเนียบฯ** ส่วนตัวเองหนีกลับบ้าน ไม่รับผิดชอบต่อผู้ชุมนุม เป็นอุทาหรณ์ว่า ผู้ที่มาชุมนุมอย่าถูกหลอกใช้เป็นเครื่องมือของคนที่มีเจตนาล้มล้างรัฐบาล ส่วนฝ่ายค้านชี้ว่า การชุมนุมโดยสงบในระบอบประชาธิปไตยเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ตั้งแง่สงสัย มีกับดัก เปิดประตูให้ม็อบเข้าไปใน**ทำเนียบฯ**. . . (คอลัมน์จับประเด็น วันที่ 18 มกราคม 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำตัดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “ทำเนียบฯ” มาจากชื่อสถานที่คำเต็มว่า ทำเนียบรัฐบาล โดยเป็นการตัดคำศัพท์ตัวหลังออก แล้วตามด้วยเครื่องหมายไปยาลน้อยไว้ข้างท้ายคำ จากตัวอย่างนี้เป็นการตัดคำที่มาจากชื่อสถานที่ เป็นสถานที่การทำงานของนักการเมือง และกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ไปชุมนุมที่บริเวณทำเนียบรัฐบาล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 5

. . . การเมืองภาคประชาชน และองค์กรทางการเมือง เริ่มมีการขยับปรับทัพในการเคลื่อนไหว โดยใช้กระบวนการในระบบมากขึ้น ไล่ตั้งแต่การปรับบทบาทของแกนนำในการจัดชุมนุม ปรับเปลี่ยนการนำจากนายสนธิ ที่ชูธงขับไล่**นายกฯ**ทักษิณแบบโต้งๆ มาเป็นเคลื่อนไหวโดยกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่เป็นการผนึกกำลังกันขององค์กรต่างๆ 28 องค์กร อาทิ คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) องค์กรสลัมเพื่อประชาธิปไตย สหพันธ์นิสิตแห่งประเทศไทย (สนนท.)...

. . . โดยยืนยันว่า การเคลื่อนไหวของ**กลุ่มพันธมิตรฯ**จะใช้แนวทางกฎหมายและรัฐธรรมนูญ ล่ารายชื่อประชาชน 5 หมื่นคน ยื่นเรื่องถอดถอน**นายกฯ**ทักษิณออกจากตำแหน่ง . . . (บทความ โดย ทีมการเมือง วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำตัดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “นายกฯ” มาจากชื่อตำแหน่งคำเต็มว่า นายกรัฐมนตรี โดยเป็นการตัดคำศัพท์ตัวหลังออก แล้วตามด้วยเครื่องหมายไปยาลน้อยไว้ข้างท้ายคำ และคำว่า “กลุ่มพันธมิตรฯ” มาจากชื่อกลุ่มและองค์กรคำเต็มว่า กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยเป็นการตัดคำศัพท์ตัวหลังออก แล้วตามด้วยเครื่องหมายไปยาลน้อยไว้ข้างท้ายคำ ผู้เขียนคอลัมน์ได้ใช้การเขียนคำเต็มก่อน แล้วจึงใช้คำตัดในข้อความถัดมา

ตัวอย่างที่ 6

“…ฮาร์ดคอร์ “ป่าเถื่อน” ได้ใจจริงๆ ได้เห็นกับตาแล้วจะอึ้ง ก้อนหิน ขวดน้ำ เครื่องดื่มชูกำลัง ของแข็งอย่างอิฐตัวหนอน ไม้หน้าสาม ไม้ก่อสร้างใต้**สะพานผ่านฟ้าฯ** เน้น “ต้องมีตะปูติด” แจกจ่ายทีมไล่ล่า เดือดดาล กระหายเลือดอะไรขนาดนี้!!...” (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 27 พฤษภาคม 2551 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำตัดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “สะพานผ่านฟ้าฯ” มาจากชื่อสถานที่คำเต็มว่า สะพานผ่านฟ้าลีลาศ โดยเป็นการตัดคำศัพท์ตัวหลังออก แล้วตามด้วยเครื่องหมายไปยาลน้อยไว้ข้างท้ายคำ จากตัวอย่างนี้เป็นการตัดคำที่มาจากชื่อสถานที่ เป็นสถานที่ที่กลุ่มผู้ชุมนุมนปช. ได้ยึดเป็นสถานที่ที่ใช้ในระหว่างการชุมนุม สะพานผ่านฟ้าลีลาศเป็นสะพานข้ามคลองรอบกรุง ตอนที่เรียกว่าคลองบางลำพู เชื่อมถนนราชดำเนินกลางและถนนราชดำเนินนอก บริเวณใกล้กับป้อมมหากาฬ ในพื้นที่เขตพระนคร และเขตป้อมปราบศัตรูพ่ายกรุงเทพมหานคร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำตัด พบว่ามีการใช้คำตัด 2 ประเภท คือ การใช้คำตัดแบบทั่วไป และการใช้คำตัดแบบตัดเอง โดยเป็นคำตัดที่ตัดมาจากคำเต็มที่เป็นชื่อสถานที่ ชื่อยศ ชื่อตำแหน่ง ชื่อกลุ่มและองค์กร การใช้คำตัดทั้ง 2 ประเภทมีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการเข้าใจ นอกจากนี้เมื่อนำมาใช้ในการเขียนบทความ ทำให้ภาษาที่ใช้มีความกระชับ และประหยัดเนื้อที่ของบทความ ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายของคำตัดนั้นๆได้

การใช้คำเลียนเสียงพูด

คำเลียนเสียงพูด หมายถึง คำที่เขียนถ่ายออกมาให้เหมือนกับเสียงพูดให้มากที่สุดซึ่งบางครั้งเสียงพูดนั้นก็มีลักษณะที่เล่นลิ้นทำให้การเขียนพลอยมีลักษณะที่ผิดแปลกตามไปด้วย คำประเภทนี้อาจใช้พูดกันเล่นๆ ได้บ้าง แต่ไม่ควรนำมาใช้ในการพูดที่เป็นทางการหรือในการเขียนทั่วๆ ไป ยกเว้นในกรณีที่ต้องการถ่ายเสียงพูดของตัวละครในงานเขียนประเภทบันเทิงคดี (ชำนาญ รอดเหตุภัย, 2522: 79)

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำเลียนเสียงพูดที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท มีตัวอย่างดังนี้

1. คำเลียนเสียงพูดทั่วไป คือ คำที่เขียนถ่ายออกมาให้เหมือนกับเสียงพูดให้มากที่สุด ซึ่งใช้ในการสนทนาในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่างที่ 1

"...เสียงโฆษกบนเวทีประกาศเรียกร้องให้ผู้คนยืนหยัดอยู่ต่อไป "ท่านจะหนี**ดิชั้น**ไปไหนเสียละคะ" เสียงโฆษกวอนว่าอย่างนั้น..." (คอลัมน์เหะหะพาที เอะอะ โดย ซูม วันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2516 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเลียนเสียงพูดใน คำว่า "ดิชั้น" ซึ่งเป็นคำเลียนเสียงพูดทั่วไปที่ใช้ในการสนทนาโดยมาจากภาษาเขียนว่า ดิฉัน ในตัวอย่างนี้คำว่า ดิชั้น เป็นคำสรรพนามแทนตนเองของแกนนำบนเวทีที่เรียกร้องให้มีการชุมนุมเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 2

"...แต่เมื่อปล่อย**เค้า**เข้ามาแล้ว การที่จะให้เค้าออกไปมันยากส์ และหาก "หลวงตา" ถนอม ไม่ยอมออกไป ก็ไม่รู้จะทำยังไง ก็หน่านน่ะซี "หม่อมน้อง" ก็เคยบอกว่า ตอนนี้จะเอา "หลวงตา" ถนอม ออกไปไม่ได้ เพราะอยู่ในระหว่างพรรษา ต้องรอให้ออกพรรษาเสียก่อน..." (คอลัมน์ ขลุกขลิก โดย ลอง ลิขิต วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2519 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเลียนเสียงพูด ในคำว่า "เค้า" ซึ่งเป็นคำเลียนเสียงพูดทั่วไปที่ใช้ในการสนทนา โดยมาจากภาษาเขียนว่า เขา คำว่า "เค้า" ในตัวอย่างนี้ หมายถึง จอมพลถนอม กิตติขจร ที่กลับเข้ามาในประเทศไทย ทำให้ประชาชนไม่พอใจและชุมนุมเพื่อต่อต้านจอมพลถนอม กิตติขจร

ตัวอย่างที่ 3

"...ไม่รู้สิ ไม่รู้ว่ามันจะเป็นอย่างไรต่อไป อย่างนี้อาการไม่ดี เซ็งชิบ...แล้วจะทำมาค้าขายกัน**ยังไง**..." (คอลัมน์ชายคา หน้า 3 โดย ฉลามเขียว วันที่ 7 พฤษภาคม 2535 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเลียนเสียงพูด ในคำว่า "ยังไง" ซึ่งเป็นคำเลียนเสียงพูดทั่วไปที่ใช้ในการสนทนา โดยมาจากภาษาเขียนว่า อย่างไร ในตัวอย่างนี้ผู้เขียนคอลัมน์ได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับการชุมนุมทางการเมือง ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจทางการค้า ทำให้ผู้ประกอบการต่าง ๆ ไม่สะดวกในการทำกิจการ โดยใช้คำว่า "ยังไง"

2. คำเลียนเสียงพูดแบบสร้างขึ้นมาใหม่ คือ คำที่เขียนถ่ายออกมาให้เหมือนกับเสียงพูดให้มากที่สุด โดยผู้เขียนสร้างคำขึ้นมาใช้เอง

ตัวอย่างที่ 1

"...แต่เมื่อปล่อยเค้าเข้ามาแล้ว การที่จะให้เค้าออกไปมันยากส์ และหาก "หลวงตา" ถนอม ไม่ยอมออกไป ก็ไม่รู้จะทำยังไง ก็**หน่านน่ะซี** "หม่อมน้อง" ก็เคยบอกว่า ตอนนี้จะเอา "หลวงตา" ถนอม ออกไปไม่ได้ เพราะอยู่ในระหว่างพรรษา ต้องรอให้ออกพรรษาเสียก่อน..." (คอลัมน์ ขลุกขลิก โดย ลอง ลิขิต วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2519 หน้า 3)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเลียนเสียงพูด ในคำว่า “หน่านน่ะซี” เป็นคำเลียนเสียงพูดแบบสร้างขึ้นมาใหม่ โดยใช้การเขียนถ่ายคำพูดที่ออกเสียงพูดเสียงสระยาวกว่าปกติ มาจากภาษาเขียนว่า นั่นสิ ในตัวอย่างนี้ผู้เขียนคอลัมน์ได้แสดงความคิดเห็นในเชิงเห็นด้วยต่อเหตุการณ์ขับไล่จอมพลถนอม กิตติขจรออกจากประเทศไทย

ตัวอย่างที่ 2

“...ตามกติกา พรรคที่ได้เสียงข้างมาก มีสิทธิตั้งรัฐบาลโหวตเลือกเอาคนขึ้นมาเป็นนายกฯ ถามว่า ใครจะได้เป็นนายกฯคนต่อไป ก็ไม่พ้น นายกฯทักษิณ **จริงมะ** จะต้องออกมาตะโกนว่าทักษิณออกไปกันอีกหรือไม่ เช่นนี้ก็แปลว่า ขบวนการขับไล่ผู้นำไม่มีวันสิ้นสุด...” (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเลียนเสียงพูด ในคำว่า “จริงมะ” เป็นคำเลียนเสียงพูดแบบสร้างขึ้นมาใหม่ โดยใช้การเขียนถ่ายคำพูดที่ออกเสียงพูดเสียงสระสั้นกว่าปกติ คือคำว่า จริงไหม โดยมาจากภาษาเขียนว่า จริงหรือไม่ ตัวอย่างนี้ผู้เขียนคอลัมน์ได้แสดงความคิดเห็นในเชิงประชดประชันต่อบุคคลที่กล่าวถึงในคอลัมน์ คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยการใช้คำเลียนเสียงพูดว่า จริงมะ เพื่อเน้นน้ำหนักการเข้ามามีอำนาจทางการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หากมีการเลือกตั้งอีกครั้ง

ตัวอย่างที่ 3

> . . . แต่แล้วทุกสิ่งทุกอย่างก็ผ่านไปด้วยดี เมื่อขบวนเคลื่อนไปถึงอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และหยุดปราศรัยกันอยู่พักหนึ่ง ครู่ใหญ่น้องๆรายงานข่าวมาว่า เดินต่ออีกแล้วจะไปทำเนียบฯเสร็จแล้วจะกลับมาที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยและสนามหลวงตามเดิม ผมนึกในใจ ถ้าจะยุ่ง**แฮะ** ตำรวจเขาจะยอมหรือนี่?. . . (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 8 มีนาคม 2549 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเลียนเสียงพูด ในคำว่า แฮะ เป็นคำเลียนเสียงพูดแบบสร้างขึ้นมาใหม่ ใช้เป็นคำลงท้ายในภาษาพูดเพื่อเห็นด้วยกับเรื่องราวนั้นๆ ผู้เขียนได้ใช้คำนี้เป็นคำลงท้ายเพื่อสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านเหมือนในการสนทนาเมื่อคู่สนทนาสนิทกัน ตัวอย่างนี้ผู้เขียนคอลัมน์ได้แสดงความคิดเห็นในเชิงเห็นด้วยต่อเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่มีความวุ่นวาย โดยใช้คำเลียนเสียงพูดในคำว่า แฮะ เป็นการลงท้าย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 4

. . . โอ้...โล่ง ก็ไม่เฉพาะ “นายกฯแม้ว” เท่านั้นที่ปลอดโปร่ง หลังเลี้ยวขวับประกาศเว้นวรรคเก้าอี้ผู้นำ ที่หวั่นๆเกม “คนชนคน” ขน “ม็อบเชียร์” มาชน “ม็อบชัง” ไอเดียบรรเจิดจากสมองลีบๆกึ๋นสั้นๆ ของลิ่วล้อขาโหดรอบกาย**พะนะทั่น** จะพานองเลือด!! สบายใจ อย่างน้อยนายกฯก็ไม่เลือกทางบรรลัยแนวนี้!! ส่วนกาลต่อไป ที่เลือกเคาะแป้นเว้นวรรค จะเป็นสปิริตโชว์ความเสียสละจริงๆ จังๆ หรือจะเป็นอย่างที่หลายฝ่ายเข็ดเขี้ยว ระแวงสไตล์ “ลื่นไหล-เหลี่ยมจัด” . . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 7 เมษายน 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำเลียนเสียงพูด ในคำว่า พะนะทั่น เป็นคำเลียนเสียงพูดแบบสร้างขึ้นมาใหม่ โดยเป็นการภาษาเขียนว่า ฯพณฯ ใช้เพื่อการล้อเลียนเสียงคำว่า พะนะท่าน โดยคำนี้ย่อมาจากคำว่า พณะหัวเจ้าท่าน ซึ่งแปลว่า ท่านผู้เหนือหัว ใช้เขียนนำชื่อหรือตำแหน่งเสนาบดี หรือข้าราชการระดับสูง ในปัจจุบันได้มีการยกเลิกการใช้คำว่า ฯพณฯนำหน้าชื่อและตำแหน่ง ทั้งในภาษาเขียนและภาษาพูด ตัวอย่างนี้ผู้เขียนคอลัมน์ได้แสดงความคิดเห็นในเชิงประชดประชันต่อบุคคลที่กล่าวถึงในคอลัมน์ คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เพื่อเน้นน้ำหนักในคำว่า พะนะทั่น ซึ่งใช้เรียกผู้มีตำแหน่งระดับสูง

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำเลียนเสียงพูด พบว่าผู้เขียนได้เลือกใช้คำเลียนเสียงพูด ทั้งแบบทั่วไปและแบบสร้างขึ้นมาใหม่ เพื่อสื่อความหมาย เพื่อเน้นอารมณ์ ความรู้สึก โดยใช้คำเลียนเสียงพูดที่เขียนถ่ายออกมาให้เหมือนกับเสียงพูดให้มากที่สุด บางครั้งใช้เพื่อการล้อเลียน ประชดประชัน เพื่อสร้างสีสันต่อเนื้อหาบทความ หรือสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน

การใช้คำในภาษาพูด

ภาษาพูด หมายถึง ภาษาปาก เป็นระดับภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเฉพาะหน้ากับผู้ที่สนิทสนมคุ้นเคยกันมาก จนถึงมากเป็นพิเศษ ในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ หรือการสื่อสารผ่านสื่อ ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีสถานภาพต่างๆ ใกล้เคียงกัน เนื้อหาสาระที่สื่อสารกันมักเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันการทำงานในวงการอาชีพเดียวกันหรือใกล้เคียงกันหรือสารบันเทิง ดังนั้นจึงมีคำศัพท์ที่เข้าใจกันเฉพาะกลุ่ม บางคำไม่ค่อยสุภาพ การผูกประโยคง่ายๆ บางครั้งไม่ใช่ประโยคที่ถูกต้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อความหมายเข้าใจ เน้นอารมณ์ ความรู้สึก (สิริวรรณ นันทจันทูล 2540: 110)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในการเขียนบทความ ส่วนใหญ่ผู้เขียนจะเลือกใช้ภาษากึ่งทางการในการสื่อสารความคิดเห็น แต่บางครั้งได้มีการเลือกใช้คำในภาษาพูดที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึก ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้ง่าย

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำภาษาพูดที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

. . . เปรียบเสมือน “หลวงตา” แก่ๆ องค์หนึ่งที่วัดบวรฯ แต่ทว่ามีฤทธิ์เดชมาก ทำเอาวุ่นวายไปทั่วบ้านทั่วเมือง ก็ “หลวงตาถนอม” นั่นแหล่ะ นอกจากจะแผลงฤทธิ์เอารัฐบาล “หม่อมพี่” **พังเค้เก้** ยังทำเอาเอาสองช่างไฟฟ้าถูกฆ่าแขวนคออย่างโหดเหี้ยมทารุณที่นครปฐม ทั้งยังทำให้นักศึกษาต้องออกโรง**เยิ้วๆ** เพื่อหาทางขับ “หลวงตา” ถนอม ออกไปให้พ้นเมืองไทย . . . (คอลัมน์ขลุกขลิก โดย ลอง ลิขิต วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2519 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำภาษาพูดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “พังเค้เก้” เป็นคำกริยา หมายถึง พังทลายย่อยยับมาก ในตัวอย่างนี้ หมายความว่า การทำงานของฝ่ายรัฐบาลต้องประสบความล้มเหลว เนื่องจากการกลับมาประเทศไทยของ จอมพลถนอม กิตติขจร และคำว่า “เยิ้วๆ” เป็นคำกริยา หมายถึง การแสดงความเคลื่อนไหวเพื่อต่อสู้ด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จหรือชัยชนะตามที่หวังไว้ โดยทั้งสองคำนี้เป็นการใช้คำภาษาพูดเพื่อแสดงให้เห็นภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้ง่าย

ตัวอย่างที่ 2

“…บรมครูในเชิงเขียนคอลัมน์ สั่งสอนเอาไว้ว่า อันการจะเขียนคอลัมน์ให้**มันหยด**เป็นที่ถูกอกถูกใจพระเดชพระคุณนั้น จะต้องเขียนให้ทันเหตุการณ์ให้ทันข่าวที่เกิดขึ้น...” (คอลัมน์เหะหะพาที เอะอะ โดย ซูม วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำภาษาพูดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “มันหยด” เป็นคำกริยา หมายถึง เพลิน, ถูกอกถูกใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 853) โดยคำนี้เป็นการใช้คำภาษาพูดเพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึกที่สนุกสนานมาก ซึ่งในภาษาเขียน อาจใช้คำว่า สนุก แทนคำว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มันหยด ในตัวอย่างนี้ หมายความว่า ผู้เขียนต้องการเขียนคอลัมน์ให้ถูกใจผู้อ่าน และในขณะนั้นได้เกิดเหตุการณ์ทางการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจของผู้อ่าน ผู้เขียนจึงได้เลือกที่จะนำเสนอคอลัมน์ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

ตัวอย่างที่ 3

"...ไม่รู้สิ ไม่รู้ว่ามันจะเป็นอย่างไรต่อไป อย่างนี้อาการไม่ดี **เซ็งชิบ** แล้วจะทำมาค้าขายกันยังไง..." (คอลัมน์ชายคา หน้า 3 โดย ฉลามเขียว วันที่ 7 พฤษภาคม 2535 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำภาษาพูดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า "เซ็งชิบ" คำว่า "เซ็ง" เป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง จืด, จืดชืด, หมดความตื่นเต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 383) จากตัวอย่างคำนี้เป็นการใช้คำภาษาพูดเพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึก คือ มีความรู้สึกเซ็งมาก หมดความสุข ในตัวอย่างนี้ หมายความว่า ผู้เขียนมีความรู้สึกหมดความสุข เพราะมีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองเกิดขึ้น

ตัวอย่างที่ 4

> . . . ท่าน พล.ต.จำลอง จะวิพากษ์และประเมินการเคลื่อนไหวของตัวเองในระยะที่ผ่านมาอย่างไรก็ตามเถิดครับ อีกสิ่งหนึ่งที่ผมขอกราบเรียนท่านก็คือ องค์ประกอบขององค์กรประชาธิปไตยจากส่วนอื่นเขาอ่อนล้าเอือมระอากับสิ่งที่ช่วงชิงให้ตัวเองโดดเด่นแต่ผู้เดียว จนท้ายๆของการชุมนุม พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ **หายต๋อม**ไปเลย มีนายวีระ มุสิกพงศ์ เท่านั้น ที่ยืดหยัดอยู่ . . . (คอลัมน์ชายคา หน้า 3 โดย ฉลามเขียว วันที่ 13 พฤษภาคม 2535 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำภาษาพูดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า "หายต๋อม" คำว่า "หาย" เป็นคำกริยา หมายถึง สูญ, หาไม่พบ, ไม่ปรากฏ, หมด, สิ้น, พ้นจากการเจ็บป่วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1292) จากตัวอย่างคำนี้เป็นการใช้คำภาษาพูดเพื่อเน้นความหมาย คือ หายไปจนหาร่องรอยไม่ได้, หายเงียบไปเลย ในตัวอย่างนี้ หมายความว่า พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ หายไปจากการเคลื่อนไหวทางการชุมนุม เหลือเพียง นายวีระ มุสิกพงศ์ ซึ่งเป็นแกนนำที่ยังต่อสู้ทางในการชุมนุมการเมืองอยู่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 5

. . . ทางฝ่ายรัฐบาล**ชี้เปรี้ยง** แกนนำม็อบยั่วยุให้ผู้ชุมนุมบุกทำเนียบฯ ส่วนตัวเองหนีกลับบ้าน ไม่รับผิดชอบต่อผู้ชุมนุม เป็นอุทาหรณ์ว่า ผู้ที่มาชุมนุมอย่าถูกหลอกใช้เป็นเครื่องมือของคนที่มีเจตนาล้มล้างรัฐบาล ส่วนฝ่ายค้านชี้ว่า การชุมนุมโดยสงบในระบอบประชาธิปไตยเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ตั้งแง่สงสัย มีกับดัก เปิดประตูให้ม็อบเข้าไปในทำเนียบฯ. . . (คอลัมน์จับประเด็น วันที่ 18 มกราคม 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำภาษาพูดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “ชี้เปรี้ยง” ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า เป็นคำประสม ระหว่าง คำว่า “ชี้” และ “เปรี้ยง” โดย คำว่า “ชี้” เป็นคำกริยา หมายถึง การบอก , แนะนำ เช่น ชี้แจง ชี้ทาง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 365) ส่วนคำว่า “เปรี้ยง” เป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง เสียงดังลั่นอย่างเสียงฟ้าผ่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 790) จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำภาษาพูดเพื่อเน้นความหมายของคำหมายถึง การบอกเรื่องราวอย่างเด็ดขาดและรวดเร็ว ตัวอย่างนี้หมายความว่า ฝ่ายรัฐบาลได้ประกาศว่ากลุ่มผู้ชุมนุมถูกแกนนำหลอกใช้เป็นเครื่องมือในการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อขับไล่รัฐบาล โดยใช้คำว่า ชี้เปรี้ยง เพื่อเน้นย้ำว่า รัฐบาลประกาศเรื่องดังกล่าวโดยทันที

ตัวอย่างที่ 6

. . . ยังเป็นข่าวใหญ่และเรื่องใหญ่ของประเทศไทยต่อไปครับ สำหรับขบวนการ “ทักษิณต้องอยู่” กับขบวนการ “ทักษิณออกไป” ที่ปักหลัก**โซ้ย**กันอย่างดุเดือดมาหลายสัปดาห์แล้ว ยึดพื้นที่ข่าวและการวิพากษ์วิจารณ์ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ เอาไว้อย่างเหนียวแน่นอย่างชนิดคาดเดาไม่ถูกว่าเรื่องราวจะจบลงวันใด และอย่างไร. . .

. . . เพราะในการเขียนก็ต้องตำหนิติชมทั้ง 2 ฝ่าย เวลาฝ่ายไหนตำหนิมักโกรธ และออกอาการหงุดหงิด ส่วนใครได้รับคำชมก็หน้าบานเป็นธรรมดา ไม่ว่ากันครับ เพราะเข้าใจสถานการณ์ดี เนื่องจากนั่งอยู่ตรงนี้มา**นานโข** ผมยังมั่นใจว่า การขอร้องให้ทุกฝ่ายใช้สติปัญญา และช่วยกันหาทาง ยุติศึกให้เร็วที่สุดนั้น น่าจะเป็นบทบาทที่ถูกต้องของสื่อมวลชน**รุ่นเก่าตกกระ**อย่างผม เพราะเห็นมามากต่อมากแล้วว่า อุตส่าห์สู้กันปางตาย เสียเลือด เสียเนื้อ เสียชีวิต เป็นสิบเป็นร้อย **เผลอแผล็บเดียว**เท่านั้น ผู้คนลืมหมดสิ้นแล้ว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กลายเป็นว่า ทั้งเลือดเนื้อทั้งชีวิตที่สูญเสียไปเพื่อประชาธิปไตย แทบไม่มีความหมายใดๆ เลย . . . (คอลัมน์เหะหาพาที โดย ซูม วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำภาษาพูดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “โซ้ย” เป็นคำกริยา หมายถึง การต่อสู้ ในภาษาเขียน อาจใช้คำว่า การปะทะกัน หรือ การต่อสู้ จากตัวอย่างคำนี้เป็นการใช้คำภาษาพูดเพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึกที่ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่าเป็นการต่อสู้ทางการเมืองที่มีความรุนแรง

นอกจากนี้ คำว่า “นานโข” โดยคำว่า “นาน” เป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง เวลาที่นานมาก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 576) จากตัวอย่างคำนี้เป็นการใช้คำภาษาพูดเพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึกว่ามีระยะเวลายาวนานกว่าปกติ ซึ่งหมายถึง ตัวผู้เขียนคอลัมน์ที่ติดตามสถานการณ์ทางการเมืองมาเป็นระยะเวลานานแล้ว ส่วนคำว่า “รุ่นเก่าตกกระ” หมายถึง รุ่นเก่ามากๆ ตัวอย่างคำนี้เป็นการใช้คำภาษาพูดเพื่อเน้นความหมายของคำว่าเก่ามาก โดยมีคำว่า ตกกระ เพื่อเปรียบสิ่งที่เก่าจนมีกระเกิดขึ้น ในตัวอย่างนี้หมายถึง ผู้เขียนคอลัมน์ที่ทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชนมานาน และคำว่า “เผลอแผล็บเดียว” หมายถึง ช่วงระยะเวลาที่นิดเดียว จากตัวอย่างคำนี้เป็นการใช้คำภาษาพูดเพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึกคำ ซึ่งเมื่อออกเสียงคำว่า “แผล็บ” จะมีความรู้สึกว่าเร็วกว่าปกติ

ตัวอย่างที่ 7

. . . พรุ่งนี้สนามหลวงคงจะ**บานทะโร่**ไปด้วยสารพัดม็อบที่จะขนกันมาแสดงพลัง “ทวงคืนประเทศไทย” เมื่อคนเรือนแสนไปชุมนุมกันนานๆ อะไรจะเกิดขึ้น ก็ต้องติดตามอย่ากะพริบตา แต่ที่ต้องเกิดแน่ๆ เมื่อมีการชุมนุมกันนานๆ คือ เกิดอาการหิวข้าวอย่างแน่นอน. . .

...แต่ “แม่ลูกจันทร์” มองต่างมุมว่าการจะตรึงผู้ชุมนุมจำนวนมากๆ ให้ปักหลักยืดเยื้อไปอีกหลายวันไม่ใช่เรื่องง่ายๆเลย ยิ่งถ้าไม่ใช่ม็อบจัดตั้งยิ่ง**ยากส์**มากที่จะชุมนุมมาราธอน. . . (คอลัมน์ สำนักข่าวหัวเขียว โดย แม่ลูกจันทร์ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 2)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำภาษาพูดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “บานทะโร่” คำว่า “บาน” เป็นคำกริยา หมายถึง เผยออก, คลี่ออก, ขยายออก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 622) จากตัวอย่างนี้ หมายถึง จำนวนที่มากมาย เป็นการใช้คำภาษาพูดเพื่อเน้นอารมณ์ความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รู้สึกว่ามีจำนวนมหาศาล ซึ่งผู้เขียนได้เลือกใช้คำที่นี้โดยมีเจตนาประชดประชันกลุ่มผู้ชุมนุมที่จะมาชุมนุมที่สนามหลวงเป็นจำนวนมาก และ คำว่า “ยากส์” โดยคำว่า “ยาก” เป็นคำนาม หมายถึง ความลำบาก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 901) จากตัวอย่างนี้มีความหมายว่า ความยากลำบากมากๆ ซึ่งมีการเขียน“ส์” ไว้ท้ายคำ เพื่อเป็นการเน้นคำและบอกพหูพจน์ เหมือนการเติม “s” ในภาษา อังกฤษ เป็นการใช้คำภาษาพูดเพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึกว่ายากลำบากมากๆ การเลือกใช้คำว่า “ยากส์” ในตัวอย่างนี้ ผู้เขียนต้องการแสดงความคิดเห็นโดยเน้นให้ผู้อ่านรู้สึกว่าเหตุการณ์ชุมนุมที่มีกลุ่มผู้ชุมนุมที่ยืดเยื้อหลายวันมีความลำบากมากๆ

ตัวอย่างที่ 8

. . . หัวร้างข้างแตกกันไปทั้งตำรวจ-ชาวม็อบ กับเหตุปะทะเดือดเลือดสาดที่ย่านเทเวศน์! อะไรกันนักกันหนา ใจเย็นๆกันหน่อยเหอะพ่อคุณ! โดยเฉพาะชาวม็อบไล่ เปลี่ยนแนวเรื่อย แรกก็โวยวายขอเปิดทีวี เดี๋ยวก็เหม็นขี้หน้าเผด็จการทหาร มาตอนนี้จะตะเพิดผู้หลักผู้ใหญ่ด้วยข้อกล่าวหา “จอมบงการ” ถามแบบ**แอ๊บแบ๊ว** อะไรก็ได้เพื่อ “แม้วกลับ” **ใช่ม้า**?. . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 24 กรกฎาคม 2550 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำภาษาพูดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า “แอ๊บแบ๊ว” เป็นคำผสมระหว่างคำว่า แอ๊บนอร์มอล (Abnormal) ในภาษาอังกฤษที่แปลว่า ผิดปกติ รวมกับคำว่า “บ้องแบ๊ว” คำว่า “บ๊องแบ๊ว” มีความหมายตามพจนานุกรมว่า มีหน้าตาพิลึก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 612) แต่จากตัวอย่างนี้มีหมายความว่า น่ารัก ไร้เดียงสา เมื่อรวมกันจึงหมายถึง การกระทำที่ผิดปกติ ทำให้ดูน่ารัก ไร้เดียงสา ซึ่งเป็นคำที่ผู้เขียนต้องการประชดประชันกลุ่มผู้ชุมนุมที่สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และ คำว่า “ใช่ม้า” หมายถึง ใช่ไหม โดยมาจากภาษาเขียนว่า ใช่หรือไม่ โดยเป็นคำถามที่ผู้เขียนคอลัมน์ตั้งคำถามกับกลุ่มผู้ชุมนุม นปช.ที่สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

ตัวอย่างที่ 9

. . . ใครจะสั่งหรือสั่งกันเองคนเป็นนายกฯจะต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว ไม่ว่าจะกรณีตำรวจลุยพันธมิตรฯด้วยการอ้างคำสั่งศาล ทั้ง ๆ ที่กรณีอย่างอื่นไม่เห็นทำอย่างนี้ ซึ่งนั่นมันบ่งบอกกำลังคิดอะไรกันอยู่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หรือการยิงแก๊สน้ำตาใส่ผู้ชุมนุมจนได้รับบาดเจ็บกันระนาวแต่อ้างว่าเป็นใครก็ไม่รู้ไม่ใช่ตำรวจ แล้วใครมันจะทำ นายตำรวจบางคน**โชว์ออฟ**เพื่อแสดงว่าแน่จนได้รับตำแหน่งใหญ่แต่หมดงานนี้สงสัยจะต้องถูก "**เด้ง**" แน่ . . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 1 กันยายน 2551 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้มีการใช้คำภาษาพูดในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในคำว่า "โชว์ออฟ" เป็นโดยคำว่าโชว์ มีความหมายตรงกับภาษาไทย คือ คำว่า แสดง ซึ่งคำกริยา หมายถึง ชี้แจง, อธิบาย,บอกข้อความให้รู้,ทำให้ปรากฏออกมา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1230) จากตัวอย่างคำนี้เป็นการใช้ภาษาพูดที่มีความหมายเชิงความรู้สึกในทางลบ หมายถึง อวดความสามารถ อวดอำนาจ ซึ่งผู้เขียนมีเจตนาประชดประชันนายตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสลายกลุ่มผู้ชุมนุม และ คำว่า "เด้ง" เป็นคำกริยา หมายถึง สลัดออกไปโดยแรง,สลัดตัวออกไปโดยเร็ว, ดีดหรือดันขึ้น เมื่อถูกกดหรือถูกบีบ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 413) แต่จากตัวอย่างนี้เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย หมายถึง ไล่ออก, เปลี่ยนตำแหน่งงาน เป็นการใช้คำภาษาพูดซึ่งเป็นคำกริยาบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้ง่าย ในตัวอย่างนี้หมายถึง นายตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สลายกลุ่มผู้ชุมนุมกลุ่มพันธมิตรฯ อาจถูกโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำภาษาพูด พบว่าส่วนใหญ่มีการใช้คำภาษาพูดที่เป็นคำกริยาเพื่อแสดงให้เห็นภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้มีการใช้คำภาษาพูดเพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึกหรือเพื่อเน้นความหมาย ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้เขียนเลือกนำมาใช้เพื่อผู้อ่านมีความเข้าใจในเนื้อหาบทความได้ง่ายขึ้น

การใช้คำซ้ำ

คำซ้ำ คือ คำคำเดียวกันนำมากล่าว 2 ครั้ง มีความหมายเน้นหนัก หรือบางทีต่างกันไปเพียงคำเดียว จึงถือว่าเป็นคำสร้างใหม่มีความหมายใหม่ ทำนองเดียวกับคำซ้อนต่างกันก็แต่เพียงคำซ้ำใช้คำคำเดียวกันซ้อนกันเท่านั้น และเพื่อให้รู้ว่าคำกล่าว 2 ครั้งนั้น เป็นคำซ้ำ ไม่ใช่คำเดี่ยวๆ เรียงกันจึงต้องคิดเครื่องหมายกำกับไว้ในภาษาไทย โดยใช้ไม้ยมกแทนคำท้ายที่ซ้ำกับคำต้น (บรรจบ พันธุเมธา, 2545: 76-80)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำซ้ำที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง โดยศึกษาเฉพาะคำซ้ำที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นด้านการชุมนุมทางการเมือง มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

. . . นี่คือรายชื่อที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ไล่เรียงหน้าตาแกนนำกลุ่มผู้ฟังรายการเมืองไทยรายสัปดาห์สัญจร ที่เดินเท้าจากสวนลุมพินีบุกพังประตูรั้วเหล็กทำเนียบรัฐบาล กลางดึกคืนวันที่ 13 มกราคม ตะโกนไล่ “ทักษิณ**ออกไปๆ ๆ**” ปฏิบัติการร้อนต้อนรับวันเด็กแห่งชาติวันรุ่งขึ้น 14 มกราคม 2549 . . . (บทความ โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 16 มกราคม 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำซ้ำในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง คือ คำว่า “ออกไปๆ ๆ” เป็นคำซ้ำประเภทใช้ไม้ยมกเป็นเครื่องหมายแทนคำท้ายที่ซ้ำกับคำต้นโดยใช้ไม้ยมก 2 ครั้ง แต่จากตัวอย่างมีการเขียนไม้ยมก 2 ตำแหน่ง เพื่อเป็นการย้ำความหมายให้พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ตัวอย่างที่ 2

. . . ในขณะที่ทางฝ่ายเชียร์ “ทักษิณ” ก็แห่กันมาให้กำลังใจนายกรัฐมนตรีจนล้นทำเนียบ 3–4 วัน ติดๆ นับหัวได้ร่วมแสน บางส่วนก็ปักหลักอยู่ในพื้นที่ต่างจังหวัด ส่งแค่รายชื่อมาเป็นแรงหนุน ส่งเสียง “ทักษิณ**สู้ๆ**” ขอให้อยู่เป็นนายกฯเพื่อคนยากคนจนต่อไป ไล่กันตามกติกา เชียร์กันในขอบเขต...” (บทความ โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำซ้ำในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง คือ คำว่า “สู้ๆ” เป็นคำซ้ำประเภทใช้ไม้ยมกเป็นเครื่องหมายแทนคำท้ายที่ซ้ำกับคำต้นโดยใช้ไม้ยมก 2 ครั้ง เพื่อย้ำความหมายให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ต่อสู้ในอาชีพนักการเมืองต่อไป แม้ว่าจะมีอีกฝ่ายชุมนุมประท้วงขับไล่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 3

"...คนไปตะโกน ไล่นายกฯทักษิณ ก็เกิดจากความเชื่อ คนที่ออกมาเชียร์ ทักษิณ**สู้ๆ** ก็เกิดจากความศรัทธา ยิ่งถ้าหลงใหลไม่ได้สติด้วยแล้ว ก็ยิ่งอันตราย ความเชื่อมั่นสำคัญครับ..." (คอลัมน์ คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 23 มีนาคม 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำซ้ำในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง คือ คำว่า "สู้ๆ" เป็นคำซ้ำประเภทใช้ไม้ยมกเป็นเครื่องหมายแทนคำท้ายที่ซ้ำกับคำต้นโดยใช้ไม้ยมก 2 ครั้ง เพื่อย้ำความหมายให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ต่อสู้ในอาชีพนักการเมืองต่อไป แม้ว่าจะมีอีกฝ่ายชุมนุมประท้วงขับไล่

ตัวอย่างที่ 4

. . . แต่เมื่อไม่มีไทม์แมชชีน แต่มีแต่ทีวีเครื่องหนึ่งที่กำลังถ่ายทอดการชุมนุมของทั้ง 2 ฝ่าย ผมก็เลยได้ยินแต่เสียงตะโกนว่า "ท้ากสิน...ออกไป" กับ "ท้าก...สิน**สู้สู้**" สลับกันไปสลับกันมา อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่ผมเห็นด้วยกับบทความนี้ก็คือ ยังไงๆรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็เป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน อะไรไม่เหมาะสมก็แก้ได้ ขออย่างเดียว อย่าให้ใครมาฉีกทิ้งเสียอีกก็แล้วกันครับ. . . (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 24 มีนาคม 2549 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้เป็นการใช้คำซ้ำในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง คือ คำว่า "สู้สู้" เป็นคำซ้ำประเภทใช้คำกล่าวซ้ำกัน 2 ครั้งแทนการใช้ไม้ยมก เพื่อย้ำความหมายให้พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ต่อสู้ในอาชีพนักการเมืองต่อไป แม้ว่าจะมีอีกฝ่ายชุมนุมประท้วงขับไล่

จากการศึกษาด้านการใช้คำซ้ำ ในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง พบว่ามีการใช้คำซ้ำเป็นคำกริยา เพียง 2 คำที่เกี่ยวข้องกับการเมือง คือ คำว่า "ออกไปๆ" กับ "สู้ๆ" หรือ "สู้สู้"การใช้คำซ้ำดังกล่าวเป็นเน้นย้ำความหมายของคำให้หนักแน่นขึ้น

การใช้ประโยค

การวิเคราะห์ด้านการใช้ประโยคที่ปรากฏในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ด้านการใช้ประโยคแสดงเจตนาตามแนวความคิดของบรรจบ พันธุเมธา (2545: 102-104) ซึ่งได้จำแนก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประโยคออกเป็น 4 ลักษณะ คือ ประโยคคำสั่ง ประโยคขอร้องหรือชักชวน ประโยคคำถาม และประโยคบอกเล่า

ประโยคคำสั่ง

ประโยคคำสั่ง เป็นคำพูดหรือข้อความที่บอกไว้เพื่อให้ทำหรือให้ปฏิบัติ โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ทำกริยา ถ้าหากจะมีก็เพื่อเน้นความหมายหรือเพื่อบอกให้รู้ตัว

จากการศึกษาด้านการใช้ประโยคคำสั่งที่ปรากฏในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง พบการใช้ประโยคคำสั่งเพื่อบอกให้ผู้อ่านทำตาม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากโดยรูปประโยคและพิจารณาตามเจตนาที่แท้จริงของผู้เขียน มี 2 ประเภท โดยมีตัวอย่างดังนี้

1. ประโยคคำสั่งแบบสั่งให้ทำ คือ ประโยคเป็นคำพูดหรือข้อความที่บอกไว้เพื่อสั่งให้ทำตาม

ตัวอย่างที่ 1

แต่ไม่กี่ปีที่ผ่านมา กลับเกิดปัญหาแตกแยก แบ่งสี แบ่งฝ่าย ขัดแย้งกัน สังคมมีความวิตกกังวล ไร้ความสุข หาทางออกไม่ได้ สิ่งดี ๆ ที่ผ่านมาทำให้รู้สึกใจหาย และยังไม่รู้ว่าสุดท้ายจะลงเอยอย่างไร

นี่เป็นสิ่งที่**คนไทยทุกคนจะต้องกลับไปคิด ไปไตร่ตรอง** เพื่อช่วยกันหาทางออกให้ประเทศด้วยเหตุผล และรู้แจ้งรู้จริงว่ามันเพราะอะไรกันแน่ ใครทำให้มันเป็นเช่นนั้น เพื่อปลดโซ่ตรวนแห่งปัญหา อย่าให้กลายเป็นประเทศไม่น่าอยู่เป็นอันขาด . . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 3 ธันวาคม 2552 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำสั่ง ให้ผู้อ่านในฐานะเป็นคนไทยทำตาม คือ คิดและไตร่ตรองเรื่องการชุมนุมทางการเมือง เพื่อให้ช่วยกันแก้ปัญหาให้ประเทศชาติ พร้อมเน้นกำชับว่า อย่าให้ประเทศต้องกลายเป็นประเทศที่ไม่น่าอยู่เป็นอันขาด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 2

. . . ประเด็นที่สำคัญคือประเทศไทย ประชาชนคนไทยจะอยู่กันอย่างไร จะอยู่บนกองเลือด จะอยู่บนความยากจน บนความอดอยากยากเข็ญ หรือ ภาพลักษณ์ของประเทศไทย ในสายตาชาวโลกบัดซบเต็มที ไม่เฉพาะรัฐบาลต้องคิด ไม่เฉพาะฝ่ายค้านต้องคิด ไม่เฉพาะคนใส่เสื้อสีใดสีหนึ่งต้องคิด **แต่คนไทยจะต้องช่วยกันคิด**. . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 28 ธันวาคม 2552 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำสั่ง โดยเน้นความหมายคำว่า “ไม่เฉพาะ” โดยปรากฏซ้ำกันอยู่หลายตำแหน่งในข้อความ ไม่เฉพาะเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น โดยสั่งให้ผู้อ่านซึ่งเป็นคนไทยทุกคนต้องคิดถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประเทศไทย หลังเกิดการชุมนุมประท้วงทางการเมือง

ตัวอย่างที่ 3

. . . และที่บอกว่า เสธ.แดงไม่เกี่ยวกับผู้ชุมนุม แต่เอาเข้าจริงแล้วอย่ามาโกหกกันเลยดีกว่า เพราะหลายสิ่งหลายอย่างมันบ่งบอกแล้วว่ามันคือเนื้อนาเดียวกัน เพียงแต่แสดงกันคนล่ะบทบาทเท่านั้น ยิ่งการสั่งการของ เสธ.แดงให้ตั้งป้อมค่ายอีก ผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งก็ปฏิบัติตาม นี่มันอะไรกันแน่ สำหรับผู้ชุมนุมบางส่วนจะไม่เห็นด้วย แต่อีกส่วนหนึ่งกลับสนับสนุนให้กระทำการอันไม่สมควรอย่างนี้ ที่ไม่เห็นด้วยก็คงเป็นเพราะว่าในจิตใจยังมีมนุษยธรรมหลงเหลืออยู่ มีทางเดียวก็คือกลับบ้านเถอะครับ **อย่าไปร่วมสังฆกรรมกับพวกอำมหิตเยี่ยงนี้** . . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 3 พฤษภาคม 2553 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำสั่งในข้อความที่ว่า อย่าไปร่วมสังฆกรรมกับพวกอำมหิตเยี่ยงนี้ เพื่อบอกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในแหตุการณ์ คือ กลุ่มผู้ชุมนุมให้ทำตามผู้เขียน คือ ให้กลับบ้านโดยไม่ต้องอยู่ร่วมชุมนุมประท้วง

2. ประโยคคำสั่งแบบสั่งไม่ให้ทำ คือ ประโยคที่เป็นคำพูดหรือข้อความที่บอกไว้เพื่อสั่งไม่ให้ทำสิ่งนั้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 1

. . . คำว่าวางตัวเป็นกลางในที่นี้ กับการเลือกข้างไม่เลือกข้าง คนละเรื่องกัน เพราะเหตุการณ์ลุกลามบานปลายมาจนถึงขั้นนี้ จะมัวแบ่งว่าเป็นข้างพันธมิตรหรือรัฐบาลคงไม่ได้ ผมเชื่อว่าคนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับความขัดแย้งของคนทั้งสองขั้ว **อย่าลืม**ว่าปัญหาของชาติเป็นหน้าที่รับผิดชอบของคนไทยทุกคน. . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 5 กันยายน 2551 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำสั่งที่มีคำว่า “อย่าลืม” เพื่อบอกผู้อ่านและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทำตามโดยบอกว่าไม่ควรลืมปัญหาของชาติที่เป็นหน้าที่รับผิดชอบของคนไทยทุกคน

ตัวอย่างที่ 2

. . . นอกจากผมจะทำตามสัญญาใจหลังจากที่อ่านจดหมายฉบับนี้แล้ว เหตุหนึ่งที่นำมาเผยแพร่ก็เพราะอยากให้รัฐบาล มองผู้ชุมนุมด้วยสมมติฐานที่ถูกต้อง และจะได้หาทางแก้ไขปัญหาร่วมในแนวทางสันติวิธี จะได้ไม่ต้องเลือดเนื้อของคนไทยด้วยกันต้องนองแผ่นดิน **ประชาธิปไตยไม่ควรสังเวยด้วยเลือดอีกต่อไป**. . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 13 เมษายน 2553 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำสั่งในข้อความที่ว่า **ประชาธิปไตยไม่ควรสังเวยด้วยเลือดอีกต่อไป** เพื่อบอกให้ผู้อ่านหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ชุมนุมไม่ทำสิ่งต่างๆที่ต้องมีการนองเลือดในการชุมนุม ควรแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี

ตัวอย่างที่ 3

“...**ที่ไม่ควรให้อภัย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร** อดีตนายกฯ ที่ไร้ซึ่งความรับผิดชอบ เห็นแก่ตัว ปลุกปั่นผู้คนให้เคลิ้มให้คลั่งมารวมตัว นอนกลางดินกินกลางป่าคอนกรีต...” (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 20 พฤษภาคม 2553 หน้า 3)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำสั่งในข้อความที่ว่า ที่ไม่ควรให้อภัย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เพื่อบอกให้ผู้อ่านไม่ทำสิ่งนั้นๆ คือ การให้อภัย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นบุคคลไม่มีความรับผิดชอบ เห็นแก่ตัว และเป็นผู้ปลุกปั่นให้เกิดการชุมนุม

ประโยคขอร้องหรือชักชวน

ประโยคขอร้องหรือชักชวน เป็นคำพูดหรือข้อความที่บอกไว้เพื่อขอร้องหรือชักชวนให้ทำสิ่งต่างๆ โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ทำกริยา และอาจมีคำลงท้ายประโยค เช่น ซิ ซี เถอะ เถอะน่า นะ น่า คำที่ลงท้ายต่างกันไป ตามแต่ผู้พูดต้องการจะโน้มน้าวใจผู้ฟังให้ใจอ่อนยอมตามไปด้วย ส่วนผู้ทำจะกล่าวถึงหรือไม่ก็แล้วแต่ว่าต้องการเน้นหรือไม่

จากการศึกษาลักษณะการใช้ประโยคขอร้องหรือชักชวนที่ปรากฏในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง พบการใช้ประโยคขอร้องหรือชักชวนเพื่อบอกให้ผู้อ่านทำตาม มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

. . . เราตะหนักดีว่า ประชาชนทุกคนในฐานะที่เป็นสมาชิกแห่งครอบครัวไทยอันเป็นที่รักยิ่งย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการประกันในความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของเขาตลอดจนสวัสดิภาพและด้วยสิทธินี้เอง จักเป็นมูลฐานแห่งเสรีภาพความยุติธรรมและความสงบสันติ

ด้วยเหตุดังกล่าวมา หนังสือไทยรัฐจึงใคร่**ขอกราบเรียนวิงวอน**พ่อแม่พี่น้องประชาชนทั้งหลาย รวมทั้งบรรดาผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในสถานการณ์บ้านเมือง **ได้โปรดพิจารณา**เหตุการณ์ต่างๆด้วยความรอบคอบมีสติสัมปชัญญะ และด้วยความสุขุมคัมภีรภาพ คนชาติไทยเรานั้นมีเมตตาธรรม อันเป็นประเสริฐเป็นเครื่องค้ำจุน การให้ความรักสมัครสมานระหว่างกันและการให้อภัยแก่กันและกันเท่านั้น จึงจะแก้ไขคลี่คลายปัญหาทั้งหลายลงได้. . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 15 ตุลาคม 2516 หน้า 1)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคขอร้อง โดยมีข้อความว่า “ขอกราบเรียนวิงวอน” และ “ได้โปรดพิจารณา” เพื่อขอร้องให้ประชาชนคนไทย คิดพิจารณาเกี่ยวกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองด้วยความรอบคอบ เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้นได้ด้วยความสงบเรียบร้อย โดยไม่มีเหตุรุนแรง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 2

"...**ถอยเสียเถอะครับ** ดันทุรังไป ประเทศจะเสียหาย อย่าให้ขึ้นว่าเป็น สงครามช่วงชิงอำนาจทางการเมือง อย่าให้ประเทศถูกมองว่า กฎหมู่กำลังครองเมือง..." (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 7 เมษายน 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคชักชวน โดยมีข้อความว่า "ถอยเสียเถอะครับ" เพื่อชักชวนให้กลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเลิกการชุมนุมที่สร้างความเสียหายให้กับประเทศ

ตัวอย่างที่ 3

. . . จากการปะทะกันบ่อยครั้ง ระหว่างกลุ่มผู้สนับสนุนกับผู้ต่อต้าน **อยากจะขอให้ทั้งสองฝ่ายกลับไปศึกษาบทเรียนจากเหตุการณ์นองเลือด 6 ตุลาคม 2519** จงอย่าให้ประวัติศาสตร์ซ้ำรอยเด็ดขาด ฝ่ายรัฐบาลจะต้องไม่อยู่เบื้องหลังความรุนแรง และฝ่ายต่อต้านก็จะต้องยึดถือแนวทางที่พันธมิตรประชาชนฯเคยปฏิบัติ คือหลักสันติและอหิงสา ซึ่งแม้จะเคยชุมนุมคนนับแสนๆก็ไม่เคยมีเหตุร้าย. . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 24 สิงหาคม 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคขอร้อง โดยมีข้อความว่า "อยากจะขอ" เพื่อขอร้องให้กลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และฝ่ายรัฐบาล ศึกษาเหตุการณ์การชุมนุมเมื่อครั้ง 6 ตุลาคม 2519 เพื่อเป็นบทเรียน เพื่อไม่ให้ประวัติศาสตร์เหตุการณ์ชุมนุมต้องซ้ำรอย

ตัวอย่างที่ 4

. . . ส่วนที่กลุ่มม็อบเสื้อแดงอาจจะมาขัดขวางหรือขว้างไข่ใส่ทำให้เสียภาพลักษณ์ของประเทศนั้น ต้องยอมรับว่าในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ มีทั้งกลุ่มเสื้อแดงเหลืองปะปนกันอยู่แล้ว

แต่สำหรับคนประจวบคีรีขันธ์ แม้ใครจะชอบหรือไม่ชอบรัฐบาลนี้ก็**ขอให้เป็นเรื่องส่วนตัว ขอให้เห็นแก่ชาติบ้านเมืองที่จะจัดงานระดับชาติ** เพื่อดึงดูดความมั่นใจสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กลับคืนมา และเป็นการฟื้นฟูเศรษฐกิจทั้งการลงทุนและการท่องเที่ยว. . . (คอลัมน์จับประเด็น วันที่ 13 มกราคม 2552 หน้า 3)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคขอร้อง โดยมีข้อความว่า “ขอให้” เพื่อขอร้องให้ชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่เป็นกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ก็ตาม ยุติการชุมนุมในช่วงที่มีการประชุมนานาชาติในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตัวอย่างที่ 5

“...**ผมก็คงจะต้องขอร้องเหมือนทุกครั้งที่มีการชุมนุมทางการเมืองนั่นแหละครับ ขอให้ทุกฝ่ายใช้ความอดทน อดกลั้น อย่างถึงที่สุด** อย่าปล่อยให้เหตุการณ์บานปลายออกจนกลายเป็นเรื่องเศร้าหมองและโศกสลด หรือวิปโยคอย่างที่เคยเกิดขึ้นเด็ดขาด...” (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 15 กันยายน 2552 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคขอร้อง โดยมีข้อความว่า “ขอร้อง” และ “ขอให้” โดยขอร้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ชุมนุม ใช้ความอดทน ความอดกลั้น เพื่อไม่ให้เหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในประเทศมีความร้ายแรงเกิดขึ้น

ประโยคคำถาม

ประโยคคำถาม เป็นคำพูดหรือข้อความที่ผู้พูดหรือผู้เขียนสร้างขึ้นเป็นคำถามโดยต้องการคำตอบจากผู้รับสาร หรือบางครั้งการสร้างคำถามแต่ไม่ต้องการทราบคำตอบ เพราะมีเจตนาเพื่อให้ผู้รับสารได้คิด อาจจะมีคำวิเศษณ์แสดงคำถามประกอบอยู่ในประโยค เช่น ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เป็นต้น

จากการศึกษาลักษณะการใช้ประโยคคำถามที่ปรากฏในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง พบการใช้ประโยคคำถามเพื่อบอกให้ผู้อ่านได้ฉุกคิด แต่ไม่ต้องการคำตอบ เพราะ โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท มีตัวอย่างดังนี้

1. ประโยคคำถาม ที่มีคำตอบให้คิดเป็นรับหรือปฏิเสธ เป็นข้อความที่ผู้เขียนสร้างเป็นคำถามเพื่อให้ผู้อ่านฉุกคิด และมีคำตอบรับ เช่น “ใช่” “มี” หรือตอบปฏิเสธ เช่น “ไม่ใช่” “ไม่มี” โดยผู้เขียนมักถามโดยใช้คำว่า หรือ หรือไม่ ใช่หรือไม่ ใช่ไหม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 1

"…จากเหตุการณ์ที่คนไทยแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย มีทั้งไล่และรักทักษิณในขณะนี้ ทำให้ผมต้องกลับไปนั่งเงียบๆ นึกย้อนหลังไปในอดีตว่า **เราเคยมีเหตุการณ์ที่ขัดแย้งหรือแตกแยกกันนี้บ้างไหม** ก็พบว่าช่วงที่สังคมไทยแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ช่วงหนึ่ง ได้แก่ ช่วงก่อนวันที่ 6 ตุลาคม 2519…" (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 6 มีนาคม 2549 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำถามที่มีคำตอบให้คิดเป็นรับหรือปฏิเสธ โดยมีข้อความว่า "เราเคยมีเหตุการณ์ที่ขัดแย้งหรือแตกแยกกันนี้บ้างไหม" โดยใช้มีคำวิเศษณ์แสดงคำถาม คือ "บ้างไหม" ประกอบอยู่ในประโยค เป็นคำถามที่ผู้เขียนคอลัมน์ ตั้งคำถามกับตนเองและให้ผู้อ่านฉุกคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในอดีต จากนั้นผู้เขียนตอบคำถามนั้นเป็นคำตอบรับว่ามีเหตุการณ์ชุมนุมในอดีตที่เคยเกิดขึ้นให้กับผู้อ่านได้ทราบ

ตัวอย่างที่ 2

"...เพราะฉะนั้น ฝ่ายที่เรียกร้องให้คนอื่นเสียสละตะพึด **วันนี้ตัวเองยอมเสียสละบ้างหรือยัง**..." (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 7 เมษายน 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำถามที่มีคำตอบให้คิดเป็นรับหรือปฏิเสธ โดยมีข้อความว่า "วันนี้ตัวเองยอมเสียสละบ้างหรือยัง" มีคำวิเศษณ์แสดงคำถาม คือ "หรือยัง" ประกอบอยู่ในประโยค เป็นคำถามที่ผู้เขียนคอลัมน์ต้องการถามกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ฉุกคิดว่าได้เสียสละเพื่อคนอื่นบ้างหรือยัง

ตัวอย่างที่ 3

"...นี่ยังไม่นับรวมกับ ท่าทีของนายกฯทักษิณ ที่จะลงเล่นการเมืองต่อไปหรือไม่อย่างไร เพราะเชื่อว่า การตามเช็กบิล ระบอบทักษิณ ก็ยังเป็นเกมการเมืองต่อไป **แล้วจะมีการชุมนุมประท้วงอีกหรือไม่** ถ้านายกฯทักษิณไม่เว้นวรรค..." (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 10 พฤษภาคม 2549 หน้า 6)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำถามที่มีคำตอบให้คิดเป็นรับหรือปฏิเสธ โดยมีข้อความว่า “แล้วจะมีการชุมนุมประท้วงอีกหรือไม่” มีคำวิเศษณ์แสดงคำถาม “หรือไม่” ประกอบอยู่ในประโยค เป็นคำถามที่ผู้เขียนคอลัมน์ตั้งคำถามกับกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ฉุกคิดว่าจะมีการชุมนุมอีกหรือไม่ ถ้า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ยังไม่ยุติการทำงานทางการเมือง

ตัวอย่างที่ 4

“...**เชื่อหรือไม่**ว่าการต่อสู้ทางการเมืองที่ผ่านมา รัฐบาลโดยนายกฯทักษิณ ชินวัตร ได้ใช้มวลชนระดับรากหญ้าเข้ามาเป็นพลังสำคัญ สำแดงพลังชุมนุมในกรุงเทพฯเลยทีเดียว.... (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 15 พฤษภาคม 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำถามที่มีคำตอบให้คิดเป็นรับหรือปฏิเสธ โดยมีข้อความว่า “เชื่อหรือไม่” มีคำวิเศษณ์แสดงคำถาม “หรือไม่” ประกอบอยู่ในประโยค เป็นคำถามที่ผู้เขียนคอลัมน์ตั้งคำถามกับผู้อ่านเกี่ยวกับการชุมนุมที่สนับสนุนรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ว่าเชื่อผู้เขียนคอลัมน์หรือไม่ว่าการชุมนุมการเมือง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ใช้กลุ่มผู้ชุมนุมที่เป็นชาวบ้าน ส่วนมากจะเป็นเกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ที่อาศัยอยู่ในต่างจังหวัด มาชุมนุมที่กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างที่ 5

“...“ท่านผู้นำ” **จะเอาแบบนี้หรือครับ** จะให้ชาวบ้านทั้ง 2 ฝ่าย ต้องรบราฆ่าฟันกันเลยหรือเพราะตัวเองเพียงคนเดียวแท้ๆ ยิ่งใช้ “อำนาจรัฐ” อย่างนี้มันยิ่งทำให้เกิดความแตกแยกของคนไทยขยายวงกว้างมากออกไปอีก **จิตสำนึกของคนเป็นนายกฯมีเพียงแค่นี้หรือ?**...” (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 23 สิงหาคม 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำถามที่มีคำตอบให้คิดเป็นรับหรือปฏิเสธ โดยมีข้อความว่า “จะเอาแบบนี้หรือครับ” และ “จิตสำนึกของคนเป็นนายกฯมีเพียงแค่นี้หรือ?” มีคำวิเศษณ์แสดงคำถาม “หรือ” ประกอบอยู่ในประโยค เป็นคำถามที่ผู้เขียนคอลัมน์ตั้งคำถามกับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการชุมนุมเพื่อประท้วงขับไล่และการชุมนุมเพื่อสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ประโยคคำถาม ที่มีคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ เป็นข้อความที่ผู้เขียนสร้างเป็นคำถามเพื่อให้ผู้อ่านฉุกคิด และมีคำตอบมักถามโดยใช้คำว่า ใคร อะไร เมื่อใด ที่ไหน อย่างไร ทำไม เพราะเหตุใด เท่าไร ซึ่งคำตอบของผู้อ่านจะมีเนื้อความใหม่ โดยมีความหลากหลายแล้วแต่ความคิดเห็นของผู้อ่าน

ตัวอย่างที่ 1

"...ผมพยายามรื้อฟื้นความหลังถึงเหตุการณ์ ชุมนุมขับไล่นายกฯทักษิณ จนกลายเป็นปัญหา น้ำผึ้งหยดเดียว อยู่ในสังคมไทยปัจจุบันนี้ว่า**สาเหตุมาจากอะไร** ก็พอจะเห็นเค้ารางบางอย่าง..." (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 21 มีนาคม 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำถามที่มีคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ ที่ผู้เขียนคอลัมน์ตั้งคำถามให้ผู้อ่านได้ฉุกคิดถึงสาเหตุการชุมนุม โดยมีข้อความว่า "สาเหตุมาจากอะไร" มีคำวิเศษณ์แสดงคำถาม คือ "อะไร" ประกอบอยู่ในประโยค เป็นคำถามที่ผู้เขียนคอลัมน์ต้องการทราบเหตุผลที่มีการชุมนุมขับไล่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งคำตอบที่มีเนื้อความใหม่จะขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้อ่าน

ตัวอย่างที่ 2

. . . กลุ่มเชียร์-ม็อบชัง จ่อประจัญบานกันอยู่กลางกรุง เห็นแบบนี้ **"เสี่ยแม้ว" รู้สึกยังไง?** อึมครึม ทะแม่งๆ เลยชวนแวะไปโฟกัสที่ ท ทหาร กันอีกแล้ว!! สีเขียวมืออาชีพแบบ "บิ๊กบัง" พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ผบ.ทบ.ยังนิ่งๆในที่ตั้ง เกาะติดสถานการณ์อยู่ที่กองบัญชาการกองทัพบก ถ.ราชดำเนิน . . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 25 มีนาคม 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำถามที่มีคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ ที่ผู้เขียนคอลัมน์ตั้งคำถามกับบุคคลในคอลัมน์ คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยมีข้อความว่า "เสี่ยแม้ว รู้สึกยังไง" มีคำวิเศษณ์แสดงคำถาม คือ "ยังไง" ซึ่งเป็นคำภาษาพูด ประกอบอยู่ในประโยค เป็นคำถามที่ผู้เขียนคอลัมน์ต้องการถาม พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ว่ามีความรู้สึกอย่างไรต่อเหตุการณ์ชุมนุมของทั้งฝ่าย ซึ่งคำตอบที่มีเนื้อความใหม่ได้แก่ ความรู้สึกในเชิงบวกและลบของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 3

. . . **จะจบอย่างไร** กำลังเป็นคำถามยอดฮิตในวันนี้ หลังจากที่กลุ่มพันธมิตรบุกยึดพื้นที่หน้าทำเนียบรัฐบาลได้อย่างง่ายดาย ท่ามกลางความประหลาดใจว่า **ทำไมไม่มีการต่อต้านจากตำรวจและทหารอย่างที่คาดกัน**

นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี ต้องหนีกระเซิงออกจากทำเนียบรัฐบาลไปทำงานที่กระทรวงอื่น รองนายกฯและรัฐมนตรีประจำทำเนียบก็เผ่นกันหมด... (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 23 มิถุนายน 2551 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำถามที่มีคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ ผู้เขียนคอลัมน์ตั้งคำถามให้ผู้อ่านได้ฉุกคิดถึงอนาคตการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ โดยมีข้อความว่า “จะจบอย่างไร” มีคำวิเศษณ์แสดงคำถาม คือ “อย่างไร” ประกอบอยู่ในประโยค เป็นคำถามที่ผู้เขียนคอลัมน์ตั้งคำถามกับผู้อ่าน ให้คาดเดาเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่บุกยึดพื้นที่หน้าทำเนียบรัฐบาล ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะยุติลงด้วยวิธีใด นอกจากผู้เขียนคอลัมน์ได้ตั้งคำถามที่ผู้เขียนมีความสงสัยในการดำเนินงานควบคุมการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯที่ยึดทำเนียบรัฐบาลของตำรวจและทหาร ในข้อความว่า “ทำไมไม่มีการต่อต้านจากตำรวจและทหารอย่างที่คาดกัน” เพื่อให้ผู้อ่านได้ฉุกคิด ซึ่งคำตอบที่มีเนื้อความใหม่จะขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้อ่าน

ตัวอย่างที่ 4

“...วันนี้มีคำถามยอดฮิตเกิดขึ้นในสังคม **คุณจะเลือกข้างไหน คุณเข้าข้างสีไหน แล้ววิกฤติจะลงเอยอย่างไร**พร้อมเสียงหายใจดังเฮือก...” (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 4 เมษายน 2552 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำถามที่มีคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ โดยมีข้อความว่า “คุณจะเลือกข้างไหน คุณเข้าข้างสีไหน แล้ววิกฤติจะลงเอยอย่างไร” มีคำวิเศษณ์แสดงคำถาม คือ “ไหน” และ “อย่างไร” ประกอบอยู่ในประโยค เป็นคำถามที่ผู้เขียนคอลัมน์ตั้งคำถามกับผู้อ่าน ว่าต้องการสนับสนุนกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองกลุ่มไหน พร้อมกับตั้งคำถามไปถึงกลุ่มผู้ชุมนุมว่าเหตุการณ์จะจบลงอย่างไร ซึ่งคำตอบที่มีเนื้อความใหม่จะขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้อ่าน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 5

> . . . น่าสังเกตว่าในข้อเรียกร้องล่าสุดของกลุ่มคนเสื้อแดง นอกจากจะให้ยุบสภาหรือให้รัฐบาลลาออก อย่างที่เคยเรียกร้องแล้ว คราวนี้ได้ล้ำเส้นไปถึงให้ประธานองคมนตรีและองคมนตรีลาออก นับเป็นเรื่องที่หมิ่นเหม่และล่อแหลมอย่างยิ่ง เพราะองคมนตรีก็คือ คณะที่ปรึกษาองค์พระมหากษัตริย์ มีหน้าที่ถวายความเห็นในเรื่องที่ทรงปรึกษา ทรงเลือกแต่งตั้ง หรือให้องคมนตรีออกตามพระราชอัธยาศัย มีการปลุกระดมประชาชน ให้ร่วมชุมนุมต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย และล้มล้างอำมาตยาธิปไตย **ไม่ทราบว่าหมายถึงใคร? และต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยแบบไหน?**. . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 8 เมษายน 2552 หน้า 3)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ โดยมีข้อความว่า “ไม่ทราบว่าหมายถึงใคร? และต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยแบบไหน?” มีคำวิเศษณ์แสดงคำถาม “ใคร” และ “แบบไหน” ประกอบอยู่ในประโยค เป็นคำถามที่ผู้เขียนคอลัมน์ตั้งคำถามกับกลุ่มผู้ชุมนุมแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติได้ฉุกคิด ซึ่งคำตอบที่มีเนื้อความใหม่จะขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ชุมนุม

ประโยคบอกเล่า

ประโยคบอกเล่า เป็นคำพูดหรือข้อความที่บอกเรื่องราวเล่าบอกตามธรรมดา บางทีก็เป็นไปในทางบอกรับ บางทีก็เป็นไปในทางปฏิเสธ ประโยครับถ้าใช้ในภาษาเขียน ไม่มีการใช้คำลงท้ายประโยคเพื่อแสดงความสุภาพ แต่ในภาษาพูดจะมีคำว่า จ๊ะ ค่ะ หรือครับ ลงท้ายประโยคตามสมควรแก่โอกาส ประโยคปฏิเสธ นอกจากจะใช้คำว่า ไม่ แล้วยังใช้คำอื่นได้อีก คือ ใช่ เช่น ใช่ว่าเขาไม่รัก ไม่ใคร่ (= ไม่ใช่ว่า) มิ เช่น มิได้มีใครเห็นใจ (= ไม่ได้มี)

จากการศึกษาด้านการใช้ประโยคบอกเล่าที่ปรากฏในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง พบการใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อบอกให้ผู้อ่านทราบเรื่องราว มี 2 ประเภท โดยมีตัวอย่างดังนี้

1. ประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไปทางบอกรับ คือ คำพูดหรือข้อความที่บอกเรื่องราว โดยมีเนื้อหาไปในทางบอกรับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 1

. . . รถข่าวของ “ไทยรัฐ” จอดอยู่หน้าตึกคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พวกเรา นั่งบ้างนอนบ้างอยู่ข้างรถด้วยความอ่อนระโหยและมึนเมา ใช่ เรากำลังอยู่ในระหว่าง “เมาคน” เพราะรอบๆตัวเราขณะนั้น ฝูงชนเกือบแสนกำลังเดินขวักไขว่จนแน่นสนามฟุตบอลธรรมศาสตร์ บ้างก็เดินออก และบ้างก็เดินเข้า. . . (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 15 ตุลาคม 2516 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไปทางบอกรับ เพื่อต้องการบอกให้ทราบถึงเหตุการณ์การชุมนุมในช่วงคืนก่อนเกิดเหตุวันที่ 16 ตุลาคม 2516 โดยผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่อยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นว่ามีความรู้สึกอ่อนระโหยและมึนเมา เนื่องจากมีคนมาร่วมชุมนุมเป็นจำนวนมาก

ตัวอย่างที่ 2

“...แม้ว่าสถานการณ์ในตอนค่ำๆ จะกลับมาตึงๆ อย่างเดิม เพราะยังมีการชุมนุมต่อที่ถนนราชดำเนิน แต่ก็ดูเหมือนว่าความอึดอัดต่างๆ จะผ่อนคลายลงไปมาก...” (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 11 พฤษภาคม 2535 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไปทางบอกรับ เพื่อต้องการบอกให้ทราบถึงเหตุการณ์การชุมนุมในช่วงตอนเวลาค่ำ ที่ถนนราชดำเนินที่มีความตึงเตรียด แต่ในเวลาต่อมาสถานการณ์การชุมนุมเริ่มคลี่คลาย

ตัวอย่างที่ 3

. . . ตลอดเวลากว่า 2 เดือน ที่พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้จัดการชุมนุมในหลายสถานที่ในกรุงเทพฯ เพื่อกดดันให้นายกรัฐมนตรีลาออก เป็นการชุมนุมทางการเมืองที่ยืดเยื้อยาวนานที่สุด และได้รับการยกย่องจากหลายฝ่าย ว่าเป็นการชุมนุมที่เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อยที่สุด อหิงสาที่สุด แม้ว่าบ่อยครั้งจะมีคนร่วมชุมนุมนับแสนๆคน น่าจะเป็นแบบอย่างของการชุมนุมที่ดี . . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 3 เมษายน 2549 หน้า 3)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไปทางบอกรับ เพื่อต้องการบอกให้ทราบถึงเหตุการณ์การชุมนุมของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่ได้ชุมนุมในหลายสถานในกรุงเทพฯ ด้วยสันติวิธี เพื่อกดดันให้นายกรัฐมนตรีลาออก

ตัวอย่างที่ 4

. . . ที่ผมเป็นห่วงก็คือ เหตุการณ์สลายม็อบ นปก.ที่หน้าบ้านสี่เสาเทเวศร์ เมื่อวันก่อน เข้าใจว่าบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณต้องห้ามที่ รัฐบาลและ คมช.ยื่นคำขาดว่าห้ามไปชุมนุมเด็ดขาด เมื่อกล้าหาญชาญชัยบุกไปถึงที่นั่น อย่างไรเสียก็ต้องมีการสลายการชุมนุม

มีการกระทบกระทั่งเกิดขึ้นหลายครั้ง จนในที่สุดเจ้าหน้าที่ได้รับบาดเจ็บไปกว่า 20 ราย ผู้ชุมนุมได้รับบาดเจ็บหัวร้างข้างแตกไปกว่า 70 ราย ในจำนวนนี้มีบาดเจ็บสาหัสด้วย

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ยัง จับกุมตัวแกนนำผู้ชุมนุมไปคุมขังพร้อมตั้งข้อหาหนัก เตรียมดำเนินคดีกันต่อไป นับเป็นการเริ่มต้นของการต่อสู้ ระหว่างฝ่ายหนึ่งที่เรียกร้องประชาธิปไตย และอีกฝ่ายที่ถูกเรียกว่าเผด็จการ. . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 25 กรกฎาคม 2550 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไปทางบอกรับ เพื่อต้องการบอกให้ทราบถึงเหตุการณ์สลายการชุมนุมกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) ที่บ้านสี่เสาเทเวศร์ ปัจจุบันเป็นที่พักอาศัยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี โดยมีผู้บาดเจ็บจำนวนหลายราย นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ได้จับแกนนำผู้ชุมนุมเพื่อดำเนินคดี

ตัวอย่างที่ 5

. . . ประเด็นการเสนอ คุณสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกฯนั้นในสภาก็คงว่ากันไปตามเกม ในเมื่อพลังประชาชนเสียงข้างมากเชียร์คุณสมชาย หรือแม้แต่พรรคร่วมรัฐบาลเองก็โอเคด้วย ส.ส.ที่เหลือก็คงต้องยอมรับสภาพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อย่างไรก็ตาม ในช่วงสองเดือนอันตรายก่อนที่จะมีการวินิจฉัยยุบพรรคการเมือง คลื่นใต้น้ำทางการเมือง ก็คงจะกระเพื่อมพอสมควร ที่น่าเป็นห่วงคือ เกมการเมืองนอกสภาต่างหาก. . .(คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 17 กันยายน 2551 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไปทางบอกรับ เพื่อต้องการบอกให้ทราบว่ามีการสนับสนุนเลือกคุณสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี และความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มผู้ชุมนุม ผู้เขียนได้เสนอความคิดเห็นว่าเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองซึ่งอยู่นอกสภานั้นน่าหวาดวิตก

2. ประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไปในทางปฏิเสธ คือ คำพูดหรือข้อความที่บอกเรื่องราวโดยมีเนื้อหาไปในทางปฏิเสธ

ตัวอย่างที่ 1

. . . สถานการณ์ที่ใกล้จะสุกงอม ของการชุมนุมขับไล่ผู้นำประเทศ ทำเอาบรรยากาศในบ้านเมือง กร่อยสนิท ไม่เป็นอันทำมาหากินอะไรกัน ใจจดใจจ่ออยู่กับอนาคตของประเทศ วาเลนไทน์ก็วาเลนไทน์เถอะ คงได้หมดอารมณ์ไปเหมือนกัน ประกาศจุดยืนของกลุ่มพันธมิตรประชาชน ต่อการชุมนุมที่สนามหลวง ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ทวงประเทศไทยคืน ไม่กำหนดวันเวลายุติการชุมนุม ขึ้นอยู่กับว่าจะบรรลุจุดมุ่งหมายเมื่อไหร่เท่านั้นจุดนี้ผมว่าอันตรายครับ . . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไปในทางปฏิเสธ เพื่อต้องการบอกให้ทราบถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในวันวาเลนไทน์ที่ยังคงมีการชุมนุมประท้วงของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่สนามหลวง ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นว่า เมื่อไม่มีการกำหนดวันเวลายุติการชุมนุม เหตุการณ์ก็ยิ่งอันตราย

ตัวอย่างที่ 2

. . . ขณะที่ผมนั่งเขียนต้นฉบับวันนี้ กลุ่มพันธมิตรฯ ยังคงปักหลักอยู่ที่หน้าทำเนียบรัฐบาล หลังจากที่บุกฝ่ากำลังตำรวจเข้าไปได้สำเร็จ เมื่อวันศุกร์ที่ผ่านมา จะอยู่อีกกี่วันยังไม่ทราบได้ และวันนี้วันจันทร์ ซึ่งเป็นวันเปิดทำงานของหน่วยราชการในบริเวณนั้นจะมีข้าราชการไปทำงานมากน้อยเพียงใดยังไม่ทราบได้ หรือแม้แต่นายกรัฐมนตรี รอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี จะมีท่านใดไปทำงานที่ทำเนียบหรือไม่ ก็เอาเถอะ ค่อยๆหาคำตอบกันไป ค่อยๆ หาทางออกกันไปแบบวันต่อวัน . . . (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 23 มิถุนายน 2551 หน้า 5)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไปในทางปฏิเสธ เพื่อต้องการบอกให้ทราบว่าในขณะที่ผู้เขียนเขียนต้นฉบับ การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยยังชุมนุมอยู่ที่ทำเนียบรัฐบาล ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นว่าไม่ทราบว่าข้าราชการได้เข้าไปทำงานที่ทำเนียบรัฐบาลหรือไม่ และจะค่อย ๆ หาคำตอบแบบวันต่อวัน

ตัวอย่างที่ 3

"...ผ่านพ้นไปได้กับเหตุการณ์วันที่ 1 พ.ย. 51 ไม่มีเหตุปะทะไม่มีเหตุความรุนแรง เพราะผู้ชุมนุม 2 กลุ่ม คือ นปช. และกลุ่มพันธมิตรฯล้วนอยู่ในที่ตั้ง แต่ในความไม่มีอะไรเห็นภาพฝูงชน 2 ฝ่าย เป็นอย่างดีหากไม่เร่งแก้ไขความขัดแย้ง มันน่ากลัวครับ..." (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 4 พฤศจิกายน 2551 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไปในทางปฏิเสธ เพื่อต้องการบอกให้ทราบว่าหลังจากเกิดเหตุการณ์ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 กลุ่มผู้ชุมนุมทั้งสองฝ่ายยังไม่เกิดเหตุความรุนแรง ผู้เขียนได้เสนอความคิดเห็นว่าหากไม่รีบแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง เหตุการณ์จะมีความน่ากลัวยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 4

. . . การต่อสู้ระหว่างคนที่รักทักษิณ และคนที่เรียกตัวเองว่าพันธมิตรฯ ในที่สุดแล้วก็ไม่มีอะไรแตกต่างจากการเมืองในประเทศที่ผมยกตัวอย่างมาแล้ว สมมติในวันข้างหน้า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จะกลับมาเป็นผู้นำทางการเมืองอีกครั้ง ทุกอย่างก็จะไม่เหมือนเดิม

การปกครองก็จะไม่ราบรื่น เพราะคุณทักษิณก็มีทั้งคนรักคนเกลียดและมุ่งที่จะเอาชีวิต ในขณะที่สมมติฝ่ายประชาธิปัตย์หรือพันธมิตรฯขึ้นมาบริหารประเทศ คนที่รักทักษิณก็จะไม่ยอมง่ายๆ เพราะมีทั้งคนเกลียดคนรักเช่นกัน แล้วจะอยู่กันอย่างไร หนีไม่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ้นการเมืองทมิฬ การเมืองจะ นองไปด้วยเลือด และจะกลายเป็นความชินชาของคนไทย เช่นเดียวที่กำลังชินชากับการชุมนุมประท้วงของพันธมิตรฯในตอนนี้. . . (คอลัมน์ คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 20 พฤศจิกายน 2551 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไปในทางปฏิเสธ เพื่อต้องการบอกให้ทราบว่าสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่ประท้วงขับไล่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และกลุ่มกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติที่สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยทั้งกลุ่มผู้ชุมนุมสองฝ่ายไม่มีฝ่ายใดยอมถอย และแม้ในอนาคต พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จะกลับมาเป็นผู้นำทางการเมือง หรือฝ่ายประชาธิปัตย์หรือพันธมิตรฯขึ้นมาบริหารประเทศ ทุกอย่างก็จะไม่เหมือนเดิม เพราะจะมีปัญหาต่อระบบการบริหารปกครองประเทศเนื่องจากยังมีกลุ่มชุมนุมประท้วงต่อต้าน

ตัวอย่างที่ 5

สถานการณ์การเมืองมีความเข้มข้นมากขึ้นอย่างชัดเจนขนาดนายกฯ ยังถูกคุกคามขณะขบวนรถขับเคลื่อนไหวอยู่บนทางด่วนก็มีรถเบียดแทรกถึง 2 ครั้งในวันเดียวกัน เป็นรถเก๋งสปอร์ตและแท็กซี่ติดป้ายสติกเกอร์ “แดงไม่เอาอำมาตย์” ดีที่ รปภ.ดันให้ออกจากขบวนไปได้ มิฉะนั้นจะเกิดอะไรขึ้นก็ยังไม่รู้ได้ เรื่องนี้จึงไม่ใช่เรื่องปกติ แต่เป็นการจงใจมากกว่า... (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2553 หน้า 6)

จากตัวอย่างนี้เป็นประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไปในทางปฏิเสธ เพื่อต้องการบอกให้ทราบว่าสถานการณ์การเมืองมีความอันตรายมากขึ้น เพราะนายกรัฐมนตรีถูกคุกคามจากฝ่ายที่ไม่สนับสนุนในขณะเดินทางบนทางด่วน ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นว่าเหตุการณ์ดังกล่าวไม่ใช่เรื่องปกติ แต่เป็นการจงใจให้สถานการณ์นั้นเกิดขึ้น

จากการศึกษาด้านการใช้ประโยค พบว่ามีการใช้ประโยค 4 ประเภท คือ ประโยคคำสั่ง ประโยคขอร้องหรือชักชวน ประโยคคำถาม และประโยคบอกเล่า โดยส่วนใหญ่จะใช้ประโยคบอกเล่า เพื่อถ่ายทอดเนื้อหา เหตุการณ์ และแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น อาจมีการใช้ประโยคชนิดอื่นๆ เพื่อแสดงเจตนา แทรกเข้ามาในบทความแสดงความคิดเห็นโดยขึ้นอยู่วัตถุประสงค์ของผู้เขียนว่าต้องการสื่อความหมายกับผู้อ่านในด้านใด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ คือ ถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพในใจ โดยใช้กลวิธีหรือชั้นเชิงในการเรียบเรียงถ้อยคำให้มีพลังที่จะสัมผัสอารมณ์ของผู้อ่านจนเกิดความประทับใจ เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและเกิดอารมณ์สะเทือนใจมากกว่าถ้อยคำที่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, 2548: 53-56)

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การศึกษาด้านการใช้ภาพพจน์ โดยอาศัยเกณฑ์ของจุไรรัตน์ ลักษณะศิริ โดยการใช้ภาพพจน์ก็เพื่อทำให้เกิดมโนทัศน์ เกิดจินตภาพ และช่วยสื่ออารมณ์ความรู้สึกได้ลึกซึ้งกว่าการใช้ภาษาอย่างตรงไปตรงมา โดยผลจากการศึกษาลักษณะการใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง พบการใช้ภาพพจน์ดังนี้

การใช้อุปมา

อุปมา (Simile) คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่โดยธรรมชาติแล้วมีสภาพที่แตกต่างกันแต่มีลักษณะเด่นร่วมกันและใช้คำที่มีความหมายว่าเหมือนหรือคล้ายเป็นคำแสดงการเปรียบเทียบเพื่อเน้นให้เห็นจริงว่าเหมือนอย่างไร ในลักษณะใด เช่นดวงหน้านางนวลกระจ่างดุจดวงจันทร์, เพลงนี้ไพเราะราวกับเพลงจากสวรรค์, เธอว่ายน้ำเก่งเหมือนปลา

ตัวอย่างที่ 1

> . . . แม้แต่การประชุม หอการค้านานาชาติ ที่เพิ่งจะผ่านไปเมื่อไม่กี่วัน สนใจสอบถามสถานการณ์ชุมนุมที่สนามหลวงและการคว่ำบาตรเลือกตั้งกันใหญ่ เขามองละเอียดครับ แม้แต่การขับไล่ทักษิณใช้ **ภาพนายกฯที่ดูเหมือนฮิตเลอร์** ก็ยังมองว่าไม่เป็นผลดีสำหรับภาพพจน์ของประเทศไทย. . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 14 มีนาคม 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการใช้อุปมา โดยเปรียบเทียบในคำว่า “ฮิตเลอร์” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบผู้นำ คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีของไทย กับ ฮิตเลอร์ นายกรัฐมนตรีของอิตาลี ซึ่งเป็นคอมมิวนิสต์ โดยเปรียบเทียบว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวุตร เหมือนกับฮิตเลอร์ ที่มีความคิดทางการเมืองแบบเผด็จการเช่นเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 2

. . . แต่คนเสื้อแดงส่วนใหญ่ คือ ฐานเสียง ของอดีตพรรครัฐบาล ไม่ใช่คนแค่หมื่นคนแสนคนที่เคลื่อนไหวอยู่ในเวลานี้ แต่ยังมีคนที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองอีกขั้วหนึ่งเป็นล้านคน บวกกับความ รู้สึกที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมมาจากการต้องถูกยุบพรรคการเมืองถึงสองครั้ง ก็เหมือน**ลูกโป่ง**ที่รอวันระเบิด . . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 16 เมษายน 2552 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการใช้อุปมา โดยเปรียบเทียบในคำว่า “ลูกโป่ง” กับกลุ่มผู้ชุมนุมแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ เนื่องจากลูกโป่งผลิตจากยาง ซึ่งสามารถแตกได้ง่าย หากมีอะไรไปกระทบเข้า และเมื่อแตกก็จะมีเสียงดัง เหมือนกับกลุ่มผู้ชุมนุมแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ เมื่อถึงจุดที่ต้องแตกระเบิด ก็สามารถสร้างความรุนแรงให้กับเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงได้

การใช้อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ (Metaphor) คือ การเปรียบเทียบด้วยการกล่าวสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบว่า “เป็น” หรือ “คือ” ความหมายจึงลึกซึ้งกว่าอุปมา เช่น ลูกคือดวงตาดวงใจของพ่อแม่ ปัญญาคือดาบสู้ ดัสกร

ตัวอย่างที่ 1

“...วันนี้เลยต้องประกบ “**กุมารทอง**” ซ้ายขวา “เนวิน – ยงยุทธ” เดินสายเร่ร่อนไปทั่วราชอาณาจักร เพราะจะเข้ากรุงเทพฯก็กริ่งเกรงม็อบที่ประกาศเอาจริง คือ “ไม่ออก ไม่เลิก” และประกาศจะยึดทำเนียบไปอย่างยืดเยื้อ จนกว่าจะได้รับชัยชนะ...” (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 16 มีนาคม 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการใช้อุปลักษณ์ โดยเปรียบเทียบในคำว่า “กุมารทอง” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบนายเนวิน ชิดชอบ และ นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ ว่าเป็นกุมารทอง ซึ่งคนไทยมีความเชื่อทางไสยศาสตร์ว่าเป็นวิญญาณของเด็กผู้ชาย โดยนำรูปปั้นที่เป็นเด็กชายซึ่งใส่ชุดไทยมาเลี้ยง เรียกว่า กุมารทอง หากเลี้ยงกุมารทองด้วยการปฏิบัติดูแลอย่างดี กุมารทองก็จะช่วยค้ำคูณ อาทิ ช่วยคุ้มครองป้องกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เจ้าของและครอบครัวจากสิ่งไม่ดีทั้งหลาย ช่วยให้ทำมาค้าขึ้น ไปจนถึงเตือนภัยล่วงหน้าอีกด้วย และจะคอยติดตามเฝ้าระวังบ้านเรือนจากโจรผู้ร้ายและศัตรูไม่ให้มากล้ำกราย ในตัวอย่างนี้ต้องการสื่อความหมายเพื่อเปรียบเทียบว่าทั้งนายเนวิน และ นายยงยุทธ เป็นลูกน้องคนสนิท สามารถช่วยเหลืองานการต่างๆ

ตัวอย่างที่ 2

. . . จากนั้นก็ต้องมาถามใจ พ.ต.ท.ทักษิณว่า จะยังทำตัวเป็น**ปลาหมอแถกเหงือก** ดิ้นรนหาเรื่องกลับมาเป็นนายกฯ รอให้คนมาชุมนุมขับไล่อีกหรือเปล่า หรือจะอาศัยช่วงจังหวะนี้ประกาศเว้นวรรคการเมือง ไม่รับตำแหน่งนายกฯหลังการเลือกตั้ง โดยอ้างว่าเพื่อเปิดโอกาสให้มีการปฏิรูปการเมืองแก้ไขรัฐธรรมนูญ ตามคำเรียกร้องของฝ่ายค้านและนักวิชาการ. . . (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 3 เมษายน 2549 หน้า 5)

จากตัวอย่างเป็นการใช้อุปลักษณ์ โดยเปรียบเทียบในคำว่า ปลาหมอแถกเหงือก ซึ่งจะมีอาการดิ้นรน เมื่อนำมาใช้เป็นอุปลักษณ์ หมายถึง การกระเสือกกระสนดิ้นรนของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ต้องการกลับมารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ตัวอย่างที่ 3

“...แม้จะประกาศ “เว้นวรรคการเมือง” แล้วก็จริง แต่ก็ยังมีเสียงวิจารณ์ว่า “ทักษิณ ชินวัตร” ยังถอยไม่เต็มตัวคือ ถอยฉากออกไป แต่ยังชักใยเป็น**แมงมุมขยุ้มหลังคา**ต่อไป...” (คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว โดย แม่ลูกจันทร์ วันที่ 7 เมษายน 2549 หน้า 2)

จากตัวอย่างเป็นการใช้อุปลักษณ์ โดยเปรียบเทียบในคำว่า แมงมุมขยุ้มหลังคา กับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หมายความถึงผู้อยู่เบื้องหลัง คอยชักใยทำสิ่งต่างๆ เหมือนกับกิริยาของแมงมุมที่มีการชักใยเพื่อทำสิ่งต่างๆเช่น ทำรัง สร้างใยเป็นกับดักเพื่อหาอาหาร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 4

. . . ท่ามกลางสถานการณ์ที่สภาร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.) พยายามรณรงค์ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเสียงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญในวันที่ 19 ส.ค. ในขณะที่กลุ่ม นปก.และกลุ่มไทยรักไทย ก็เดินสายลงพื้นที่ปลุกกระแสต้านรัฐธรรมนูญ. . .

. . . ขณะนี้อยู่ในช่วงเวลาของการเผยแพร่ ดังนั้น พอไปสอบถามในบางกลุ่มอาจยังไม่ได้อ่านร่างรัฐธรรมนูญ เพราะอยู่ระหว่างการจัดส่งของ กกต.ไปยังทุกบ้านภายในสิ้นเดือน ก.ค.นี้ เชื่อว่าเวลาที่เหลืออยู่ประชาชนจะทำความเข้าใจร่างรัฐธรรมนูญได้ **อืดเป็นเรือเกลือ** แบบนี้ ระวังจะไล่ตามฝ่ายต่อต้านไม่ทัน . . . (คอลัมน์จับประเด็น วันที่ 20 กรกฎาคม 2550 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการใช้อุปลักษณ์ โดยเปรียบเทียบในคำว่า อืดเป็นเรือเกลือ คือ ความช้าของเรือขนเกลือในแม่น้ำที่แล่นช้ามาก เนื่องจากต้องบรรทุกสินค้าที่มีน้ำหนัก ทำให้มีการแล่นเรือได้ช้า ใช้เวลาการเดินทางนาน กับ การร่างรัฐธรรมนูญ ที่มีความล่าช้า ทำให้เสียเวลานาน

ตัวอย่างที่ 5

“...หลักคิดจาก “หนอน” เมื่อฝ่ายพันธมิตร ทำหน้าที่เป็น**กระจกบานใหญ่** ส่องให้บางมุมที่ไม่มองของคุณทักษิณ แทนการตอบโต้ ฝ่ายคุณทักษิณ เปลี่ยนเป็นคำขอบคุณ สงครามความคิด อันเป็นชนวนเหตุให้ทหารปฏิวัติก็อาจจะไม่มี...” (คอลัมน์ชักธงรบ โดย กิเลน ประลองเชิง วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการใช้อุปลักษณ์ โดยเปรียบเทียบในคำว่า กระจกบานใหญ่ กับกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยธรรมชาติของกระจกจะมีประโยชน์ในการส่องภาพให้เห็น การใช้คำว่า กระจกบานใหญ่ ในข้อความนี้สื่อความหมายได้ว่ากลุ่มพันธมิตรฯ ได้ทำหน้าที่ตรวจสอบและเปิดเผยข้อมูลบางอย่างของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ให้ประชาชนรับทราบ เหมือนกระจกที่มีประโยชน์ในการส่องภาพต่างๆ ให้คนได้เห็นภาพนั้นๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้สัญลักษณ์

สัญลักษณ์ (Symbol) คือ การเปรียบเทียบที่เรียกสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยใช้คำอื่นแทนคำที่ใช้เรียกนั้นเกิดจากการเปรียบเทียบและตีความซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปเช่น สิงโต, สิงห์ หมายถึง ผู้มีอำนาจ, สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์, ดอกกุหลาบสีแดง หมายถึง ความรัก

ตัวอย่างที่ 1

. . . คิดตกแล้ว ผมขอประกาศว่า จะไม่ไปอยู่ในม็อบไหน ไม่ลงชื่อไล่ใคร เพราะแน่ใจ ไล่**เหลือบ**ฝูงเก่าไปแล้ว จะเปิดช่องให้**เหลือบ**ฝูงใหม่เข้ามาแทน เด็กๆก็เหมือนกัน ตอนนี้ใกล้สอบเต็มที่ เอาเวลานี้ไปดูหนังสือดีกว่า นึกถึง 14 ตุลาฯ 16 – 6 ตุลาฯ 19 หัวอกพ่อแม่ที่ไหน คงไม่อยากให้ลูกเฉียดไปใกล้สนามหลวง. . . (คอลัมน์ชักธงรบ โดย กิเลน ประลองเชิง วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการใช้สัญลักษณ์ โดยเปรียบเทียบในคำว่า “เหลือบ” ซึ่งเป็นแมลงชนิดหนึ่ง ดูดเลือดมนุษย์และสัตว์เป็นอาหาร เมื่อนำมาใช้ในการเปรียบเทียบในข้อความนี้ หมายถึง นักการเมืองที่ทุจริต หาผลประโยชน์ให้กับตนเอง ซึ่งเหมือนพฤติกรรมของเหลือบที่ดูดเลือดเพื่อผลประโยชน์ต่อการดำรงชีพ

ตัวอย่างที่ 2

. . . ดังนั้น ใครที่ว่าวันสองวันจะกลับ คงเพราะเชื่อข้อมูลและสันนิษฐานว่าน่าจะมีความเป็นได้ แต่มองจากรูปการที่เป็นจริงแล้ว น่าจะเป็น “ข่าวลวง” ขย่มขวัญ คมช.มากกว่า และยังเรียกเสียงเชียร์เพิ่มแรงกระตุ้นให้กับผู้สนับสนุนเข้มข้น โดยเฉพาะ “ม็อบ” ที่เปรียบเหมือนได้น้ำชโลมใจจาก “ลูกพี่เก่า” ทำให้มั่นใจว่าต้องสู้ตายแน่ ทำให้เกิดอาการฮึกเหิมเดินหน้าไปทำลายล้างเป้าหมาย พร้อมเผด็จศึก คมช.ทันที เพราะหลังจากที่ คตส.สั่งอายัดทรัพย์ โดยความหมายของ คมช.ก็คือแตกหักและหวังตัดท่อน้ำเลี้ยง ก็เช่นกัน กลุ่มที่เคลื่อนไหวเพื่อสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณก็คงเช่นกันว่าหากถูกตัดท่อน้ำเลี้ยงจะเกิดอะไรขึ้น จะเอาทุนที่ไหนไปลุยต่อ “ลูกพี่” จะยอมยก “**ธงขาว**” เมื่อถูกบีบถูกกดอย่างนี้ โอกาสจะถอดใจก็มี เพราะมิใช่แค่ตัวเองเท่านั้น ลูกเมีย ครอบครัว ญาติพี่น้อง ทรัพย์สมบัติที่ก่อร่าง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สร้างมาเองหรือได้มาแบบพิสดารอย่างไรก็ตาม มีสิทธิถูก “ยึด” และติดคุกหัวโต. . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 15 มิถุนายน 2550 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการใช้สัญลักษณ์ โดยเปรียบเทียบในคำว่า “ธงขาว” หมายถึง การยอมแพ้ เป็นคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ คือ White Flag เป็นที่รับรู้กันในสากลประเทศว่าธงขาวเป็นสัญลักษณ์ของการพักรบ การหยุดยิง หรือการเจรจาในการสงคราม การยกธงขาวยังถือเป็นสัญลักษณ์การขอยอมแพ้ เนื่องจากกองทหารฝ่ายที่เสียเปรียบ จะใช้ธงขาวเป็นสัญลักษณ์ในการขอเจรจากับฝ่ายตรงข้ามอยู่เสมอ ความหมายของธงขาวคือ บุคคลผู้ที่ต้องการเจรจาด้วยนั้นล้วนปราศจากอาวุธ ไม่ว่าจะมาด้วยจุดประสงค์ใดในการเจรจาก็ตาม การกระทำอันตรายแก่ผู้ชูหรือแสดงธงขาว จึงถือเป็นสิ่งที่ห้ามปฏิบัติเป็นเด็ดขาด ในตัวอย่างนี้หมายความว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อาจจะยอมแพ้กับเหตุการณ์ทางการเมืองที่มีการชุมนุมประท้วงและการตัดสินทางกฎหมายเพื่อลงโทษ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

ตัวอย่างที่ 3

. . .ทุกวันนี้บ้านเราชอบ ปั้นน้ำเป็นตัวอยู่ด้วย กรณีอังกฤษถอนวีซ่า คุณทักษิณ นั่นปะไร พูดกันเป็นตุเป็นตะว่าอังกฤษไม่พอใจที่คุณทักษิณเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมืองในประเทศไทยโดยการโฟนอินเข้ามาพูดคุยกับคนเสื้อแดง เข้าลักษณะหนึ่งจะดึง**ฟ้า**ต่ำให้ได้ เลยเป็นเหตุให้ต้องถอนวีซ่าดังกล่าว เอามาปลุกระดมเหมือนตาเห็น. . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 14 พฤศจิกายน 2551 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการใช้สัญลักษณ์ โดยเปรียบเทียบในคำว่า “ฟ้า” หมายถึง พระมหากษัตริย์ ซึ่งคนไทยถือว่าสถาบันพระมหากษัตริย์นั้นสูงเปรียบได้กับฟ้า การดึงฟ้าต่ำ จึงเป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพของพระมหากษัตริย์ ซึ่งคนไทยไม่ให้การยอมรับ

ตัวอย่างที่ 4

“...เพราะฉะนั้นแม้แต่**เก้าอี้** ส.ส.ประชาธิปัตย์ที่มีอยู่ในวันนี้ ก็คือใบบุญของเสื้อเหลือง ทั้งสิ้นแล้วประชาธิปัตย์จะกล้าแตะเรื่องการปิดสนามบินหรือไม่นี่คือเสื้อเหลือง ยังมี**เสื้อเขียว**ที่ยืนยิ้มอยู่ข้างๆ จะตอบแทนกันอย่างไรไหว...” (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 27 มกราคม 2552 หน้า 6)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างเป็นการใช้สัญลักษณ์ โดยเปรียบเทียบในคำว่า “เก้าอี้” หมายถึง ตำแหน่งหน้าที่การงาน ซึ่งโดยปกติคนที่ทำงานจะมีเก้าอี้ประจำตำแหน่ง จึงได้นำคำว่า เก้าอี้ มาเป็นสัญลักษณ์และสื่อความหมายไปถึง ตำแหน่งหน้าที่การงาน และคำว่า “เสื้อเขียว” หมายถึง ทหาร ซึ่งเป็นสีชุดเครื่องแบบของทหาร จึงได้นำคำว่า เสื้อเขียว มาสัญลักษณ์ของอาชีพทหาร ซึ่งจากตัวอย่างหมายถึงทหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองซึ่งมีผลประโยชน์ร่วมกับกลุ่มนักการเมือง

ตัวอย่างที่ 5

. . . วิกฤติการเมืองจากการชุมนุมของกลุ่มเสื้อแดงที่ยกระดับการกดดันไปถึงขั้นปิดอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ซึ่งเป็น**สะดือ** กทม. ไม่ใช่เฉพาะอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิแห่งเดียว ยังใช้แผนดาวกระจายไปบล็อกถนนสำคัญอีกหลายสาย ทำให้กรุงเทพฯกลายเป็นอัมพาตไปครึ่งเมือง สร้างความเดือดร้อนให้กับพี่น้องประชาชนที่ต้องเดินทางกลับบ้านหลายแสนคน . . . (คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว โดย แม่ลูกจันทร์ วันที่ 11 เมษายน 2552 หน้า 2)

จากตัวอย่างเป็นการใช้สัญลักษณ์ โดยเปรียบเทียบในคำว่า “สะดือ” หมายถึง จุดศูนย์กลางโดยธรรมชาติแล้วร่างกายของมนุษย์ มีสะดืออยู่ตรงจุดศูนย์กลางของร่างกาย ซึ่งมีความสำคัญต่อร่างกายมนุษย์ โดยเฉพาะหญิงสาวตั้งครรภ์ ทารกในครรภ์จะได้รับสารอาหารจากมารดาโดยผ่านสายสะดือ การนำคำว่า สะดือ มาเป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายถึงจุดศูนย์กลางที่มีความสำคัญ ในตัวอย่างคือ อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญของกรุงเทพมหานคร โดยนับเป็นหลักกิโลเมตรแรกของกรุงเทพมหานครในการวัดระยะทางไปจังหวัดต่างๆ และเป็นที่เป็นศูนย์รวมบริการรถโดยขนส่งสาธารณะสายต่างๆ

การใช้นามนัย

นามนัย (Metonymy) คือ การใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด เช่น “เวที” หมายถึง การแสดงละคร “มงกุฎ” หมายถึง กษัตริย์ หรือ “มือขวา” หมายถึง คนสนิทที่ไว้วางใจ

ตัวอย่างที่ 1

. . . แต่ก็มีหลายท่านเหมือนกันบอกผมว่าสถานการณ์อย่างทุกวันนี้ ทำให้เกิดความแตกแยกในที่ทำงานและองค์กรขึ้นไม่น้อยเลย เพราะผู้คนแบ่งความคิดเป็น 2 ฝ่าย ประสบการณ์ที่ผมเคยเห็นที่ประเทศอื่นๆเวลามีความขัดแย้งในทำนองนี้ เขาจะไม่เก็บมาพูดกันในองค์กร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หรือในสำนักงานครับ เพราะรู้ว่าถ้าขืนพูด ทะเลาะกันแน่ เขาก็จะหลบไปพูดเรื่องสนุกๆ เช่น เรื่องบันเทิง หรือเรื่องกีฬา เป็นต้น ของเราก็อาจต้องทำอย่างนี้เหมือนกันครับ ไม่แน่ใจว่าใครชอบ**หน้าเหลี่ยม หน้ากลม** ก็อย่าไปชวนพูดเรื่องกลมๆเหลี่ยม ๆ ซิครับ. . . (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 5)

จากตัวอย่างเป็นการใช้นามนัย ในคำว่า หน้าเหลี่ยม เป็นการใช้คำที่บอกลักษณะของโครงรูปใบหน้าแทนการกล่าวถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และคำว่า หน้ากลม เป็นการใช้คำที่บอกลักษณะของโครงรูปใบหน้าแทนการกล่าวถึง นายสนธิ ลิ้มทองกุล

ตัวอย่างที่ 2

"...การเมืองไทยใช่จะมีแต่สีแดง สีเหลือง สีขาว สีชมพูหรือ สีดำเท่านั้น **สีเขียว** ก็เป็นสีที่น่าจับตามากที่สุด เพราะการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองแต่ละครั้ง สีเขียวจะเป็นคนชี้นิ้ว ทหารยังกุมอำนาจทางการเมือง..." (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 5 มกราคม 2551 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการใช้นามนัย ในคำว่า สีเขียว ซึ่งเป็นสีชุดเครื่องแบบของทหารบก จึงได้นำคุณสมบัติดังกล่าวมาใช้แทนอาชีพของทหารทั้งหมด

ตัวอย่างที่ 3

. . . ทุกฝ่ายก็จะได้เลิกมารุมสกรัมนายกฯเสียที ไม่ใช่แค่ไม่ชอบขี้หน้านายกฯ ก็ปลุกระดมเผาบ้านเผาเมืองจนแทบล่มจมไปตามๆกัน สุดท้ายแค่เปลี่ยนหน้านายกฯจาก**หน้าเหลี่ยมเป็นหล่อ** ปัญหาก็ยุติ

สาธุ ประเทศไทย การเมืองใหม่ที่เรียกร้องกันนักหนา ก็คือ นายกฯต้องหน้าหล่อนี่เอง. . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2552 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการใช้นามนัย ในคำว่า หน้าเหลี่ยม เป็นการใช้คำที่บอกลักษณะของโครงรูปใบหน้าแทนการกล่าวถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และ หล่อ เป็นการใช้คำที่บอกคุณสมบัติแทนการกล่าวถึง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 4

. . . การชุมนุมไล่ล่า ขว้างปาสิ่งของขับไล่นายกรัฐมนตรี หรือ รัฐมนตรีที่เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในต่างจังหวัด ทำท่าจะกลายเป็นเหตุการณ์รายวัน ครั้งล่าสุด กลุ่มคนแดงราว 200 คน ได้โห่ร้องขับไล่ รัวตีนตบ ปาไข่ ปาขวดน้ำ และระเบิดปิงปองเข้าใส่รถของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีและรถสื่อมวลชน มีช่างภาพบาดเจ็บสองคนและข้าราชการหญิงคนหนึ่งโดนรุมตบ

หลังจากที่เกิดเหตุการณ์ รองนายกรัฐมนตรีได้สั่งกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้สอบสวนดำเนินคดีผู้ที่ทุบตีรถและขว้างระเบิดปิงปอง แต่แกนนำกลุ่มคนเสื้อแดงคนหนึ่งอ้างว่าผู้ปาระเบิดเป็น “**มือที่สาม**” และโจมตีผู้ที่สั่งให้ดำเนินคดีเป็นคนใจแคบ. . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 17 มีนาคม 2552 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการใช้นามนัย โดยเปรียบเทียบในคำว่า มือที่สาม โดยนำเอาคุณสมบัติของมือที่สามารถสร้างสรรค์ทำสิ่งต่างๆได้ มารวมกับคำว่าที่สาม คือ บุคคลที่สาม คำว่า มือที่สาม จึงหมายถึง บุคคลอื่นที่มายุ่งเกี่ยวต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นๆด้วย

การใช้อติพจน์

อติพจน์ (Hyperbole) คือ การกล่าวเกินจริงซึ่งเป็นความรู้สึกหรือความคิดของผู้กล่าวที่ต้องการย้ำความหมายให้ผู้ฟังรู้สึกว่าหนักแน่นจริงจัง ทั้งผู้กล่าวและผู้ฟังก็เข้าใจว่ามิใช่เป็นการกล่าวเท็จ เช่น ฉันหิวไส้จะขาดแล้วนะ คอแห้ง คอแห้งเป็นผง แม่โฉมยงขอน้ำกินที

ตัวอย่างที่ 1

. . . ทางที่ดีคือ**อย่าเสพข่าวสารมากเกินไปจนระบบย่อยข่าวไม่ทำงาน อย่ารับประทานข่าวสารด้านไหนด้านเดียว ควรเลือกรับประทานข่าวสารให้ครบหมู่** เพื่อให้รู้สถานการณ์ที่แท้จริง ยิ่งช่วงนี้อยู่ในช่วงตะลุมบอนสงครามแย่งชิงประชาชน ประชาชนกำลังโดนกระชากลากทึ้งให้มาเป็นพวกตัวเอง ฝ่ายหนึ่งก็ยุให้เกลียด “ทักษิณ” ต้อง “ไล่ทักษิณ” ออกไป อีกฝ่ายก็บอกให้เห็นใจ “ทักษิณ” ขอโอกาส “ทักษิณ” ให้ทำงานเพื่อบ้านเพื่อเมือง. . . (คอลัมน์ สำนักข่าวหัวเขียว โดย แม่ลูกจันทร์ วันที่ 4 มีนาคม 2549 หน้า 2)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างเป็นการใช้อติพจน์ ในข้อความว่า อย่าเสพข่าวสารมากเกินไปจนระบบย่อยข่าวไม่ทำงาน อย่ารับประทานข่าวสารด้านไหนด้านเดียว ควรเลือกรับประทานข่าวสารให้ครบหมู่ เป็นการกล่าวเกินจริงเพราะใช้คำว่ารับประทานข่าวสาร แทนการใช้คำว่า อ่าน ซึ่งข่าวสารเป็นข้อมูลหรือเอกสาร ไม่ใช่อาหาร จึงไม่สามารถรับประทานได้

ตัวอย่างที่ 2

. . . สรุปก็คือ ไม่ว่าจะมีการเลือกตั้งหรือไม่มีการเลือกตั้ง ตราบใดนายกฯทักษิณ ชินวัตร ยังอยู่เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป บ้านเมืองก็ต้องวุ่นวายไม่สงบอยู่ดี เพราะการเดินขบวนต่อต้านจะมีต่อไปไม่สิ้นสุด ก็ไม่รู้จะเสียเงินภาษีของประชาชน 2 พันล้านบาทเลือกตั้งไปทำไม ทางออกในการแก้ปัญหาดีที่สุด ผมคิดว่าน่าจะ**ใช้วิธี "โดราเอม่อน" คือ ย้อนกาลเวลากลับไปตั้งต้นกันใหม่หมด**. . . (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 16 มีนาคม 2549 หน้า 5)

จากตัวอย่างเป็นการใช้อติพจน์ ในข้อความว่า ใช้วิธีโดราเอม่อน คือ ย้อนกาลเวลากลับไปตั้งต้นกันใหม่หมด เป็นการกล่าวเกินจริงเพราะว่า โดราเอม่อน เป็นตัวการ์ตูน ไม่สามารถนำวิธีของโดราเอม่อน คือ การย้อนเวลากลับไป มาใช้ในชีวิตจริงได้

ตัวอย่างที่ 3

. . . ผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ จะมีมากน้อยแค่ไหนย่อมขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อ กำหนดต่างๆ รวมทั้งห้ามประชาชนออกนอกเคหสถาน ห้ามมิให้มีการชุมนุมมั่วสุม ณ ที่ใดๆ ห้ามเสนอข่าวของสื่อมวลชน หรือ "ห้ามมิให้กระทำการใดๆ" ซึ่งเป็น**อำนาจที่กว้างขวางแบบจักรวาล** . . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 17 มีนาคม 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการใช้อติพจน์ ในข้อความว่า อำนาจที่กว้างขวางจักรวาล เป็นการกล่าวเกินจริง เพราะจักรวาลเป็นพื้นที่ที่กว้างใหญ่มหาศาลหาที่สิ้นสุดไม่ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้บุคลาธิษฐานหรือบุคคลวัต

บุคลาธิษฐานหรือบุคคลวัต (Personification) คือ การสมมุติให้สิ่งที่ไม่มีชีวิต ไม่มีความคิด สิ่งที่เป็นนามธรรมหรือสัตว์ให้มีสติปัญญา อารมณ์ หรือกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ เช่น ดาวกระพริบตาเยาะเราหรือดาวเอ๋ย, ทะเลไม่เคยหลับใหล เธอตอบได้ไหม ไฉนจึงตื่น

ตัวอย่างที่ 1

"...อย่างที่ผมเคยพูดเอาไว้ตั้งแต่ต้นแล้วว่า **การเมืองไทย กำลังจะเดินทางเข้าสู่กับดัก วงจรอุบาทว์** เป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะปล่อยให้ การชุมนุมยืดเยื้อ และเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะปล่อยให้ผู้ชุมนุมกดดัน สร้างความเสียหาย ให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศ..." (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 29 มีนาคม 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการใช้บุคลาธิษฐานหรือบุคคลวัต ในคำว่า การเมืองไทย กำลังจะเดินทางเข้าสู่กับดัก วงจรอุบาทว์ ทำกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ คือ กำลังจะเดินทาง ซึ่งการเมืองไทยเป็นสิ่งไม่มีชีวิต ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้เอง จำเป็นต้องอาศัยนักการเมืองในการดำเนินการต่างๆ ในตัวอย่างนี้ผู้เขียนคอลัมน์ต้องการแสดงความคิดเห็นว่าการชุมนุมการเมืองที่ยืดเยื้อ ทำให้ระบบบริหารการเมืองไทยล้มเหลว

ตัวอย่างที่ 3

"...ผมอยากให้ทุกฝ่าย ทุกม็อบ ไม่ว่าม็อบรักหรือม็อบไล่ อ่านและทำความเข้าใจ**จดหมายของไส้เดือน** ทุกสิ่งในโลกนี้ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ไม่เคยมีสิ่งใดมั่นคงจีรัง การเมืองเกมนี้ ผมเชื่อว่า ฝ่ายใดอดทนต่อแรงยั่วยุได้และนิ่งได้มากกว่า คือ ผู้ชนะ..." (คอลัมน์ชักธงรบ โดย กิเลนประลองเชิง วันที่ 22 สิงหาคม 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการใช้บุคลาธิษฐานหรือบุคคลวัต ในคำว่า จดหมายของไส้เดือน ทำกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ คือ เขียนจดหมาย ในตัวอย่างนี้ผู้เขียนคอลัมน์ได้แสดงความคิดเห็นโดยแนะนำให้กลุ่มผู้ชุมนุมเข้าใจวิถีชีวิตของมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 4

. . . วิกฤติการเมืองจากการชุมนุมของกลุ่มเสื้อแดงที่ยกระดับการกดดันไปถึงขั้นปิดอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ซึ่งเป็นสะดือ กทม. ไม่ใช่เฉพาะอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิแห่งเดียว ยังใช้แผนดาวกระจายไปบล็อกถนนสำคัญอีกหลายสาย ทำให้**กรุงเทพฯกลายเป็นอัมพาต**ไปครึ่งเมือง สร้างความเดือดร้อนให้กับพี่น้องประชาชนที่ต้องเดินทางกลับบ้านหลายแสนคน . . . (คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว โดย แม่ลูกจันทร์ วันที่ 11 เมษายน 2552 หน้า 2)

จากตัวอย่างเป็นการใช้บุคลาธิษฐานหรือบุคคลวัต ในคำว่า กรุงเทพฯกลายเป็นอัมพาต ทำกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ คือ เป็นอัมพาต ซึ่งกรุงเทพมหานคร เป็นชื่อจังหวัด เป็นสิ่งไม่มีชีวิต จึงไม่สามารถเป็นอัมพาตเหมือนมนุษย์ได้

การใช้ปฏิพจน์

ปฏิพจน์ (Oxymoron) คือ การใช้คำที่ไม่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันมารวมไว้ด้วยกันเพื่อให้มีความหมายที่ให้ความรู้สึกขัดแย้ง หรือเพิ่มน้ำหนักให้แก่ความหมายของคำแรก เช่น ไฟเย็น สันติภาพร้อน หรือชัยชนะของผู้แพ้ เป็นต้น

ตัวอย่าง

. . . เคยเกริ่นเอาไว้ตั้งแต่ต้นแล้วว่า เพราะ การขัดแย้งทางความคิดของคนในสังคม ปล่อยไว้นานเข้าจะหมักหมม เป็นความเก็บกดทางการเมือง ระเบิดออกมาตูมเมื่อไหร่จะเกิดวิกฤติรุนแรง ขึ้นในบ้านเมือง โดยเฉพาะถ้าปล่อยไว้ให้ **เป็นสุญญากาศเป็นกฎหมู่** ไม่มีกติกากฎเกณฑ์ใช้อำนาจกันตามอำเภอใจ ผู้ปฏิบัติก็ไม่กล้าใช้อำนาจด้านกฎหมาย เข้าควบคุม สุดท้ายจะถึงกลียุค. . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 3 เมษายน 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการใช้ปฏิพจน์ ในคำว่า เป็นสุญญากาศเป็นกฎหมู่ เป็นการใช้คำที่ไม่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันมารวมไว้ด้วยกันเพื่อให้มีความหมายที่ให้ความรู้สึกขัดแย้ง คือ สุญญากาศ หมายถึง ไม่มีอะไรเลย แต่กฎหมู่ หมายถึง หมู่คนจำนวนมาก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question) คือ การตั้งคำถามแต่มิได้หวังคำตอบหรือถ้ามีคำตอบก็เป็นคำตอบที่ทั้งผู้ถามและผู้ตอบรู้ดีอยู่แล้ว นักเขียนจะใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อเร้าอารมณ์ผู้อ่านหรือสื่อความหมายและข้อคิดที่ต้องการ เช่น เราจะยอมให้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงต่อไปอีกหรือ

ตัวอย่างที่ 1

. . . เมื่อการชุมนุมขับไล่ผู้นำ ล่วงเลยกติกาเวลา ล่วงเลยเกินช่องทางออกที่เขียน ๆ ไว้ในรัฐธรรมนูญ ก็ยากที่จะย้อนกลับหลัง การลาออก หรือยุบสภา ไม่ใช่ที่สุดของการแก้ปัญหาประวัติศาสตร์การเมืองในอดีตเป็นบทเรียนอย่างดี คำถามก็คือว่า **จะหลีกหนีวิกฤติครั้งนี้ได้อย่างไร จะหลบเลี่ยงพฤษภาทมิฬรอบสองได้หรือไม่**. . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ในข้อความว่า จะหลีกหนีวิกฤติครั้งนี้ได้อย่างไร จะหลบเลี่ยงพฤษภาทมิฬรอบสองได้หรือไม่ เป็นการตั้งคำถามที่ผู้เขียนมิได้หวังคำตอบ แต่ต้องการให้ผู้อ่านได้ฉุกคิด

ตัวอย่างที่ 2

"...บัดนี้ได้มีพระภิกษุสงฆ์มาขอบิณฑบาตแล้ว **จะเป็นไปได้ไหมที่ไทยเหลือง ไทยแดง จะกลายเป็นไทยแลนด์เพียงหนึ่งเดียว**ในเร็ววันนี้..." (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2552 หน้า 5)

จากตัวอย่างเป็นการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ในคำว่า จะเป็นไปได้ไหมที่ไทยเหลือง ไทยแดง จะกลายเป็นไทยแลนด์เพียงหนึ่งเดียว เป็นการตั้งคำถามที่ผู้เขียนมิได้หวังคำตอบ แต่ต้องการให้ผู้อ่านได้ฉุกคิด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้การกล่าวอ้างถึง

การกล่าวอ้างถึง (Allusion) การกล่าวอ้างถึงหรือการกล่าวเท้าความ คือ การกล่าวอ้างอิงถึงบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ในวรรณคดีเรื่องอื่นๆ หรือการกล่าวอ้างข้อความตอนหนึ่งตอนใดจากวรรณคดีเรื่องนั้นๆ ทั้งโดยตรงและดัดแปลงมา

ตัวอย่าง

. . . สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงนิพนธ์ผลงาน ซึ่งเรียกว่า**คำอธิษฐานของคุณพุ่ม** เอาไว้ ดังต่อไปนี้

1. ขออย่าให้เป็นคนชิดเจ้าคุณผู้ใหญ่ อธิบาย คนชิดเจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงหเสนี) ถูกเฆี่ยนหลังลายไม่เว้นวัน

2. ขออย่าให้เป็นคนใช้เจ้าพระยานครฯ เล่าลือกันว่า คนใช้เจ้าพระยานครน้อย ถูกทำโทษนอกรีตต่างๆ เช่น เมื่อเรือแล่นช้าก็ให้ฝีพายเอาข้อศอกถองเรือ

3. ขออย่าเป็นคนต้มน้ำร้อนพระยาศรี พระยาศรีสหเทพ (เพ็ง) มีแขกเหรื่อไปมาไม่ขาด จนคนต้มน้ำร้อนเลี้ยงแขก หาเวลาพักไม่ได้

4. ขออย่าเป็นมโหรีพระยาโคราช ว่ากันว่า วงมโหรีวงนี้มีแต่พวกข่าและลาวเชลยสุ้มเสียงสำเนียงเครื่องดนตรีฟังไม่ไพเราะ

5. ขออย่าเป็นสวาสดิ์พระองค์ชุมสาย สวาสดิ์ คือ มหาดเล็ก คนโปรดของกรมขุนราชสีหวิกรม มักถูกจำโซ่ตรวน เวลาใช้ไม่ได้ดังพระหฤทัย

6. ขออย่าเป็นฝีพายเจ้าฟ้าอาภรณ์ฝีพายเรือพระที่นั่งลำนี้ ต้องขานยาวถี่กว่าเรือลำไหนๆ

7. ขออย่าเป็นละครของแม่น้อยบ้า แม่น้อยบ้า คือ ธิดาเจ้าพระยานครราชสีมา (ทองอิน) ละครโรงนี้ไม่เรียกค่าจ้าง ให้ข้าวให้ปลา หอมกระเทียมก็รับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

8. ขออย่าให้รู้ชะตาเหมือนอาจารย์ หมอดูรายนี้ใช้ทีเด็ด ดูเป็นเศรษฐี เป็นขุนนาง เป็นกษัตริย์ ผู้คนก็แตกตื่นไปหา ลงท้ายต้องพระราชอาญาถึงจำคุก

9. ขออย่าเป็นนักเลงอย่างท่านผู้หญิงฟัก ท่านผู้หญิงฟักขึ้นชื่อในการวางอุบายในบ่อนเบี้ย มักทำกิริยาหลอกนายบ่อนให้สนใจ เปิดช่องให้พรรคพวกลักเปิดโปแล้วแทงร่ำรวยกันเป็นอันมาก

10. อย่าให้เป็นดอกไม้เจ้าคุณวัง เจ้าจอมมารดาตานีรัชกาลที่ 1 เป็นช่างร้อยดอกไม้ฝีมือเยี่ยม งานร้อยดอกไม้ไม่เคยขาด จนสวนดอกไม้จนบานไม่ทัน

12. ขออย่าเป็นระฆังวัดบวรฯ ระฆังวัดอื่นตีสองเวลา ย่ำรุ่งและย่ำค่ำ แต่ตอนรัชกาลที่ 4 ทรงผนวชอยู่ ระฆังต้องตีมากกว่า เพราะทรงสั่งให้ตีเรียกสงฆ์ในการอย่างอื่น

คำอธิษฐานของคุณพุ่ม ที่จริง ก็คือ ข่าวซุบซิบที่นิยมกันในวันนี้ ถ้าคุณพุ่มกลับชาติมาเกิดใหม่ ถึงตอนนี้คงต้องมีคำอธิษฐานข้อที่ 13 ขออย่าเกิดเป็นพลเมือง (ดี) ไทย ปีนี้เลือกตั้งมาแล้วสามครั้ง ยังไม่ได้รัฐบาลเป็นโล้เป็นพายเสียที เลือกครั้งที่ 4 เขาว่ากันว่า เป็นแค่รัฐบาลขัดตาทัพ แก้กฎกติกากันแล้ว. . . (คอลัมน์ชักธงรบ โดย กิเลนประลองเชิง วันที่ 11 พฤษภาคม 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการใช้การกล่าวอ้างถึง วรรณคดีเรื่อง คำอธิษฐานของคุณพุ่ม ของสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ มาใช้เป็นตัวอย่างในบทความเพื่อสนับสนุนความคิดเห็นต่อการเมืองที่เกิดขึ้น

จากการศึกษาลักษณะการใช้ภาพพจน์ พบว่ามีการใช้ภาพพจน์ 9 ประเภท คือ การใช้อุปมา การใช้อุปลักษณ์ การใช้สัญลักษณ์ การใช้นามนัย การใช้อติพจน์ การใช้บุคลาธิษฐานหรือบุคคลวัต การใช้ปฏิพจน์ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การเลียนเสียงธรรมชาติ และการใช้การกล่าวอ้างถึง ผู้เขียนบทความได้ใช้ภาพพจน์ในการเขียนบทความเพื่อแสดงศิลปะในการใช้ภาษา ทั้งยังแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านการใช้ภาพพจน์ในเชิงเปรียบเทียบหรือนำมาสนับสนุนความคิดเห็นต่อเรื่องราวที่เขียนในบทความนั้นๆ เพื่อต้องการสร้างภาพและความรู้สึกให้เกิดขึ้นกับผู้อ่าน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและกลวิธีแสดงความคิดเห็น

จากการศึกษาองค์ประกอบและกลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกได้ดังนี้

องค์ประกอบของบทความแสดงความคิดเห็น

ผู้วิจัยได้ศึกษาในเรื่ององค์ประกอบของบทความแสดงความคิดเห็น โดยได้ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบของบทความของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548: 327) สรุปได้ว่าโครงสร้างการเขียนบทความประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง (Title) เป็นข้อความที่เขียนขึ้นเพื่อสื่อสารให้ผู้อ่านทราบว่าเรื่องที่กำลังจะเสนอต่อไปเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร การตั้งชื่อเรื่องที่ดีควรบอกใจความสำคัญ ประเด็นหลักของเรื่อง สามารถจูงใจให้ผู้อ่านได้ทันที ชื่อเรื่องมีรูปแบบหลากหลายในลักษณะต่างๆ ทั้งชื่อเรื่องประเภทบอกเนื้อหาของเรื่องและชื่อเรื่องตั้งตามรูปแบบ อาทิ ชื่อเรื่องแบบสรุปเนื้อหา ชื่อเรื่องแบบคำถาม ชื่อเรื่องแบบคำพูด ชื่อเรื่องแบบอุปมาอุปมัย ฯลฯ

2. ความนำ (Introduction) คือ ส่วนเริ่มเรื่อง ความนำที่ดีควรสามารถจูงใจให้ผู้อ่านอยากอ่านบทความตั้งแต่ต้นจนจบ จึงเขียนด้วยลีลาภาษาที่น่าสนใจ ไม่ยืดยาดเยิ่นเย้อจนเกินไป แต่กระชับให้ผู้อ่านสื่อประเด็นหลักของบทความว่าสมควรอ่านต่อไปหรือไม่ การเขียนความนำเขียนได้หลายแบบ อาทิ แบบพรรณนา แบบบรรยาย แบบคำถาม แบบยกคำพูด แบบเปรียบเทียบ หรือสร้างความฉงนสงสัย จะเขียนรูปแบบใดก็ตาม ความนำที่ดีควรทำให้ผู้อ่านใคร่รู้ อยากติดตามความคิดของผู้เขียนในเนื้อเรื่อง ผู้เขียนสามารถเลือกประเภทความนำได้ตามความถนัดและความเหมาะสมของประเด็นเรื่อง ข้อสำคัญต้องไม่ละทิ้งหน้าที่ของความนำคือ การสร้างความสนใจ ชักจูงให้ผู้อ่านเพลินกับการอ่านบรรทัดต่อไปจนจบ

3. เนื้อเรื่อง (Content) คือ ส่วนหลักที่ผู้เขียนต้องนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเขียนอย่างละเอียดครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการเขียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการค้นคว้า รวบรวม แสวงหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยผ่านการเรียบเรียงข้อมูลความคิดอย่างมีระบบ เนื้อเรื่องเป็นส่วนที่ผู้อ่านคาดหวังจะได้ข้อมูลในรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วินิจฉัยว่าความคิดหรือประเด็นที่ผู้เขียนนั้นมีเหตุผลและข้อมูลหนักแน่นเพียงพอที่มีความคืบหน้าในการให้ข้อมูลอย่างลื่นไหล เพราะฉะนั้น เนื้อเรื่องที่มีข้อมูลน่าเชื่อถือมากเท่าใดก็จะยิ่งทำให้เนื้อเรื่องน่าสนใจอ่านมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งแสดงถึงความพร้อมของผู้เขียนและความสมบูรณ์ของเนื้อหาที่ได้จากการทำงานของผู้เขียนอย่างแท้จริง

4. บทสรุป (Conclusion) คือ ส่วนท้ายสุดของเรื่อง แต่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นส่วนที่ผู้เขียนสามารถใช้ภาษาและเทคนิคการเขียนให้ผู้อ่านประทับใจได้มากน้อยแค่ไหน ตามปกติ บทสรุปจะมีประสิทธิภาพอย่างไร ขึ้นอยู่กับลีลาการนำเสนอเนื้อหาความคิดของผู้เขียนตั้งแต่ต้นด้วยว่าสามารถโน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตามจนจบและเกิดความคิดเห็นด้วยหรือเห็นแย้ง บางครั้งการเขียนความสรุปอาจเป็นไปตามธรรมชาติที่ลื่นไหลมาจากการนำเสนอเนื้อหาอย่างตรรกะ หรือผู้เขียนเจตนาจะหักมุมให้ข้อคิด แต่บางครั้งการเขียนบทสรุปก็มิง่ายนักหากผู้เขียนขาดเป้าหมายการเดินเรื่องที่ชัดเจน ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะจบไม่ลงก็ได้ ดังนั้น ผู้เขียนจึงต้องมั่นใจในวัตถุประสงค์ สร้างทักษะการเรียบเรียงความคิดที่ดีตามกระบวนการเขียนที่กล่าวมาแต่ต้น รวมทั้งมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของโครงสร้างบทความดังกล่าว

จากการศึกษาองค์ประกอบของบทความแสดงความคิดเห็น ที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

ชื่อเรื่อง : (1) แผ่เมตตา

ความนำ : (2) 2.00 น. ของวันที่ 13 ตุลาคม
รถข่าวของ “ไทยรัฐ” จอดอยู่หน้าตึกคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พวกเรา นั่งบ้างนอนบ้างอยู่ข้างรถด้วยความอ่อนระโหยและมึนเมา
ใช่ เรากำลังอยู่ระหว่าง “เมาคน” เพราะรอบๆ ตัวเราขณะนั้น ฝูงชนเกือบแสนคน
กำลังเดินขวักไขว่จนแน่นสนามฟุตบอลธรรมศาสตร์ บ้างก็เดินออก และบ้างอยู่เข้า

เนื้อเรื่อง : (3) การแสดงรายการพิเศษบนเวทีเพิ่งยุติลง
เสียงโฆษกบนเวทีประกาศเรียกร้องให้ผู้คนยืนหยัดอยู่ต่อไป
“ท่านจะหนีดิชั้นไปไหนเสียละคะ” เสียงโฆษกสาววอนว่าอย่างนั้น
“เหลืออีก 10 ชั่วโมงเท่านั้น” เธอตะโกนต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผมยกแก้วเหล้าบางๆ ขึ้นดื่มปลอบใจ
2.30 น. ผู้คนบางตาลงบ้างเล็กน้อย
รถตระเวนของเรามาเสริมกำลังอีกหนึ่งคัน
พวกเราที่เหนื่อยอ่อนเตรียมตัวกลับเพื่อพักผ่อนออมกำลังไว้สำหรับวันใหม่
ผมติดรถกลับมาถึงโรงพิมพ์ เมื่อเวลา 2.45 น. และกว่าจะได้นอน ก็ 3.00 น.เศษ
ตื่นมา 7 โมง เช้าเพื่อรอฟังข่าวคืบหน้า
นักข่าวโต้รุ่งเพื่อนเราโทรศัพท์รายงานมาว่ามีนักเรียน นิสิต นักศึกษา อยู่ในสนามฟุตบอล ประมาณหลายหมื่นคน กำลังช่วยกันเก็บกวาดสนาม
9.00 น. เพื่อนเราวิทยุมาบอกว่า นิสิตนักศึกษาระลอกใหม่เริ่มเดินขบวนเข้ามาอีกแล้วประมาณ 3 พันคน และกำลังทยอยกันมาอีก
9.30 น. หัวหน้าช่างเรียงมายืนทวงต้นฉบับ เหลืออีก 2 ชั่วโมงครึ่งจะถึง 12 น. ของวันที่ 13 ตุลาคม 2516

บทสรุป : (4) ผมตัดสินใจ สวดมนต์อย่างกระท่อนกระแท่น นัยว่าเป็นบทซึ่งเกี่ยวกับแผ่เมตตามหากุศล “สัพเพ สัตตา อเวรา โหนตุ อัพยาปัชฌา โหนตุ อนีฆา โหนตุ สุขี อัตตานัง ปาริหะรันตุ” – ขอสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง จงอย่ามีเวรซึ่งกันและกัน จงอย่าพยาบาทซึ่งกันและกัน จงอย่าได้ทุกข์กาย ทุกข์ใจ จงมีความสุขรักษาตนให้พ้นจากภัยอันตรายทั้งหลาย ทั้งปวงเถิด สาธุ...ขอให้เที่ยงวันของวันที่บันทึก ข้อเขียนชิ้นนี้ “แสงทองแสงธรรม” จงปรากฏขึ้นแก่ แผ่นดินสยามเถิด

(คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 15 ตุลาคม 2516 หน้า 5)

บทความแสดงความคิดเห็นบทนี้มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ (1) ชื่อเรื่อง คือ แผ่เมตตา เป็นชื่อเรื่องแบบสรุปเนื้อหา คือ ผู้เขียนได้นำเนื้อหาในส่วนสรุปของบทความซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ชุมนุม โดยผู้เขียนได้สวดบทแผ่เมตตาเพื่อช่วยไม่ให้เกิดเหตุการณ์ทางการเมืองมีความร้ายแรง (2) ส่วนของความนำ ผู้เขียนได้ใช้การเขียนแบบพรรณนาในการรายงานเหตุการณ์การชุมนุมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยแสดงความคิดเห็นด้วยว่ามีความรู้สึกเหนื่อยและมึนเมาเนื่องจากมีผู้ชุมนุมเป็นจำนวนมากเดินทางมาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (3) ส่วนเนื้อเรื่อง ในส่วนแรกของเนื้อเรื่องผู้เขียนได้ยกตัวอย่างคำพูดของแกนนำในการชุมนุม และในส่วนที่สอง ผู้เขียนได้เล่าเหตุการณ์การทำงานของผู้สื่อข่าวที่ติดตามการชุมนุมในวันนั้น และ (4) บทสรุป ผู้เขียนได้เขียนบทสรุปโดยยกบทแผ่เมตตาขึ้นมาปิดเรื่อง เป็นการสรุปแบบคาดหวัง โดยคาดหวังว่าเหตุการณ์ทางการเมืองที่มีแนวโน้มว่าจะเกิดความรุนแรง จะอยู่ในสถานการณ์ที่ดีขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 2

ชื่อเรื่อง : (1) จะทำอย่างไรก็ทำเสีย

ความนำ : (2) รัฐบาลจะแถลงออกมาครั้งแล้วครั้งเล่าว่าจะจัดการแก้ปัญหาการเข้ามาบวชและอยู่ในประเทศไทยของพระถนอม สุกิตติขจโรให้ลุล่วงลงไป เพื่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง แต่การกระทำของรัฐบาลทำให้ดูเหมือนว่า ปัญหานี้เป็นปัญหาเล็กน้อย ในขณะเดียวกัน ความ ขัดแย้งระหว่างคนสองฝ่ายได้ทวีขึ้นทุกขณะ หลังจากมีคนถูกฆ่าแขวนคอที่จังหวัดนครปฐม 2 คน และได้รับบาดเจ็บอีก 2 คน ที่จังหวัดสงขลา

เนื้อเรื่อง : (3) การสอบสวนในข้อหาว่าพระถนอม สมัยเมื่อครั้งยังครองอำนาจ ได้เป็นผู้สั่งฆ่าประชาชนในเหตุการณ์ 14 ตุลา พนักงานสอบสวนได้ทำไปอย่างแกนๆ ทั้งๆ ที่รัฐบาลสัญญา ธรรมศักดิ์ ได้แถลงว่า 3 ทรราชมีความผิดอย่างฉกาจฉกรรจ์ และแม้พลอากาศเอกทวี จุลละทรัพย์ ผู้รักษาการรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งเคยเป็นเสนาธิการทหารสมัยนั้นก็ได้แถลงยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรปรากฏแก่สาธารณะในทำนองเดียวกันนี้ รัฐบาลไม่ใช้กฎหมายในการวิธีพิจารณาความอาญากับพระถนอม เหมือนกับคนไทย โดยทั่วไปซึ่งได้รับแจ้งความกล่าวโทษและก็รีบดำเนินคดี และบางครั้งยังทำละเมิดกฎหมาย โดยจับกุมไปก่อน แล้วหาหลักฐานภายหลัง เช่นนี้ ย่อมทำให้เกิดความคลางแคลง โดยฝ่ายหนึ่ง เข้าใจว่าพระถนอมไม่มีความผิด ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจว่ามีความผิดอย่างแน่นอน และได้มีการปกป้องกันไว้

บทสรุป : (4) ที่ปล่อยให้เรื่องยังคาราคาซังอยู่เช่นนี้ ตั้งแต่จะทำให้เกิดเหตุการณ์รุนแรง จนถึงกับเสียเลือดเสียเนื้อกันขึ้นมากกว่าที่เสียไปแล้วและเป็นที่แน่นอน มันไม่เป็นผลดีแก่ประเทศชาติและประชาชนเลย ในเมื่อรัฐบาลนั้นมีหน้าที่รักษาความสงบและมีช่องทางที่จะดำเนินการกับพระถนอมได้ทั้งทางนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ แต่ทำเป็นทองไม่รู้ร้อนราวนับว่าจะรอให้เหตุการณ์ มันลุกลามใหญ่โตไปมากกว่านี้เสียก่อนกระนั้นหรือ (บทบรรณาธิการ วันที่ 4 ตุลาคม 2519 หน้า 3)

บทความแสดงความคิดเห็นบทนี้มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ (1) ชื่อเรื่อง จะทำอย่างไรก็ทำเสีย เป็นชื่อเรื่องแบบตั้งคำถาม คือ ผู้เขียนได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐบาลในการแก้ปัญหาเรื่องพระถนอม ว่าจะทำอย่างไร (2) ส่วนของความนำ ผู้เขียนได้ใช้การเขียนแบบบรรยายโดยรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ต่างๆ พร้อมยกเหตุการณ์ข่าวความขัดแย้งระหว่างคนสองฝ่ายและมีผู้เสียชีวิต เพื่อนำมาสนับสนุนความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องของพระถนอม (3) ส่วนเนื้อเรื่อง ในส่วนแรก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เขียนได้กล่าวถึงกล่าวถึงความเป็นมาของเหตุการณ์ที่เคยเกี่ยวขึ้นเกี่ยวกับพระถนอม คือ เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ในส่วนที่สอง ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาลที่ไม่ดำเนินกฎหมายกับพระถนอม ซึ่งแตกต่างกับคนไทยทั่วไปที่ทำผิดต้องถูกดำเนินคดี โดยผู้เขียวกล่าวว่ามีการแบ่งออกเป็นสองฝ่ายคือ พระถนอมไม่มีความผิด และ พระถนอมมีความผิดแต่ได้รับการช่วยเหลือไว้โดยไม่ถูกลงโทษทางกฎหมาย (4) บทสรุป ผู้เขียนได้เขียนบทสรุปแบบเตือน คือ ปิดเรื่องด้วยการเตือนรัฐบาลที่ไม่ดำเนินการทางกฎหมายกับพระถนอม ก็ทำให้เกิดปัญหาต่อประเทศชาติและประชาชนตามมา ซึ่งอาจมีความรุนแรงเกิดขึ้น

ตัวอย่างที่ 3

ชื่อเรื่อง : (1) รู้รักสามัคคี

ความนำ : (2) การชุมนุมประท้วงของประชาชนเรือนแสน ที่ท้องสนามหลวง และเกิดการปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจบริเวณสะพานผ่านฟ้า จนกลายเป็นจลาจล เมื่อค่ำวันที่ 17 พฤษภาคม อันเป็นการต่อสู้คัดค้าน เพื่อให้ พล.อ.สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่งนั้น ทุกฝ่ายต่างก็ไม่ต้องการ ที่จะให้เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น เพราะถึงอย่างไรผู้ประท้วงเหล่านั้น ต่างก็เป็นพี่น้องประชาชนคนไทยเหมือนกัน ถึงแม้จะบาดเจ็บล้มตายเพียงคนเดียว ก็ไม่มีใครปรารถนาให้เป็นอย่างนั้น

เนื้อเรื่อง : (3) ความจริงก่อนหน้านี้ หลังจากการชุมนุมประท้วงในยกแรกยุติลงชั่วคราว ทางฝ่ายเจ้าหน้าที่บ้านเมืองมีความคิดว่า การชุมนุมประท้วงในยกที่ 2 ซึ่งมีเหตุจนกระทั่งรัฐบาลต้องประกาศภาวะฉุกเฉิน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอีก 4 จังหวัด คือ สมุทรปราการปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรสาคร คงจะมีคนเข้าร่วมน้อย ทั้งนี้ก็เพราะเชื่อกันว่าการชุมนุมประท้วงเมื่อคราวที่แล้ว ประชาชนส่วนใหญ่ถูกพรรคฝ่ายค้าน และ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ชักจูงมาหลอกใช้ เพื่อเป็นการสร้างกระแสกดดันให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ตามที่พรรคฝ่ายค้านได้ยื่นญัตติเพื่อขอแก้ไขไปก่อนหน้านี้แล้ว เหตุที่ผู้ชุมนุมประท้วงต้องการให้ พล.อ.สุจินดาลาออกจากตำแหน่งก็เพราะเห็นว่า การก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ พล.อ.สุจินดา แม้ว่ารัฐธรรมนูญจะเปิดช่องให้ บุคคลภายนอกที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งดำรงตำแหน่งนี้ได้ก็ตาม ในขณะเดียวกัน ก่อนหน้าที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะคลอดออกมามีผลบังคับใช้ ก็เคยได้รับการคัดค้านจากประชาชนเรือนหมื่นเรือนแสนมาแล้ว แต่ด้วยความที่เห็นแก่ชาติบ้านเมืองโดยส่วนรวม ทุกคนจึงยอมถอยลงมา 1 ก้าว เพื่อรอการแก้ไขในภายหลัง เหตุการณ์ ต่างๆ จึงยุติและผ่านมาด้วยดี อันที่จริงแล้ว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทางออกที่จะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ในประเด็นที่เป็นปัญหา โดยเฉพาะประเด็นนายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้ง เพื่อคลี่คลายสถานการณ์การชุมนุมประท้วงระหว่างวันที่ 8 -11 พฤษภาคม ที่ผ่านมา นั้น ถ้าจะว่าไปก็เป็นทางออกที่สวยงาม เป็นการดึงปัญหาจากท้องถนนเข้าไปว่าในสภา

บทสรุป : (4) อย่างไรก็ดี เมื่อสถานการณ์ได้ลุกลามขยายตัวมาจนถึงขั้นนี้แล้ว ก็อยากจะขอร้องให้ทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักว่า ถึงอย่างไรผู้ชุมนุมประท้วง ก็เป็นพี่น้องประชาชนคนไทยเหมือนกัน การแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงนั้น ไม่เป็นผลดีด้วยประการใด ๆ ทั้งสิ้น นอกจากนั้น ในฐานะที่ประเทศไทยไม่ได้อยู่โดดเดี่ยวโดยลำพัง การใช้วิธีการรุนแรงเข้าคลี่คลายปัญหา ก็ย่อมเกิดผลกระทบในทางสากล ถึงขั้นอาจจะไม่ได้ยอมรับจากนานา อารยประเทศ ซึ่งล้วนแล้วแต่ไม่เป็นผลดีต่อประเทศชาติโดยส่วนรวมอย่างน้อยก่อนที่จะตัดสินใจอะไรลงไป ก็ขอให้นึกถึงพระราชดำรัส “รู้รักสามัคคี” ขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติ (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 19 พฤษภาคม 2535 หน้า 5)

บทความแสดงความคิดเห็นบทนี้มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ (1) ชื่อเรื่อง คือ รู้รักสามัคคี เป็นชื่อเรื่องแบบแสดงเจตนาของผู้เขียน คือ ผู้เขียนได้นำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง รู้รักสามัคคี มาตั้งเป็นชื่อเรื่อง เพื่อขอร้องให้ผู้อ่านและผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์มีความสามัคคี (2) ส่วนของความนำ ในส่วนแรกผู้เขียนได้เขียนแบบบรรยายโดยกล่าวถึงเหตุการณ์การชุมนุมที่ท้องสนามหลวง ในส่วนที่สองผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นว่าไม่ควรมีเหตุการณ์บาดเจ็บล้มตายเกิดขึ้น เพราะทุกคนต่างก็เป็นคนไทย (3) ส่วนเนื้อเรื่อง ผู้เขียนได้กล่าวถึงการชุมนุมประท้วง ทำให้รัฐบาลต้องประกาศภาวะฉุกเฉิน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากนั้นผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการชุมนุม โดยสนับสนุนให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขปัญหา (4) บทสรุป ผู้เขียนได้เขียนบทสรุปแบบตักเตือน คือปิดเรื่องด้วยการเตือนให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ควรแก้ไขปัญหาด้วยความรุนแรง และก่อนที่จะตัดสินใจทำอะไร ขอให้นึกถึงพระราชดำรัส “รู้รักสามัคคี” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 4

ชื่อเรื่อง : (1) ยังไม่รู้อนาคต

ความนำ : (2) สถานการณ์การเมืองได้เดินมาถึงจุดของมันแล้วด้วยทางออกที่รุนแรงเสียเลือดเสียเนื้อกันอีกครั้ง เมื่อรัฐบาลเลือกใช้วิธีปราบปรามด้วยการยิงแก๊สน้ำตาเข้าใส่ผู้ชุมนุมจนได้รับบาดเจ็บกันจำนวนมากและยังสงสัยกันว่า มีการใช้อาวุธที่รุนแรงของตำรวจเพราะมีการบาดเจ็บ ขาขาด และสะเก็ดคล้ายระเบิดจุดนี้แตกปลายมีการล้อมรัฐสภาเอาไว้ทุกด้าน จนทำให้ ส.ส. – ส.ว.รัฐมนตรี ผู้ติดตาม เจ้าหน้าที่ผู้สื่อข่าวไม่สามารถออกจากสภาได้ ท่ามกลางความอึดอัดเพราะ ไฟฟ้าที่สภาถูกตัด ต้องใช้เครื่องปั่นไฟแทน มีเพียงนายกฯที่เล็ดลอดออกมาได้ด้วยวิธีพิเศษ

เนื้อเรื่อง : (3) พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกฯได้ยื่นใบลาออกอ้างว่าเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วน่าจะเป็นความขัดแย้งภายในมากกว่าโดยเฉพาะแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง พล.อ.ชวลิตนั้นต้องการใช้การเจรจาซึ่งแรกๆน่าจะสอดคล้องกับนายกฯสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ที่ได้แสดงท่าทีประนีประนอมให้ปรากฏแต่พอเข้าสู่เนื้องานจริงๆ กลับปรากฏว่าไปกันคนละทาง พล.อ.ชวลิต เดินหน้าเจรจาทันที โดยส่งคนสนิทไปพบ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ที่ทำเนียบฯ นั่นดูเหมือนจะทำให้การเมืองลดความร้อนแรงลง และมีหวังว่าการเจรจาน่าจะเป็นไปด้วยดี ตรงกันข้ามเล่นกันคนละบท เมื่อรัฐบาลเล่นเกมใหม่หลังจากนายกฯยอมรับข้อเสนอตั้ง ส.ส.ร.3 เพื่อปฏิรูปการเมือง เริ่มด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ม.291 เพื่อนำไปสู่การแก้ไขรัฐธรรมนูญ ขณะเดียวกัน นายชัย ชิดชอบประธานสภาผู้แทนฯกับบรรจุร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับ “หมอเหวง” อีกด้านหนึ่งก็มีการจับแกนนำพันธมิตรฯ 2 คน จะโดยนัยของฝ่ายไหนก็ตาม แต่หากนายกฯ ต้องการเจรจาจริงๆ เกมอย่างนี้ไม่ควรจะเล่น แต่ดูเหมือนจะมีเจตนาให้มันเกิดปัญหามากกว่า จะบอกว่าไม่รู้ไม่เห็นเป็นไปไม่ได้แน่นอนว่าบันไดที่ พล.อ.ชวลิตเตรียมจะนำมาพาดเพื่อหาทางลงทั้ง 2 ฝ่าย จึงต้องจบลงโดยปริยาย ซึ่งแน่นอนว่าพล.อ.ชวลิต เสียหน้ามากๆ และทำให้เกิดความเคลือบแคลงว่ากำลังจะเล่นบทสองหน้าเหมือนนายกฯหรือเปล่า กระทั่งการจัดการกับม็อบที่ล้อมสภาโดยมี พล.อ.ชวลิต รับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมายและมีการสั่งการไม่ให้ใช้วิธีรุนแรงและเสนอให้ไปประชุมรัฐสภาเพื่อให้รัฐบาลแถลงนโยบายสถานที่อื่นเพื่อไม่ให้เกิดการปะทะกันปรากฏว่าไม่มีใครเอาด้วย และตำรวจก็ปฏิบัติการนอกเหนือคำสั่งใช้วิธีรุนแรง แม้จะแถลงนโยบายผ่านพ้นไปได้ด้วยความกระอักกระอ่วนใจ สามารถ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บริหารประเทศได้ แต่ดูเหมือนว่าสถานการณ์จะไปไกลเกินกว่าที่จะอยู่ต่อไปได้แล้ว สถานการณ์ก่อนที่จะมาถึงจุดนี้เคยมีข้อเสนอให้ “ยุบสภา” เพื่อผ่าทางตัน แต่ปรากฏว่า ไม่ยอมเอากัน คิดจะเป็นรัฐบาล มีอำนาจ ต้องการผลประโยชน์ ทั้งๆที่รู้กันดีว่ามันไปไม่รอดแล้วการเมืองมันเน่าแล้วจะขัดแย้งทั้งภายนอกภายในพลังประชาชนก็ง่อนแง่นฟัดกันเอง

บทสรุป : (4) พรรคร่วมรัฐบาลที่น่าจะตัดสินใจได้อย่างดีก็เล่นแง่แค่ไม่เอานายสมัคร สุนทรเวช กลับมาเลือกนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ทั้งๆที่รู้ดีว่าคือ “ตัวปัญหา” และคิดกันเพียงว่าขออยู่ให้นานอีกหน่อยรองบประมาณผ่านโครงการผ่าน ไม่ได้คิดถึงปัญหาการเมืองที่เกิดขึ้น คิดกันแค่สั้น ๆ เอาประโยชน์ เฉพาะหน้าเท่านั้นสุดท้ายก็ต้องเจอการเมืองเลือดจนได้ (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 9 ตุลาคม 2551 หน้า 6)

บทความแสดงความคิดเห็นบทนี้มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ (1) ชื่อเรื่อง คือ ยังไม่รู้อนาคต เป็นชื่อเรื่องแบบประชดประชันเสียดสี คือ ผู้เขียนยังไม่ทราบว่าในอนาคตสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองจะเป็นอย่างไร จึงได้แต่คาดเดาเหตุการณ์ (2) ส่วนของความนำ ผู้เขียนได้เขียนแบบบรรยายโดยกล่าวถึงเหตุการณ์การชุมนุมที่รุนแรงเสียเลือดเสียเนื้อ นอกจากนั้นได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกลุ่มผู้ชุมนุมได้ล้อมรัฐสภาเอาไว้ทุกด้าน ไม่สามารถมีใครเข้าออกได้ และมีความรู้สึกอึดอัดเพราะไฟฟ้าที่สภาถูกตัดต้องใช้เครื่องปั่นไฟ และกล่าวว่านายกรัฐมนตรีสามารถออกไปได้เพียงคนเดียว เพราะใช้วิธีพิเศษ (3) ส่วนเนื้อเรื่อง ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการลาออกของ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ที่อ้างว่าเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นว่าน่าจะเป็นความขัดแย้งภายในมากกว่า (4) บทสรุป ผู้เขียนได้เขียนบทสรุปแบบประชดประชัน คือ ปิดเรื่องด้วยการแสดงความคิดเห็นประชดประชันเสียดสี การเลือกบุคคลมาเป็นนายกรัฐมนตรีของพรรคร่วมรัฐบาล จนในที่สุดต้องพบการปัญหาการชุมนุมทางการเมือง

ตัวอย่างที่ 5

ชื่อเรื่อง : (1) อย่าหลงกล

ความนำ : (2) ต้องประกาศหยุดราชการไปจนถึงวันที่ 21 พ.ค. เนื่องจากรัฐบาลยังไม่สามารถสลายการชุมนุมเสื้อแดงได้ เพราะแกนนำยังไม่ยินยอม ขณะเดียวกันผู้ชุมนุมและกลุ่มก่อการร้ายยังปฏิบัติการก่อเหตุวุ่นวายไปหลายจุดและรุนแรงมากขึ้น นอกจากนั้นยังนำอาวุธสงครามร้ายแรงกระทำต่อเจ้าหน้าที่ประชาชน สื่อมวลชน และเจ้าหน้าที่ประชาชน สื่อมวลชน และเจ้าหน้าที่สาธารณภัย เพื่อให้เกิดความรุนแรงทำให้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นานาชาติเห็นว่าประเทศกำลังเข้าสู่สงครามกลางเมือง ประสานกับเรียกร้องให้สหประชาชาติเข้ามาคลี่คลายสถานการณ์ นี่คือเป้าหมายที่แท้จริง

เนื้อเรื่อง : (3) อย่างไรก็ดี ด้านหนึ่งได้มีความพยายามที่จะคลี่คลายด้วยการเจรจา โดยนายประสพสุข บุญเดช ประธาน ส.ว. เสนอเป็นตัวกลางของ 2 ฝ่าย ซึ่งไม่มีความชัดเจนโดยเฉพาะการยุติการชุมนุมก่อนเจรจา ทำให้รัฐบาลไม่ยอมรับในเงื่อนไขนี้ หรือการที่นายบรรหาร ศิลปอาชา ได้ ได้ประกาศยืนยันว่าหากแกนนำเสื้อแดงยุติการชุมนุมทุกจุดก็พร้อมจะเจรจากับนายกฯ เพื่อให้ทหารถอนกำลังและหันหน้ามาเจรจากัน โดยมีข้อแม้ว่าหากนายกฯไม่ยอม พรรคร่วมรัฐบาลพร้อมจะถอนตัวทันที และได้ขอร้องให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร สั่งยุติการชุมนุมเพราะไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้แต่แกนนำเสื้อแดงปฏิเสธไม่ยอมรับเงื่อนไข นั่นคือสถานการณ์ความเคลื่อนไหวที่คู่ขนานกับเสียงปืน ระเบิด การเผายาง เผาอาคารต่าง ๆ และรุกคืบพื้นที่ทำให้สถานการณ์รุนแรงที่ดูเหมือนจะบ้าคลั่งมากขึ้นเรื่อยๆ สิ่งที่น่าสังเกตก็คือเหตุต่างๆที่เกิดขึ้นนั้นด้านหนึ่งแกนนำเสื้อแดงบอกว่าไม่สามารถสั่งการได้ แต่เมื่อขอเจรจากับรัฐบาลกลับบอกว่า ถ้ารัฐบาลยอมรับเงื่อนไขถอนกำลังทหารก็จะสั่งให้ยุติการใช้ความรุนแรงทันที ดูเหมือนว่าบรรดาแกนนำ นปช. จะเล่นลิ้น โกหกพกลมไปวันๆ ทั้งที่โดยข้อเท็จจริงแล้วผู้คนต่างประจักษ์แล้วว่ามันได้เกิดอะไรขึ้น คำก็ทหารยิงประชาชน แต่กองกำลังของเขากำลังทำอะไรอยู่ แน่นอนว่าการปฏิบัติการทางทหารย่อมทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตบ้าง แต่ดูเหมือนว่าจะมีความระมัดระวังเมื่อถูกยั่วยุและการรุกพื้นที่เพื่อก่อเหตุและสร้างความปั่นป่วนต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นเรื่องที่คนไทยทุกคนจะต้องตั้งสติและมองให้เห็นความจริงในผลที่เกิดขึ้น และจะต้องร่วมมือกันเพื่อไม่ให้ประเทศย่อยยับไปกว่านี้ เพื่อคืนความเป็นปกติกลับคืนมาที่น่าสังเกตอีกประเด็นหนึ่ง ทั้งการที่ พล.ต.ขัตติยะ สวัสดิผล ซึ่งถูกลอบยิงจาก “สไนเปอร์” จนเสียชีวิตไปแล้วนั้น แม้จะยังไม่รู้ว่าเป็นฝีมือใคร ใครสั่ง แต่น่าเชื่อว่าเป็นชนวนหนึ่งที่ต้องการปลุกกระแสความรุนแรง เพราะแม้แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันก็มีสไนเปอร์ที่แอบซ่อนตัว ณ จุดใดจุดหนึ่งก็ได้ออกมาปฏิบัติการซุ่มยิงสื่อ ประชาชนทั่วไป เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รวมถึงผู้ชุมนุมที่กำลังออกอาละวาดไปทั่ว ถามว่ามีเป้าหมายเพื่ออะไร

บทสรุป : (4) สิ่งที่เป็นจริง ณ วันนี้ ต้องดูความเคลื่อนไหวต่างๆ ซึ่งจะเป็นคำตอบ นั่นคือความพยายามทำทุกอย่างเพื่อเป้าหมายไปสู่นานาชาติ โดยเฉพาะสหประชาชาติเพื่อแสดงให้เห็นว่านายกฯ ล้มเหลว รัฐบาลล้มเหลว ซึ่งจะเข้าเงื่อนไขที่จะให้สหประชาชาติเข้ามาเกี่ยวข้องตามข้อเรียกร้องของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และบรรดาแกนนำ โดย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

> พ.ต.ท.ทักษิณ ได้มีการจ้างทนายความระดับอินเตอร์เข้ามาวางแผนให้แล้ว เพราะนี่คือรูลอดเดียวที่จะทำให้เขามีโอกาสกลับบ้าน คืนอำนาจและได้ทรัพย์สินกลับคืน อย่าได้ไป “หลงกล” กับความ “เจ้าเล่ห์” เพื่อคนคนเดียว (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดยสายล่อฟ้า วันที่ 20 พฤษภาคม 2553 หน้า 6)

บทความแสดงความคิดเห็นบทนี้มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ (1) ชื่อเรื่อง คือ อย่าหลงกล เป็นชื่อเรื่องแบบแสดงเจตนาของผู้เขียน คือ ผู้เขียนต้องการตักเตือนให้ผู้อ่านหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่าหลงกล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร (2) ส่วนของความนำ ผู้เขียนได้บรรยายเหตุการณ์ภายหลังรัฐบาลสั่งสลายการชุมนุม โดยได้ประกาศหยุดราชการไปจนถึงวันที่ 21 พ.ค. และกลุ่มผู้ชุมนุมและกลุ่มก่อการร้ายยังปฏิบัติการก่อเหตุวุ่นวายไปหลายจุดและรุนแรงมากขึ้น (3) ส่วนเนื้อเรื่อง ผู้เขียนได้เขียนเล่าสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีความรุนแรงมากขึ้นจนมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต (4) บทสรุป ผู้เขียนได้เขียนบทสรุปแบบตักเตือน คือ เตือนให้ผู้อ่านหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่าหลงกล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

จากการศึกษาองค์ประกอบของบทความแสดงความคิดเห็นพบว่า บทความแสดงความคิดเห็นประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ ชื่อเรื่อง ความนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป เป็นไปตามโครงสร้างของการเขียนบทความ ผู้เขียนจะมีการใช้การตั้งชื่อเรื่องด้วยรูปแบบต่างๆ เพื่อบอกเล่าเนื้อหาของเรื่องเป็นไปทางวัตถุประสงค์ใด และในแต่ละส่วนขององค์ประกอบของบทความจะมีการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน โดยปรากฏอยู่ในส่วนของความนำ เนื้อเรื่อง หรือ บทสรุป

กลวิธีแสดงความคิดเห็น

งานเขียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นการเขียนเพื่อการวิเคราะห์และการวิจารณ์พร้อมกับมีการแนะนำซึ่งเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน มักพบเห็นในการเขียนบทความเชิงโต้แย้ง ซึ่งต้องมีทั้งการวิเคราะห์วิจารณ์และการเสนอแนะ ความสำคัญของการเขียนลักษณะนี้ต้องคำนึงถึงความถูกต้องของข้อเท็จจริงและข้อมูล การแสดงเหตุผลและนำหลักการมาอ้างอิงอย่างชัดเจน ระบุข้อดีข้อเสีย ข้อเสนอแนะ และการยกตัวอย่างประกอบ (สุทิติ ขัตติยะ, 2551: 20)

กลวิธีแสดงความคิดเห็น หมายถึง วิธีการที่ผู้เขียนใช้ในการเขียนบทความเพื่อนำไปสู่การแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน ผู้วิจัยพบว่า กลวิธีการแสดงความคิดเห็นในบทความแสดงคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐทั้งบทบรรณาธิการและบทความประจำใช้กลวิธีร่วมกัน 4 กลวิธี ได้แก่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การอ้างอิง

กลวิธีการแสดงความคิดเห็นที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีการใช้วิธีการอ้างอิงจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน เช่น การอ้างอิงจากคำพูด อ้างหนังสือ ตำรา กฎหมาย ประวัติศาสตร์ หลักการ เป็นต้น การอ้างอิงตามวิธีดังกล่าวจะทำให้ผู้อ่านเชื่อหรือคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียนได้ก็ต่อเมื่อเป็นการอ้างอิงที่สมเหตุสมผลและน่าเชื่อถือ แบ่งออกได้ 3 กลวิธี คือ

1. การอ้างอิงคำพูดบุคคล

การแสดงความคิดเห็น อาจอ้างคำพูดบุคคลหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ บุคคลหรือผู้ทรงคุณวุฒิ มักจะเป็นบุคคลสำคัญ มีชื่อเสียงระดับผู้นำประเทศ เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี นักการเมือง อดีตผู้นำ ผู้มีตำแหน่งสำคัญในคณะรัฐบาล หรือในหน่วยงานราชการและเอกชน เพื่อให้ผู้อ่านเชื่อถือและคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน

จากการศึกษากลวิธีแสดงความคิดเห็น โดยการอ้างคำพูดบุคคล ที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

> . . . จะไม่วันลืมเสียงปลุกใจของคุณ**เสาวนีย์ นิมมานนท์** ณ บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ก่อนที่กองทัพประชาชนไม่รู้ว่ากี่แสนต่อกี่แสน จะเริ่มเดินขบวนเพื่อเรียกร้องความเป็นเสรีชนให้แก่เพื่อนไทยของเขา
>
> “ในอีกไม่กี่นาทีข้างหน้านี้ เราอาจต้องเสียชีวิตเพื่อสังเวยกระสุนปืนของฝ่ายทรราชย์ แต่เราก็จะเดินต่อไป ดิฉันจะลงไปเดินพร้อมกับท่าน และพร้อมที่จะเสี่ยงชีวิตร่วมกับท่าน พวกเราจะต้องตายในวันนี้ ก็ขอให้ตายเถิด ซากศพของเราจะได้กลายเป็น “ปุ๋ย” เพื่อสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ประชาธิปไตยของปวงชนชาวไทย”
>
> บัดนี้ “ประชาธิปไตย” เป็นของพวกเราแล้วสมความปรารถนา อีกไม่เกิน 6 เดือนข้างหน้า เราก็จะมีโอกาสได้เลือกตั้งคนดีเพื่อเป็นผู้แทนสำหรับปกครองบ้านเมืองของเรา ไม่ใช่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือคนใดคนหนึ่งอย่างที่เคยเป็นมา ถูกแล้วเราได้สูญเสีย “ปุ๋ย” ไปมากมายหลายร้อยชีวิต เป็นการสูญเสียที่เกินความคาดหมายและน่าสลดอย่างยิ่ง แต่เราก็หวังว่า ปุ๋ยที่เราสั่งสมไว้ครั้งนี้คงจะช่วยให้ประชาธิปไตย ยืนต้นแผ่กิ่งก้านสาขาไปชั่วนิรันดร. . . (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 19 ตุลาคม 2516 หน้า 5)

จากตัวอย่างเป็นการอ้างอิงคำพูดของบุคคล คือ คุณเสาวนีย์ นิมมานนท์ ซึ่งเป็นโฆษกบนเวทีในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ได้ใช้คำพูดเพื่อปลุกใจให้กลุ่มผู้ชุมนุมมีกำลังใจในการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย ถึงแม้จะต้องมีการสูญเสียชีวิตก็ให้ต่อสู้ต่อไปเพื่อให้คนไทยได้ประชาธิปไตย เพื่อนำมาสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เขียนในเรื่องการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยซึ่งผู้เขียนได้ยกย่องวีรกรรมของวีรชนในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516

ตัวอย่างที่ 2

. . . ก็ดูอย่างรัฐบาล “หลวงตา” สัญญา ซิ ถึงจะเป็นรัฐบาลมะเขือเผา ก็ยังอ่อนนอกแข็งใน ด้วยการสั่งบริษัทการบินทุกสาย ห้ามรับสามทรราชเข้ามาในเมืองไทย ไม่ว่ากรณีใดๆ หากสายการบินไหนขืนรับเข้ามา ก็ไม่ให้ลงสนามบิน สามทรราชก็ไม่กล้าแหยม ผิดกะรัฐบาล “หม่อมพี่” หัวหมอมากเกินไป กลัวผิดกฎหมายมั่ง กลัวผิดรัฐธรรมนูญมั่ง ก็เพื่อความสงบสุขของบ้านเมืองก็น่าจะทำได้ แต่ไม่ยอมทำ

อ้าว...ถ้ากลัวผิดกฎหมาย ก็ออกกฎหมายจำกัดถิ่นที่อยู่อย่างที่ “หม่อมน้อง” แนะก็ได้และก็ไม่ขัดรัฐธรรมนูญด้วย

“ก็ออกกฎหมายจำกัดให้ถนอม ประภาส ณรงค์ ให้อยู่เฉพาะเกาะตะรุเตาซี รับรองไม่มีใครกล้ากลับเข้ามาแน่” ว่าแล้ว “หม่อมน้อง” ก็ชักตัวอย่างประกอบ

“อย่างผมถ้าถูกไล่ออกไปจากเมืองไทย แล้วเกิดมีกฎหมายจำกัดเขต ถ้าเข้ามาก็ให้อยู่ในส้วม แบบนี้ผมก็ไม่กลับ โถ...ใครจะไปนั่งอยู่ในส้วมได้ตลอดชีวิตล่ะ เหม็นอีตายน่ะซี”. . . (คอลัมน์ขลุกขลิก โดย ลอง ลิขิต วันที่ 1 ตุลาคม 2519 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการอ้างอิงคำพูดของบุคคล คือ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่พูดถึงเหตุการณ์การกลับเข้ามาเมืองไทยของ จอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียร และพ.อ.ณรงค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติขจร โดยพูดเสนอให้มีการออกกฎหมายเพื่อจำกัดเขตทั้งสามคนให้อยู่ในพื้นที่เกาะตะรุเตา ซึ่งเป็นเกาะสำหรับนักโทษ พร้อมยกตัวอย่างตนเองประกอบโดยการล้อเลียนว่าหากมีกฎหมายจำกัดเขตให้อยู่แต่ในส้วมก็จะไม่กลับเมืองไทย เพราะไม่สามารถอยู่ในส้วมได้ตลอดชีวิต

ตัวอย่างที่ 3

. . . ผมว่ามีวิธีเดียวที่พอจะทำให้สถานการณ์คลี่คลายไปในทางที่ดีและเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ คุณสุจินดา ประกาศยืนยันไปเลยว่า จะลงเลือกตั้ง ทันทีที่มีเงื่อนไขอำนวยให้สาธารณชนรับทราบอย่างเป็นทางการ น่าจะดีกว่าแก้ด้วยวิธีการอื่น ถ้าหากยังอยากเป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป! คนไทยเรานั้น ยังไงเสีย หากทำผิดแล้วรู้สึกสำนึกผิด จะได้รับการอภัยให้เสมอ หากจะดึงดันต่อไปก็ขอให้ฟังโหร รสช. ที่ชื่อ **คุณอรรถวิโรจน์ ศรีตุลา** เอาไว้หน่อย แกบอกว่าช่วงนี้ถึงวันที่ 9 พฤษภาคม เป็น “มหาอุจ” เกมการเมืองจะรุนแรงระหว่างวันที่ 6 -7-8 พฤษภาคม

“ไม่มีใครปฏิวัติสำเร็จ นอกจากปฏิวัติตัวเอง และเชื่อด้วยว่า ดวงของผู้นำจะเลือกปฏิวัติมากกว่ายอมแพ้ฝ่ายค้าน” แต่ถ้าแพ้ จะไม่มีที่อยู่. . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 5 พฤษภาคม 2535 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการอ้างอิงคำพูดของบุคคล คือ อรรถวิโรจน์ ศรีตุลา ซึ่งเป็นโหราศาสตร์ ได้พูดถึงเหตุการณ์ปฏิวัติ โดยทำนายว่า จะไม่มีใครปฏิวัติสำเร็จ นอกจากฝ่ายรัฐบาลจะปฏิวัติเองและดวงผู้นำ คือ นายกรัฐมนตรี จะเลือกเป็นฝ่ายปฏิวัติมากกว่าเป็นฝ่ายยอมแพ้ให้กับฝ่ายค้าน

ตัวอย่างที่ 4

...ที่หอประชุมกองทัพบก เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2533 มีคำถามตอนหนึ่งที่น่าสนใจและแสดงให้เห็นแนวคิด พล.อ.สุจินดาได้เป็นอย่างดี

ตอนหนึ่งในคำถาม “ท่านจะเล่นการเมืองหรือไม่” ซึ่ง พล.อ.สุจินดากล่าวตอบว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผมเรียนไว้ในที่นี้เลยนะ ขอเป็นคำยืนยันรับรองโดยเด็ดขาด จะไม่มีอะไรมาเปลี่ยนแปลงความคิดผมเลย ผมจะไม่มีวันเล่นการเมืองโดยเด็ดขาด ไม่ใช่ลักษณะนิสัยของผม

ผมเป็นคนทนไม่ได้ที่ใครมาด่าผม ผมเป็นคนทนไม่ได้ ผมอาจจะเตะเอาก็ได้ ความอดทนมีไม่มากพอ แล้วผมจะไปเดินกราบแบบขอคะแนน ผมก็ทำไม่เป็น เพราะว่าการเป็นผู้แทนก็จะไปเดินกราบแบบขอคะแนน ผมก็ทำไม่เป็น เพราะว่าการเป็นผู้แทนต้องทำอย่างนั้นจริง มีทหารหลายคนที่ไม่สามารถจะรักษาศักดิ์ศรีความเป็นผู้มีเกียรติยศแล้วลงไปเลือกตั้งผู้แทนฯ ปรากฏว่าไม่เคยมีใครได้ เพราะไหว้ไม่เป็น เห็นราษฎร เห็นอะไรเหมือนกับลูกน้องตัวมา

ถ้าผมไปเลือกผู้แทนฯ ผมอาจเห็นลูกน้องเป็นสิบเอกเก่าๆ ผมก็ต้องลงไปไหว้ แล้วบอกว่า น้อง ขอพี่สักคะแนน ผมทำไม่ได้ ผมจะลดศักดิ์ศรีในเครื่องแบบที่เคยเป็นอยู่อย่างนี้ไม่ได้

ผมจำได้ว่า คำตอบอันเป็นแนวความคิดของสุจินดาเคยตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง ซึ่งเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันค่อนกว้างขวาง

และความจริงในวันนี้ที่ พล.อ.สุจินดาต้องกล่าวคำว่า “เสียสัตย์เพื่อชาติ” (ไม่ทราบว่าใครแนะนำ) เมื่อต้องเข้ามารับตำแหน่งนายกฯก็เพราะไม่ตรงกับแนวคิดที่ประกาศออกไป. . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 14 พฤษภาคม 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการอ้างอิงคำพูดของบุคคล คือ พล.อ.สุจินดา คราประยูร เคยพูดที่หอประชุมกองทัพบก เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2533 โดยมีเนื้อหาว่า จะไม่เป็นนักการเมือง เพราะเป็นการเสียศักดิ์ศรี หากต้องไปเดินหาเสียง กราบขอคะแนนในการเลือกตั้ง แต่ในปัจจุบันเป็นตรงกันข้ามที่เคยพูดไว้ เพราะ พล.อ.สุจินดา คราประยูร ได้รับตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี ผู้เขียนคอลัมน์จึงแสดงความคิดเห็นต่อ พล.อ.สุจินดา คราประยูร ในเชิงเสียดสีว่าเป็นการเสียสัตย์เพื่อชาติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 5

. . . “**คุณอาจหลอกทุกคนได้ในบางเวลา หรืออาจหลอกบางคนได้ตลอดเวลา แต่คุณไม่สามารถหลอกทุกคนได้ตลอดเวลา**” วาทะอมตะ โดย อับบราฮัม ลินคอล์น อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ที่เว็บไซต์เครือข่ายคนเสื้อแดงเอามาจั่วหัว เป็นสัจธรรมความจริง! เป็นความจริงยิ่งกว่า Truth Today ความจริงวันนี้ ความจริงครึ่งเดียว ที่แกนนำ “หัวขวด” สู้แล้วรวย ป่าวร้อง “ประชาธิปไตย” คือ “ทักษิณ” ที่ต้องหยิบยกมาบอกกล่าว “คนเสื้อแดง” เลือดนักสู้นักเข้มข้นยั้งคิดการบู๊รอบต่อไป. . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 25 เมษายน 2552 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการอ้างอิงคำพูดของบุคคล คือ อับบราฮัม ลินคอล์น อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ที่กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ นำมากล่าวบนเว็บไซต์เครือข่ายคนเสื้อแดง เพื่อนำมาสนับสนุนแนวคิดทางการเมือง

ตัวอย่างที่ 6

. . . “**ทำบาตรแตก ถ้วยแตก ชามแตก แก้วแตก ยังดีกว่าทำให้คนแตกแยกกัน เนื่องเพราะวัตถุที่แตกแล้ว สามารถประสานให้ดีดังเดิมได้อย่างง่ายดาย แต่ถ้าคนแตกความสามัคคีกันเป็นฝักฝ่าย บางทีทั้งชีวิตก็ไม่สามารถสนิทสนมกันได้อีก**” คติธรรมในโลก “ทวิตภพ” จากทั่น ว.วชิรเมธี

คงเตือนสติผู้คนในสังคมไทยได้บ้าง แต่สิ่งสำคัญยามนี้ “ผู้ถือครองอำนาจ” อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกฯ เมื่อเลือกที่จะอยู่ในอำนาจเพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป. . . (คอลัมน์เทียบท่าหน้า 3 โดย ทีมข่าวการเมือง วันที่ 29 เมษายน 2553 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการอ้างอิงคำพูดของบุคคล คือ ว.วชิรเมธี เป็นนามปากกา ของพระมหาวุฒิชัย ท่านเป็นพระสงฆ์ซึ่งเป็นพระนักวิชาการ จากตัวอย่างเป็นคติธรรมที่เนื้อหามุ่งสอนในเรื่องความสามัคคี โดยเปรียบเทียบกับวัตถุที่แตกกับการแตกความสามัคคี ซึ่งวัตถุที่แตกแล้วยังสามารถนำมาประสานมาเป็นเหมือนเดิมได้อีก แต่ความสามัคคีถ้าแตกแยกแล้ว ก็ยากที่จะกลับมาเป็นเหมือนเดิม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การอ้างอิงบุคคล

การแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนอาจอ้างบุคคลหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ บุคคลหรือผู้ทรงคุณวุฒิ มักจะเป็นบุคคลสำคัญ มีชื่อเสียงระดับผู้นำประเทศ เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี นักการเมือง อดีตผู้นำ ผู้มีตำแหน่งสำคัญในคณะรัฐบาล หรือในหน่วยงานราชการและเอกชน เพื่อนำมาสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เขียนให้ผู้อ่านเชื่อถือและคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน

จากการศึกษากลวิธีแสดงความคิดเห็น โดยการอ้างอิงบุคคล ที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

. . . ผมเชื่อว่าสิ่งที่คนไทยทุกคนและสังคมไม่อยากเห็นก็คือ ความรุนแรงที่ขยายหรือบานปลายออกไปมากกว่านี้

ผมเห็นด้วยกับ ท่าน**บัน คี มูน** เลขาธิการสหประชาชาติ และ **ฟิลิป โครว์ลีย์** โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ที่ออกแถลงการณ์เรียกร้องให้ทุกฝ่ายในเมืองไทย “กลับเข้าสู่การเจรจา” เพื่อแก้ปัญหาการเมืองด้วยวิธีการ “สันติวิธี” แทนความรุนแรง

ผมยังมองไม่เห็นเหตุผลที่คนไทยจะต้องฆ่าฟันกันเอง เพียงเพราะความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกันจนไม่สามารถนั่งโต๊ะเจรจาเพื่อหาทางออกร่วมกันได้ ถ้าหากทุกฝ่ายมุ่งยึดเอา “ผลประโยชน์ ของชาติบ้านเมืองเป็นที่ตั้ง” โดย “ไม่มีวาระซ่อนเร้น” อย่างที่ประกาศกันออกมาตลอดเวลา ผมอยากให้ “ดูรัฐบาลใหม่อังกฤษ” เป็นตัวอย่าง ซึ่งผมนำมาเขียนหลายครั้ง เพื่อให้คนไทยได้ “เรียนรู้ประชาธิปไตยต้นแบบ” ว่า เขาเล่นการเมืองกันอย่างไร แม้การเลือกตั้งอังกฤษครั้งนี้จะได้ “รัฐบาลผสม” เป็นครั้งแรกในรอบหลายสิบปีเพราะไม่มีพรรคไหนได้เสียงเกินครึ่งในสภา แต่ “ข้อต่อรอง” ในการ “จัดตั้งรัฐบาลผสม” กลับแตกต่างจากพรรคการเมืองไทยอย่างสิ้นเชิง เหมือนหน้ามือกับหลังเท้า. . . (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 17 พฤษภาคม 2553 หน้า 5)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างเป็นการอ้างอิงบุคคล คือ บัน คี มูน เลขาธิการสหประชาชาติ และฟิลิป โครว์ลีย์ โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและมีตำแหน่งสูง เพื่อนำมาสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เขียนในเรื่องการแก้ไขปัญหาทางการเมืองด้วยสันติวิธี

ตัวอย่างที่ 2

. . . เมื่อวันอังคาร **คุณบรรหาร ศิลปอาชา** อดีตนายกฯ ประธานที่ปรึกษาหัวหน้าพรรคชาติไทย พัฒนา ที่วางตัวสงวนท่าทีมาตลอด ก็ลุกขึ้นมาแถลงข่าวด่วน เรียกร้องให้เสื้อแดงสลายการชุมนุมทุกจุด เมื่อสลายการชุมนุมแล้ว ตนพร้อมจะพูดคุยกับรัฐบาลในฐานะพรรคร่วมรัฐบาล เพื่อให้ทหารถอยกลับที่ตั้งในทันที หากรัฐบาลไม่ทำตาม พรรคร่วมรัฐบาลทุกพรรค ก็จะถอนตัวจากการร่วมรัฐบาลทันที โดยตนขอเป็นผู้รับผิดชอบเอง

เมื่อทุกฝ่ายสลายกันหมด ก็ให้เดินหน้าตามโรดแม็ป 5 ข้อต่อไป จะทำให้เรื่องจบไม่มีปัญหา ถ้าได้อย่างนี้ กลุ่มเสื้อแดงยอมตาม ก็จะมีการประชุมพรรคร่วมรัฐบาลในช่วงเย็นวันนี้เลย (19 พ.ค.) เชื่อว่าพรรคร่วมจะเห็นด้วยกับตน

อดีตนายกฯ บรรหาร ยังฝากความไปถึง อดีตนายกฯทักษิณ ชินวัตร ด้วยว่า “อยากฝากถึงน้องทักษิณ จะบอกว่าไม่เกี่ยวข้อง ก็เป็นไปไม่ได้ พี่ขอให้เอาตามนี้ ตามที่พี่บอก มีอะไรก็มาคุยกัน ผมก็ชอบพอกันมานาน แต่วันนี้บ้านเมืองจะอยู่กันไม่ได้ บ้านเมืองจะสลายหมดแล้วและตำรวจบางชุดก็ไม่ทำงาน พรุ่งนี้ผมจะไปเซี่ยงไฮ้แล้ว แต่ถ้าเอาตามนี้ ถ้าเชื่อตามไอเดียผม สองวันก็จบเลย และผมจะยกเลิกไปเซี่ยงไฮ้ มาทำเรื่องนี้ให้จบกัน”

ผมก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่า อดีตนายกฯทักษิณ และ เสื้อแดงจะเห็นด้วยกับข้อเสนอของ อดีตนายกฯ บรรหาร เพราะข้อเสนอนี้เป็นการเอารัฐบาลเป็นตัวประกัน ไม่ใช่แค่นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ถ้าเสื้อแดงสลายการชุมนุม แล้วทหารไม่ถอนกลับที่ตั้ง พรรคร่วมก็จะถอนตัวจากรัฐบาลทันที รัฐบาลก็อยู่ไม่ได้ จึงเป็นข้อเสนอที่หนักแน่นไม่ควรปฏิเสธ ถ้าหาก อดีตนายกฯทักษิณ และ เสื้อแดง ปฏิเสธก็แสดงว่ามีเป้าหมายอื่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผมขอชม อดีตนายกฯบรรหาร ที่เสนอเงื่อนไขได้เฉียบขาดเป็นรูปธรรมชัดเจน เป็นข้อเสนอที่สองฝ่ายยากที่จะปฏิเสธ ถ้า อดีตนายกฯทักษิณ ปฏิเสธ ก็แสดงว่า มีเป้าหมายอื่น ถ้า นายกฯ อภิสิทธิ์ปฏิเสธ ก็แสดงว่า มีเป้าหมายอื่น ถ้า นายกฯอภิสิทธิ์ปฏิเสธ รัฐบาลก็ต้องล้ม เป็นข้อเสนอที่ปฏิเสธมิได้ ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวันนี้คงจะมีคำตอบ . . . (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 20 พฤษภาคม 2553 หน้า 5)

จากตัวอย่างเป็นการอ้างอิงบุคคล คือ บรรหาร ศิลปอาชา ประธานที่ปรึกษาหัวหน้าพรรคชาติไทยพัฒนา ที่ได้ออกมาเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการชุมนุมประท้วง โดยผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นในเชิงเห็นด้วยพร้อมชื่นชมข้อเสนอของนายบรรหาร ศิลปอาชา

ตัวอย่างที่ 3

"...นะครับ หมดเวลาแล้วสำหรับการทะเลาะกัน ไปทำบุญร่วมกันดีกว่าจะได้รักใคร่กลมเกลียว และนำความสุขกลับคืนมาอย่างที่คุณ**จิระนันท์** และคุณ**ดี้ นิติพงษ์ ห่อนาค** เรียกร้องไว้..." (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 26 พฤษภาคม 2553 หน้า 5)

จากตัวอย่างเป็นการอ้างอิงบุคคล คือ จิระนันท์ พิตรปรีชา และ นิติพงษ์ ห่อนาค ซึ่งทั้งสองท่านเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง โดยจิระนันท์ พิตรปรีชา เป็นอดีตผู้นำนักศึกษาในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ปัจจุบันเป็นนักเขียน และผู้จัดทำบทบรรยายภาพยนตร์ และ นิติพงษ์ ห่อนาค เป็นนักแต่งเพลงซึ่งผลงานเพลงที่มีชื่อเสียงมากมาย โดยผู้เขียนได้นำบุคคลทั้งสองท่านมาสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เขียนเพื่อขอร้องให้คนไทยที่มีความคิดทางการเมืองแตกต่างกัน กลับมารักใคร่กันเหมือนเดิม

3. การอ้างทฤษฎีหรือตำราความรู้

การแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนอาจอ้างตำรา ทฤษฎี ความรู้ต่าง ๆ ที่เกิดจากการค้นคว้ารวบรวมของนักปราชญ์ผู้รู้ทั้งหลาย ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือ ได้แก่ ตำรา แบบเรียน หรือทฤษฎีที่แสดงความรู้สาขาต่างๆ เป็นหลักฐานเชื่อถือได้ บทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ปรากฏการอ้างถึง ทฤษฎี หลักการ กฎหมาย หนังสือ ธรรมะหรือพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นหลักฐานหรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ทำให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการศึกษากลวิธีแสดงความคิดเห็น โดยการอ้างทฤษฎีหรือตำราความรู้ ที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

> . . . ใครผู้ใดทำกรรมไว้ จะต้องชดใช้กรรมนั้นใช่ไหมครับ? ใช้**มาตรา 17** ยึดทรัพย์สินของคนทั้งสามซึ่งไม่อยากจะเอ่ยชื่อ รวมทั้งของลูกเมียบริวารที่ได้ไปเพราะทุจริตหรือโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่มาขายเอาเงินไปซ่อมแซมอาคารสถานที่ราชาการที่ถูกเผา พยายามนำตัวผู้ที่ออกคำสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปฆ่าประชาชนอย่างทารุณโหดร้ายและป่าเถื่อนที่สุดมาลงโทษตามตัวบทกฎหมายที่วางไว้ . . . (คอลัมน์สีสด วันที่ 19 ตุลาคม 2516 หน้า 2)

จากตัวอย่างเป็นการอ้างทฤษฎีหรือตำราความรู้ คือ มาตรา 17 ซึ่งเป็นมาตรากฎหมาย เพื่อเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยมาตรา 17 เป็นบทบัญญัติหนึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีต เป็นการให้อำนาจฝ่ายบริหารโดยนายกรัฐมนตรีอย่างไม่มีการถ่วงดุล ทำให้ฝ่ายบริหารมีความเฉียบขาดในการจัดการเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งอาจทำให้เกิดความฉับไวในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน แต่ก็นำมาซึ่งการใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิดโดยมีการสั่งลงโทษประหารชีวิตผู้บริสุทธิ์ไปแล้วเป็นจำนวนมาก

ตัวอย่างที่ 2

> . . . ท่ามกลางสถานการณ์ที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจะมีการชุมนุมเคลื่อนไหวเพื่อเปิดโปงพฤติกรรมฉ้อฉลของระบอบทักษิณ
>
> พล.อ.อ.คงศักดิ์ วันทนา รมว.มหาดไทย ได้ออกมาขวางลำ โดยระบุว่า การที่กลุ่มพันธมิตรฯ ออกมาโจมตีรัฐบาล และ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ถือว่า **เข้าข่ายผิดกฎหมายเลือกตั้ง มาตรา 40 และมาตรา 44** เป็นการลดความน่าเชื่อถือและบุคคลและพรรคการเมือง...
>
> ...แต่แกนนำ**กลุ่มพันธมิตรฯก็ยังยืนยันจะจัดชุมนุม เพราะถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ** . . . (คอลัมน์จับประเด็น วันที่ 31 สิงหาคม 2549 หน้า 3)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างเป็นการอ้างทฤษฎีหรือตำราความรู้ คือ มาตรา 40 และ มาตรา 44 ซึ่งเป็นกฎหมายเลือกตั้ง โดยพล.อ.อ.คงศักดิ์ วันทนา รมว.มหาดไทยกล่าวว่าการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยผิดกฎหมายมาตรา 40 และมาตรา 44 และกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้อ้างสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญว่าสามารถชุมนุมทางการเมืองได้

ตัวอย่างที่ 3

. . . ส่วนการที่พรรคไทยรักไทยจะสกัดกั้นการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ก็อาจจะขัด**ต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 39 ว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน ฯลฯ และมาตรา 44 เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ** แม้จะอ้างว่าเป็นความผิดตามกฎหมายการเลือกตั้งในขณะที่พระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับ แต่กฎหมายก็ห้ามแต่เฉพาะ “การใส่ร้ายด้วยความเท็จ” เท่านั้น . . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 20 กันยายน 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการอ้างทฤษฎีหรือตำราความรู้ คือ มาตรา 39 ว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน ฯลฯ และมาตรา 44 ว่าด้วยเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ซึ่งเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญที่พรรคไทยรักไทยนำมาอ้างเพื่อใช้เป็นหลักฐานดำเนินคดีกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

ตัวอย่างที่ 4

. . . ไม่ทราบว่า นายสมัคร สุนทรเวช ไปฟังข่าวลือมาจากไหน จึงกล้าฟันธงว่าเหตุที่พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ต่อต้านการแก้ไข**รัฐธรรมนูญ** เพราะกลัวรัฐบาลแก้ไข**มาตรา 63** ทำให้ไม่อาจชุมนุมต่อไปได้ นายกรัฐมนตรียังกล่าวหาด้วยว่า “เขาเขียนกันเอาไว้ พยายามกันนาน ไอ้พวก หน้าแหลมฟันดำ ทำกันจนสำเร็จ และเอามาตรา 63 มาใส่ไว้ แผนการทำลายล้างประเทศมีอยู่”

การฟันธงเช่นนี้ ถือว่าเป็นความคิดที่ค่อนข้างตื้นเขิน แสดงว่าไม่เข้าใจหลักการสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย มองการชุมนุมตามท้องถนน มองการเมืองภาคประชาชนนอกสภาเป็น “การเมืองข้างถนน” ดังที่นายกฯเคย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บริภาษกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่ออกมาชุมนุมเรียกร้อง เมื่อกว่า 30 ปีก่อน “เป็นแก๊งข้างถนน” ถึงความคิดนั้นก็ไม่ยอมเปลี่ยน

ถ้าหากจะศึกษาวิวัฒนาการของรัฐธรรมนูญไทยเสียหน่อย ก็จะพบว่ารัฐธรรมนูญส่วนใหญ่ ถือว่าเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย และเขียนรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับที่ประชาชนมีส่วนร่วม อย่างช้าที่สุดก็เริ่มต้นที่**รัฐธรรมนูญ 2517** ที่มาจากการต่อสู้ของนักศึกษา-ประชาชน และประกาศใช้มา 34 ปีแล้ว. . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 6 สิงหาคม 2551 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการอ้างทฤษฎีหรือตำราความรู้ คือ มาตรา 63 ซึ่งเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญว่าด้วยเสรีภาพในการชุมนุม ซึ่งเป็นฝ่ายรัฐบาลนำมาอ้างว่าเป็นกฎหมายที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ต่อต้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นว่าประชาชนมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน โดยอ้างทฤษฎีทางกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2517 ซึ่งประกาศใช้มานานแล้ว

ตัวอย่างที่ 5

. . . เห็นได้ชัดว่าการต่อสู้ทางการเมืองพรรคเพื่อไทยกับ นปช. ใช้กลยุทธ์ที่เรียกว่า “แยกกันเดิน รวมกันตี” เหตุผลสำคัญที่พรรคเพื่อไทยไม่ยื่นญัตติเพื่ออภิปรายไม่ไว้วางใจนายก รัฐมนตรี เพราะเกรงว่าจะขัดต่อกลยุทธ์การต่อสู้ของ นปช. ที่ยื่นคำขาดให้ยุบสภาในทันที แต่**ถ้ามีการยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจแล้ว รัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติห้ามนายกรัฐมนตรียุบสภา** จึงไม่สามารถทำตามคำขาดของ นปช. พรรคเพื่อไทยจึงปล่อยให้กลุ่ม นปช. เล่นการเมืองนอกสภาอย่างเต็มที่ และนำไปสู่โศกนาฏกรรมนองเลือด รุนแรงที่สุดในเวลาเกือบ 2 ทศวรรษ. . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 29 เมษายน 2553 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการอ้างทฤษฎีหรือตำราความรู้ คือ กฎหมายรัฐธรรมนูญ ในบทบัญญัติห้ามนายกรัฐมนตรียุบสภา เมื่อมีการยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ เป็นการอ้างทฤษฎีทางกฎหมาย และผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นจากข้อทฤษฎีกฎหมายดังกล่าวว่า พรรคเพื่อไทยปล่อยให้กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ กลุ่ม นปช. ชุมนุมประท้วงได้อย่างเสรี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การยกตัวอย่าง

การยกตัวอย่างเป็นกลวิธีแสดงความคิดเห็นที่เป็นข้อความสนับสนุนที่ดี เห็นชัดเจน และมีลักษณะเป็นรูปธรรม การยกตัวอย่างมาประกอบทำให้ผู้อ่านเข้าใจหรือเห็นด้วยกับเรื่องราวนั้นๆ ง่ายขึ้น หรือเห็นจริงกับความคิดเห็นหรือข้อสรุปที่ตามมาของผู้เขียน ตัวอย่างอาจเป็นบุคคล เรื่องราว เหตุการณ์ การกระทำ คำพูด นิทาน นิยาย หนังสือ ฯลฯ บทความแสดงความคิดเห็นใช้กลวิธีการยกตัวอย่างเพื่อเป็นส่วนสนับสนุนหรือกลวิธีนำไปสู่การแสดงความคิดเห็นแบบต่างๆ กลวิธีการยกตัวอย่างมีลักษณะร่วมหรือคล้ายการอ้างอิงหรืออ้างถึงในเชิงความหมาย อาจเป็นเพราะการใช้ภาษาหรือการใช้คำว่าตัวอย่างหรือการอ้างถึงสามารถแทนที่กันได้ เช่น ใช้ว่า การอ้างบุคคล อ้างหนังสือ อ้างตำรา ก็สามารถใช้แทนว่ายกตัวอย่างบุคคล ยกตัวอย่างหนังสือ ยกตัวอย่างตำรา เป็นต้น การยกตัวอย่างมี 2 ลักษณะ กล่าวคือ ยกตัวอย่างโดยมีคำแสดงตัวอย่าง ได้แก่ คำว่า เช่น ได้แก่ ยกตัวอย่าง กรณี อาทิ ฯลฯ และลักษณะที่ยกตัวอย่างโดยไม่มีคำแสดงตัวอย่าง แต่จะกล่าวถึงตัวอย่างขึ้นมาเลย เป็นกรณีที่ต้องการยกขึ้นมาอธิบายให้เห็นชัดเจนเพื่อนำไปสู่การแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ คัดค้านหรือโต้แย้ง สนับสนุนหรือยกย่อง สรรเสริญ

จากการศึกษากลวิธีแสดงความคิดเห็น โดยการยกตัวอย่าง ที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

> . . . ผมจึงขอถือโอกาสนี้วิงวอนท่านผู้อ่านเสียแต่เนิ่นๆให้เตรียมตัวเตรียมใจ เพื่อต้อนรับสิ่งที่ท่านได้มาด้วยชีวิตของเพื่อนร่วมชาติเสียตั้งแต่บัดนี้เถิด ระยะเวลา 6 เดือน ถ้าจะว่ากันไปก็ใช่ว่านานหนักหนา ถ้าไม่เริ่มเตรียมตัวเสียบัดนี้ จะไปเริ่มกันเมื่อไรเล่าครับ พูดถึง “รูปแบบเก่าๆ” เรายังมีเรื่องที่จะต้องแก้ไขกันอีกมากนัก **ระบบเล่นพวกพ้อง ก็ดี ระบบไต่เต้าแสวงหาลาภยศ โดยปฏิบัติการชิวหาเลียเจ้านายตั้งแต่หัวแม่เท้าจดเส้นผมก็ดี ระบบให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ก็ดี ระบบรีดไถ แสดงคนมีอำนาจเหนือประชาชน ฉ้อราษฎร์ บังหลวงของฝ่ายข้าราชการก็ดี** ล้วนนำมาซึ่งความฉิบหายทั้งสิ้น ไหนๆ เราก็เริ่มต้นชีวิตใหม่กันแล้ว ขอให้ชีวิตใหม่ของพวกเรา จงเป็นชีวิตที่เต็มไปด้วยความบริสุทธิ์ผุดผ่องเถิด . . . (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 20 ตุลาคม 2516 หน้า 5)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตัวอย่างเป็นการยกตัวอย่าง ระบบต่างๆที่ใช้ในเกมการเมือง ซึ่งเป็นผิดศีลธรรมและผิดกฎหมาย เพื่อให้ได้อำนาจหรือผลประโยชน์ตามที่ต้องการ โดยมีคำเรียกใช้ระบบการเมืองนี้ว่า การคอรัปชั่น ซึ่งเป็นการยกตัวอย่างเพื่อนำมาสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เขียนที่ไม่เห็นด้วยการระบบการทุจริตในการเมือง

ตัวอย่างที่ 2

. . . หรือแม้แต่ความรู้สึกของคนในประเทศที่เริ่มจะนำไปสู่การแตกแยก แบ่งออกเป็นสองข้างสองขั้ว นักข่าวเองนี่แหละไปเจอกับตัวเอง **รายหนึ่งเรียกรถแท็กซี่จะกลับบ้าน ถูกตั้งคำถามว่ามาดูม็อบหรือมาเชียร์ม็อบ ถ้าเชียร์ไม่รับ อีกรายโทรศัพท์พูดคุยกับเพื่อนถึงสถานการณ์การชุมนุมบนรถแท็กซี่ ถูกเชิญลงจากรถดื้อๆ** . . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการยกตัวอย่าง บุคคลในสถานการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่แบ่งออกเป็นสองฝ่าย โดยเป็นสถานการณ์ของคนขับแท็กซี่กับผู้โดยสารที่มีการแบ่งแยกแนวความคิดทางการเมือง คือ หากไม่ใช่ฝ่ายเดียวกับตนก็จะไม่รับส่ง หรือ เชิญออกจากรถแท็กซี่ เป็นการยกตัวอย่างเพื่อนำมาสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เขียนที่กล่าวว่าความรู้สึกของคนไทยในปัจจุบันนี้มีความแตกแยกกัน

ตัวอย่างที่ 3

. . . ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนของสำนักโพลต่างๆ ในระยะนี้ พบว่ามีคนเบื่อหน่ายการเมืองมากขึ้น บางกลุ่มถึงกับสะอิดสะเอียนการเมือง เป็นผลสืบเนื่องมาจากความขัดแย้งทางการเมือง ที่ดำเนินมาหลายเดือนและยังดำรงอยู่ และมีสัญญาณเตือนว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนี้ มีบางอย่างที่คล้ายกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ก่อนที่จะนำไปสู่การนองเลือด เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519

มีคนบางกลุ่มใช้ความรุนแรงเพื่อคัดค้านหรือขัดขวางการชุมนุมหรือการพูดของกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เช่น การขัดขวางการปราศรัยของพรรคประชาธิปัตย์ ที่เชียงใหม่ การปิดล้อมสำนักงานหนังสือพิมพ์เครือเดอะเนชั่น การคุกคามการพูดของพันธมิตรฯที่อุดรธานี และนครราชสีมา การใช้กำลังของกลุ่มประชาชนผู้ยกขบวนไปสนับสนุน กกต. และการใช้วิทยุกระจายเสียงปลุกระดมมวลชน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เป็นเหตุการณ์ที่คล้ายกับการก่อกวนการชุมนุมของศูนย์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย โดยกลุ่มผู้นิยมความรุนแรง ก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 มีการใช้วิทยุกระจายเสียงปลุกระดมประชาชน เพื่อให้เกลียดชังและเข่นฆ่าซึ่งกันและกัน เนื่องจากมีความคิดเห็น ถูกแบ่งแยกเป็นฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวา ต่างฝ่ายต่างปลุกระดม และกล่าวหาซึ่งกันและกันว่าเป็นคนหนักแผ่นดิน

เปรียบเทียบกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนฯ เริ่มตั้งแต่การชุมนุมที่สวนลุมพินี บริเวณพระบรมรูปทรงม้า สนามหลวง และหน้าทำเนียบรัฐบาล มีเสียงแสดงความชื่นชมที่การชุมนุม เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่มีเหตุการณ์รุนแรงใดๆเกิดขึ้น แม้ในบางครั้งจะมีประชาชนเข้าร่วมชุมนุมหรือเดินขบวน นับหมื่นนับแสนคน และมีบางครั้งถูกก่อกวน โดยกลุ่มคนที่มีการจัดตั้ง

ปัจจุบันนี้ คนไทยอาจจะมีความเห็นที่แตกต่างกันอีก ไม่ได้แบ่งเป็นฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวา เหมือนดังในอดีต แต่อาจแบ่งเป็น “ฝ่ายต่อต้านระบอบทักษิณ” กับ “ฝ่ายเชียร์ระบอบทักษิณ” ความเห็นที่แตกต่างกันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เป็นเรื่องปกติในสังคมประชาธิปไตย และประชาธิปไตยมีกลไกในการประสานผลประโยชน์ เพื่อไม่ให้ใครต้อง “ได้” ทั้งหมด หรือ “เสีย” ทั้งหมด

ความอดทนอดกลั้น หรือ “ขันติธรรม” เป็นคุณธรรมสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย นั่นก็คือ การยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และทุกฝ่ายจะต้องยอมรับกติกาของรัฐธรรมนูญ... (บทบรรณาธิการ วันที่ 23 พฤษภาคม 2549)

จากตัวอย่างเป็นการยกตัวอย่างเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนฯ ว่ามีความคล้ายคลึงกัน เป็นการยกตัวอย่างเพื่อนำมาสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เขียนในการเสนอแนะให้ผู้อ่านหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีความอดทนอดกลั้น มีขันติธรรม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และยอมรับกติกาของรัฐธรรมนูญ

ตัวอย่างที่ 4

. . . ยกตัวอย่างเรื่องใกล้ตัว หากไม่มีนักคิดนักเขียนคอยใช้จินตนาการวาดภาพเตือนสังคมไทยให้รู้ตัวล่วงหน้าว่า การใช้กฎหมู่อยู่เหนือกฎหมายจะทำให้บ้านเมืองถึงกลียุค ดีไม่ดีอาจถึง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นนองเลือด เพราะหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจัดชุมนุมตั้งเวทีปราศรัยกลางถนนด่ากราดหมิ่นประมาทคนไปทั่วได้ อีกฝ่ายก็ทำได้เช่นกัน

โดยเฉพาะการปลุกระดมคนมาล้อมทำเนียบรัฐบาล ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญของบ้านเมือง และเป็นเสมือนสัญลักษณ์ของการใช้อำนาจปกครองประเทศเสียงข้างมาก. . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 25 มิถุนายน 2551 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นการยกตัวอย่างอาชีพนักเขียน ซึ่งผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นโดยใช้คำว่า “ยกตัวอย่างเรื่องใกล้ตัว” จากนั้นก็ได้กล่าวถึงอาชีพนักคิดนักเขียนที่มีความสำคัญเพราะเป็นอาชีพที่นำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ของบ้านเมืองให้ผู้อ่านได้รับทราบ โดยเฉพาะเหตุการณ์ชุมนุม

ตัวอย่างที่ 5

. . . พ.ศ. 2406 นายพลลี ฝ่ายใต้ นำทัพมาเหยียบแคว้นเพนซิลวาเนียเหนือวอชิงตัน เรียกว่าประชิดติดเมืองหลวงฝ่ายเหนือ ฝ่ายเหนือก๊อกสั่นขวัญแขวน เคราะห์ดีที่ฝ่ายเหนือมีแม่ทัพที่ 5 ชื่อยอร์ช มีด รบเก่งมาก ตั้งป้อมสู้ยิบตาในสมรภูมิ เกต ติสเบิร์ก ฝ่ายใต้ทำท่าจะชนะถึงสามครั้ง ครั้งสุดท้ายรบกันตะลุมบอน ผล ฝ่ายใต้ก็กลับเป็นแพ้ยับเยิน ทหารห้าพันเหลือพันเดียว

ฝ่ายเหนือพลิกกลับมาเป็นต่อ 19 พ.ย. 2406 ในวันพิธีสดุดีทหารหาญ ลินคอล์น ประธานาธิบดีฝ่ายเหนือ ก็ได้กล่าวสุนทรพจน์สำคัญ มีคนจำมาใช้พูดกันถึงวันนี้

รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน

ฝ่ายเหนือดำเนินนโยบาย รัฐบาลของประชาชน ฯลฯ ทำสงครามต่ออีกสองปี จึงได้ชัยชนะยุติเป็นที่เด็ดขาด สหรัฐฯซึ่งทำท่าจะแตกเป็นเหนือใต้ ก็รวมกันได้ กลายเป็นสหรัฐฯ เดียว

บางบ้านเมืองสมัยปัจจุบัน เขาทำสงครามรูปแบบใหม่ ไม่ใช้กองทหารยิงปืนใหญ่ใส่กัน ส่วนใหญ่ใช้กองทัพตัวแทนที่เป็นชาวบ้าน บุกยึดทำเนียบ ยึดถนน ยึดสนามบิน ยึดรถไฟ ไปตามเรื่อง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รบกันแบบนี้ จึงมีแค่คนเจ็บ ยังไม่มีคนตาย แต่ฝ่ายที่เป็นรองเขาร้องว่า ฝ่ายรุกไม่แฟร์ ใช้บ้านเมืองและประชาชนเป็นตัวประกัน

ผมขอภาวนาให้สงครามครั้งนี้จบเหมือนอเมริกา ไม่แยกเป็นไทยเหนือ ไทยใต้. . . (คอลัมน์ชักธงรบ โดย กิเลน ประลองเชิง วันที่ 3 กันยายน 2551 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการยกตัวอย่างเหตุการณ์สงครามอเมริกา เพื่อประกอบการแสดงความคิดเห็นสถานการณ์การเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศไทย โดยผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นว่าอยากให้สถานการณ์นี้จบลงเหมือนที่อเมริกา คือไม่มีการแบ่งแยกประเทศ

ตัวอย่างที่ 6

. . . “ผมนึกถึงตอนเด็กๆ ที่ผมดูภาพยนตร์ พระเอกกับคู่แข่งขับรถพุ่งเข้าหากัน พระเอกยอมตายใจถึงขับรถพุ่งเข้าใส่ แต่คู่แข่งขับรถเข้าหากัน พระเอกยอมตายใจถึงขับรถพุ่งเข้าใส่ แต่คู่แข่งใจไม่ถึงหักหลบ พระเอกชนะไป สาวดีใจกันใหญ่ ก็เหมือนกับตอนนี้ ที่แฟนๆ ของอภิสิทธิ์ บอกสู้ๆ ส่วนฝ่ายเสื้อแดง ก็บอกว่า สงครามครั้งสุดท้าย แต่ถ้าคู่แข่งไม่หักรถหลบ ก็คงตายกันทั้งคู่”

ถ้อยคำของ โคทม อารียา ผอ.ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธีที่พยายามจะเปรียบเทียบให้เห็นความจริงวันนี้ แต่ก็นั่นแหละ คงเป็นอะไรที่ผ่านหูผ่านตาเท่านั้น . . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 18 มีนาคม 2553 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นการยกตัวอย่างเรื่องราวที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ มาสนับสนุนความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองว่าควรมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยอม เพราะไม่เช่นนั้นทั้งสองฝ่ายก็จะสูญเสียทั้งคู่

ตัวอย่างที่ 7

. . . ผมยกมือสาธุ เมื่ออ่านข้อความทั้งหมดนี้จบลง พร้อมกับนั่งทำใจอยู่พักหนึ่ง ค่อยมีเรี่ยวแรงคว้าปากกาขึ้นมาเขียนหนังสือได้จนจบ ขอเรียนย้ำอีกครั้งว่า ความรู้สึกอย่างนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มิได้เกิดขึ้นกับผมบ่อยนัก และทุกครั้งที่เกิดมักจะมีสาเหตุมาจากการรบราฆ่าฟันกันเองระหว่างคนไทย

เหตุการณ์ 14 ตุลาคมเป็นครั้งแรก 6 ตุลาคม เป็นครั้งที่ 2 แล้วก็มาถึงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 17 พ.ค. 2535 เมื่อ 18 ปีที่แล้ว

ผมไม่นึกว่าเหตุการณ์ในลักษณะนี้จะเกิดขึ้นได้อีก และคาดหวังมาตลอดเวลาว่าเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 จะเป็นครั้งสุดท้าย แต่แล้วเหตุการณ์ “19 พฤษภาคม 2553” ก็เกิดขึ้นอีกจนได้ ผมขออนุญาตที่จะไม่กล่าวซ้ำว่า ได้เกิดอะไรขึ้นบ้างเมื่อวานนี้ เพราะคงจะได้ผ่านสายตาท่านผู้อ่านทุกท่านไปแล้ว ทั้งจากจอโทรทัศน์ จากคลื่นวิทยุ และจากภาพหรือข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ เป็นภาพและเหตุการณ์ที่เศร้าสลดและน่าสะพรึงกลัวยิ่งกว่าเหตุการณ์ทุกครั้งที่ผ่านมา . . . (คอลัมน์เหะหะพาที โดย ซูม วันที่ 20 พฤษภาคม 2553 หน้า 5)

จากตัวอย่างเป็นการยกตัวอย่างเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ที่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทย คือ เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 25519 และเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 17 พฤษภาคม 2535 เพื่อมาสนับสนุนความคิดเห็นเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าไม่ควรจะมีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นซ้ำอีก

การเปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบเป็นกลวิธีแสดงความคิดเห็นที่ผู้เขียนใช้เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นภาพของบุคคล เหตุการณ์หรือเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตซึ่งมีผลกระทบกับเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ เช่น ปัญหา การกระทำ ความขัดแย้ง ฯลฯ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นชัดเจนและคล้อยตามการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนในที่สุด อาจมีลักษณะของการเสนอภาพพจน์เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและอารมณ์ร่วมไปกับผู้เขียน

จากการศึกษากลวิธีแสดงความคิดเห็น โดยการเปรียบเทียบ ที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีตัวอย่างดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 1

. . . มันเป็นความรู้สึกที่ระคนปนกันอยู่ จนไม่อยากจะให้เอาศพของทหารตำรวจผู้ปราบปรามประชาชนไปเผารวมกันกับประชาชนผู้ถูกปราบเลย

เพราะฝ่ายหนึ่งเป็นวีรชนที่ยอมเสียสละชีวิต และเลือดเนื้อเข้าต่อสู้โดยไม่ได้หวังผลตอบแทนเป็นการส่วนตัวอันควรจะมีธงชาติไปคลุมศพ ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเป็นฆาตกรผู้กระหายเลือด เข่นฆ่าแม้แต่เด็กตัวเล็กๆและผู้หญิงที่มีแต่มือเปล่า ใช้เฮลิคอปเตอร์ไล่ยิงคนเหมือนล่าสัตว์ในทุ่งใหญ่ . . . (คอลัมน์สีสด วันที่ 19 ตุลาคม 2516 หน้า 2)

จากตัวอย่างเป็นเปรียบเทียบศพวีรชนที่ยอมเสียสละชีวิต กับศพของทหารตำรวจที่ปราบปรามประชาชน ซึ่งมีธงชาติคลุมศพ โดยผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นว่าทั้งสองฝ่ายไม่น่านำมาเผารวมกันเลย เพราะประชานเป็นผู้บริสุทธิ์ แต่ทหารเป็นฆาตกรที่ฆ่าประชาชน

ตัวอย่างที่ 2

. . . **ก่อนหน้านี้ สมัย พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์** คนที่มาขับไล่ ไม่มีเหตุผลอะไรจะอ้างก็บอกว่าเบื่อ อยู่มานานเกินไป **ยุคสมัยของ พล.อ.สุจินดา คราประยูร** ยังไม่ทันจะลงมือทำงานด้วยซ้ำ อยู่ไม่ถึงเดือนก็มาอ้างว่าที่ไปที่มาไม่เหมาะสม สืบทอดอำนาจเผด็จการ **หรือแม้แต่สมัย พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ** ที่อ้างเรื่องของความพินาศทางเศรษฐกิจ กลายเป็นชนักติดหลังของผู้นำ

มาถึงยุคคุณทักษิณ ก็กำลังไปสู่เส้นทางเดียวกัน ด้านหนึ่งชื่นชมว่า เข้ามาแก้วิกฤติเศรษฐกิจ ช่วยเหลือให้โอกาสคนจน สร้างชื่อประเทศไทยให้เป็นที่รู้จักบนเวทีโลก แต่อีกด้านหนึ่งอ้างว่าไร้จริยธรรม หมดความชอบธรรม เลยยังบอกไม่ได้ว่าการเมืองประหลาดหรือคนประหลาดกันแน่. . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นเปรียบเทียบเหตุผลที่กลุ่มผู้ชุมนุมนำมาใช้ในการประท้วงเพื่อขับไล่นายกรัฐมนตรีในแต่ละยุคสมัย เพื่อให้ผู้อ่านทราบเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตซึ่งมีผลกระทบกับเหตุการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 3

. . .ผมเองเคยมีส่วนร่วมไล่มาหลายรอบ รอบคุณชวน หลีกภัย เคยนิยมชมชอบกันมาก่อน ก็สองจิตสองใจ มารอบคุณทักษิณ ไม่รักไม่ชอบกันซักเท่าไหร่ ก็ถึงจุดเบื่อ หมดแรงไล่เอาเฉยๆ บทสรุปของผม คนเก่าไป คนใหม่มาก็เท่านั้น เริ่มต้นก็เห่อ นานไปก็มีเรื่องให้เบื่อ เบื่อมากๆ ก็รวมตัวกันออกแรงไล่ หมุนเวียนเปลี่ยนไป เหมือนนิทานเรื่อง **กบเลือกนาย** เบื่อขอนไม้ก็เจอนกกระสา . . . (คอลัมน์ชักธงรบ โดย กิเลน ประลองเชิง วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นเปรียบเทียบการประท้วงขับไล่ผู้นำ โดยเปรียบเหมือนนิทานเรื่องกบเลือกนาย กับประชาชนเมื่อไม่พอใจผู้นำประเทศ ก็ประท้วงขับไล่เพื่อต้องการได้ผู้นำประเทศคนใหม่ โดยผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นว่ามีความรู้สึกเบื่อเกี่ยวกับการประท้วงเพื่อหาผู้นำประเทศไทยเพราะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง

ตัวอย่างที่ 4

. . . แล้วสถานการณ์บ้านเมืองล่ะ **ไฟการเมืองไม่ต่างอะไรจากไฟใต้** มีคนกลุ่มหนึ่งพยายามช่วยกันจุด โดยเฉพาะปัญหาผู้นำที่คุกรุ่นอยู่ตลอดเวลา รอจังหวะที่จะระเบิดออกมาเมื่อไหร่เท่านั้น

ไม่ใช่ระหว่างประชาชนกับประชาชนซะแล้ว แต่ลุกลามไปถึงระดับสถาบันกับสถาบัน นั่นหมายถึงการบั่นทอนความเชื่อมั่นของผู้นำประเทศ จะไปเจรจากับชาวโลก ก็ต้องตอบคำถามที่เกิดขึ้นต่อสถานการณ์ภายใน การต่อต้านระบอบทักษิณที่ไม่มีวันสิ้นสุด ปัญหาการเมืองที่ยังคาราคาซัง. . . (คอลัมน์คาบลูกคาบดอก โดย หมัดเหล็ก วันที่ 25 พฤษภาคม 2549 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นเปรียบเทียบสถานการณ์ทางการเมือง กับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย โดยผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นว่าที่มีสภาพความวุ่นวายไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 5

. . . ฝ่ายพันธมิตร ก็เหมือนกัน ผมเปรียบเปรย ให้สหายฟัง เรือยนต์โยงเรือโป๊ะ บ้านผมสมัยก่อน ก่อนติดเครื่อง อินยิเนียร์มีหม้อพ่นไฟ พ่นใส่จุดสตาร์ทเครื่องยนต์ เราใช้คำว่าเผาหัว หัวเครื่องยนต์ร้อน ก็ถึงขั้นตอน หมุนโม่เล่ อินยิเนียร์ข้อลำใหญ่ หมุนหลายรอบได้ที่ เครื่องยนต์ก็ติดนายท้ายสั่นกระดิ่งให้สัญญาณ เรือก็แล่นออกจากท่า โยงเรือโป๊ะมุ่งหน้าไปจับปลาในทะเล หรือจะไปไหนก็ไปกัน

เกมการเมือง ต่อกรกันจนบ้านเมืองเสียหาย ผมเห็นว่า **สหายฝ่ายพันธมิตร ก็ช่วยกันเผาหัว จนเครื่องยนต์ร้อน สหายประชาธิปัตย์ รับหน้าที่หมุนโม่เล่** . . . (คอลัมน์ชักธงรบ โดย กิเลน ประลองเชิง วันที่ 29 กรกฎาคม 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นเปรียบเทียบการติดเครื่องของเรือยนต์ ที่อุปกรณ์ต่างๆทำหน้าที่ต่อเนื่องกันกับสถานการเมืองของพันธมิตร และพรรคประชาธิปัตย์ ที่ทำหน้าที่ต่อเนื่องเช่นเดียวกันเหมือนการติดเครื่องเรือยนต์

ตัวอย่างที่ 6

. . . มองเข้าวัด วันนี้ บ้านเมืองเราอยู่ระหว่างเข้าพรรษา นอกจากโฆษณา **หยุดเหล้าเข้าพรรษา** แล้ว ก็เห็นๆ นอกจากโฆษณา หยุดเหล้าเข้าพรรษาแล้ว ก็เห็นๆกัน ไม่มีใครใช้เวลานี้พักผ่อนพักกาย พักใจ หยุดการต่อสู้ชิงชัย กระทั่งจะหยุดพักรบ

หันมามองบ้าน ก็พูดเหมือนๆกัน อยู่ในช่วงเวลาฉลองในหลวงครองราชย์ครบ 60 ปี ไม่ว่าฝ่ายไหนพวกไหน ล้วนแต่สวมเสื้อสีเหลือง ถวายความจงรักภักดี

พวกที่ไม่เคยพักเข้าพรรษา ไม่เคยพักรบ มีแต่เรื่องวิวาทขัดแย้ง ถึงรบราฆ่าฟันกันในวันนี้ ก็ดูจะสวมเสื้อสีเหลืองกันเกือบทุกคน. . . (คอลัมน์ชักธงรบ โดย กิเลน ประลองเชิง วันที่ 2 กันยายน 2549 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นเปรียบเทียบการเข้าพรรษา ซึ่งมีโครงการหยุดเหล้าเข้าพรรษา กับการชุมนุมทางเมืองที่ไม่เคยหยุด แม้ถึงช่วงเทศกาลเข้าพรรษา ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบโดยไม่เห็นด้วยกับการชุมนุม และสีเสื้อที่ใส่เพื่อถวายความจงรักภักดี กับสีเสื้อที่ใส่ในการชุมนุมซึ่งเป็นสีเดียวกัน คือ สีเหลือง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 7

. . . จริงๆ แล้วสิทธิในการชุมนุมอย่างสงบโดยปราศจากอาวุธของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนั้น รัฐบาลจะต้องให้ความเคารพอย่างเคร่งครัด แม้แต่ผมเอง ก็ยังชื่นชมคุณลุงคุณป้าที่พากันออกไปใช้สิทธิดังกล่าวอย่างคึกคัก พร้อมเพรียง เป็นการทำให้ระบอบประชาธิปไตยพัฒนาก้าวหน้าไปอีกขั้นหนึ่ง

แต่ขณะเดียวกัน ถ้าอยากเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ตามระบอบประชาธิปไตย ก็ไม่ควรอ้างกฎหมายเพียงมาตราเดียว เพราะรัฐธรรมนูญมีถึง 309 มาตรา รวมทั้งยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอีกมากมาย เช่นกฎหมายเกี่ยวกับการขีดขวางการจราจร กฎหมายที่ว่าด้วยการละเมิดสิทธิคนอื่น

ทุกคนเคยเห็นภาพในจอทีวี ตอนที่ตำรวจ หรือเทศกิจ ไล่จับพ่อค้า แม่ค้าที่ไปขายของหาเลี้ยงปากท้องตัวเองและครอบครัวบนทางเท้าหรือไม่ พ่อค้าแม่ค้าเหล่านั้น น่าเห็นใจมาก แต่ยังโดนไล่จับ ไล่ยึดทรัพย์สินอันเป็นเครื่องมือทำมาหากิน บางคนร้องห่มร้องไห้แทบน้ำตาเป็นสายเลือดอย่างน่าเวทนา

แต่ปรากฏว่า การชุมนุมเพื่อขับไล่รัฐบาลสมัครที่กระทำกันกลางถนน ซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้แก่คนนับแสนนับล้านคนกลับได้รับอภิสิทธิ์เหนือกฎหมายบ้านเมือง และทำตัวอยู่เหนือพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่แผงลอย

ผมเปรียบเทียบเช่นนี้ เพราะก่อนหน้านี้ ก็มีการนำการขายหุ้นหลายหมื่นล้านบาทของอดีตนายกฯทักษิณ ผ่านตลาดหลักทรัพย์โดยได้รับการยกเว้นภาษี ไปเปรียบเทียบการขายก๋วยเตี๋ยวของแม่ค้าว่า ขายก๋วยเตี๋ยวยังต้องเสียภาษี แต่ขายหุ้นไม่เสียภาษีสักบาท . . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 4 มิถุนายน 2551 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นเปรียบเทียบการค้าขายบนทางเท้าของพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่แผงลอบ ซึ่งโดนตำรวจและเทศกิจ ไล่จับกุม กับการชุมนุมทางการเมืองซึ่งชุมนุมบนถนนเช่นเดียวกัน แต่ไม่ถูกจับกุม และเรื่องการเสียภาษี คือ การขายหุ้นของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จำนวนเงินหลายหมื่นล้านบาทได้รับการยกเว้นภาษี แต่การขายก๋วยเตี๋ยวของแม่ค้า ยังต้องเสียภาษี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเป็นกลวิธีแสดงความคิดเห็นที่ผู้เขียนใช้เพื่อแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น เพื่อแก้ไขในสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหา การกระทำ ความขัดแย้ง ฯลฯ วัตถุประสงค์ในให้ข้อเสนอแนะของผู้เขียนคือ ให้ผู้อ่านคล้อยตามการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน และนำไปใช้

จากการศึกษากลวิธีแสดงความคิดเห็น โดยการข้อเสนอแนะ ที่พบในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

. . . วันนี้หลายฝ่ายเริ่มรู้สึกทนไม่ได้กับสภาพเลวร้ายของบ้านเมืองที่เป็นอยู่ ในความเห็นส่วนตัวของผมคิดว่า วันนี้ถึงเวลาแล้วที่ ทุกฝ่ายจะต้องถอยกันคนละก้าว เพื่อเอาประเทศให้รอดก่อน ช่วยประชาชนให้หายเดือดร้อนก่อน เรื่องอื่นค่อยมาว่ากันทีหลังก็ยังไม่สาย

กลุ่มพันธมิตรฯ จะต้องเลิกการชุมนุม

พรรคแกนนำรัฐบาลจะต้องเลิกคิดแก้รัฐธรรมนูญ

รัฐบาลต้องหันมาเร่งแก้ปัญหาเร่งด่วนของชาติทันที

รัฐมนตรีที่ไร้ความสามารถ ต้องปลดออกไป รวมทั้งนายกรัฐมนตรีด้วย

รัฐมนตรีต้องมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อบ้านเมืองและประชาชน เมื่อขันอาสาแล้วทำงานไม่ได้ แก้ปัญหาให้ประเทศไม่ได้ แก้ปัญหาให้ประชาชนไม่ได้ ก็ต้องลาออกไปแล้วให้คนอื่นในพรรคขึ้นมาแทน นี่คือหลักการประชาธิปไตย หัวหน้าพรรคเป็นได้ก็ออกได้ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็นได้ก็ออกได้ ผลัดเปลี่ยนกันไป

ผมให้ดู ประเทศเกาหลีใต้ เป็นตัวอย่างที่เพิ่งเกิดขึ้นหมาดๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฮัน ซึง ซู นายกรัฐมนตรีเกาหลีใต้ เพิ่งนำคณะรัฐมนตรีทั้งคณะลาออกออกจากตำแหน่งไปเมื่อเช้าวันอังคารที่ผ่านมานี้เอง เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อการทำงานของรัฐบาล ที่ตัดสินใจอนุมัติให้นำเข้าเนื้อวัวจากสหรัฐฯ แต่ส่งผลให้เกิดการต่อต้านอย่างรุนแรงจากประชาชนจนนำไปสู่ความวุ่นวายในบ้านเมือง เขาจึงแสดงสปิริตลาออกเพื่อแสดงความรับผิดชอบไม่หน้าด้านอยู่ต่อไป . . .(คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลมเปลี่ยนทิศ วันที่ 12 มิถุนายน 2551 หน้า 5)

จากตัวอย่างเป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นโดยให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการชุมนุมว่า ทุกฝ่ายจะต้องถอยกันคนละก้าว เพื่อให้ประเทศชาติอยู่รอด

ตัวอย่างที่ 2

. . . แต่ความจริงแล้ว ทั้งหมดนี้ ไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่เป็นกลวิธีในการสร้างม็อบของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับวิธีการบริหารประเทศของรัฐบาลสมัคร ซึ่งจะทำให้แผ่นดินไทยลุกเป็นไฟเผาผลาญทุกคนในบ้านเมืองให้พินาศวอดวายภายในพริบตาเดียว

ผมอยากให้ทุกคนลองจินตนาการกันดู เพราะไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์ขึ้นจริงๆ ก็เลยต้องขอให้ใช้จินตนาการให้เป็นประโยชน์

หากประชาชนเสียงส่วนใหญ่ที่เลือกรัฐบาลชุดนี้ เกิดพฤติกรรมเลียนแบบอยากเอาอย่างบ้าง พวกเขาก็สามารถตั้งแกนนำม็อบกู้แผ่นดิน จัดชุมนุมกลางถนนทั่วประเทศ ปลุกระดมกันเต็มที่ โจมตีหมิ่นประมาท แกนนำม็อบอีกฝ่ายอย่างรุนแรง หาว่าเป็นฝ่ายทำลายชาติ ต้องล้มล้างมติเสียงข้างมาก

รวมทั้งตั้งข้อกล่าวหาว่า จงใจทำตัวเป็นชนวนล่อให้เกิดการปฏิวัติรัฐประหาร จากนั้น พอปลุกระดมกันได้ที่ ก็ประกาศเดินทางมุ่งหน้ามาล้อมกลุ่มคนที่ปักหลักล้อมทำเนียบอยู่ด้วยจำนวนคนที่มากกว่าหลายเท่าตัว

ถามว่า หากเป็นเช่นนั้นอะไรจะเกิดขึ้นกับแผ่นดินไทย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผมถึงอยากให้คนไทยทุกคนคิดให้รอบคอบ ลองทบทวนกันให้ดี หากเราไม่ยึดกฎหมายเป็นที่ตั้ง กลับไปยึดถือกฎหมู่บ้าบอคอแตกอะไรก็ไม่รู้นำมาเป็นหลักการสำคัญของการดำเนินชีวิต

บ้านเมืองก็จะเละ แผ่นดินก็จะถึงคราวกลียุค และขอให้จำไว้ว่า ถ้าพูดถึงการกู้ชาติจะต้องเข้าองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญของคำว่า “ชาติ” เสียก่อน นั่นก็คือ คน กับ แผ่นดิน

ถามว่า ถ้าไม่มีแผ่นดิน จะยังเป็นชาติอยู่ได้หรือไม่ ก็ต้องตอบว่า ได้ เพราะคนยังสามารถไปหาแผ่นดินมาเป็นชาติได้ แต่หากไม่มีคนแล้วไซร้ ความเป็นชาติก็จะสิ้นสุดลงทันที . . . (คอลัมน์กล้าได้กล้าเสีย โดย สายล่อฟ้า วันที่ 25 มิถุนายน 2551 หน้า 6)

จากตัวอย่างเป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นโดยให้คนไทยทุกคนคิดให้รอบคอบ ให้ยึดกฎหมายเป็นที่ตั้ง มากกว่าไปยึดถือกฎหมู่ เพื่อให้บ้านเมืองมีความสงบสุข

ตัวอย่างที่ 3

. . . การชุมนุมทางการเมือง เป็นเรื่องปกติในระบอบประชาธิปไตยอยู่แล้ว จะจัดชุมนุมกันวันไหนเมื่อไรก็ได้อยู่แล้ว คงไม่จำเป็นต้องมาจัดในช่วงนี้ ช่วงที่คนไทยกำลังจดจ่ออยู่กับวันเฉลิมพระชนมพรรษา ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันเป็นที่รักและเทิดทูนของคนไทยทุกคน ถ้าเป็นไปได้ ผมคิดว่าการเปลี่ยนเป้าหมายจะดีที่สุด แทนที่จะเป็นการชุมนุมทางการเมือง ก็ให้เปลี่ยนไปเป็นการรวมพลังการเมืองให้เป็นพลังสร้างสรรค์ สงบเพื่อ “ในหลวง” อันเป็นที่รักของเราในช่วงนี้สักช่วง ผมคิดว่าประชาชนจะชื่นชมและเหมาะสมกับบรรยากาศในช่วงนี้. . . (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 26 พฤศจิกายน 2552 หน้า 5)

จากตัวอย่างเป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นโดยเสนอให้มีการยุติการชุมนุมทางการเมืองในช่วงวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เปลี่ยนพลังมวลชนที่เคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นพลังมวลชนที่สร้างสรรค์ด้วยการถวายความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 4

. . . แต่ปัญหาก็คือ จะให้ นายกฯอภิสิทธิ์ เชื่อได้อย่างไรว่าคำพูดของวีระ มุสิกพงศ์ เชื่อถือได้ ไม่มีการเบี้ยวในภายหลัง เมื่อนายกฯยุบสภาแล้ว

ทางที่ดีที่สุดคิดว่าน่าจะเป็นการ “เจรจา” กันก่อน มีแต่นั่งโต๊ะเจรจากันด้วยความจริงใจเท่านั้น โดยเอาประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก ไม่ใช่ทำเพื่อใครคนใดคนหนึ่ง จึงจะสามารถได้ข้อยุติที่ยอมรับกันได้ทุกฝ่ายทำให้การยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่เป็นไปได้อย่างราบรื่น เพื่อนำไปสู่การยุติความขัดแย้งโดยสิ้นเชิง แล้วปล่อยให้กลไกประชาธิปไตยทำงาน การนั่งโต๊ะเจรจาผมก็เห็นด้วยที่ให้ “เจรจาอย่างเปิดเผย” โดยมี “ตัวแทนสังคมทุกฝ่าย” ร่วมเป็นสักขีพยาน นอกจาก นายกฯอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับ วีระ มุสิกพงศ์ แล้ว ก็ควรจะมี หัวหน้าพรรคร่วมรัฐบาล หัวหน้าพรรคเพื่อไทย และ แกนนำคนเสื้อแดงทุกกลุ่มเข้าร่วมด้วย ให้มีการถ่ายทอดสดทางวิทยุโทรทัศน์ไปทั่วประเทศ เพื่อให้ประชาชนร่วมเป็นสักขีพยานอีกแรง เผื่อใครเบี้ยวภายหลังจะได้ช่วยกันประณามไม่ใช่ปิดห้องเจรจากันสองต่อสอง . . . (คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย โดย ลม เปลี่ยนทิศ วันที่ 25 มีนาคม 2553 หน้า 5)

จากตัวอย่างเป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นโดยเสนอให้มีการเจรจาระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับแกนนำกลุ่มผู้ชุมนุมเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง

ตัวอย่างที่ 5

. . . การยุบสภาฯ เลือกตั้งใหม่ไม่ใช่ยาวิเศษที่จะรักษาอาการป่วยของสังคมไทย “แม่ลูกจันทร์” เห็นว่า ทางรอดมีทางเดียวคือ ตั้งรัฐบาลแห่งชาติเฉพาะกิจเพื่อสลายความขัดแย้งในสังคมไทย เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เป็นคู่ขัดแย้งทางการเมืองส่งตัวแทนเข้าร่วมรัฐบาล หยุดใช้รัฐธรรมนูญบางมาตราเพื่อให้มีนายกฯคนกลางที่มีความเป็นกลางอย่างแท้จริง ใช้เวลาละลายความขัดแย้งไม่เกิน 2 ปี แล้วยุบสภาฯคืนอำนาจให้ประชาชน. . . (คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว โดย แม่ลูกจันทร์ วันที่ 29 มีนาคม 2553 หน้า 2)

จากตัวอย่างเป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นโดยเสนอให้มีการตั้งรัฐบาลแห่งชาติเฉพาะกิจเพื่อสลายความขัดแย้งในสังคมไทย และหยุดใช้รัฐธรรมนูญบางมาตรา แล้วจึงค่อยยุบสภา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างที่ 6

. . . การชุมนุมทางการเมืองแบบยืดเยื้อยาวนานของคนกลุ่มเสื้อสีต่างๆได้ตอกย้ำถึงความจำเป็นที่ประเทศไทยควรจะมีกฎหมายการจัดระเบียบการชุมนุม เป็นการจำเพาะเจาะจง รัฐธรรมนูญเปิดช่องให้รัฐออกกฎหมาย “เพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ” ไว้อยู่แล้ว การมีกฎหมายจัดระเบียบการชุมนุม จะทำให้ทุกฝ่ายรู้สิทธิและหน้าที่ และเคารพสิทธิของกันละกัน. . . (บทบรรณาธิการ วันที่ 8 เมษายน 2553 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นโดยเสนอให้รัฐบาลร่างกฎหมายการจัดระเบียบการชุมนุม เพื่อให้ทุกรู้ฝ่ายสิทธิและหน้าที่ และเคารพสิทธิของกันละกัน เพราะปัจจุบันการชุมนุมทางการเมืองต่างก็ยืดเยื้อยาวนานจนเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ

ตัวอย่างที่ 7

. . . ในบรรยากาศที่คนไทยกำลังฆ่ากันเองอย่างนี้ ใครที่วางใจไว้เป็นกลาง ก็คงคงรักษากายและใจ ไม่เหนื่อยไม่ทุกข์กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง นึกธรรมะข้อไหนไม่ได้ ก็ลองใช้พรหมวิหาร 4

เริ่มด้วยเมตตา ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข แต่ก็ยังไม่มีใครเป็นสุขต่อด้วยกรุณา ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ แต่หลายคนก็ยังจมปลักอยู่กับความทุกข์ ถึงข้อมุทิตา ในบรรยากาศนี้ คงไม่ใช่เวลาที่จะแสดงความยินดีกับใครที่ได้ดี ใช้พรหมวิหารสามข้อแล้ว ยังปลงไม่ได้ ก็เหลือข้อสุดท้าย อุเบกขา

ท่านเจ้าคุณพระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช) อธิบายไว้ในหนังสือคำวัดว่า อุเบกขา แปลว่า ความวางเฉย ความวางใจเป็นกลาง ไม่เอนเอียงเข้าข้าง เพราะชอบ เพราะชัง เพราะหลง และเพราะกลัว

อุเบกขา ยังหมายถึง ความไม่เสียใจเมื่อคนที่ตนรักถึงความวิบัติ ไม่ดีใจเมื่อศัตรูถึงความวิบัติ ไม่ใช่วางเฉยแบบไม่แยแส หรือไม่รู้ไม่ชี้ ทั้งที่สามารถช่วยเหลือได้ ลักษณะของคนมีอุเบกขา เป็นคนหนักแน่น มีสติอยู่เสมอ ไม่ดีใจเสียใจจนเกินเหตุ เป็นคนยุติธรรม ยึดหลักความเป็นผู้ใหญ่ รักษาความเป็นกลางไว้ได้มั่นคง ไม่เอนเอียงเข้าข้าง ปฏิบัติหน้าที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้วยเหตุผล ให้คุณให้โทษผู้อื่นด้วยเหตุผล ถูกต้องคลองธรรม . . . (คอลัมน์ชักธงรบ โดย กิเลน ประลองเชิง วันที่ 18 พฤษภาคม 2553 หน้า 3)

จากตัวอย่างเป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นโดยให้คนไทยใช้พรหมวิหาร 4 ท่ามกลางที่เกิดสถานการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่มีความรุนแรงเกิดขึ้น

จากการศึกษากลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง พบว่ามีการใช้วิธีการอ้างอิงจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ ได้แก่ การอ้างอิงคำพูดบุคคล การอ้างอิงบุคคล การอ้างทฤษฎีหรือตำราความรู้ การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบ และข้อเสนอแนะ ซึ่งพบทั้งในบทบรรณาธิการและบทความประจำ ซึ่งผู้เขียนอาจใช้อารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนประกอบด้วย โดยผู้เขียนจะใช้กลวิธีการแสดงความคิดเห็นตามวิธีดังกล่าวเพื่อทำให้ผู้อ่านเชื่อหรือคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ : ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง” ศึกษาลักษณะการใช้ภาษา ด้านการใช้คำ ประโยค ภาพพจน์ องค์ประกอบ และกลวิธีแสดงความคิดเห็น โดยเลือกศึกษาจากข้อมูลบทบรรณาธิการ และบทความประจำ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ลักษณะการใช้ภาษา ในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ: ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง”

1.1 การใช้คำ พบว่ามีการใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ดังนี้

1.1.1 การใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ พบว่ามีการใช้คำทับศัพท์ 3 ประเภท คือ การใช้คำรูปภาษาเดิม คำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะ และ คำทับศัพท์ทั่วไป โดยส่วนใหญ่เป็นคำทับศัพท์ทั่วไปซึ่งผู้อ่านทราบความหมายในภาษาไทยอยู่แล้ว โดยจะปรากฏการใช้คำศัพท์คำว่า “ม็อบ” มาก เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ผู้เขียนจึงเลือกใช้คำทับศัพท์เพื่อความสะดวกในการเขียน

1.1.2 การใช้คำเรียกบุคคล พบว่ามีการใช้คำเรียกบุคคล 8 ประเภท คือ การใช้ชื่อจริงและการใช้ชื่อเล่น การใช้คำสรรพนามนำหน้าชื่อจริง การใช้คำที่แสดงยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงานตามด้วยชื่อจริง การใช้คำที่แสดงยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ตามด้วยชื่อเล่น การใช้ทั้งชื่อจริง-ชื่อเล่นแทนบุรุษสรรพนาม การตัดคำจากชื่อจริง และสร้างเป็นชื่อใหม่ และการใช้คำเรียกญาติ แล้วตามด้วยชื่อจริง

1.1.3 การใช้สมญานาม พบว่ามีการใช้สมญานาม 7 ประเภท โดยมีที่มาต่างๆ กัน คือ การใช้คำสมญานามโดยมีที่มาจาก รูปร่างหน้าตา พฤติกรรม สถานภาพทางสังคม ชีวประวัติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พื้นฐานอาชีพเดิม ภูมิลำเนาเดิม และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการใช้สมญานามจะมีที่มาจากลักษณะเด่นๆ ของบุคคลนั้น เป็นคำตั้งขึ้นเพื่อเรียกแทนชื่อนักการเมือง แกนนำกลุ่มผู้ชุมนุม โดยปรากฏการใช้คำสมญานามของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรมากที่สุด เนื่องจากเป็นบุคคลสำคัญในเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

1.1.4 การใช้คำย่อ พบว่ามีการใช้คำย่อ 2 ประเภท คือ การใช้คำย่อแบบปกติทั่วไป และการใช้คำย่อแบบย่อเอง เพื่อความสะดวกของผู้เขียน โดยจะตัดมาจากคำเต็มแล้วมาย่อเพื่อให้ง่ายขึ้นต่อการเขียน และประหยัดเนื้อที่ของบทความ

1.1.5 การใช้คำตัด พบว่ามีการใช้คำตัด 2 ประเภท คือ การใช้คำตัดแบบทั่วไป และการใช้คำตัดแบบตัดเอง การใช้คำตัดทั้ง 2 ประเภท มีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการเข้าใจ และเพื่อความเหมาะสมแก่ภาษาสื่อมวลชน

1.1.6 การใช้คำเลียนเสียงพูด พบว่ามีการใช้คำเลียนเสียงพูด 2 ประเภท คือ การใช้คำเลียนเสียงพูดแบบทั่วไป และแบบสร้างขึ้นมาใหม่ ผู้เขียนได้เลือกใช้คำเลียนเสียงพูด เพื่อสื่อความหมาย เพื่อเน้นอารมณ์ ความรู้สึก บางครั้งใช้เพื่อการล้อเลียน เพื่อสร้างสีสันต่อเนื้อหาบทความ หรือสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน

1.1.7 ใช้คำภาษาพูด พบว่าส่วนใหญ่มีการใช้คำภาษาพูดที่เป็นคำกริยา เพื่อแสดงให้เห็นภาพเหตุการณ์ เป็นวิธีการที่ผู้เขียนเลือกใช้เพื่อผู้อ่านมีความเข้าใจในเนื้อหาบทความได้ง่ายขึ้น

1.1.8 การใช้คำซ้ำ พบว่ามีการใช้คำซ้ำเป็นคำกริยา เพียง 2 คำที่เกี่ยวข้องกับการเมือง คือ คำว่า ออกไปๆๆ และ สู้ๆ หรือ สู้สู้ การใช้คำซ้ำดังกล่าวเป็นเน้นย้ำความหมายของคำให้หนักแน่นขึ้น

1.2 การใช้ประโยค พบว่ามีการใช้ประโยค 4 ประเภท คือ ประโยคคำสั่ง ประโยคขอร้องหรือชักชวน ประโยคคำถาม และประโยคบอกเล่า โดยส่วนใหญ่จะใช้ประโยคบอกเล่า เพื่อถ่ายทอดเนื้อหา เหตุการณ์ และแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น อาจมีการใช้ประโยคชนิดอื่นๆ เพื่อแสดงเจตนาของผู้เขียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.3 การใช้ภาพพจน์ พบว่ามีการใช้ภาพพจน์ 9 ประเภท คือ การใช้อุปมา การใช้อุปลักษณ์ การใช้สัญลักษณ์ การใช้นามนัย การใช้อติพจน์ การใช้บุคลาธิษฐานหรือบุคคลวัต การใช้ปฏิพจน์ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ และการใช้การกล่าวอ้างถึง ผู้เขียนได้ใช้ภาพพจน์ในเชิงเปรียบเทียบนำมาสนับสนุนความคิดเห็นต่อเรื่องราวที่เขียนในบทความนั้นๆ เพื่อสร้างภาพและความรู้สึกให้เกิดขึ้นกับผู้อ่านให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ลักษณะองค์ประกอบและกลวิธีแสดงความคิดเห็น ในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ: ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง”

2.1 องค์ประกอบ พบว่าบทความแสดงความคิดเห็นประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ ชื่อเรื่อง ความนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป

2.2 กลวิธีแสดงความคิดเห็น พบว่ามีการใช้กลวิธีแสดงความคิดเห็น โดยใช้วิธีการอ้างอิงจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ มี 4 ประเภท ได้แก่ การอ้างอิง เช่น การอ้างอิงคำพูดบุคคล การอ้างอิงบุคคล การอ้างทฤษฎีหรือตำราความรู้ การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบ และข้อเสนอแนะ เพื่อทำให้ผู้อ่านเชื่อหรือคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน ซึ่งพบทั้งในบทบรรณาธิการและบทความประจำ

อภิปรายผล

จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง “การใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ: ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง” ผู้วิจัยพบว่า การเขียนบทความแสดงความคิดเห็น ปรากฏลักษณะการใช้คำหลายประเภทและผู้เขียนบทความได้ใช้ศิลปะทางภาษาในการเลือกคำมาใช้ได้เหมาะสม เพื่อสื่อความคิดและชักจูงใจโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรัชดา ลาภใหญ่ (2544) ที่ศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในการเขียนคอลัมน์ซุบซิบทางการเมืองเพื่อสื่ออารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน นอกจากนี้ผู้เขียนบทความได้เลือกใช้คำที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่คนทั่วไปรู้จักและคุ้นเคย เช่น คำทับศัพท์ คำย่อ คำตัด คำภาษาพูด เป็นต้น ซึ่งเป็นวิธีการนำเสนอที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาและความคิดเห็นของผู้เขียนได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าในการแสดงความคิดเห็นในบทบรรณาธิการจะมีลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นทางการมากกว่า มักพบการใช้ประโยคบอกเล่าในการเขียนบอกเรื่องราวและแสดงความคิดเห็นโดยกล่าวแบบจริงจัง น่าเชื่อถือ ส่วนบทความแสดงความคิดเห็นที่เป็นบทความประจำ จะมีศิลปะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้ภาษาหลายรูปแบบ มีการใช้ภาษาพูด ทำให้เกิดความใกล้ชิดกับผู้อ่าน การใช้คำเรียกบุคคลและการตั้งสมญานาม ให้ผู้อ่านตีความและเข้าใจได้ว่าหมายถึงใคร มีการใช้ประโยคในการแสดงเจตนาหลากหลายประเภทเพื่อนำไปสู่จุดประสงค์ของผู้เขียน มีการใช้ภาพพจน์เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เขียนและให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จนัญญา งามเนตร (2549) ที่ศึกษาวิเคราะห์การใช้คำและโวหารภาพพจน์ในการเขียนบทความของเมอร์ลินในคอลัมน์ร้อยแปดพันเก้า ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีการใช้ภาพพจน์เพื่อเปรียบเทียบในบทความหลายลักษณะซึ่งทำให้ผู้อ่านเห็นเข้าใจและเห็นภาพชัดเจน

ด้านองค์ประกอบของบทความแสดงความเขียนเห็น ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน โดยสังเกตได้จากชื่อเรื่องของบทความและในส่วนสรุปของเนื้อเรื่อง ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีแสดงความเห็นด้วยวิธีต่างๆ เพื่อสนับสนุนความคิดเห็น โดยให้ข้อมูลที่นำเสนอนั้นมีหลักฐานอ้างอิงน่าเชื่อถือ มีการอ้างอิง การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบเพื่อนำเสนอความเห็นให้มีเหตุผล และมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้โน้มน้าวใจผู้อ่านและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อเหตุการณ์นำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธีรนุช โชคสุวนิช (2543) ที่ศึกษาวิเคราะห์ภาษาของบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ไทย ซึ่งผู้เขียนจะมีลีลาแสดงความคิดเห็นตามวัตถุประสงค์โดยการใช้การเสนอแนะ คัดค้าน ตักเตือนหรือสนับสนุน

ผู้วิจัยได้พบว่าในการเขียนบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง มีการใช้สำนวนไทยเพื่อเปรียบเทียบเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่เกิดขึ้นว่า เกิดจากน้ำผึ้งหยดเดียว ซึ่งทำให้เกิดเหตุการณ์ความวุ่นวายต่างๆในบ้านเมืองตามมา และผู้เขียนบทความได้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางโดยวางตัวเป็นกลางโดยนำเสนอข้อมูลของทั้งสองฝ่าย มีการแสดงความคิดเห็นไม่เห็นด้วยกับการชุมนุมทางการเมืองที่มีความรุนแรง ด้วยการแสดงความคิดเห็นในบทความซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านที่มีความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง “การใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ: ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง” ผู้วิจัยพบว่ายังมีสิ่งที่น่าสนใจควรศึกษาค้นคว้าต่อไปอีก ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การใช้ภาษาไทยในการพาดหัวข่าวเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองของจากหนังสือพิมพ์อื่นๆ

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้ภาษาไทยในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองของจากหนังสือพิมพ์อื่นๆ โดยแบ่งตามประเภทหนังสือพิมพ์ คือ หนังสือพิมพ์ประชานิยม กับ หนังสือพิมพ์คุณภาพ

3. การศึกษาองค์ประกอบ และ กลวิธีแสดงความคิดเห็นในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์อื่นๆว่ามีความเหมือนหรือต่างกันหรือไม่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กำชัย ทองหล่อ. 2545. **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รวมสาส์น.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2551. **เขียนให้เป็น ชนะด้วยปลายปากกา**. กรุงเทพมหานคร: ซัคเซส มีเดีย.

เกรียงศักดิ์ เชษฐพัฒนวนิช. 2551. **ลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองไทย 14 ตุลา 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

เกศินี จุฑาวิจิตร. 2552. **การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ : Idea ดี ๆ ไม่มีวันหมด**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

เกษียร เตชะพีระ. 2550. **จากระบอบทักษิณสู่รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 : วิกฤตประชาธิปไตยไทย.** กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิ 14 ตุลา.

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. 2541. **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.

จักษ์ พันธ์ชูเพชร. 2551. **การเมืองการปกครองไทย** : จากยุคสุโขทัยสู่สมัยทักษิณ. ปทุมธานี: Punch group.

จนัญญา งามเนตร. 2549. **วิเคราะห์การใช้คำและโวหารภาพพจน์ในการเขียนบทความของเมอร์ลิน ในคอลัมน์ร้อยแปดพันเก้า ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. 2548. **ภาษากับการสื่อสาร**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พีเพรส จำกัด.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. 2548. “ภาษาการเมืองในระบอบรัฐสภา.” **กรุงเทพธุรกิจ** (6 กันยายน 2548): 2.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. 2549. **อารยะขัดขืน**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกมลคีมทอง.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2551. **จาก 14 ถึง 6 ตุลา**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชำนาญ จันทร์เรือง. 2551. "การเมืองเรื่องของเดมะกอก (demagogue)." **กรุงเทพธุรกิจ** (13 สิงหาคม 2551): 2.

ชำนาญ รอดเหตุภัย. 2522. **สัมมนาการใช้ภาษาไทยปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์.

_____. 2522. **หนังสือและสื่อเทคโนโลยี**. กรุงเทพมหานคร: กรุงสยามการพิมพ์.

ดิเรกชัย มหัทธนะสิน. 2528. **หน่วยคำภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อมรการพิมพ์.

ไทยรัฐ. 2516. กรุงเทพมหานคร: 15–20 ตุลาคม 2516. หน้า 2–5.

_____. 2519. กรุงเทพมหานคร: ตุลาคม 2519. หน้า 2–5.

_____. 2535. กรุงเทพมหานคร: พฤษภาคม 2535. หน้า 2–6.

_____. 2549. กรุงเทพมหานคร: มกราคม–ธันวาคม 2549. หน้า 2–6.

_____. 2550. กรุงเทพมหานคร: มกราคม–ธันวาคม 2550. หน้า 2–6.

_____. 2551. กรุงเทพมหานคร: มกราคม–ธันวาคม 2551. หน้า 2–6.

_____. 2552. กรุงเทพมหานคร: มกราคม–ธันวาคม 2552. หน้า 2–6.

_____. 2553. กรุงเทพมหานคร: มกราคม–พฤษภาคม 2553. หน้า 2–6.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เดโช สวนานนท์. 2545. **พจนานุกรมศัพท์การเมือง**. กรุงเทพมหานคร: หน้าจ่างสู่โลกกว้าง.

ธวัช ปุณโณทก. 2545. **วิวัฒนาการภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ธีรนุช โชคสุวนิช. 2543. **การศึกษาวิเคราะห์ภาษาของบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ไทย (พ.ศ. 2536 – 2540)**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาภาษาไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภาภรณ์ อัจฉริยะกุล. 2526. **การใช้ภาษาทางสื่อมวลชน**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นววรรณ พันธุเมธา. 2549. **ไวยากรณ์ไทย**. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

นันทวัลย์ สุนทรภาระสถิตย์. 2547. **เรื่องสั้นบันทึกเหตุการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวรรณคดีไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรจบ พันธุเมธา. 2545. **ลักษณะภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประณม จั่นทิม. 2538. “ภาษากับมวลชน : วิวัฒนาการของภาษาของภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย,” *ใน* **การใช้ภาษาไทยในสื่อมวลชน : ปัญหาและแนวทางแก้ไข**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ประภาศรี สีหอำไพ. 2527. **การเขียนแบบสร้างสรรค์**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเวศ วะสี. 2535. **บทเรียนจาก 18 พฤษภามหาวิปโยค กับ การฟื้นฟูบูรณะชาติบ้านเมือง**. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊พ.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. 2516. **การเขียนภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปราณี สุรสิทธิ์. 2549. **การเขียนสร้างสรรค์ เชิงวารสารศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: แสงดาว.

ปรีชา ช้างขวัญยืน. 2525. **ศิลปะการเขียน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิชาการ.

ป๋วย อึ๊งภากรณ์. 2524. **คำให้การของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2524**. กรุงเทพมหานคร: สนุกนึก.

ปาริชาต รัตนบรรณสกุล. 2548. **การเขียนสร้างสรรค์ เชิงวารสารศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ. 2542. **สัมมนาภาษาเพื่อการสื่อสาร**. มหาสารคาม: สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.

พรรณษา พลอยงาม. 2551. **วิเคราะห์การใช้ภาษา กลวิธีการเขียน และโลกทัศน์ในบทความของนิติภูมิ นวรัตน์ ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2548. **เอกสารการสอนชุดวิชา การเขียน สำหรับสื่อสิ่งพิมพ์ หน่วยที่ 1 - 8**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มานิต มานิตเจริญ. 2524. **พจนานุกรมไทย**. กรุงเทพมหานคร: บำรุงสาสน์.

รสริน ดิษฐบรรจง. 2552. **การเขียน**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

รัชดา ลาภใหญ่. 2544. **วิเคราะห์คอลัมน์ซุบซิบการเมือง “ขอเป็นข่าวหน่อย” ในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลิขิต ธีรเวคิน. 2549. **การเมืองการปกครองของไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิกิพีเดีย. 2553. **แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ แดงทั้งแผ่นดิน** (Online). http://th.wikipedia.org/wiki , 28 สิงหาคม 2553.

วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม. 2541. **พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย**. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

วิโรจน์ อรุณมานะกุล. 2547. “ภาษา อำนาจ การเมือง.” ใน เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. **รู้ทันภาษา รู้ทันการเมือง ทักษิณสมัย**, 20. กรุงเทพมหานคร: ซอคิดด้วยคน.

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. 2542. **อิทธิพลของภาษาต่างประเทศต่อภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศิตานันท์ มีดี. 2548. **การใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนคอลัมน์ซุบซิบการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ปีพุทธศักราช 2542 – 2546**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริพร ภักดีผาสุก. 2547. “สมญานามนักการเมือง : การละเล่นทางภาษาเพื่อวิจารณ์การเมืองไทยของสื่อมวลชน”.ใน เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. **รู้ทันภาษา รู้ทันการเมือง ทักษิณสมัย**, 79. กรุงเทพมหานคร: ซอคิดด้วยคน.

โศรยา วิมลสถิตพงษ์. 2549. **กลวิธีทางภาษาในการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทย**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำรวย ธรรมโม. 2539. **บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสยามรัฐในช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516, 6 ตุลาคม 2519 และ 17 -20 พฤษภาคม 2535**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการหนังสือพิมพ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สิทธา พินิจภูวดล, นิตยา กาญจนวรรณ และ สาลี่ ศรีเพ็ญ. 2514. **การเขียนและการพูด**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สิริทิพย์ ขันสุวรรณ. 2539. **งานหนังสือพิมพ์**. กรุงเทพมหานคร: สำนึกพิมพ์ประกายพรึก.

สิริวรรณ นันทจันทูล. 2540. **เอกสารประกอบการสอนวิชา 361331 ภาษาพูดกับภาษาเขียน**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2546. **การเขียนเพื่อการสื่อสาร2**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุจริต เพียรชอบ. 2539. **ศิลปะการใช้ภาษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

สุทิติ ขัตติยะ. 2551. **ศาสตร์การเขียน**. กรุงเทพมหานคร: เปเปอร์เฮ้าส์.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. 2548. “ภาษาการเมืองในระบอบรัฐสภา.” **กรุงเทพธุรกิจ** (6 กันยายน 2548): 2.

สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร์. 2517. “หนังสือพิมพ์กับการใช้ภาษา.” **อักษรศาสตร์พิจารณ์**. (เมษายน 2517): 48-54.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2544. **ภาษาศาสตร์สังคม**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อวยพร พานิช. 2539. **ตำราประกอบการสอนวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุปกิตศิลปสาร, พระยา. 2545. **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	ว่าที่ร้อยตรีหญิง นุชนาถ สนามไชย
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 15 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)
	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (เกียรตินิยมอันดับสอง)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์